Notă pentru arhivare digitală

Acest volum este pus la dispoziție în scop documentar, educațional și de conservare culturală.

Notă privind drepturile de autor

Drepturile de autor aparțin autorilor și deținătorilor legali. Dacă ești titularul drepturilor și consideri că materialul a fost publicat fără acord, te rugăm să ne contactezi pentru clarificare sau remediere.

Notă privind copia privată și utilizarea personală

Conform interpretărilor prezentate de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, structură a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene permit, în anumite condiții, realizarea unei copii a unei opere protejate pentru uz personal sau pentru cercul familiei și al prietenilor apropiați.

Această situație poate include și realizarea unei copii digitale a unei opere pe care utilizatorul o deține deja în mod legal, inclusiv prin descărcarea unei copii de pe Internet, cu condiția ca opera să fi fost făcută publică, ca utilizarea să nu afecteze exploatarea normală a operei și ca aceasta să nu prejudicieze titularul drepturilor.

Explicații detaliate pot fi consultate în documentul "Frequently

Asked Questions on Copyright" elaborat de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală (EUIPO):
https://tinyurl.com/ccdrocopy

Cerere de completări și corecturi

Dacă ai remarcat o eroare de scanare sau poți furniza informații documentate privind această ediție, ne poți transmite datele pentru actualizare.

Infern

Colin Falconer

CCD

COLIN FALCONER

INFERN

I.

Permiteți-mi să mă prezint. Sunt un om bogat, educat și manierat. Bineînțeles, unii contestă acest lucru.

Sunt un om foarte credincios; cred în Dumnezeu și aș fi un prost dacă nu aș face-o, deoarece mi-a fost de mare ajutor în munca mea. De-a lungul vieții mele am cercetat atent comportamentul uman și aceasta este încă una din preocupările mele fundamentale. Sunt îndeosebi fascinat de natura demonică, nu de păcate, deoarece ele sunt lucruri atât de nesemnificative ce nu ating niciodată măreția adevăratului întuneric. Despre ceea ce vorbesc eu aici este monstruos, ați putea spune chiar obscen.

Sunt sigur că sunteți de acord cu mine.

Recunosc că am fost acolo în ziua în care Batavia a plecat din Texel, deși nu mă veți găsi pe lista de pasageri întocmită atât de meticulos de Onorabila Companie. Îmi amintesc însă sentimentul de emoție, de anticipare pe care l-am avut în momentul în care vasul a plecat și am simțit vântul suflând în pânze. Și nu am fost dezamăgit.

Dar asta nu e de mirare. Dacă ați cunoaște oamenii la fel de bine ca mine, ați găsi evenimentele ce urmau să vină, inevitabil. Totuși, majoritatea olandezilor au fost șocați de ceea ce s-a întâmplat mai târziu. Toți credeau, la fel ca preoții lor calviniști că dacă ești bogat și educat, ești și izbăvit și m-au considerat pe mine răspunzător pentru toate nenorocirile care s-au abătut asupra lor.

Priviți-mă bine.

Par eu un om capabil de acele crime despre care ați auzit?

M-am întrecut însă pe mine însumi. Apropiați-vă și am să vă spun adevărul.

43 de mile la vest de Geraldton, în vestul Australiei, la 28°30' latitudine sudică.

A șasea zi din octombrie, anul de grație 1999

Craniul zăcea descoperit într-un mormânt puțin adânc, rânjind la ei din nisipul alb și fin. Rânjetul unei morți de trei secole jumate.

Un bărbat cu un tricou ponosit, cu emblema Muzeului Maritim

Fremantle lipită pe spate, stătea pe vine lângă mormânt și curăța nisipul de pe oase cu o mișcare lentă. Groapa era adâncă de un metru și fusese săpată cu mult efort cu ajutorul unei mistrii și al unei găleți, fiecare strat de nisip fiind înlăturat centimetru cu centimetru.

Locul fusese marcat. Mormântul fusese năpădit de rădăcini de copaci și cuiburi de păsări, ceea ce făcea ca săpatul să fie și mai dificil. Doi experți în medicină legală au venit cu noi în expediție. Unul dintre ei, care purta mânuși din latex, s-a aplecat să examineze craniul care fusese deja mutat din groapă, suflând în nisipul din cavități cu un pai. Unul din arheologi s-a aplecat lângă ea.

— Este femeie, îi spuse ea lui.

— Judecând după dinți, pare tânără, nu cred să fi avut mai mult de șase, șapte ani când a murit.

Se încruntă.

— Vezi, dintele ăsta de aici a intrat în carne, poate chiar în urma unei lovituri. Trebuie s-o fi durut îngrozitor, dar nu este posibil s-o fi omorât.

Aruncă o privire restului scheletului.

— Nu există urme pe brațe care să demonstreze că s-a împotrivit, poate că mâinile i-au fost legate înainte să fie omorâta. Craniul este intact, nu există nici o fractură evidentă a părților de schelet pe care le avem aici. Rănile pe țesutul moale nu lasă urme. Greu de spus, dar sper să fi fost o moarte rapidă.

Nu se auzea nici un zgomot în afara celui făcut de un roi de muște și de valurile care se izbeau de stânci. Mica insulă fără copaci, cu colibele ei de pescari și cuiburile de păsări, s-a dovedit a fi un cimitir; fuseseră deja găsite opt cadavre în acest mormânt adânc, trei de adulți și cinci de copii. Unul dintre ei părea să fi murit împușcat cu o flintă. Unui alt craniu îi lipsea o bucată mare de os, care fusese probabil dislocat de o lovitură de topor. Fețele arheologilor, o echipă formată din cinci bărbați și trei femei, erau posomorâte. Fiecare încerca să-și imagineze ce se întâmplase acolo.

Craniul rânjea la ei. Știa. Oricine era fetița aceasta, își va aminti.

* * *

Își va aminti.

Își va aminti cum alerga prin biserică, în Amsterdam, că avea șapte ani și că mama ei a certat-o pentru că a făcut zgomot în timpul predicii de duminică, cum predicatorul Bastaienz, în roba lui

neagră, ocăra răul din lume.

În curând, spunea el, o să navigheze pe Batavia spre coloniile olandeze din Indii să-L slujească pe Domnul și pe supușii Lui de acolo. În timp ce el va fi plecat, i-a avertizat pe enoriașii lui, toți buni calviniști olandezi, muncitori și cu frică de Dumnezeu, să fie pregătiți să nu cadă pradă ispitei lui Satana.

Dar Satana părea departe în acea plăcută dimineață de duminică din Amsterdam, când razele soarelui răzbăteau prin geamurile pictate ale bisericii. Erau împăcați cu sine în virtutea lor, acești olandezi aleși ai Domnului care nu se temeau de nimic în afară de ei înșiși. Pentru că, așa cum bunul predicator le amintise, cu cât ospățul este mai bogat, cu atât păcatul este mai mare.

* * *

Craniul, clepsidra și lumânarea.

Jeronimus privi îndelung acest aranjament, înainte de a înmuia tocul în cerneală și de a scrie în jurnalul lui: „Oamenii, în greșeala lor, vorbesc de bine și de rău, de parcă comportamentul omului poate fi clasificat, precum metalele, în prețioase și neprețioase. Totuși, în aceasta constă contradicția, deoarece toate comportamentele sunt date de la Dumnezeu, care este întruchiparea bunătății; cum se poate atunci ca ceea ce un om face să fie rău? în final nu există decât cei care sunt puternici și cei care sunt slabi. Cei care sunt suficient de puternici să îndeplinească voința Domnului și cei care."

Un ciocănit la ușă și penița îi alunecă pe pagină, lăsând o urmă. Se ridică și se duse la fereastră, aruncând o ocheadă în stradă să vadă cine era înainte de a deschide ușa.

— Jeronimus.

Jeronimus trase vizitatorul înăuntru și închise repede ușa.

Omul se așeză lângă foc frecându-și mâinile atât din cauză că era nervos, cât și din cauza frigului. Jeronimus turnă vin în două căni de alpaca.

— Vești proaste?

Vizitatorul dădu din cap în semn că nu.

— Nici torturat nu scoate o vorbă.

— Lăudat fie Domnul, murmură Jeronimus.

— Are încă prieteni printre englezi. Se zvonește că va fi exilat.

Jeronimus privi îndelung focul, jumătate de față fiind în umbră.

— Poate ar trebui să plecăm din Amsterdam pentru un timp.

— Este foarte bine, mormăi Jeronimus. N-aș mai putea trăi o

secundă aici cu puritanii ăștia.

Ai vreun plan?

Jeronimus aprobă:

— Am făcut planuri.

Amsterdam, a douăzeci și șaptea zi din octombrie, anul de grație 1628

Batavia, unul dintre cele mai luxoase vase de croazieră ce navigase vreodată din Olanda spre Indii, părăsi portul Texel prin Insulele Friesan. Carena verde, cioplită și șlefuită de cei mai buni meșteri ai Amsterdamului, strălucea în razele aurii ale toamnei târzii. Blazonul care decora pupa era înfrumusețat cu sculpturi din stejar: sirene, tritoni, capete de balauri care să îndepărteze spiritele rele, precum și cu portretele impunătoare ale foștilor războinici batavieni, printre care și legendarul Claudius Civilis, cel care a condus revolta împotriva Imperiului Roman și din care olandezii susțin că se trag.

Se afla la o distanță de 50 de pași de la pupa la bord și încă 150 de la punte la arboret, carena și tot ce mai era din lemn erau sculptate din stejar baltic de calitate superioară. Mai multe sculpturi acopereau partea inferioară a etravei, iar mai sus, spre prora, se înălța semeț fiorosul leu roșu-auriu al Olandei. Pânzele ei fuseseră albite de sarea mării. Steagul ei albastru flutura de pe arborele gabier în briza rece a Mării Nordului. Era mândria companiei olandeze East India, o onorabilă companie.

* * *

Lucretia van den Mylen era obișnuită ca bărbații să se uite lung la ea. Frumusețea era ca o piatră prețioasă, posesorul fiind invidiat. Să fii dorită însemna să fii bogată, făcea viața să fie mai ușoară, dar în același timp atrăgea privirile hoților.

Boudewyn insistase ca ea să angajeze o menajeră pe timpul călătoriei. Un alt lucru care o deosebea de ceilalți, care atrăgea invidia celorlalți.

S-a spus că marea o să fie albastră și vremea caldă la sfârșitul călătoriei. Dar perspectiva unei aventuri de durată în Indii nu o atrăgea prea mult.

Își imagina nouă luni în care bărbații se holbau la ea și în care femeile o tratau cu răceală. Nimeni nu avea poziția ei și de aceea va fi tratată cu respect, teamă și resentimente. Dar ca soție, era obligată să-și urmeze soțul. Asta trebuia să facă. Să îndure în tăcere răceala și lipsa de afecțiune.

Se obișnuise însă.

* * *

Așadar, aceasta era Lucretia van den Mylen.

Era, spre ghinionul ei, o frumusețe, cu părul negru ca pana corbului și, fără îndoială, cu ceva sânge spaniol curgându-i prin vine. Marinarii păreau furioși din cauza unei apariții atât de seducătoare, dar de neatins. Nimic din atitudinea ei nu sugera că ar fi o femeie ușoară, totuși, ca toate femeile frumoase, părea puțin cam dezbrăcată, în ciuda corsajului care o acoperea destul de mult și a fustei lungi. Venise pe vas cu siguranța unei femei obișnuite să i se deschidă toate ușile oriunde se ducea.

Mersul ei era, după părerea lui, o invitație la încălcarea oricărei legi. Nouă luni erau un timp îndelungat. Marinarii bătrâni spuneau că femeile frumoase pe un vas aduc ghinion, stârnind diavolul din om. Nu avea nimic de-a face cu norocul, se gândea căpitanul. Doar o chestiune de bun simț. Când aveai 300 de oameni care se gândeau toți la sex cu aceeași femeie, lucrurile trebuiau să meargă prost.

* * *

Ar fi putut fi mai bine, se gândi predicatorul, dacă Domnul i-ar fi dăruit o fată mai puțin atrăgătoare. Și el era îngrijorat de felul în care marinarii se uitau la Judick a lui. O bucățică cam neșlefuită și imorală pe care o puteai cumpăra cu câțiva bănuți în orice bar sau bordel.

Dacă un om păcătuia în gând era ca și cum ar fi păcătuit prin faptă, așa spunea Biblia. Nu îndrăznea să-și imagineze în ce fel acești pești și adulteri păcătuiau în gând cu Judick.

Își conduse familia pe punte, încruntându-se.

* * *

Era o zi întunecată de octombrie când au părăsit Olanda, iar marea era cenușie. Batavia naviga în fața flotei, cu steagul roșu, alb și albastru al Olandei fluturând în vânt. Se aflau la bord 326 de suflete, iar vasul era încărcat cu vin și cu brânză și, se zvonea, cu arginți pentru răscumpărarea unui rege.

Era însoțită de vasele de retur Dordrecht și Galias, de vasele Assendelft, Zandaam și Cleenen Davidt, precum și de o vasul de război Buren. Dar Batavia se afla în față, valurile izbindu-se de prora stacojie, iar leul Olandei străpungea marea, îndreptându-se către Indii în inima întunericului.

II.

Femeia. O creatură încântătoare pentru aceia dintre noi ale

căror gânduri duc la pierzanie.

Dacă ați cunoaște mâna creatoare la fel de bine ca mine, ați înțelege umorul negru ce presupune acest dar. Un Dumnezeu iubitor, într-adevăr, îl face pe om să adore frumusețea într-o societate în care fidelitatea este fundamentală. Fă-l prizonier pe un om la etajul cel mai de sus al unei clădiri care arde și vei vedea același efect; aleargă spre fereastră și-și imaginează cum sare și se alege cu niște răni înfiorătoare izbindu-se de pietriș, așa că se retrage și vede focul de pe scări. Aleargă între un destin și altul, țintuit acolo de foc toată viața lui.

Minunat.

Și ce ființă este aceasta?! sânge spaniol, ten măsliniu, păr negru și strălucitor ca pana corbului. Bărbați care nici măcar nu speră să adreseze vreo vorbă acestei apariții zăbovesc și-și imaginează ce se mișcă sub rochia de catifea, îi provoacă. Le amintește de impotența lor.

Dar ei tocmai au venit din tavernele din docuri și din bordelurile din Houttuinnen și Haarlemmerstraat și nu erau încă suficient de excitați. Așa că trebuie să avem răbdare și să așteptăm. Înainte ca târfa să fie gata, trebuie s-o încingi puțin.

52°28' latitudine nordică, a douăzeci și opta zi din octombrie, anul de grație 1628

Comandantul stătea în capul mesei în sala de consiliu. Lucretia stătea lângă el, la stânga, iar negustorul Jeronimus la dreapta lui. Deschamps și ceilalți funcționari erau la celălalt capăt al mesei. Marea majoritate erau filfizoni, unii dintre ei erau copii, tineri de familie bună trimiși în Orient de către companie pentru a învăța meseria de sublocotenent sau asistent. Unul dintre ei, pe nume Huyssen, avea un râs de măgar și-și arăta toți dinții când râdea.

Apoi mai era François Pelsaert, comandantul. Acesta era un om care intriga. Cu părul lung, negru, până în dreptul gulerului alb, cu o barbă aranjată și cu o figură atât inteligentă, cât și plăcută. Un om învățat și experimentat care s-a ridicat din rândurile VOC și a ajuns să ocupe poziția lui înaltă în doar 10 ani.

Ochi ageri, cenușii, cărora nimic nu le scapă. Maniere elegante. Și nu avea nici 35 de ani. Ea a aflat că cumnatul lui era Heindrich Brouwer, fost amiral în conducerea Celor Șaptesprezece Mari și Puternici.

Totuși nu privirile lui admirative le câștiga. În schimb, simțea ochii căpitanului ațintiți asupra ei de la celălalt capăt al mesei. Era,

bineînțeles, obișnuită cu privirile pe care bărbații i le aruncau. Acesta era prețul frumuseții și presupunea că asta nu se va mai întâmpla când va îmbătrâni. Dar asta era doar vanitate. Totuși.

Majoritatea bărbaților educați erau atenți să nu arate prea multă admirație, din respect pentru poziția ei socială și verigheta de pe deget. Jacobsz părea să nu cunoască codul bunelor maniere. Rânjea la ea ca un prost de fiecare dată când îi întâlnea privirea. Își imagina că ea ar trebui să fie fermecată de un om care mânca precum un porc și care nu știa să vorbească decât despre curenți și direcția vântului.

— Și cu ce ocazie mergeți spre Indii, doamna mea? spuse el în final, adresându-i o întrebare directă.

— Trebuie să mă întâlnesc cu soțul meu, spuse ea, sperând să-l descurajeze cu privirile ei reci și răspunsurile scurte.

— Și cu ce se ocupă?

— Comerț cu bijuterii.

Un zâmbet ce părea ironic apăru pe fața lui, deși ea cu greu îl putea considera așa.

— Un om activ, nu? spuse el.

Ea se uită în jurul mesei. Ceilalți păreau a fi jenați. Dar Jacobsz era egalat în rang doar de către comandant, așa că nu-l luă în seamă.

Totuși, comandantul nu ezită să-l pună la locul lui.

— Ar trebui să-ți revizuiești comportamentul când o doamnă este de față, i-o tăie el scurt, ceea ce-l făcu pe Jacobsz să roșească.

Își înclești pumnii și se uită la Pelsaert cu ură. Ceva rău o să se întâmple, se gândi ea.

— E în regulă, spuse ea repede. Nu m-am supărat pe el.

Era un moment periculos în care cei doi oameni se uitau fix unul la altul din capetele opuse ale mesei. „Nu este un semn bun pentru o călătorie fericită”, se gândi ea, șocată de ostilitatea rapidă a bărbaților.

Jeronimus, comerciantul, îi luă apărarea. Stătea relaxat și zâmbea de parcă cineva făcuse o glumă. Avea cel mai minunat zâmbet; lumina încăperea.

— Domnule comandant, vă rog, trebuie să ne povestiți aventurile dumneavoastră de la curtea marelui Mogul, spuse el ca și când tăcerea bruscă era doar un răgaz în conversația care trebuia continuată cu fleacuri. Se întoarse spre Lucretia și schimbară o privire: Căpitanul este un idiot. Lasă asta în seama mea.

— Sunt sigur că toți s-au săturat de poveștile mele despre Indii, spuse François.

Căpitanul mormăi, în semn de aprobare.

— Eu aș vrea să știu mai multe, spuse Jeronimus și toată lumea aprobă.

Tinerii nu erau chiar înțelepți; pentru unii era prima oară când părăseau Olanda, sau chiar orașele lor natale, și erau doritori de povești cu vulcani care erup și cu cocotieri ce se leagănă în bătaia vântului.

— Dacă pleci din Olanda, dai de sălbatici, spuse căpitanul, sfâșiind cu dinții o bucată de carne de vită sărată.

— Dimpotrivă, spuse François cu o privire pătrunzătoare. La curtea marelui Jahan, am văzut că lorzii de acolo îi depășeau cu mult pe ai noștri în măreție. Au niște grădini în palate cum nu am mai văzut. Pereții fortăreței prințului din Jumna sunt făcuți dintr-o piatră roșie care la apus capătă culoarea sângelui și la răsărit este la fel de roz precum un trandafir. Piatra este cioplită în zăbrele, iar ferestrele sunt poleite cu frunze de aur.

Toți erau atenți la ce spunea, iar ochii le străluceau, cu excepția căpitanului care molfăia la friptura lui de vită sărată, cu un aer plictisit.

— Prințul Jahan are niște jocuri pe care cu greu vi le puteți imagina. Există niște animale numite elefanți, creaturi pe care nu le-ați văzut în viața voastră, fiecare având mărimea unei colibe de fermier, iar el privește aceste creaturi cum se bat pentru plăcerea lui. Are de asemenea o curte cu șiruri de dale albe și negre și-i obligă pe servitori să stea pe ele, chiar și în toiul zilei, ca să fie folosiți pe post de piese de șah. Le ordonă să se mute cum vrea el în timp ce el stă într-un loc la umbră.

— Opera Diavolului, murmură predicatorul.

— Chiar și așa, spuse Coenraat van Huyssen, aș vrea să văd cu ochii mei.

— După cum zicea predicatorul, sunt fără de Dumnezeu, spuse căpitanul.

François aprobă.

— Căpitanul are dreptate, spuse el, atitudinea lui eclipsând gelozia nejustificată a căpitanului.

— Cu toată măreția lor, guvernul lor nu este credincios și este dominat de avariție. În timp ce prințul se desfată cu distracții costisitoare și femei frumoase și se comportă de parcă afacerile

publice nu sunt treaba lui, guvernatorii sunt mituiți de către criminali și hoți și fac exact ce vor ei. În timp ce prințul se odihnește pe așternuturi de catifea și bea sucuri de fructe, îndulcite, supușii lui stau pe vine în cocioabe năpădite de muște, fără paturi și fără să mănânce carne la orez. Oricât de minunate ar fi aceste pământuri, le lipsesc certitudinile noastre morale. Guvernul lor nu se poate compara cu al nostru până nu împarte bogăția lui cu săracii și nu înlătură injustiția.

Câțiva dintre oameni s-au uitat cu suspiciune, dar au avut bunul simț să-și păstreze gândurile pentru ei. Lucretia își ridică privirea și îl văzu pe căpitan rânjind cu șiretenie la ea din nou.

— Nu poți să condamni un prinț pentru că vrea o femeie frumoasă, spuse el cu ochii ațintiți asupra ei.

— Prinții sunt datori să guverneze, îi spuse François. Fără o guvernare ca lumea, devenim din nou animale.

— Dumnezeu ne-a făcut superiori animalelor, spuse predicatorul. Ca să fie eficient, orice guvern trebuie să aibă la bază legile lui Dumnezeu.

Căpitanul își termină vinul. Îi strălucea în barbă ca rubinul înainte ca el să-l șteargă cu dosul mâinii.

— Trebuie să mă duc să veghez, spuse el. Simt că o să am o indigestie.

Jeronimus încă zâmbea cu zâmbetul lui secret. Nu spunea multe, dar ochii lui erau peste tot, iscoditori, plini de umor. Un om fermecător, se gândi ea.

Un diplomat, un domn.

* * *

Vântul îi biciuia mantia în timp ce un alt val negru se rostogolea sub grindă. O noapte oribilă. Înfruntai furtunile din această parte a Ecuatorului și plecai având vreme frumoasă în sud în această perioadă a anului.

Dar căpitanul nu se gândea la vreme. Își încorda pumnii peste parapet. Nenorocitul ăla de Pelsaert. Poponar arogant.

— Mi se pare mie, sau voi nu sunteți prieteni? se auzi o voce.

Căpitanul se întoarse. De unde venise comerciantul? se întrebă el. Bântuia pe vas precum o fantomă.

— Ce dorești?

Jeronimus se aplecă peste parapet, lângă el, într-un mod mult prea camaraderesc ca să-i fie pe plac. Simțea mirosul de vin când respira.

— Am văzut cum se purta cu tine la masă. Cred că nu prea-i pasă de tine.

— De parcă m-ar interesa ce crede frumușelul ăla despre mine, spuse el. Și tu nu ești mai prejos, se gândi el, cu tunica ta căptușită și cu lanțul ăla gros la gât. Nenorociților de la companie, cu cuvintele voastre prețioase și hainele voastre fine, nu e unul dintre voi pe care să nu-l bag sub masă la băutură sau să nu-l snopesc în bătaie cu mâinile legate la spate și cu o târfă-n brațe.

— Totuși. Este foarte apreciat de cei Șaptesprezece Mari și Puternici.

— E un lingău. L-am cunoscut în Indii.

— Am auzit că aveți ceva de împărțit.

— A vorbit cineva?

Poate Evertsz, șeful de echipaj. Sau Gerritsz, timonierul. Erau cu el în ziua aceea la Surat când Pelsaert l-a certat pentru impertinența lui și i-a oprit din salariul pe două luni. Acum soarta și niște dobitoci de la VOC au făcut în așa fel încât trebuie să se suporte unul pe altul nouă luni, tot drumul pe Batavia.

— E păcat ca niște oameni ca voi să primească ordine de la inferiori, spuse Jeronimus.

Care este jocul tău? se gândi căpitanul. Încerci să-mi întinzi o cursă, fără îndoială. Spun ce cred, nu flatez pe nimeni.

— Eu comand vasul, el poate să dea ordine aristocraților, dacă vrea. Dar Dumnezeu să-l ferească daca mi se mai pune în cale din nou. Și poți să-i spui ce am zis.

— Ceea ce-mi spui rămâne între noi, Araien.

Araien. Acum suntem apropiați ca frații. Nu am încredere în ăsta.

— Ce pui la cale, funcționărașule? spuse el apropiindu-și fața de a lui.

Dar Jeronimus nu părea intimidat, nu s-a tras înapoi, cum ar fi făcut majoritatea oamenilor.

— Oameni ca tine, care se pleacă și se bat cu oamenii companiei, care transportă croitori și pungași. Ce pierdere.

Și lăsă lucrurile așa.

Căpitanul îl privi cum coboară la pupa. Ei, ăsta chiar că e ciudat. Am crezut că am văzut toate soiurile de oameni, dar un asemenea ticălos n-am mai văzut până acum. N-am încredere în el deloc, dar apoi, în cine să mai crezi în zilele noastre?

Dar poate că o să am nevoie de el.

* * *

Pupa fusese extinsă de la oberliht până la arborele artimon și acolo erau așezate cabinele pentru ofițeri și pasagerii înstăriți. Comandantul avea propria cabină la pupa. Mai erau și alte cabine, unele despărțite de altele doar de niște perdele, care începeau de la puntea din spate. Dar potrivit poziției și sexului ei, Lucretia avea o cabină proprie, sub lumina aurită din spatele vasului.

Îi oferea un pic de intimitate sau cel puțin așa gândea ea.

Când ușa de la cabină se deschise scârțâind, crezu că venise Zwaantie, servitoarea ei, și fu șocată să-l vadă pe căpitan stând acolo în cizmele lui pe care le purta când era pe mare, rânjind la ea de parcă ar fi fost o prostituată dintr-o cârciumă din Amsterdam. Își ținea degetele îndesate în curea și mirosea a gin.

— Găsești cabina pe gustul tău? spuse el.

— Ce cauți aici?

— Trebuie să mă asigur că pasagerul meu cel mai iubit stă confortabil. Hai, nu te mai uita așa la mine, de parcă nu ai fi vrut să vin.

— Nu ar trebui să fii aici. Mă pregăteam să mă culc.

— Este cam înghesuit aici, Dumnezeule. Făcu un pas înainte și trebui să se aplece, nici măcar nu putea sta drept.

— Am văzut cum te uitai la mine la masă.

Începu să se înfricoșeze, se uită spre ușă, sperând că va veni Zwaantie, dar nici urmă de ea.

— Ți-ar fi mult mai bine unde dorm eu.

— Sunt o femeie măritată, spuse ea cu vocea sugrumată de frică.

— Dacă ai fi soția mea, nu te-aș pierde din ochi nouă minute, darămite nouă luni.

— Dacă aș fi soția ta m-aș îneca.

Zâmbetul dispăru și se transformă într-un rânjet disprețuitor, își scoase o mână ca să o atingă, dar ea se răsuci.

— Ieși afară, că dacă nu, țip. O să mă audă tot vasul.

Își rotea limba în interiorul obrazului, gândindu-se.

— Pot avea ce femeie doresc, spuse el.

— Nu și pe asta.

Vru să o lovească, văzu asta în ochii lui. Fața lui era urâtă și schimonosită de furie. Dar nu îndrăzni să o lovească, oricât de mult dori. Se întoarse și ieși.

Câteva minute mai târziu, apăru Zwaantie, zâmbind ca o

proastă. Ceva o mulțumise. Poate pentru că o văzu pe stăpâna ei stând pe pat, tremurând, palidă.

— Unde ai fost? o luă Lucretia la rost, dar știa răspunsul.

Fusese sus la pupa, râzând de respingerea căpitanului, și poate că știa de la început.

— Ajută-mă să mă dezbrac, îi spuse ea și Zwaantie rânji la ea ca o prostituată de cârciumă.

Venise la ea având referințe atât de bune. Se întreba acum dacă nu cumva fosta ei stăpână nu-i scrisese doar ca să-l ferească pe soțul ei de ea.

* * *

Șobolani mișunau prin colțurile întunecate ale calei; demoni se alergau prin visele întunecate ale marinarilor; un copil țipă în noapte printre umbrele învălmășite ale pasagerilor adormiți pe punte. Scârțâitul frânghiilor, geamătul lemnelor. Diavolul pe mare, privind cum se îndepărtează coastele creștinilor în întuneric. În curând orizontul va aparține unor suflete mai negre decât ale lor.

45°48' latitudine nordică, a patra zi din noiembrie, anul de grație 1628

Noapte lungă, Batavia se afunda în furtună. Un vânt puternic biciuia Golful Biscay, cerul era negru ca sufletul unei vrăjitoare. Farul lumina sub parapetul înalt al pupei, marinarii urlau de pe grijea și de pe vergile de vintrea. Majoritatea pasagerilor erau înghesuiți sub punte, gemând în culcușurile lor, aerul era închis și înțepător mirosind a apă stătută și a vomă. Dumnezeu să aibă milă de noi, se gândi Judick. Și de-abia am plecat din Olanda de o săptămână.

Aș vrea să mor, se gândi ea, atingând cu capul care-i ardea de febră lemnul rece și umed al parapetului de protecție. Nu mai rezist încă o oră ca asta. Cele nouă luni de călătorie se derulau în fața ochilor ei ca un chin neîntrerupt, ca o sentință în purgatoriu. Încercă să vomite din nou, dar nu mai era nimic în stomacul ei în afară de fiere. Puntea se zgâlțâia când un alt val mare se rostogoli sub chilă.

— O să fie mai bine, spuse o voce de lângă ea.

Își ridică privirea. Unul dintre soldați rânjea la ea. Un individ corpolent, cu părul blond. Era vesel de parcă ar fi respirat aerul proaspăt al dimineții de-a lungul unui canal, acasă. Îi venea să-i smulgă ochii.

— Când vei reuși să-ți păstrezi echilibrul pe puntea care se

clatină, nu o să mai ai nimic.

Simți încă un spasm și gemu.

— Pleacă de lângă mine, se gândi ea. Lasă-mă să mor liniștită.

— Rezistă, spuse el, o să fie bine.

Dacă ar fi avut un cuțit, l-ar fi băgat în el. Era prea slăbită și îi era prea rău ca să-l mai înjure. Închise ochii și se cocoță pe punte. O pală de vânt îi răcori obrajii încinși.

Lăsați-mă să mor. Lăsați marea să mă spele, lăsați-mă să mor.

* * *

Jeronimus stătea la pupa, cu mâinile încleștate de balustradă. Îngheța aici, dar nu mai suporta să stea un minut sub punte; puțea, pasagerii aveau rău de mare și mulți se rostogoleau peste propria vomă. Ca niște cirezi de vite, resturile societății olandeze, croitori șomeri și evrei.

Farmacistul își luase pentru el propria doză pentru răul de mare. Și aceste mări nu-l înspăimântau, pentru că știa că are un destin, dat de Dumnezeu, care nu l-ar lăsa să moară înecat.

O perdea de ploaie de gheață se abătu asupra oceanului și tremura sub mantie. Ce nație de proști, tovarășii lui olandezi!

Într-o bună zi va exista un regat în care oamenii să trăiască după bunul plac, eliberați de plăceri și dorințe. Torrentius înțelesese acest lucru, dar a fost blamat pentru că avea mintea plină de absurditățile de duminică ale predicatorilor.

Acum venise rândul lui Jeronimus Cornellisen să pună în aplicare mărețul plan. Fiind unul dintre aleși, Dumnezeu îl va îndruma, era sigur. În spatele valurilor reci ale furtunii îl aștepta un destin. Le va arăta drumul către regat.

36°18' latitudine nordică, a douăzecea zi din noiembrie, anul de grație 1628

Vântul sufla puternic, formând valuri mari, iar ei navigau cu toată viteza înainte. Siluetele navelor Buren și Assendelft se aflau pe uscat, restul flotei fusese împrăștiată de furtuna din ultimele săptămâni. O dimineață mai bună, fără prea mulți nori pe cer, cu marea mai calmă.

François stătea la balustrada pupei. Nu venea niciodată pe punte în timpul în care căpitanul veghea, amândoi doreau să petreacă cât mai puțin timp posibil unul în compania celuilalt. Omul era un căpitan bun, dar un bădăran arogant și spectrul lui Surat atârna asupra corăbiei.

Auzi pe cineva venind pe punte din Camera de Consiliu; era

Jeronimus.

— Unde suntem? îl întrebă Jeronimus.

— Căpitanul spune că am ocolit Capul Finisterre, îi spuse el. Tocmai am părăsit coasta Lusitaniei, la 36° latitudine nordică față de Ecuator.

Jeronimus se sprijini de balustradă. Era preocupat de ceva.

— Ai ceva de împărțit cu căpitanul?

— Sigur, zise François. Este evident pentru toată lumea. Anul trecut, când mă întorceam din Indii, el comanda vasul pe care am venit eu din Surat. A fost ceva neplăcut. Ezită, neștiind cât de mult să spună. Făcea comerț pe sub mână, cărând mărfuri care nu erau aprobate de Companie. Am simțit nevoia să-i atrag atenția. A fost admonestat și i s-a tăiat salariul pe câteva luni.

— Nu e bine că oamenii de la Companie au considerat potrivit să vă trimită în această călătorie.

— O să facem cea mai bună călătorie.

Jeronimus aprobă.

— Este un om dificil.

— Nu este un om blând.

— Totuși ceea ce lipsește șarmului lui este mai mult decât compensat de unii dintre ceilalți pasageri.

— Te referi la doamna van den Mylen?

— O femeie fascinantă, educată și citită.

Un lucru ciudat, Jeronimus avea fața ca o oglindă, nu lăsa nimic să se citească pe ea. Știe oare ce gândesc sau sunt eu chiar așa de transparent? se hotărî să schimbe subiectul.

— Ce vânt te aduce în Indii, domnule Cornellisen?

— Vreau să fiu mai bun. Cum vrem toți.

— Ești un om învățat, cred.

— Am cunoștințe de latină și franceză. Mi-am câștigat existența ca farmacist de câțiva ani buni.

— Trebuie să faci bine.

— Dacă Dumnezeu vrea asta.

Din nou acel zâmbet, zâmbetul unui înger. Un om care e ca mine, se gândi el. Ambițios și cu ochii după femei, Domnul să-l aibă în pază. Și unul căruia nu-i place să se sfătuiască cu nimeni.

Cel puțin aici am un aliat împotriva brutei de Araien Jacobsz.

În timp ce se îndreptau spre sud, către Ecuator, zilele deveneau mai calde. Până acum pasagerii au aflat ceea ce marinarii numesc „picioare de mare”, adică să te ții pe picioare pe vas când e furtună.

Pasagerii petreceau mai mult timp pe punte, chiar ascunzându-se în spatele unor pânze pentru a se feri de soarele care dogorea mai tare pe zi ce trecea.

— Te simți mai bine acum?

Judick se uită în jurul ei. Era individul acela corpolent cu părul blond pe care a vrut să-l omoare când îi era rău. Stătea lângă balustradă și-i zâmbea. Avea ochii albaștri ca albăstreaua, care contrastau cu părul lui blond și cu barba. Era măgulită de atenția pe care i-o acorda, dar în același timp îi era și puțin frică de el. Nu mai vorbise cu un bărbat decât în compania tatălui sau mamei ei.

Își întoarse capul. Tatăl ei s-ar înfuria dacă ar găsi-o stând de vorbă cu un bărbat, mai ales cu un soldat de rând.

— Este îngrozitor să-ți fie rău de mare. Și mie mi s-a întâmplat la fel prima dată când am mers pe mare. Dar după un timp te obișnuiești. Doar când e furtună nu mai pot să mănânc.

Își simți obrajii arzând. Nu arată prea rău, un pic cam neșlefuit.

— Ești palidă. Ai mâncat?

Dădu din cap în semn că nu.

— Astea sunt lături. Nu le-aș da nici porcilor.

— Ah, doamna e simandicoasă. Am crezut că v-a trecut atunci, la prima cină.

Iar acum râdea de ea.

— Recunosc, mâncarea este destul de proastă pe vasul ăsta. Dar e ca și cu răul de mare. Te obișnuiești.

— Vreau doar să cobor de pe vasul ăsta și să mănânc mâncare adevărată. Aș da orice să rontăi un măr sau să dorm fără să aud sforăiturile a 100 de vecini.

— Trebuie să fi dus o viață luxoasă, spuse el.

Încă râdea de ea, se gândi ea. Sau poate că era adevărul. În comparație cu el, poate că o ducea bine. Viața unui soldat nu poate fi ușoară, consideră aceste mici lipsuri fleacuri în comparație cu ceea ce a îndurat el în viață. Se uită în jur după tatăl ei. Trebuie să-i fi citit gândurile.

— Presupun că predicatorului nu i-ar plăcea să te vadă stând de vorbă cu un simplu soldat.

Simți o urmă de vină. Se plasa deasupra a jumătate de populație doar pentru că tatăl ei era predicator. Și băiatul ăsta nu a făcut decât să fie amabil.

— Ai mai fost în Indii până acum? întrebă ea să-și dovedească sieși că nu-i este frică de el sau de tatăl ei.

— O singură dată, când am luptat pentru Companie. Atunci am aflat de „picioare de mare”.

— Și ai ales să te întorci?

— Câștig bine și este ceea ce știu să fac.

Judick se uita fix la apa care făcea spume de-a lungul carenei.

— Deja îmi este dor de Olanda.

— Gândește-te doar la nopțile tropicale și la cocotieri.

Se întoarse și se uită în sus la el și zâmbi. El îi zâmbi la rândul lui.

— Judick!

Se întoarse. Tatăl ei stătea acolo, cu fața roșie de furie.

— Coboară, acum.

Se grăbi.

Acum trebuia să asculte o predică despre virtute și evlavie. Presupunea că meritase.

Îi aruncă o ultimă privire noului ei prieten înainte ca tatăl ei s-o împingă pe scara din fața lui.

12°33' latitudine nordică, a douăzeci și opta zi din decembrie, anul de grație 1628

De-abia trecuseră două luni și Lucretia deja simțea că o să înnebunească. Monotonia nesfârșită a zilelor era înlăturată doar de clopotul vasului prin care cârmaciul anunța ora măsurată de clepsidră. Se pomeni că așteaptă cu nerăbdare ora mesei, deși mâncarea era groaznică. Micul dejun și cina constau într-un terci amestecat cu prune uscate, iar la masa de prânz aveau mazăre sau fasole cu carne de porc sau somon afumat. Aduseseră cu ei niște porci și pui vii, dar erau pe terminate, și deja erau viermi în carnea de porc chiar dacă mâncau în farfurii de argint. Se întreba cum o să mai reziste încă șase sau șapte luni. Dar ce alternativă avea, în afară de a sări în mare?

Își reamintea că o ducea mai bine decât majoritatea. Era unul dintre puținii pasageri distinși, cu cabină proprie într-o parte privilegiată a vasului, la pupa, unde comandantul și căpitanul și alți ofițeri își aveau sediul. Avea acces chiar la unul din cele două WC-uri cu scaune de lemn care erau amplasate deasupra pupei, deși condițiile sanitare erau mult sub așteptările ei. O funie lungă cobora din WC în mare; frânghia avea un capăt despicat și cu acesta se presupunea că o femeie trebuie să se șteargă. Frânghia era apoi aruncată prin WC în ocean.

Totuși și acesta era un fel de lux. Ceilalți pasageri împărțeau

puntea și două WC-uri. 300 de oameni, dintre care aproape două sute de marinari și soldați care erau înghesuiți ca sardelele pe puntea cea mai de jos și care se puteau curăța doar riscând să se ducă pe puntea plină de păduchi, la botul navei, o dată pe săptămână și să-și scuture hainele. Duhoarea care venea de jos era deja înspăimântătoare.

Cel puțin vremea se ameliorase și zilele erau blânde. În unele zile se puteau zări coastele pământurilor întunecate din Sierra Leone, chiar dedesubtul liniei orizontului.

Își plecă fruntea și începu să scrie.

Suntem pe corabie doar de o lună, deși pare mult mai mult. Mâncarea este mereu aceeași, porc sau vită, deși bucătarul încearcă să-i mai dea gust adăugând niște prune afumate. Din când în când se mai găsește și brânză de Olanda, dar aceasta doar la masa căpitanului și este considerată deja o delicatesă.

Comandantul, François Pelsaert, este un om fermecător și este pe cale să devină membru al Consiliului Indiilor și un om foarte important. Doar în zece ani s-a ridicat de la rangul de funcționar al Companiei, iar faima și averea par să fie de partea lui.

A petrecut mulți ani în Indii la curtea mogulului Jahan și ne spune multe povești de dragoste din Orient, umplând capetele tinerilor cu vorbe despre vulcani ce erup și temple păgâne. Dacă drumul nu ar fi așa de lung, poate aș putea să anticipez puțin ce va urma.

Îmi e dor de Boudewyn și de-abia aștept să fiu iar în brațele soțului meu și să nu mai simt aceste incertitudini. Cred că în Olanda mă cunoșteam și mă înțelegeam mai bine.

Se uită fix la ceea ce a scris și tăie ultimele două rânduri. Ce-o făcuse să scrie așa ceva?

* * *

Servitorii, Pelgram și Deckier, au adus platouri de porc sărat, fierbinte. Bucătarul asezonase carnea cu nucșoară și coriandru și o mână de smochine, dar după două luni de șuncă sărată nici toate mirodeniile din lume nu i-ar fi îmbunătățit gustul sau ar fi ascuns prezența viermilor. Biscuiții erau așezați în vase de alamă și cupru, ca fructele. Fructe. Ar da orice pentru o pară zemoasă.

Reyndert, servitorul comandantului, se grăbea să aducă sticla de Burgundia, vinul fiind încă un lucru pe care-l aprecia.

Discuția reveni inevitabil la aventurile comandantului în Indii, tinerii fiind întotdeauna doritori să-l audă vorbind despre

experiențele lui. François la început nu părea prea interesat. Reținerea lui era ceea ce-i plăcea ei la el, era atât de diferit față de căpitan, căruia îi făcea o plăcere deosebită să-și audă vocea și să-și demonstreze experiența de marinar cu fiecare ocazie.

Tinerii funcționari păreau fascinați în special de poveștile comandantului despre haremurile de la curte.

— Așadar, e adevărat, îl întrebă Deschamps, asistentul evreu, că și un bărbat de rând poate avea mai mult de o soție?

— Dacă își permite, răspunse François. Să ții o nevastă e destul de costisitor pentru un om sărac.

Câțiva au râs când au auzit asta.

— De ce ar avea un om nevoie de mai mult de o soție? îl văzu pe funcționarul David Zeevanck aruncând colegilor lui o privire de atotștiutor.

— Într-adevăr, unii bărbați s-ar considera norocoși cu o singură femeie, murmură zâmbind François, dar, când ochii lui îi întâlniră pe-ai ei, roși și-și feri privirea.

Ea simți cum îi bate inima mai repede.

Jeronimus, comerciantul, spuse:

— Am auzit că prinții au palate pline de soții.

— Mi-ar plăcea să mă fi născut prinț, spuse Zeevanck, iar predicatorul îl privi cu asprime.

— Sunt sigur că prinții găsesc acest lucru foarte confortabil, spuse François. Dar ca olandez ce sunt, nu pot decât să simt milă pentru aceste femei. Ele nu duc o viață prea fericită. Da, mănâncă cele mai bune mâncăruri, au cele mai fine haine și trăiesc în cele mai luxoase zenanas, ceea ce numesc ei palate. Dar sunt, după cum mi s-a mai spus, extrem de singure.

Deschamps își ridică privirea, după ce descoperi o grămadă de viermi în carne. Împinse delicat farfuria deoparte.

— Alte femei, nu-i așa, găsesc viața fără bărbații lor insuportabilă, încât îi urmează de bunăvoie și la groapă.

— Într-adevăr, făcu François. Chiar am văzut asta o dată. I se spune sati.

— E nemaipomenit, zise Jeronimus.

Predicatorul își clătină capul.

— Asta e o discuție blasfemiatoare, zise el. Să te distrugi singur e un păcat în fața lui Dumnezeu.

Jeronimus își drese glasul. Gândurile i se citeau pe față.

— Ce este asta sati? întrebă Lucretia, primind o privire rece de

la soția predicatorului.

François bău o gură de vin de Burgundia care-i lăsă urme pe mustață.

— Femeia pe care am văzut-o era cea mai drăguță și nu avea mai mult de 18 ani. S-a măritat pe când avea 13 ani și n-a cunoscut alt bărbat. Nici soțul ei n-a mai avut altă soție. Când el a murit, ea a declarat că va deveni sati, dar rudele și prietenii au încercat s-o convingă să renunțe la asta. Ei au apelat chiar la sprijinul guvernatorului, dar în van. Acolo este un obicei acest lucru și ea a considerat în ochii zeilor ei păgâni că asta trebuie să facă.

Predicatorul mormăi aprobator.

— S-a îmbrăcat cu cele mai bune haine, și-a pus cele mai scumpe bijuterii, ca-n ziua nunții, și s-a pus în fața rugului funerar. Când corpul soțului a ars, trupul ei viu a ars împreună cu el. N-a scos nici un sunet în tot acest timp. A fost cel mai remarcabil lucru văzut de mine vreodată și cel mai tulburător.

Masivul David Zeevanck mormăi în barbă.

— Nu cred că aș putea iubi vreodată atât de mult încât să fac un lucru asemănător, zise Lucretia.

Când auzi așa ceva, Jeronimus ridică privirea.

— Dar tu, comandante, ce crezi, poate un bărbat să-și sacrifice viața de bunăvoie pentru o femeie?

Înainte să poată spune ceva, vorbi predicatorul. Arăta de parcă mai avea puțin și exploda.

— Un bărbat trebuie să fie pregătit să moară pentru Dumnezeu. Doar la asta trebuie să se gândească.

— Ușor de spus, zise François, dar după experiența mea știu că un bărbat ar face orice să mai trăiască o zi.

— Nu și dacă e credincios.

— Dar Sfântul Petru? spuse Jeronimus, iar predicatorul îi aruncă o privire plină de ură.

— Poate că nimeni nu știe cum va reacționa înainte să fie pus în situația respectivă.

Se făcu brusc liniște. Nu se putea ca o femeie să spună asemenea lucruri. Doar Jeronimus și François zâmbeau.

— Aleșii lui Dumnezeu sunt binecuvântați de dragostea Lui și salvați de El, răspunse predicatorul.

— Cei ce nu au fost aleși să fie salvați de El vor arde în Iad.

Ea observă că Deschamps nu-și putea ține gura. Se încruntă la el, avertizându-l să tacă, dar el nu se putea abține.

— Desigur, un om poate alege să ardă în Iad sau nu.

Predicatorul se uită la soția lui și privirea-i deveni ură.

O singură dată a mai văzut o astfel de privire la tatăl ei vitreg, când un om a tras un pârț la slujba de duminică în biserică.

— Anumite persoane sunt alese de Dumnezeu pentru a fi salvate, restul sunt condamnate pe vecie, spuse predicatorul.

— Orice acțiune a noastră este destinată de Dumnezeu. Nu există nici un fel de liber arbitru.

— Atunci, care-i rostul, din moment ce Dumnezeu știe ce vom face și cine va fi păcătos? spuse Deschamps enervat, nevrând să renunțe.

— Cred că soțul meu știe mai bine decât oricine care sunt căile Domnului, spuse soția sa.

Lucretia îi aminti, în timp ce mânca, de o vacă pe islaz, având aceeași față impasibilă și privire imbecilă.

— Dar dacă stai și te gândești, zise Deschamps, toți cunoaștem oameni care au fost distruși de propriile acțiuni și oameni care s-au înălțat prin suferință.

— Judecățile sunt date de Dumnezeu pentru a-și arăta nemulțumirea față de acțiunile noastre, spuse predicatorul.

— Și ne dau nouă posibilitatea de a ne mântui.

— Dumnezeu decide soarta noastră, nu noi.

Deschamps vru să continue, dar văzu cât de nervoși sunt colegii lui și hotărî să abandoneze discuția. Dar ea avea să-și amintească de multe ori această discuție în lunile ce au urmat, când se întreba cum se comportă bărbați în momente de dezmăț.

Deocamdată se uită la François, la capătul mesei. Nu spusese nimic în timpul acestei dispute și se întreba ce gândește Jeronimus cu zâmbetul lui blând pe buze; era altul care nu-și exprima opiniile.

Îl respecta pe predicator, bineînțeles. Era un om credincios, un om bun și drept care știa calea Domnului. Dar dorea ca cineva să-i dea acestui gras un șut în fund.

Predicatorul le ținea o altă predică, și Zeevanck îi aruncă lui Deschamps o privire plină de reproș pentru că i-a dat ocazia să le facă morală. Carne de porc sărată și predici. O cină perfectă.

Îi era dor de Java, de fructele tropicale și de cinele lungi și silențioase în compania soțului ei.

* * *

Li se spunea mici burghezi acestor tineri nobili fără bani, trimiși în Indii de Companie pentru a învăța meseria de ofițer sau

funcționar, singurul lor capital fiind educația și un aer de superioritate. Dacă asta era educație, se gândi Jeronimus. Uneori, era doar un cuvânt în plus pentru a numi aroganța lor nejustificată.

Într-o zi l-a găsit pe unul dintre ei, Coenraat van Huyssen, holbându-se la Pelsaert la pupa. Era un copil bun, acesta, cu părul ca o coamă de leu și o bărbuță aranjată cu grijă, ochi albaștri duri și grația pe care ți-o dă o înfățișare plăcută și îngrijită. Întotdeauna dorind mai mult și căutând pe cineva care nu suporta să aibă superiori, indiferent de vârstă sau merite. De-a dreptul superficial.

Se sprijini de balustradă lângă el.

— Te gândești că într-o bună zi vei sta tu acolo, sus? îi spuse el.

Tânărul se întoarse și se uită la el.

— Dacă vrea Dumnezeu, spuse el.

Un răspuns precaut, dar Jeronimus se îndoia că acesta era tipul de om care să creadă prea mult în Dumnezeu.

— Presupun că nu face nimănui rău să viseze.

Avu o ieșire.

— Se zvonește că domnul Pelsaert s-a ridicat de la rangul de funcționar la cel de comandant în doar zece ani.

— Cumnatul lui este amiral al Companiei.

Nu știa asta, se vedea după expresia feței lui.

— Credeai că Pelsaert a ajuns comandant doar prin muncă cinstită?

— Compania are nevoie de oameni ca noi.

— Bineînțeles. Este mare nevoie de personal în colonii. Opt oameni din zece nu supraviețuiesc cinci ani în Batavia. Uită tot ce ți s-a spus despre femei cu sânii goi și cocotieri. E un abis adânc, plin de necazuri.

— Atunci de ce te duci acolo?

— Bună întrebare, Coenraat. Totuși, am făcut o facultate, știu franceză și latină și sunt un bun farmacist. Șansa unei avansări rapide merită riscul.

Restul îl lăsă nespus: te vor îngropa și nici măcar nu-și vor da seama că nu mai ești. Un băiețaș bogat în plus care nu mai e și care s-a dus să asigure hrana viermilor din colonii.

Coenraat părea șocat. Nu li se spusese dinainte cum era Batavia, altfel mulți dintre ei nu s-ar fi dus.

— Familia ta e cunoscută în Olanda. Chiar și eu am auzit de van Huyssen, și eu am trăit în Haarlem. E păcat că lucrurile au luat o astfel de întorsătură. Aici primești ordine de la marinari și

funcționari. Ai fost menit pentru lucruri mai bune, Coenraat.

— Ca de exemplu?

— Știi la ce mă refer, spuse Jeronimus zâmbind și plecă.

Plantează sămânța și las-o să crească deocamdată. Când va sosi momentul, va fi destulă apă care s-o facă să crească și va fi suficient, dacă face ce trebuie.

III.

Gândiți-vă la asta.

Un Dumnezeu, orice Dumnezeu, indiferent cât de aspru este, trebuie să aibă un scop. Totuși, acești calviniști L-au înzestrat cu un simț al ironiei așa de scăzut încât mișcările jocului de șah uman pe care L-a creat sunt toate puse în practică, în cele din urmă. Nu e de mirare că Jeronimus zâmbea pe furiș. Ei cred că acest Dumnezeu are o inteligență nu cu mult mai mare decât a Sfântului Augustin. Poate cineva normal la cap să-l adore pe Sfântul Augustin? bineînțeles că nu l-au cunoscut.

Mai sunt și alții care stau tăcuți la masă, fără să scoată o vorbă; Lucretia, a cărei mamă era spaniolă catolică, și François, care avea strămoși catolici, dar pe care nu-i pomenea de teamă să nu-i îngreuneze ascensiunea și așa dificilă în carieră.

După cum bine știți, sunt un mare admirator al catolicilor. Ei înțeleg că un om își croiește propria soartă când călătorește prin lume. Desigur, cred că Papa are răspunsurile la toate dilemele muritorilor, nu Augustin, ceea ce este și mai plăcut.

Dar să-i lăsam cu dezbaterile lor. Faptele, și nu vorbele, sunt cele mai concludente. Să stăm pe punte și să ne bucuram de briza călduță ce ne mângâie fața, ascultând cum scârțâie odgoanele în timp ce Batavia înfruntă valurile mari și să-i ascultăm pe Lucretia și pe comandant în timp ce-și ascundeau sentimentele de afecțiune interzisă.

6°47' latitudine sudică, a douăzeci și patra zi din ianuarie, anul de grație 1629

Zilele se încălziră, de jos venea o duhoare insuportabilă. Nu-și putea imagina cum îndurau soldații care stăteau pe puntea cea mai de jos. În Olanda ar trebui să fie iarnă, zăpadă pe câmpuri și gheață pe râuri. Era greu de imaginat când transpirația se prelingea în interiorul gulerului tău înalt și soarele îți prăjea ceafa.

În majoritatea dimineților, Lucretia își făcuse un obicei să urce pe punte când el era acolo și să-și petreacă timpul conversând cu el. Ar fi putut s-o evite, după cum își promisese, dar a ales să nu o facă.

Auzi pași pe punte și simți inima bătându-i să-i spargă pieptul când o văzu. În dimineața aceasta purta un corsaj întreg, de catifea crem, brodat cu gri, grația ei de felină forma un contrast atât de puternic cu maniera de a flirta a servitoarei ei care, i se părea lui, făcea tot ce putea să-i atâțe pe marinari. E curios că nu au picat de pe grijea când târfulița s-a urcat pe punte, legănându-și dosul la ei.

— Încă o dimineață călduroasă, spuse Lucretia.

— Așa este.

Se hotărâse s-o evite în limitele bunei cuviințe, de dragul liniștii și al sufletului lui.

Dar bineînțeles ea căuta să intre în vorbă cu el ori de câte ori putea. Probabil că se simțea singură. Nu mai era nici o femeie cu aceeași poziție socială ca ea pe vas și-și căuta camarazi. Cum să-i explice că el dorea altceva? acum devenise un om de lume, cunoscuse multe femei frumoase în Indii și știa ce-i lipsea.

Îi permise să-l întrebe despre viața și cariera lui la VOC. În săptămânile ce urmară, era privit tot mai des de către ea și fără voia lui ajunsese să-i fie tovarăș.

Își imaginase că a fost o doamnă de când s-a născut și fu surprins să afle că originea ei era la fel de umilă ca a lui. Într-o zi o întrebă despre familia ei, crezând că se trage din vreo familie bogată din Heerenstraat.

Dădu din cap în semn că nu.

— Nu l-am cunoscut pe tata, a murit în anul în care m-am născut. Era negustător de haine.

— Unul bogat, presupun.

Zâmbi.

— Nu, locuiam într-o casă pe Nieuwendijk. Nici sărăcăcioasă, nici foarte elegantă. Mama s-a recăsătorit, cu un căpitan. Nu mi-l amintesc foarte bine. Era tot timpul plecat pe mare. Unul din unchii mamei avea bani. Înainte să moară și-a făcut testamentul prin care îi lăsa mamei totul. Am vândut casa și ne-am mutat într-o casă mare pe Leleistraat.

— Și astfel noul tău tată a devenit cel mai bogat căpitan din Amsterdam.

— Mama l-a convins să-și dea demisia. Pierduse un soț, nu vroia să-l mai piardă și pe al doilea.

Lucretia se uita lung la mare, depănându-și amintirile.

— Am iubit-o. A fost cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o vreodată. Și avea cea mai blândă voce. Era ca un înger. A

murit când eu aveam 11 ani. Cred că am plâns o săptămână. Încă îi mai simt lipsa.

François se gândi și el la mama lui, o doamnă bătrână care acum era în Amsterdam. Nu-și putea imagina cum ar fi fost să crească fără ea.

— Tata s-a înapoiat pe mare. A murit în anul următor într-o confruntare cu o flotă spaniolă în America.

— Așadar, ai rămas orfană, spuse el mirat.

Viața ei fusese cu mult diferită de viața răsfățată pe care el își imagina că o dusese.

— Sora mea și cu mine am intrat sub tutela statului. Când am fost destul de mare, cel căruia îi fusesem încredințată a hotărât ca banii să-mi fie dați ca zestre pentru căsătorie cu cineva de familie bună.

A omis multe lucruri, se gândi el.

— Câți ani aveai?

— Aveam 18 ani. Suntem căsătoriți de nouă ani.

— Și nu aveți nici un copil?

— Dumnezeu nu ne-a binecuvântat cu unul.

Privirea aceea de durere și regret din ochii ei era pentru că vroia copii sau pentru că posibilitățile de a-i face erau destul de sumbre?

— Nu este întotdeauna ușor să înțelegi căile Domnului, spuse el.

— Sunt multe lucruri pe care nu le poți înțelege.

— Și soțul tău?

— Nici el nu înțelege. Bineînțeles că ar vrea copii. Ce rost mai are familia dacă nu ai un fiu care să-ți ducă numele mai departe?

— În mod sigur îi este dor de tine.

— Da, în felul lui, spuse ea.

— Dacă aș fi fost în locul lui, aș fi suferit să te las. Să-mi las soția singură așa de mult timp.

— Speră să avanseze în Indii. Nu vrea să lustruiască toată viața lui diamante, trăind pe spinarea soției lui. Cred că ăsta a fost motivul pentru care s-a înrolat în Companie.

— M-aș considera foarte norocos dacă ai fi soția mea, nimic nu ar mai conta.

Gata, o spusese. Nu era înțelept, desigur, să spui asemenea lucruri unei femei măritate și respectabile pe vasul tău, când Compania te-a declarat responsabilul moral pentru ceea ce se

întâmplă pe flotă. Nu era înțelept? era de-a dreptul o nebunie. Dar gata, o spusese. O văzu pe servitoarea ei pândindu-i. Se întreba dacă-l auzise.

Lucretia nu scoase o vorbă mult timp, nici măcar nu-i reproșa nimic. Vântul i se juca prin păr. În cele din urmă spuse:

— E răcoare astăzi. Ar trebui să mă duc în cabină.

— Desigur.

— Mulțumesc pentru companie, murmură ea și-și puse o mână peste a lui.

Apoi dispăru, precum o umbră în lumina soarelui, efemeră, lăsându-l pe François Pelsaert să-i ducă dorul, în timp ce se mustra pentru că fusese un păcătos și un nebun.

* * *

Caporalul Jacop Pietersz era cunoscut oamenilor săi prin negoțul pe care-l făcea înainte să devină soldat; Steenhower, cioplitorul de piatră.

Era un om mare, cu un cap mai mare decât toți, cu o față ce înspăimânta copiii și speria până și pe cea mai dură curvă din docuri. Cu niște dinți ca pietrele funerare, un nas ca un cartof și o bărbie care s-ar fi potrivit mai bine unui măgar, el nu fusese văzut vreodată zâmbind sau spunând ceva ce nu era absolut necesar.

Numai lui Weibbe și lui Wouter Looes și, poate, fermierului Jan Hendricx nu le era frică de el. Chiar și lui Gabriel, caporalul, îi era teamă.

Optzeci de soldați îngrămădiți pe puntea inferioară, aerul plin de fum; aproape toți pufăiau din pipe în timp ce jucau domino și șah, stând ghemuiți sau lungiți; nici măcar o singură persoană nu putea să stea în picioare. Din douăsprezece ore cât stăteau pe punte, li se permitea o jumătate de oră de repaus, în restul timpului stăteau înghesuiți ca niște pui. Astăzi tambuchiul era deschis, vremea era frumoasă; apele mării erau la fel de întunecate ca fundul diavolului, iar oamenii de multe ori nici nu puteau dejuna.

Și ce mai dejunuri. Terci cu prune uscate, obligați să-l mănânce sub amenințarea cu pedeapsa, așa încât să nu se constipe pe mare. În restul timpului aveau pâine tare și carne sărată, servită în castroane de lemn, șase oameni la un castron. Weibbe era obișnuit cu viața grea, fusese soldat toată viața. Și ca sergent, trebuia să le ofere un exemplu. Nu trebuia neapărat să-i placă.

Dar să stai acolo zi după zi în mirosul acela, nici măcar să stai ridicat, îi făcea pe oameni să le vină tot felul de idei. Dacă nu ar fi

fost regulamentele Companiei – fiecare care avea un cuțit avea mâinile fixate de catargul principal cu propriul pumnal și lăsat acolo să găsească o scăpare singur – își dădu seama că de mult ar fi fost sânge pe punte.

Poate ce de-asta a făcut Zany ce a făcut. Weibbe Hayes juca cu Jan Pinten și cu marele Wouter Looes dame când s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat. Zany Maftken era în apropriere, cioplind un os de balenă. Când Steenhower trecu pe lângă ei, toți se aplecară sub acoperișul jos, Zany se strâmbă la ceilalți, imitând trăsăturile neregulate ale lui Steenhower. Jan Pinten începu să râdă.

Steenhower se uită înapoi. Toată viața a fost arătat cu degetul și s-a râs de el. Weibbe credea că până acum s-a obișnuit. Steenhower le aruncă lui Jan și lui Zany o privire, știind ce au făcut. Apoi se uită la Weibbe și privirea lui îi dădu un fior. Nenorocit furios, nu-i așa?

Era clar că urmau să se iște probleme acolo. Fără îndoială că Steenhower o să le plătească cu aceeași monedă într-o bună zi.

Dumnezeule, dar puțea acolo. Un nenorocit își făcuse într-un colț nevoile în timpul nopții și mirosul acru de urină amestecat cu sudoare și murdăria a o sută de soldați erau suficiente să te facă să vomiți, nemailuând în seamă legănatul constant al vasului.

Era rândul lui pe punte. Se ridică și-l urmă pe Steenhower pe puntea superioară.

* * *

Călătoria însemna o monotonie constantă a cerului și a mării, singurul lucru despre care vorbeau era vremea. Navigau cu vânt prielnic, Buren urmându-i îndeaproape, în spatele lui Galias, cu carena ei împodobită cu verde și galben strălucind în soare.

Pe puntea principală, unii din marinari aruncau undițe ce aveau drept momeală șuncă, dar nu pentru pești, ci pentru păsări. Sussie spera să nu prindă niciuna. I se părea o cruzime ce nu era necesară.

Ea și Tryntgen stăteau împreună sub marchiza de pe puntea centrală, apărate de soare, obligate să asculte ce pălăvrăgeau femeile mai în vârstă, în timp ce Anneken Hardens și Mayken Cardoes scoteau fum printre dinții lor înnegriți. Când soția predicatorului nu era de față, unele dintre femeile tinere vorbeau despre bărbați, altminteri trebuia să asculte pasaje din Biblie sau, ca în această după-amiază, să asculte vorbăria soției comandantului militar care putea vorbi la nesfârșit despre ea și copiii ei. Credea că o să moară de plictiseală.

Îl văzu pe soldatul blond, masiv urcând pe punte, îl urmări cu coada ochiului în timp ce cosea. Numele lui era Weibbe Hayes. Cumnatul ei era trompetist, vorbise cu el și spunea că Weibbe are douăzeci și cinci de ani și nu e căsătorit. Deși Sussie nu avea decât șaisprezece ani, se considera o partidă bună pentru el, asta doar dacă și el ar fi interesat de ea.

Îi făcea ochi dulci fiicei predicatorului, lui Judick, scandalizând tot vasul. Îl privea acum cum îi șoptește ceva pe parapet. Predicatorul îi privea, desigur, și-i spuse soției să se ducă și să-și aducă fiica. Nu știu ce-o vedea Weibbe ăsta la ea, se gândi Sussie, e o pisăloagă și are tot timpul părul aranjat sub bonetă. Nu e fata potrivită pentru tine, băiete.

Înainte ca mama ei să apuce s-o aducă, ea se întoarse și plecă. Soldatul masiv ridică din umeri, neînțelegând nimic. Nu trebuia condamnat că a încercat.

Sussie puse deoparte broderia și anunță că o să-și întindă picioarele pe puntea principală. Tryntgen îi aruncă o privire, nu putea să o păcălească pe sora ei mai mare. Dar nu a încercat s-o oprească.

Weibbe se uita fix la apă, ce ochi frumoși avea pentru un soldat! stătea pe parapet, la mică distanță, oferindu-i ocazia, cum făcuse și Judick, s-o abordeze, dar în cele din urmă începu să se neliniștească.

— Nu ai nici o șansă, spuse ea.

Se întoarse și păru amuzat că fetița asta mică i s-a adresat. Sunt mai mare decât par, se gândi Sussie, și știu mai multe despre soldați decât crezi tu.

— Mă scuzați, domnișoară, ați spus ceva?

— Am spus că nu ai nici o șansă cu fata aia.

— Chiar așa? spuse el zâmbind.

— A pus ochii pe nobilul de acolo, arătând spre Huyssen, care mergea fudul lângă ceilalți tineri eleganți de pe pupa.

— Știi cam multe pentru o fetiță.

— Sunt mai mare decât par. Nu sunt mult mai mică decât ea, spuse ea, referindu-se la Judick.

— S-ar putea să ai dreptate. Presupun că pastorii nu prea au nevoie de soldați decât atunci când este vreo bătălie în numele Domnului. Și mi se pare normal. Nici eu n-am avut nevoie de pastori, decât înainte de noaptea unei bătălii. Te miră?

— Așa zice și tata.

— Tatăl tău este soldat?

— S-a luptat cu Manuman în Batavia, a plecat acum doi ani. Noi ne ducem să fim alături de el.

— Și unde este mama ta?

— E moartă de opt ani. Locuim cu mătușa în Gröningen. De-abia aștept să ajung în Indii. Ai mai fost vreodată?

— Când aveam 20 de ani, am luptat acolo trei ani și nu m-am ales cu nici o rană, dar mai că era să mor din cauza fluxului. M-am întors acasă, dar nu îmi găseam locul, așa că m-am înrolat din nou la companie.

— Ai soție în Olanda? îl întrebă ea, deși știa răspunsul.

— Atâtea întrebări îmi pui și tu.

— Un băiat așa drăguț ca tine. Pun pariu că ai.

Râse.

— Nu, nu am.

Tryntgen o strigă de pe puntea centrală. Se întoarse, se strâmbă la ea, dar Tryntgen părea hotărâtă. Era doar sora ei, dar se comporta ca o mamă. Avea 16 ani, aproape 17, suficient pentru a sta de vorbă cu un bărbat.

— Te strigă cineva, spuse el arătând spre Tryntgen.

— Este sora mea. Trebuie să plec acum.

— Mi-a făcut plăcere să stau de vorbă cu tine.

— Eu sunt Sussie, Sussie Fredericx.

— Fii bună cu sora ta, Sussie.

Râdea de ea. Se întoarse și se mai uită o dată după Judick Bastaniez.

— Crede-mă pe cuvânt, nu ai nici o șansă, spuse Sussie.

Se întoarse pe puntea centrală. Se uită urât la Tryntgen, iar sora ei la ea. De parcă era ceva rău să vorbești. De parcă nu era destul de mare să flirteze puțin.

De parcă era rău să flirtezi.

11˚53' latitudine sudică, prima zi din februarie, anul de grație 1629

— Întotdeauna mi s-a părut misterios. Îmi explici și mie magia asta, comandante?

François se uită în jur. Era doamna van den Mylen, care radia fericită fără să-și dea seama, vântul suflându-i prin păr. Se aplecă puțin peste parapet, fixându-l cu privirea în timp ce el citi astrolabul. Localizarea poziției lor era responsabilitatea căpitanului, dar lui îi plăcea să-și noteze în jurnal de fiecare dată latitudinile.

Durerea asta pe care o simțea în piept, de fiecare dată când o vedea, Dumnezeu să-l ierte.

— Nu e magie, o certă el blând, este știință. Acest instrument îmi arată cât de departe față de nord sau de sud am mers. Se cheamă astrolab. Măsoară în grade și minute, care reprezintă cam o milă marină. Se numește latitudine.

— Dar cum știe căpitanul cât de departe față de est sau de vest am călătorit?

Uită-te la ea. Cu ochii ca două safire și cu un șiret ca de fecioară ce-i strângea pieptul. Mă întreb dacă acest Boudewyn își dă seama ce norocos este. Mă întreb dacă apreciază că are ceva la care alții doar visează.

Ochii li se întâlniră și se trezi din visare.

— Doamnă?

— Mă întrebam cum de știe căpitanul cât de departe față de est sau de vest am navigat.

— Se chemă estimarea nautică a distanței parcurse, spuse el nervos. Fără îndoială, i-ai văzut pe grefieri punând pe jos o bucată de lemn, cu o linie atașată de ea. Calculează orele cu ajutorul unei busole și numără câte noduri au trecut de linie, pentru a calcula cât de repede merge vasul. Mă tem că nu e prea exactă. Curenții, o linie prost legată, chiar și umezirea clepsidrei pot da o diferență în estimarea nautică a distanței parcurse. Când vom avea metode mai bune pentru a calcula distanțele de la E și la V, navigația va fi mult mai ușoară. Deocamdată trebuie să ne bazăm în principal pe experiența unui bun căpitan.

— Și avem un căpitan bun?

Se uită sus la pupa și-l văzu pe căpitan uitându-se la el. Un om insuportabil. Ăsta da noroc, să fie din nou împreună, așa.

— Cunoaște marea la fel ca oricare om, spuse el posac.

— Îmi arăți și mie astrolabul ăsta? întrebă ea.

Deodată se simți nervos.

— Sigur, doamnă!

Îl ridică, ținându-l suspendat cu degetul de un inel.

— Soarele este deasupra umărului meu stâng. Dacă-l țin așa, marginea circumferinței este cu fața la soare. Mutăm acest braț aici, care este numit telescop, până când soarele strălucește, prin aceste orificii.

— Pot să văd? spuse ea și se apropie de el pentru a vedea ce-i arată.

— Ce sunt astea?

Era perfect conștient de apropierea ei.

— Unghiurile sunt marcate pe marginea de aici. Ne arată poziția N sau S față de centrul pământului, care se numește Ecuator.

În timp ce-i arăta, un val trecu pe sub vas și ea fu împinsă spre el. Întinse o mână pentru a o împiedica să cadă și pentru o clipă trupurile lor se lipiră unul de altul. Se retrase rapid, roșind.

— Mă scuzați, doamnă.

— Mulțumesc pentru că mi-ai arătat astrolabul, spuse ea dându-și la o parte părul de pe față.

Fața-i deveni purpurie.

— Vântul se întețește, spuse ea. Ar trebui să cobor.

Dispăru pe scări.

François era conștient că-i tremurau mâinile. Se uită în jur, să vadă dacă observase cineva ce s-a întâmplat. Se uită sus la pupa, și-l văzu pe Araien Jacobsz privindu-l. Ochii li se întâlniră.

* * *

Căpitanul se aplecă peste parapet, rânjind. Ia uită-te la delicatul asta mic, ține astrolabul de parcă ar fi o geantă, dându-și aere în fața gâsculiței care nu ar recunoaște un bărbat adevărat nici dacă Dumnezeu cel Atotputernic i-ar arăta unul.

Ceea ce știa domnul comandant despre navigație nu era mare lucru. Ce prost!

V-am văzut, știu ce gândiți amândoi. Va veni ziua socotelilor pentru tine, se gândi el. Să mă ia naiba dacă nu am dreptate.

IV.

Ce bucurie să găsești o femeie cu adevărat diabolică. Cel mai adesea, femeia nu e decât cea neînțeleaptă sau victima violenței. Ele sunt precum această Lucretia, întârâtă un bărbat fără ca măcar să-și dea seama ce-i face. Nu am, bineînțeles, nimic de spus acestor creaturi, sunt niște resurse neprețuite. Ca și Eva, ademenitoare, sunt păcătoase fără minte.

Ei bine, te folosești de ce e la îndemână!

Dar această Zwaantie Hendricks. Asta da femeie adevărată!

Cred că ne putem ajuta reciproc.

17°3' latitudine sudică, a unsprezecea zi din februarie, anul de grație 1629

Uite-o că vine, se gândi căpitanul. Domnișoara cea atotputernică cu prostănaca aceea de servitoare în halat. Mergând de parcă-i regina Angliei. Și ce privire are, mă întreb ce-ai pus tu la

cale cu finuțul ăla. E mult prea blând ca să satisfacă o femeie ca tine.

— Îl cauți pe comandant? îi spuse el. Nu se simte bine în dimineața asta. Zace în pat vomitând de zor.

Ordonă ceva timonierului care corectă cârma să mențină cursul.

— Nu te teme, eu sunt responsabil pe vas. Bunul comandant poate să fie președintele flotei, dar eu o să vă duc în Batavia teferi și nevătămați.

— Avem deplină încredere în dumneavoastră, spuse ea.

Alunecoasă ca un pește, asta. Dar ia uită-te la micuța târfuliță zburdalnică cum îi face ochi dulci din spatele ei. Ea mai degrabă știe să aprecieze un om adevărat.

— Sper ca domnul Pelsaert să se însănătoșească în curând, spuse ea.

— Îndrăznesc să spun că o să-și revină repede. Dar dacă îți lipsește compania masculină, aș fi bucuros să te ajut.

Ce privire i-a aruncat. De parcă era ceva ce găsești pe talpă după ce ai fost la toaletă.

— Cred că o să mă întorc la cabina mea, spuse ea.

Atunci micuța ei servitoare rânji și spuse:

— Poate ar trebui să stau aici, doamnă. Aș putea să-l ajut pe domnul căpitan.

Domnișoara atotputernică izbucni:

— Cred că-i stai în drum, Zwaantie.

— Sunt sigur că-i pot găsi ceva ușor de făcut, spuse el bucurându-se, văzând expresia de pe fața Lucretiei.

— Consider că unele lucruri pe un vas sunt cel mai bine făcute de o femeie.

Zwaantie se uită la el, cu ochii mari de mirare.

— Nu știu despre ce vorbiți.

Buna doamnă păli de furie. Ceva care să-i lumineze dimineața, cel puțin.

— Vino imediat jos, îi porunci servitoarei.

Fata o urmă pe stăpâna ei pe scări, bombănind.

Căpitanul rânjea în urma lor. Ei bine, asta i-a servit de învățătură vițelei ăleia umflate. Mă bucur să o văd umilită.

Și servitoarea aia a ei – cum o chema, Zwaantie?

— Suna promițător. O bucățică bună, cu părul ei blond cârlionțat răvășit. Asta e o fată care ar putea să-ți pună tabac în pipă. Și nu l-ar mulțumi asta pe „domnul Finuț”. Bineînțeles, ar fi

fost mai bine dacă nu l-ar fi avut pe ticălosul ăla de Halfwaack, cumnatul lui, drept cârmaci. Dar era legat de el, cum era legat și de Pelsaert.

Să facă ce vor. Pot și să și-o tragă.

* * *

Lucretia o apucă pe Zwaantie de mână și o trase în interiorul cabinei, trântind ușa. Pe uscat păruse destul de serioasă, dar din minutul în care au pus piciorul pe navă, ea a văzut o altă față a fetișcanei neserioase. De când au plecat din Amsterdam, și-a tot fâțâit fundul dolofan pe sub nasul marinarilor și își permitea să fie obraznică cu stăpâna ei.

— Ce crezi că faci? o luă ea la rost.

Avu neobrăzarea să ridice din sprânceană la ea.

— Flirtai cu el. Toată lumea te-a auzit. O să afle tot vasul. E un om însurat.

— Fac ce vreau.

— Nu atâta timp cât lucrezi pentru mine, domnișoară.

Deși între ele nu era o diferență decât de cinci sau șase ani, Lucretia se simțea de parcă era mama ei. Era de neiertat că încerca să o discrediteze în fața întregului vas.

— Îți interzic să mai vorbești cu el, nu ai voie nici măcar să-l privești. Ai înțeles?

Se uita bosumflată, cu ochii pe jumătate închiși. O târfuliță; dacă nu era atentă, va sfârși prin a-și expune sânii plini prin docuri.

— Te-am întrebat dacă m-ai înțeles.

Murmură ușor:

— Da, doamnă.

Spera că aici se vor sfârși lucrurile.

* * *

Ziua, masa din camera de consiliu era folosită ca birou de către Deschamps și restul funcționarilor. După ce a fost strânsă masa de seară, Zeevanck se întoarse acolo și începu să copieze scrisori, aplecat asupra lor, la lumina unei lămpi cu ulei. Nu avea nici succesul, nici frumusețea celorlalți funcționari, ca Andries de Vries; era corect și nu era prea stilat, ca Zeevanck.

În camera de consiliu nu erau decât el și Jeronimus. Ceilalți erau deja în pat, ziua de muncă fiind terminată.

Simți că Jeronimus îl privește și ridică ochii, enervat de privirea comerciantului.

— Îți place ce faci, Zeevanck?

Funcționarul se întreba dacă-i dăduse comerciantului motiv de critică.

— Da, domnule comerciant, murmură el.

Mințea, bineînțeles.

Jeronimus ridică din sprânceană și continuă să se uite la el.

— Domnule comerciant?

— Ce te-a făcut să mergi în Indii?

— Presupun că. Aventura.

Jeronimus râse, surprinzându-l. Tocul alunecă pe document, stricându-l. Își mușcă buza de furie. Va trebui să o ia de la capăt. Încă o oră până să se poată sui în pat.

— Crezi că o să găsești aventură în Batavia? o să fii norocos dacă o să vezi lumina soarelui. O să petreci toată ziua, din zori până-n noapte, aplecat deasupra unui birou.

Zeevanck se întreba de ce comerciantul alesese să râdă de el. Dar el nu era decât un asistent, așa că ce putea spune?

— Cine ți-a făcut rost de slujbă, Zeevanck?

— Tata a vrut ca eu să.

— M-am gândit eu.

Urmă o lungă tăcere. În cele din urmă spuse:

— Ești nefericit cu mun.

— Nimic nu mă face fericit sau nefericit, omule. Ce-ți pasă? copiezi una din scrisorile comandantului, trebuie să mai faci șapte copii mâine. Faci liste cu mirodenii și bijuterii pe care nu le-ai văzut niciodată. Scrii rapoarte despre victoriile companiei împotriva celor din Mataram sau din Spania sau din Specks, dar nu ai fost niciodată acolo să vezi cu ochii tăi. Ești doar un funcționar. Nimeni nu te respectă, nimănui nu-i e frică de tine. Faci pe fiul ascultător, pe scribul loial al companiei. Cu ce te încălzește, Zeevanck? cât o să te mai prefaci că ești ceea ce nu ești? navigăm în jurul unei lumi cunoscute și tu ce vezi? o călimară și-o bucată de hârtie. Între timp, iată-te aici, așteptând să se întâmple ceva, știind că ți-a fost hărăzit să fii cineva mai bun. N-am dreptate?

Zeevanck se holba la el, cu fața palidă.

— Când o să fii tu însuți, Zeevanck? spuse Jeronimus și se ridică și plecă, lăsându-l pe el acolo să fiarbă de mânie.

* * *

Batavia naviga spre sud, pe mări calde, clopotul vasului numărând cadența zilelor dogoritoare nesfârșite. Noaptea, oamenii se răsuceau în somn sub punte, visurile lor fiind pline de curve și de

doamne delicate. Coasta întunecată a Africii se ivea la orizont, îndepărtându-i de certitudinile din biserică și de confortul caselor lor calviniste și apropiindu-i de țărmuri noi și nesigure și de regate fără de credință.

25°23' latitudine sudică, a douăzecea zi din martie, anul de grație 1629

Lucretia își scoase jurnalul și se uită la încă o pagină liberă. Când s-a îmbarcat pe acest vas și-a închipuit că or să fie incidente pe care o să le noteze în fiecare zi. În schimb, zilele au început să devină nedefinite.

Aprinse lampa cu petrol, care era atârnată în balansieră deasupra capului ei, să prevină scurgerea uleiului în timp ce vasul se legăna pe mare. Înmuie tocul cu penița de alamă în călimară și scrise: „Comerciantul Jeronimus Cornellisen este un om fermecător, totuși are ceva ce mă neliniștește. Câteodată are o privire care mă deranjează. Comandantul Pelsaert are o părere bună despre el, iar comandantul se pricepe la oameni. Este de asemenea unul dintre cei mai plăcuți oameni din câți am cunoscut.

Și într-o asemenea călătorie avem nevoie de toată puterea lui, pentru că vasul nostru este compus din multe elemente diverse adunate la un loc și numai datorită puternicei lui personalități domnește o așa armonie între noi toți. Se pare că marinarii îi tratează cu dispreț pe călători, în timp ce călătorii de rând îi privesc pe angajații VOC cu un fel de antipatie mascată. Și soldații se țin departe de noi."

Puse tocul jos. Chiar așa de prost stăteau lucrurile? auzi clopotul vasului și știu că e ora mesei.

* * *

François a știut de la început că nu ar fi trebuit să facă această călătorie, dar ambiția a fost prea mare. A fost numit comandantul vasului, i s-a oferit șansa de a deveni membru al comisiei VOC, promițându-i-se averi și o poziție socială. Exact pentru ce a muncit el în ultimii zece ani. Cum să poată un om refuza?

Totuși, de-abia se întorsese din Indii unde umezeala i-a măcinat sănătatea și i-a sleit puterea. Când a ezitat, cumnatul lui, Heindrich Brouwer, acum membru în conducerea Celor Șaptesprezece Puternici, a făcut presiuni asupra lui ca să profite de această ocazie de aur.

Dar cum a pus piciorul pe vas și-a dat seama că a făcut o greșeală; de fapt din momentul în care l-a văzut pe Jacobsz.

Sau poate din momentul în care a văzut-o pe ea?

* * *

Probabil că putea s-o evite, cu excepția orelor de masă, când el și ofițerii, comercianții și pasagerii privilegiați se strângeau laolaltă în Marea Cabină. Atunci ea va intra în cabină, iar el îi va oferi un scaun și ea va spune mulțumesc cu disperarea unei femei ce a trăit toată viața în Heerenstraat. De ce oare o viață de lux făcea ca oamenii să pară așa de nenaturali?

Dacă ar fi fost doar drăgălășenia ei, poate că ar fi suportat. Dar pe lângă faptul că era frumoasă, mai era și deșteaptă și citită. Simțea că în ochii ei sunt aceleași scântei ca într-ai lui. A văzut-o privindu-l în timp ce vorbea și părea să înțeleagă vorbele lui, în timp ce ceilalți nu le pricepeau. Când vorbea despre femeile din Indii, funcționarii clipeau din ochi și rânjeau, predicatorul se încrunta, ea singură părea să înțeleagă ceva din durerea lui față de poziția lor. În timp ce alții întrebau despre jocurile prințului, ea vroia să știe despre oameni.

Dacă circumstanțele ar fi permis, ea i-ar fi fost tovarășă și suflet pereche.

În timp ce lunile treceau, a reușit s-o cunoască mai bine, iar lumea se reducea la dimensiunile unui vas pe care erau doar ei doi. Erau zile în care de-abia suporta să se uite la ea. Apetitul lui dispăruse și era chiar bolnav de dorință. La cină îi spunea ceva nesemnificativ lui Deschamps sau lui Jeronimus, încercând să nu se mai gândească la această obsesie, dar ochii lui întotdeauna o căutau, uitându-se la alunițele ei sau la bijuteriile de la gâtul ei unde i se vedea bătând pulsul.

O asemenea frumusețe să aparțină unui șlefuitor de diamante! brusc, toate realizările lui păreau fără valoare.

Se uita mereu să vadă dacă face greșeli, consolându-se cu măsuri mici; era prea vorbăreață, insuficient de pioasă. Ar fi vrut s-o pedepsească pentru puterea pe care o avea asupra lui, așa că încercă să ignore conversația ei la cină, dar nu putu nici acest lucru.

Erau de asemenea dăți în care o surprindea uitându-se la el așa cum o femeie măritată nu ar trebui, întorcându-și privirea, apoi uitându-se din nou. Să fi fost doar vanitate? se întreba el. Îți imaginezi un lucru pentru că vrei să fie adevărat.

Nu mai mergea. Nu mai mergea.

Multe nopți stătea în pat fără să poată dormi, așa că se ducea pe punte să se uite la luna reflectată în apa din dreptul pupei, dar chiar

și acolo îi vedea fața oglindită în valurile întunecate. Era o nebunie s-o vadă chiar și acolo unde nu era.

Ce era de făcut?

* * *

Lucretia îl privea pe căpitan pe puntea centrală, cum dădea instrucțiuni oamenilor care pilotau. Veni noaptea, pupa fu inundată în lumina lămpilor, iar oamenii de pe arborele gabier fură cufundați în întuneric.

— E un lucru minunat, nu-i așa, să-i vezi muncind.

Se întoarse. Comerciantul stătea aproape de umărul ei, nici măcar nu l-a auzit când a venit.

— Oamenii de jos cârmesc, dar vase ca astea sunt așa de mari încât sunt pilotate în principal de mizenă și bompres. Căpitanul vasului trebuie să fie foarte îndemânatic.

— Desigur, în ciuda felului lui de-a fi, pare foarte capabil.

— Este cel mai bun căpitan din toată flota VOC, se spune. Așa că aroganța lui este justificată.

— Dar nu e bine primită.

— Dacă spui tu.

Își netezi părul. Era un om destul de simpatic, dar avea o privire nesănătoasă, care nu se potrivea cu înfățișarea lui, se gândi ea. Felul în care și-a atins părul castaniu era aproape un gest feminin de înfumurare.

— Când te gândești că putem călători până la capătul lumii și nu știm nimic despre ea. Pentru comandant este a doua călătorie după mulți ani. Este extraordinar să trăim în astfel de vremuri.

— Mai degrabă aș fi stat în Olanda.

— Nu dorești să-ți revezi soțul mai repede?

— Bineînțeles, spuse ea, dar știa că expresia de pe fața ei a dat-o de gol.

Simțea zilele astea că oricine de pe vas putea citi în sufletul ei.

— Ar trebui să cobor, spuse ea.

— Noapte bună, doamnă, spuse el.

— Noapte bună, domnule Cornellisen.

Coborî pe scări spre puntea unde era cabina ei.

Săracul Boudewyn. Ar fi trebuit să călătorească cu el, pentru siguranța sufletului ei. Dar au intervenit problemele de familie și afacerile și el nu prea știa cum să se ocupe de finanțe. Tot ce știa el despre bani era cum să-i cheltuiască. Se măritase cu un copil mai mare.

Și locul ei era lângă el, în Java. Ce altceva mai era de făcut?

* * *

Tryntgen nu știa că ea era acolo. O să se enerveze dacă află, se gândi Sussie. Trebuie să-mi rezolv repede treaba.

Ciocăni la ușa cabinei și auzi o voce ce-i spuse să intre. Jeronimus nu părea surprins s-o vadă. Se uită la ea și-și continuă lectura.

Cabina era mică, dar nu o împărțea cu nimeni și intimitatea pe un vas precum Batavia era un lux. Pereții erau tapetați, iar din tavan atârna o lampă extravagantă. Era foarte frumos. Mai era și un miros ciudat. Observă niște sticle aliniate pe un raft, medicamente și ierburi secrete, presupunea ea. Mai erau și cărți, cărți vechi, cum era de așteptat pentru un om atât de învățat. Se spunea că fusese farmacist cândva, în Haarlem. Cu siguranță, prezența acestui om aici în cabina lui mică și întunecată părea că te intimidează mai mult decât pe punte.

Citea o carte la lumina unei lămpi de metal. Își mișca buzele în timp ce citea, iar când termină închise cartea cu un zgomot ca de flintă ce o făcu să tresară. Zâmbi la ea de parcă avea ceva extrem de amuzant.

— Tu ești?

— Sussie Fredericx, domnule comerciant

— Ei, bine, Sussie Fredericx, cu ce te pot ajuta? vorbi mai încet. Nu-mi spune că te-ai băgat în vreun necaz cu vreun băiat.

Simți că roșește.

— Nu, domnule comerciant, nimic de genul ăsta.

Ochii îi fură atrași de inscripția de pe cutia de alamă de medicamente: Amor Vincit Omnia.

O văzu uitându-se la inscripție.

— Știi ce înseamnă, Sussie Fredericx?

Dădu din cap că nu.

— Înseamnă: „Dragostea învinge totul.” Ce crezi, Sussie, e adevărat?

— Nu știu, domnule comerciant.

— Da, sunt sigur că nu știi. Cu ce te pot ajuta, Sussie Fredericx?

Felul în care se uita la ea, de parcă știa totul despre ea, o făcea să se simtă nervoasă.

— Vrei vreo doctorie care să te ajute să nu rămâi însărcinată, ca Zwaantie Hendricks? șopti el.

Dădu violent din cap că nu. Ca Zwaantie Hendricks? ce tot

spunea? de ce zâmbea la ea așa? era o fată cuminte, doar vroia un soț, atâta tot.

— Este un bărbat. Vreau ca el. Vreau ca el să.

— Vrei un elixir al dragostei! exclamă el încântat.

Aprobă.

— Dar ești doar o copilă…

— Am șaptesprezece ani, spuse ea. Aproape.

— Șaptesprezece ani! și ești așa dulce. Sunt sigur că într-un an sau doi nu vei mai avea nevoie de elixir ca să te iubească bărbații.

Se ridică și scoase o bancnotă de un gulden.

— E tot ce am, spuse ea.

El ezită, apoi luă guldenul și-l băgă în buzunar.

— Să văd ce pot face pentru tine.

* * *

Scârțâitul odgoanelor, legănatul ușor al oceanului, stele ciudate deasupra catargului. Marea putea fi pe cât de sălbatică, pe atât de frumoasă, se gândi Lucretia. Își strânse șalul în jurul umerilor; o noapte rece, dar totuși liniștită, aerul rece îi făcea mai bine decât zăpușeala din cală. Nu putea să doarmă. O neliniște fără nume o urmărea de câteva săptămâni, făcând-o neliniștită în timpul zilelor nesfârșite și nelăsând-o să doarmă în timpul nopții.

Auzi pași în spatele ei, se întoarse și-l văzu pe comandant ivindu-se.

— Doamnă van den Mylen, spuse el formal, pentru a nu lăsa să i se vadă uimirea.

— Ce noapte frumoasă, domnule comandant.

— Da, așa e. Doar noaptea veghează, din postul ei. Cum ți se pare prima călătorie pe mare?

— Aceste trei luni au fost cele mai lungi din viața mea. Trebuie să recunosc că le-am petrecut fie murind de rău, fie de plictiseală.

— Suntem cu toții nerăbdători să vedem Capul. Romantismul unei călătorii pe mare ne plictisește pe toți după scurt timp. Fără îndoială că ești nerăbdătoare să ajungi în Batavia.

— Da, poate, se gândi ea. Aici e prea multă plictiseală și nefericire.

— În ce sens?

Ea ezită:

— Se spune că este la fel și în Indii. Acolo sunt copaci subțiri ca florile, care cresc până la acoperișul unei case. Sunt foarte frumoși și sunt atât de diferiți de cei din Olanda, deoarece toate crengile

sunt în vârf. Și fructele, ei bine, să spunem că nu ai vrea să cadă una pe tine. Nu ar fi același lucru ca și când ar cădea un măr, de exemplu. Sunt cam de mărimea unei ghiulele și tot cam la fel de tari. Căpitanul spune că-i cald ca-n Iad și că mulți se îmbolnăvesc și mor în primul an.

Căpitanul. Un om bun dacă i-a umplut capul cu astfel de povești.

— Nu minte, poate doar exagerează puțin.

— Cred că o să-mi fie dor de Olanda.

— Există compensații. Aerul miroase a mirodenii și sunt atâtea lucruri de văzut. Sunt sigur că nu te vei plictisi de ceea ce vei auzi și vedea.

— De-asta te întorci atât de curând?

Ce era privirea aceea de pe fața lui? trăsăturile lui erau mascate de umbrele lunii.

— Mă întorc pentru că sunt prea înfumurat și prea ambițios.

— Un om nu poate fi prea ambițios. Boudewyn cel puțin nu ar gândi acest lucru, adăugă ea sperând că nu i-a auzit tonul disprețuitor al vocii.

— Câteodată omul ajunge într-un moment al vieții sale în care ambiția este un tovarăș dificil.

Își dădu seama de amărăciunea din vocea lui și se miră. De ce un asemenea om se judecă așa de aspru?

— Nu ai nici o soție care te așteaptă în Olanda sau în Java?

— Mi-am dedicat viața companiei. Prea târziu mi-am dat seama ce-am pierdut. Greșeala mea, la fel ca pierderea.

— Mulți bărbați sunt mai mult plecați, dar au și nevastă, spuse ea, gândindu-se la soțul ei.

— Ai dreptate. Poate că nu sunt genul de om care să. Care să se însoare de dragul lui Dumnezeu și al copiilor.

— De ce s-ar însura un bărbat, domnule Pelsaert?

— Din dragoste. Unii cred că sunt ciudat că spun așa ceva, dar eu asta cred.

— Și nu ai întâlnit-o niciodată?

— Nu încă.

Era surprinsă să-l audă spunând așa ceva. La masă dădea impresia unui om atât de sigur pe el, un om care nu are nici o îndoială despre el însuși și care nu are nici o remușcare în ceea ce privește direcția în care a luat-o viața lui. Și-a dat seama că i-a spus un lucru atât de intim pe care poate că nu-l mai spusese decât la

foarte puțini oameni și se simțea flatată.

Se gândi la Boudewyn. Se însurase el oare cu ea din dragoste? nu prea. El avea numele, ea banii. Un fel de decădere pentru un van den Mylen, presupuse ea, să facă din căsătorie o afacere, deși el și familia lui nu erau mai bogați decât niște cerșetori. Nu că banii ei ar fi fost suficienți, pentru că o casă în Heerenstraat nu plătea facturile și compania îl trimisese oricum în Indii. Bineînțeles, el se gândea că lucrurile or să fie diferite cu copiii lui. Dacă așa stăteau lucrurile, trebuie să fi fost foarte dezamăgit, pentru că ea nu-i dăduse niciunul.

— Dar tu? spuse el.

Se întoarse cu fața către ea astfel încât fața lui se vedea la fel de bine în lumina lunii ca ziua. Un bărbat nu ar trebui să se uite așa la soția altui bărbat, se gândi ea. Cu atât mai puțin în lumina lunii.

— Tu te-ai căsătorit din dragoste?

— Câteodată așteptarea este prea lungă și iei ce-ți este oferit, decât să nu iei nimic.

— Asta ți s-a întâmplat ție?

Luă tăcerea ei drept răspuns.

— Știi, mă gândesc adesea la Indii. M-ai auzit vorbind despre zenanas, unde prinții își țin cele mai frumoase femei din regat doar pentru plăcerea lor. Am avut norocul să văd multe din aceste femei la curtea prințului, dar trebuie să recunosc că niciuna dintre ele nu era așa frumoasă ca tine.

Se uita la ocean, incapabilă să-i răspundă. Boudewyn nu-i spusese niciodată așa ceva și era sigură că nu merita. Era motiv de scandal și de durere ca un străin să-i facă curte în felul acesta. A pierdut ceva ce ar fi putut avea, oglinda îi arăta că era dreptul ei. Dacă ar fi fost ștearsă, ar fi plâns pentru ceva ce i-a fost refuzat de natură, care era imposibil de avut. Dar era mult prea chinuitor să vrea ceva așa de mult și să-i fie oferit cu atâta ușurință.

— Am vorbit prea pe șleau, spuse el.

Se îndepărtă de ea. Fără îndoială se gândea la paza de noapte. Să fi considerat marinarii aceste cuvinte doar simple vorbe prietenești spuse în întuneric, toată corabia ar fi aflat până dimineața.

— Mă simt singur, Lucretia, șopti el. Îngrozitor de singur.

— Cred că sunt o mulțime de femei care ar vrea să se mărite cu un consilier al Indiilor.

Râse ironic.

— O fată bătrână nu-i o soluție pentru singurătate, Lucretia, spuse el, spunându-i pe nume pentru prima dată. Desigur, soțiile sunt ca să le ai. Dar eu vreau dragoste, însă nici poziția mea, nici bogăția mea nu-mi poate da asta. Se uită la lună. Îți iubești soțul?

Era o întrebare pe care nici un bărbat nu ar trebui să i-o pună unei femei măritate.

— Ar trebui să mă întorc în cabina mea.

— Desigur. Îmi pare rău, nu ar fi trebuit să vorbesc așa.

În timp ce se îndepărta, se uită înapoi după el. Se sprijinea de pupa sculptată, uitându-se în noapte de parcă era gura unei flinte încărcate.

* * *

Zwaantie se uită la stăpâna ei în timp ce cobora scările. Uită-te la ea, e îmbujorată toată și nu doar din cauza aerului nopții, se gândea ea. Se întreba ce făcuse pe punte în tot timpul ăsta, de parcă nu ghicea.

— E cam târziu de umblat de colo până colo, spuse Zwaantie.

— Ce cauți aici? o întrebă din ochi domnișoara trufașă.

Ai zice că rahatul ei mirosea a trandafiri, așa se comporta.

— Am fost la toaletă, spuse Zwaantie. Se uită spre scări. Este și comandantul treaz?

— Am discutat despre artă, zise Lucretia.

Lui Zwaantie îi plăcu ce a spus. Și căpitanului îi va plăcea, când o să-i spună. Lui îi plăceau veștile pe care ea i le aducea, dar asta îl va face să zbiere. „Am discutat despre artă.” Poate că domnul comandant a găsit o ulcică în care să-și introducă pensula, se gândi ea.

— Am zis ceva amuzant, Zwaantie?

— Să vă bag în pat, spuse Zwaantie redevenind slujnica grijulie.

Să vedem dacă nasturii sunt încheiați cum trebuie în caz că au fost încheiați la repezeală. Mă întreb dacă domnișoara trufașă are gheață în chiloți, cum s-ar presupune, sau dacă o fi găsit domnul comandant o cale s-o topească.

* * *

Când a plecat din Amsterdam, erau trei sute treizeci de suflete pe Batavia, dintre care jumătate marinari. Aceștia erau cei ce nu puteau fi angajați în Amsterdam, așa li se spunea. Se vor întoarce din Indii cu destui bani în cufere ca să ducă o viață îndestulată tot cam atât. Apoi banii se vor termina, cheltuiți pe băutură și femei, iar apoi se vor înrola din nou în companie îndatorați încă înainte de

a părăsi portul.

O navă de retur de mărimea Bataviei avea nevoie de șaizeci de oameni care s-o piloteze, dar aveau loc accidente și epidemii și de aceea a fost luat la bord un număr de trei ori mai mare. Deja muriseră zece de scorbut în drum spre Cap.

Nu prea existau ocazii să ai puțină intimitate pe Batavia; îți duceai viața sub nasul a trei sute de persoane. Câteodată Sussie auzea cum Tryntgen și soțul ei veneau împreună prin întuneric, auzea acele zgomote ce păreau a fi ale unui arici la ușă, în timp ce bâjbâiau prin așternuturi; suspinele lui Tryntgen și grohăitul lui Claas în timp ce o încăleca.

Sussie era nerăbdătoare să afle ce secret ascundea lumea de ea. Se întreba cum ar fi să afle acest secret cu cineva ca Weibbe Hayes. Văzuse cum încalecă un bou o vacă, la fermă, dar era diferit, pentru că animalele erau indiferente. Suportau greutatea boului și așteptau să se termine.

La fel să fi fost și cu bărbații și femeile?

Îi privea câteodată pe amândoi șoptindu-și la ureche, râzând la glume făcute de ei. Simțea că era geloasă pe această familiaritate a lor. Se opreau din râs când o vedeau pe ea, iar Tryntgen roșea.

— Uite-o și pe micuța Sussie, obișnuia el să spună.

Nu-i plăcea ca el să-i spună așa. Întotdeauna o trata ca pe un copil.

— Nu mai sunt așa de mică, se răstea ea la el.

Și atunci Tryntgen o dădea de gol față de el.

— I s-au cam aprins călcâiele după unul din soldați, îi spuse ea lui.

— Care? întrebă el cu un zâmbet ironic.

— Weibbe Hayes, răspunse Tryntgen trădătoarea.

— E prea mare pentru tine, micuță Sussie.

— Atunci e însurat? întrebă Sussie.

— Nu, dar e prea bătrân pentru tine. Are aproape treizeci de ani.

— Eh, dacă nu e însurat nu contează câți ani are.

Într-o zi stătea sub marchiză cu o broderie. Tryntgen era cu ea, dar celelalte femei nu-și făcură apariția după micul dejun. Aseară auzise zgomotul familiar ce venea din patul pe care Tryntgen îl împărțea cu Claas. Era greu să ți-l imaginezi pe Claas ca pe boi cu acei saci imenși dintre picioare. Părea un copil, cu obrajii lui moi, rozalii și părul lui cârlionțat, castaniu și cu felul lui de-a fi blând.

— Cum e? șopti Sussie, simțind cum roșește.

Tryntgen își ridică ochii.

— Despre ce vorbești acum, Sussie?

— Știi tu. Să fii cu un bărbat?

Îi aruncă o privire. Tryntgen avea o privire de parcă ea nu ar fi fost curioasă la vârsta ei.

— Eu răspund de tine, nu vreau să pățești ceva, spuse ea.

— E doar o întrebare. Sunt curioasă să aflu.

— Am văzut cum te uitai la soldatul acela. Poți foarte simplu să te dezbraci în fața lui.

Acum Sussie chiar simți că-i iau foc obrajii. Era atât de evident?

— Mă uit la el câteodată.

— Tot vasul vede că ești fermecată.

Tryntgen se întoarse la cusutul ei iar Sussie se strâmbă la ea când nu se uita. Și-a dat seama că Tryntgen nu i-a răspuns la întrebare, iar acum era prea supărată ca s-o mai întrebe din nou. Dar Tryntgen spuse brusc:

— Doare tare prima oară.

— Când o introduce în tine?

Ea aprobă.

— Dar a doua oară nu mai doare așa de rău, iar după un timp, unei fete chiar începe să-i placă.

— I-am văzut-o pe a lui Pieter Koespersz, o dată. Înotam în canal, iar el a vrut să vadă ce am eu acolo, știi, și i-am spus că i-o arăt dacă mi-o arată el primul. Era de mărimea unei ghinde.

Tryntgen arăta de parcă mai avea puțin și izbucnea.

— Sper că nu ți-ai ridicat fusta pentru el.

— Nu, l-am păcălit. L-am făcut pe el să mi-o arate primul, iar după ce am văzut ce am vrut am fugit. Nu a mai vorbit cu mine deloc de-atunci.

Tryntgen dădu dezaprobator din cap și se concentra asupra cusutului.

— Nu înțeleg cum se fixează înăuntru dacă e doar atât de mare, continuă Sussie.

— Se mărește. Ai văzut și la cai cum se mărește, câteodată.

Nu prea știu ce să zic, dar pentru o femeie măritată, sora mea nu prea știe cum stau lucrurile.

— Nu o să las nici un bărbat să se apropie de mine dacă o are cât un cal! spuse ea.

Tryntgen vorbi mai încet, soția predicatorului și alte câteva

femei din cercul ei veniseră pe punte. Nu le-ar plăcea să le audă vorbind așa ceva.

— Se face cam așa de mare, spuse ea, făcând o mișcare rapidă cu mâinile.

A fost prea repede pentru Sussie care era la fel de nedumerită ca înainte.

— Când ajunge așa de mare? întrebă ea. Se pare că dacă te-ai fi măritat cu Pieter Koespersz ar fi trebuit să aștepți mult timp.

— Mângâie-o, spuse Tryntgen roșind furioasă. Oricât de mică ar fi, atinge-o și începe să se mărească.

Sussie era fascinată. În sfârșit sora ei cea mare începuse să vorbească mai clar.

— Cum?

— Nu e nevoie să știi aceste lucruri până nu te măriți, o certă Tryntgen. Și nu te mai apropia de soldatul ăla. Eu răspund de tine și nu vreau să faci vreo prostie.

— Am vorbit cu el o singură dată.

— Așa și trebuie cu un soldat, îi spuse Tryntgen.

Sussie se încruntă și se apucă de cusut. Era normal ca sora ei să-i spună să nu se uite la soldați, soțul ei era soldat și evident că o avea cât un cal.

Nu vroia decât ca bărbatul cu părul blond să-i acorde puțină atenție. Încă avea elixirul dragostei ascuns la ea în pat. Se întreba cum să-l facă să-l ia.

* * *

Căpitanul o privi pe Lucretia cum trecea pe punte cu servitoarea ei dolofană după ea, vântul răvășindu-i o șuviță rebelă de păr. Ah, și în ce mod și-a netezit părul! cum îndrăznește să fie așa de frumoasă când eu sunt prins pe vasul ăsta nouă luni? se chinuia să nu se mai uite la ea, dar nu înainte de a o vedea pe Zwaantie uitându-se la el și rânjind.

Asta era o bucățică pe care o putea avea pentru un gulden sau de ciudă. Rânji la ea și mesajul din ochii ei era clar.

V.

Lăsau în urmă Olanda, fiecare zi îndepărtându-i de limitele lor normale.

Oricare din legiunile Papei îți va spune că bărbatul a fost născut să păcătuiască: este natura sa animalică. Cât despre natura păcatului, există o varietate în toate formele ei binecuvântate. Pentru unii, păcatul îl reprezintă femeia sau lăcomia sau ambiția.

Toate aceste podoabe strălucitoare și fără valoare care formează viața de bărbat.

Și cum să ademenim aceste biete suflete de pe Batavia?

Să începem cu trupul? cald, dulce ca moscul și umed, o mie de promisiuni și plăceri. Predicatorul le cere să se gândească la consecințele faptelor lor pe pământ, dar adevărata frumusețe a coapselor unei femei constă și în promisiunea de a te afla între ele, iar atunci un bărbat nu mai gândește deloc.

27°36' latitudine sudică, a treizecea zi din martie, anul de grație 1629

L-a găsit în timp ce stăpâna ei era la masă cu ofițerii. Era cam pe la amurg și majoritatea pasagerilor erau pe punte, doar noaptea îi veghea. Zwaantie îl urmă la pupa, tot ce și-au spus a fost purtat de vânt și de valurile ce se spărgeau de prora.

— Bună, micuța mea Zwaantie, îi zise el rânjind. Ce face stăpâna ta în seara asta?

— E jos, îi face ochi dulci comandantului, spuse ea.

— De parcă m-ar interesa.

— Am văzut cum o priviți. Tot vasul a văzut cum o priviți.

— Se etalează ca o târfa, zise el.

— Ce tot spui, omule? crede că păsărică ei este de neatins.

Rânji când auzi asta.

— Am văzut-o aseară pe punte vorbind ore întregi cu craiul ei. Doar pentru el are ochi.

Căpitanul scuipă în mare.

— Nu-l putem blama, cred eu. Cum poate o fată sărmană să concureze cu ea?

— Tu ești mai femeie decât va fi ea vreodată, îi spuse el.

— Nu vorbiți serios.

— Ba vorbesc foarte serios, spuse el cu o voce răgușită.

Am stat mult timp pe mare fără o femeie, iar Zwaantie asta nu-i rea deloc.

— Dacă te-aș îmbrăca în dantelă și ți-aș da niște bijuterii, toți bărbații s-ar uita la tine, și nu la ea.

— Cum se poate ca un biet căpitan cu o soție în Olanda să mă îmbrace pe mine în dantelă și să-mi dea bijuterii?

O simți zbătându-se lângă el și reuși s-o prindă, dar ea se răsuci. Așadar, așa avea să fie, nu? era sigur că putea s-o oblige.

Lăsă mantia să i se deschidă dându-i ocazia să vadă niște sâni durdulii strânși în interiorul corsetului ei care țipau să fie eliberați.

Îi zâmbi ca o târfă ce era.

— Comandantul, ăsta da om. Pun pariu că are ce bijuterii să-i dea unei fete.

— Ei, nenorocită mică. Și eu o să fiu bogat într-o bună zi, îi spuse el. Crezi că am să pilotez nave toată viața mea? un om ca mine? aș putea face orice.

Îi întoarse spatele, dar o prinse de încheietură și o trase spre el. O sărută apăsat pe buze. Credea că o să i se împotrivească, dar nici gând. Gura îi era caldă și avea un gust dulce-amar, simți coapsele ei frecându-se de el. Dumnezeule! două luni fără o femeie. I-ar trage-o și unui albatros dacă ar fi îndeajuns de aproape. O ciupi de sâni, pipăind-o peste tot.

Îl împinse, cu răsuflarea tăiată.

— Dar soția ta din Olanda?

— Cui îi trebuie soție când te poate avea pe tine?

— N-am spus că mă poți avea, spuse ea și se grăbi spre scările de sub puntea centrală.

Credea că strengărița o să-l lase așa, dar ea se opri la jumătatea drumului și murmură:

— Caută-mă când termini de vegheat! apoi dispăru.

* * *

Printre inovațiile de pe Batavia se numărau și acoperișurile din galeria ce dădea spre pupa, puse de meșteri, precum și alte toalete construite în afară de cele de la prora. Erau pentru uzul exclusiv al comandantului și al ofițerilor. Un adevărat lux comparativ cu navele pe care a mai navigat el.

Când termină garda, Zwaantie îl aștepta, după cum promisese. O duse în galerie, închise ușa și o ridică de pe podea. Fără un cuvânt, îi ridică fusta și-și dădu pantalonii jos, până în dreptul genunchilor și folosindu-se de mână o pătrunse. O duru și-l lovi peste umăr, ca să-și înăbușe un strigăt de durere.

— O să fac o doamnă din tine, șopti el pătrunzând-o adânc și repede, chiar acolo, în WC-ul comandantului.

32°28' latitudine sudică, a doua zi din aprilie, anul de grație 1629

Vântul din nord-vest era un vânt bun, cu un curs dinspre est spre sud și venea cu o lună mai devreme decât ceea ce calculase comandantul. Vedeau alge plutind printre valuri, pescărușii care țipau și se roteau pe cer, uscatul nu era departe, nu mai aveau mai mult de două zile până la colonia olandeză Capul Bunei Speranțe.

Ca în fiecare duminică, conducerea navei se adunase în fața catargului principal și predicatorul le citea o pildă și-i avertiza despre căile diavolului. Apoi cântau imnuri și se rugau pentru succesul călătoriei lor în Indii. Judick citi un pasaj din Biblie.

După slujba de pe puntea principală, tatăl ei intră în vorbă cu frumosul nobil, Coenraat. Îi văzu uitându-se în direcția ei și-și plecă ochii, cum ar trebui să facă o fecioară, dar simți inima bătându-i în piept cu emoție și anticipare. Un om așa frumos să-i dea ei atenție.

După un timp, tatăl ei îl conduse să vorbească cu ea.

— Tânărul îmi spunea ce bine ai citit din Biblie astăzi, spuse el radiind.

— Mulțumesc, domnule, îi spuse ea lui Coenraat, pe cât de calmă putu.

— Tânărul mi-a făcut o mare onoare lăudând puterea predicilor mele, zise tatăl ei.

— Mi-ar plăcea să aud cuvântul Domnului spus așa dulce în fiecare duminică, zise Coenraat.

— Cuvântul Domnului este întotdeauna dulce, îl corectă tatăl ei, dar ne bucurăm că gândești așa.

Privirea din ochii lui tata nu mă înșală, se gândi Judick, și nu are nimic de-a face cu religia. Este la fel de flatat ca și mine de atenția acordată de nobil. Au continuat să vorbească, în special vorbe pioase, după care Coenraat făcu o plecăciune și se îndepărtă, lăsând-o cu inima bătându-i cu putere.

— Un tânăr plăcut, spuse tatăl ei.

— Într-adevăr.

— Ai face bine să-i câștigi admirația în continuare, nu pe cea a soldaților de rând.

— Toți oamenii sunt egali în fața lui Dumnezeu, murmură ea mai mult să-l supere.

Dădu dezaprobator din cap.

— Nu știu de unde ți-a venit ideea asta.

* * *

Direcția sud-est, spre Cap.

Jeronimus o pândea pe Lucretia, care stătea singură pe punte, cu ochii pe jumătate închiși și cu gânduri ascunse în spatele unor maniere curtenitoare și al unui zâmbet secret. Căpitanul, negru de furie, își încorda pumnii pe parapetul poleit de pe pupa superioară, nervos încă de respingerea suferită.

Sub punte, șobolanii înotau cu spatele lor strălucitor prin

santină, mușcând din resturile umane, în timp ce gândacii se furișau pe la umbră, hrănindu-se cu mizerie, așteptându-și șansa.

În câteva săptămâni vor înconjura Capul, grăbindu-se spre dezastru, această încărcătură nepotrivită, acest vas de proști.

Golful Table, Capul Bunei Speranțe, a șaisprezecea zi din aprilie, anul de grație 1629

Ancoraseră în golf, cu steagul roșu și negru al Camerei din Amsterdam atârnând de vârful cel mai de sus al catargului; nu era nici o suflare de vânt, deși ziua era pe sfârșite. Un miros ciudat de mosc venea dinspre țărm, spinarea mare a muntelui Table părând rozalie în amurg.

Comandantul se dusese deja la țărm, să ia merinde pentru partea a doua a călătoriei și se tocmea cu localnicii pentru carne proaspătă, fructe și apă. Căpitanul așteptase prea mult. După cinci luni în care băuse doar apă stătută, tânjea după ceva mai dulce. Era cu o lună înainte față de plan și nu auzi o vorbă de mulțumire de la fătălăii ăia nenorociți.

Zwaantie stătea pe pupa cu căpitanul, privind bărcile care se balansau când în față, când în spate între vasele și flotele ancorate, în amurgul luminat de lămpi. Era la fel de exaltată ca întotdeauna. Înainte de această călătorie nu mai plecase din Amsterdam. Barca era coborâtă de la tribord, iar căpitanul, cu mantia pe el, se plimba pe punte dând ultimele ordine. Îl lăsase pe cârmaciul superior, Claas Gerritsz, să preia comanda.

— Ești gata? țipă el

— Stăpâna zice să nu părăsesc vasul.

— Asta spune domnișoara trufașă? zbieră el.

Părea să nu-i pese că va fi auzit:

— Eu zic că poți.

Se întoarse și-și făcu drum coborând pe puntea principală, cu cizmele lui până la genunchi. Se întoarse către ea și-i zise:

— Vii?

Părea enervat. O testa, presupunea ea, să vadă dacă are îndrăzneală. La asta se ajunsese, trebuia câteodată să aleagă între el și ea.

Își ridică poalele fustei și-l urmă. S-o ia naiba pe domnișoara trufașă.

* * *

Ce ți-e și cu oamenii ăștia periculoși, se gândi ea.

Nu știi niciodată care le va fi următoarea mișcare, iar când

căpitanul zâmbea, nu știai niciodată dacă urma să te iubească sau să te biciuiască. Unor femei le plăcea ca bărbatul să fie blând, dar ea prefera unul mai din topor și, dacă te mai pălmuia din când în când, era doar pentru a te pune la locul tău, amintindu-ți că nu vroia să flirtezi cu alții.

Îi plăcea cum ceilalți se uită la el, temători, putea vedea în ochii lor că le e teamă. Îi plăcea ca ei să știe că ea e femeia lui și că ei nu puteau face nimic.

În seara asta bea pe rupte, turnând gin pe gât de parcă bea apă într-o zi toridă. Luă și ea o înghițitură, dar simți o arsură de parcă ar fi fost acid și se înecă.

Era într-o dispoziție periculoasă. O speria când era așa, dar era o teamă care-i dădea furnicături în stomac și între picioare și o făcea să-l dorească și mai mult. Nu știai dacă o să te lovească sau să ți-o tragă.

Se duseră pe Zandaam, un vas mic ce plecase din Amsterdam o dată cu ei în octombrie și care acum era ancorat la câțiva metri de Batavia. Echipajul îl cunoștea pe căpitan, câțiva din marinari mai navigaseră cu el înainte. Timp de câteva ore au stat cu toții la cabinele de clasa a patra, bând și jucând jocuri de noroc. Ea era singura femeie de la bord, iar el o ținea pe după mijloc, pipăindu-i sânul drept și rânjind la ei. Îi plăcea să vadă cum îi chinuia, cum reacționau.

Presupunea că și lui îi place.

Era beat criță când au plecat de pe Zandaam. Jan Evertsz vroia să se întoarcă înapoi pe Batavia, dar căpitanul nu asculta pe nimeni.

— Mergem până pe Buren, spuse el. Am de plătit niște datorii mai vechi.

Jan își dădu ochii peste cap. Dar nu avea rost să te cerți cu el. Jan începu să vâslească, în timp ce căpitanul stătea sprijinit în prora, cu micuța lui Zwaantie sub un braț și cu o sticlă de gin sub altul.

* * *

Beat cum era, reuși să-și croiască drum pe tachelaj. Zwaantie, cu fusta ei lungă, avea nevoie de ajutor. Jan Evertsz se simți bine când îi dădu o mână de ajutor din barcă. Ea râse și-l lăsă s-o ajute.

Căpitanul vasului Buren nu părea prea încântat să-i vadă, dar lui Jacobsz nici că-i păsa ce credeau alții. Ca și pe Zandaam, părea să cunoască majoritatea echipajului și în curând se lansă într-un joc de zaruri pe puntea principală cu ofițerul militar al vasului și cu

șeful de echipaj. Smulse o halbă de bere de la unul din marinari și își potoli setea. Zwaantie era încă la brațul lui, în timp ce el făcea glume deocheate pe seama ei față de ceilalți oameni, spunându-i soetecut, păsărică dulce.

— Cum merg treburile cu domnul Pelsaert? îl întrebă unul din oameni.

Îl întărâtă, se gândi ea. Stabilesc chiar și niște scoruri. Părea că toată lumea știe de ura dintre el și comandant

— Poponarul ăla nenorocit, urlă căpitanul.

Zwaantie și Jan dădeau dezaprobator din cap. Ar fi vrut ca Jacobsz să nu mai țipe. Erau niște lucruri care nu se spuneau cu voce tare, mai ales dacă vorbeai de un viitor consilier al Indiilor.

— Îmi dă ordine de parcă aș fi un servitor, mârâi el. Și nu e în stare nici să vâslească într-o barcă de-a lungul canalului.

— Ai grijă ce spui, îl avertiză Jan. Îți poate crea o mulțime de necazuri.

— Să aibă el grijă să nu-i fac eu necazuri.

— Vorbărie-n vânt, zise cineva și ea simți mușchii căpitanului încordați.

Vru să se ridice, dar Jan îi puse o mână pe umăr și-o forță să stea jos. Mai luă o gură de gin, cu ochii aruncând flăcări. Simți cum își plimbă mâna pe ea, ciupind-o tare de sân. El râse pentru distracția celorlalți.

— Știe despre fata pe care o ai aici? întrebă același marinar.

Era șeful de echipaj de pe Buren, un om căruia i se spunea Butoi, din cauza mărimii lui.

— Nu-i treaba ta, îi spuse Zwaantie.

Omul zâmbi îngâmfat.

— Ar fi cazul să nu spună nimic, zise căpitanul, din moment ce toți știm ce face el, cum își petrece lungile zile pe mare.

Jan părea speriat acum:

— Gata, căpitane, ajunge.

— Fătălăul ăla nenorocit i-o trage stăpânei ei, zise el arătând-o pe Zwaantie. Nu-i așa, păsărică dulce? și ea e femeie măritată. Domnișoara trufașă are bani și o casă pe Heerenstraat. Nu-mi spune mie că nenorocitul ăla nu știe ce face. O împinse ușor. Spune-le. Așa e, nu?

Zwaantie se uită la Jan. Simțea că toate privirile erau ațintite asupra ei, așteptând să vadă ce are de spus.

— L-am văzut eu, spuse ea și drept răsplată căpitanul o strânse

în brațe și-i dădu un pupic.

Căpitanul vasului Buren, van Schenk, se ridică.

— Mai bine coborî de pe vasul meu, zise el. Dacă vorbești așa, nu ne faci nici o favoare.

— Du-te dracului! îi zise căpitanul.

Se întreba dacă vor fi probleme și simți un fior de plăcere. Mi-ar plăcea să-l văd pe căpitan că te ia la pumni pe punte, se gândea ea. Nimic nu o excita pe fată mai mult decât o încăierare. Dar van Schenk se întoarse și o porni spre cabina lui.

Căpitanului îi plăcu acest lucru. Mai luă o gură de gin, iar o parte din el i se scurse pe barbă.

— Unde-s zarurile? întrebă el.

* * *

Luna coborâse aproape de orizont când se sfârși jocul. Căpitanul câștigase aproape salariul pe o lună, aproape 40 de guldeni, și puse totul la bătaie pentru ultimul joc dintre el și Butoi. Căpitanul dădu un zece și-și lăsă capul pe spate, mulțumit.

Butoi dădu doi de șase. De îndată ce zarurile se opriră, se făcu un moment de liniște, iar ea simți că toți erau încordați. Când Butoi întinse mâna după potul cu banii căpitanului, acesta îl prinse de încheietura mâinii, spunând:

— Ai trișat!

— Du-te dracului! îi răspunse Butoi.

Căpitanul îl ridică de parcă ar fi fost un copil și-l izbi de catarg. Lui Zwaantie i se păru că aude căpățâna lui Butoi pârâind. În timp ce zăcea pe punte, căpitanul se sui deasupra lui și-i căra pumni cu mâna dreaptă, umplându-l de sânge.

Doi dintre camarazii lui Butoi se năpustiră asupra lui, dar căpitanul îi zvârli de parcă ar fi fost câini și începu să lovească în stânga și-n dreapta. În câteva secunde zăceau trei corpuri pe punte și van Schenk chemă poliția.

Căpitanul își scoase cuțitul și spuse:

— Aduceți ofițerul militar aici și-am să-i dau ficatul momeală la pești.

Jan îl prinse și-l trase spre tachelaj. Van Schenk era fericit să nu-l mai vadă pe vasul lui.

Când erau în barcă, căpitanul îi băgă mâna în rochie și-i scoase un sân afară, fără să se sinchisească de Jan, care era în fața ei, vâslind. Ea râse când căpitanul o sărută lăsându-i salivă pe gât. Nu o deranja, căpitanul putea face ce dorea cu ea. Nimic nu excită mai

mult o femeie decât să vadă puțin sânge.

Îl auzi pe Jan mormăind:

— O să fie scandal din cauza asta.

Dar nu-l luă în seamă. Spera doar să-l mai țină pe căpitan treaz îndeajuns s-o mai tăvălească puțin prin toaleta comandantului, înainte să adoarmă.

Fusese cea mai bună noapte din viața ei.

VI.

Se spune că bărbații uită de ei când beau, dar îmi place să cred că ei își amintesc cine sunt cu adevărat abia atunci. Furia, poftele trupești, părerile pe care și le exprimă atunci sunt reflecția adevăratei lor naturi. Când efectul băuturii trece, se căiesc, bineînțeles, pentru că s-au descoperit în fața lumii. Dau vina pe băutură: i-a transformat în niște monștri. E mai ușor să crezi asta decât să admiți că monstrul este în tine. Doarme. Așteaptă o ocazie să poată scăpa.

Povestea unui bărbat nu constă în încercarea binelui de a cuceri răul, ci în înăbușirea eului lui întunecat. Priviți-l aici pe Batavia, constrâns de o societate care nu se potrivește cu adevărata lui natură.

Le-aș spune asta, dacă m-ar asculta. Dar cine să mă asculte? nu sunt decât vocea rațiunii într-o lume zbuciumată și agitată.

Golful Table, Capul Bunei Speranțe, a șaptesprezecea zi din aprilie, anul de grație 1629

Dumnezeule, arăta îngrozitor, se gândea Jeronimus. Palid ca moartea, cu o pată verzuie pe obraz, ca un porc ce putrezește la soare. Mirosea a gin de parcă l-ar fi folosit în loc de parfum. Nu vomita pe covorul persan al comandantului, se gândi Jeronimus, sau va fi și mai rău de tine.

Consiliul vasului se adună în Marea Cabină; predicatorul, strălucind în haina lui neagră, ofițerul militar, Pieter Jansz și șeful de echipaj, Jan Evertsz, care stătea pe punte ca un școlar vinovat, deși, deocamdată, nu fusese chemat să dea raportul despre ce se întâmplase. Comandantul era extrem de nervos. Nimic nu scotea la suprafață mai bine ipocrizia unui bărbat decât atunci când se isca un scandal.

Stătea cu brațele rezemate de brațele unui fotoliu, bătând din degete, prins fără îndoială între mustrările de conștiință și o dorință oarbă de răzbunare. Trebuie neapărat să afle ce-a spus căpitanul despre el și despre doamna van den Mylen. Era instructiv să stea

acolo și să asculte cum s-a întâmplat totul.

— Ei bine, ce ai de spus în apărarea ta? întrebă François.

Căpitanul se uita de parcă ar fi fost afundat în grăsime rece. Avea o mahmureală groaznică, iar acum mai trebuia să-l mai asculte și pe domnul chibzuință.

— Nu o să se mai întâmple, murmură căpitanul, uitându-se afară pe fereastră pe deasupra capului comandantului.

O porție de gin și umilire în fața tuturor, ăsta da mic dejun.

Urmă o tăcere apăsătoare.

— Asta-i tot? spuse în sfârșit comandantul, răsfoind câteva hârtii de pe biroul lui.

— Azi-dimineață la prima oră, comandantul vasului Zandaam, domnul van Dommelen, a venit la mine și mi-a spus că ai fost la bordul vasului lui aseară, că umblai beat și că-ți făceai de cap cu.

François trebuie să se fi hotărât să nu o implice și pe Zwaantie Hendricks pentru moment.

— O anumită doamnă. La scurt timp, a venit și căpitanul vasului Buren, care a pretins că după miezul nopții ai venit pe vasul lui cu mai mulți dintre marinarii tăi și cu aceeași doamnă și că l-ai bătut așa de tare pe unul din echipajul lui încât acesta nu se poate scula din patul lui să-și îndeplinească însărcinările. S-a mai plâns că ai mai amenințat pe altcineva cu cuțitul și că doar intervenția căpitanului lui a împiedicat vărsarea de sânge. S-a mai plâns și de blasfemiile tale și spune că m-ai calomniat în fața întregului lui vas.

— Eram beat, spuse căpitanul, cu fața ca o mască. Nimeni nu ia în serios ce spune un om când e beat.

— Ești căpitanul vasului Batavia, nu un soldat fustangiu în permisie într-o casă de toleranță din Amsterdam. Ceea ce spui tu este luat în serios, pentru că nimeni nu se așteaptă să te comporți așa.

Căpitanul continuă să se uite îmbufnat peste capul comandantului. Cu greu se poate abține, se gândea Jeronimus. Mândria lui nu suportă morala. Într-o clipă o să-și scoată cuțitul și o să avem parte de acțiune aici.

— Asta ar putea fi discutat de către consiliul de conducere, spuse François.

Se vedeau mușchii maxilarului căpitanului încordați; știa ce înseamnă asta. Consiliul de conducere era alcătuit din persoane sus-puse din întreaga flotă și era convocat doar pentru cele mai serioase infracțiuni și în consecință avea mult mai multă putere

decât Pelsaert singur. Dacă bunul comandant aducea în discuție comportamentul lui în fața consiliului de conducere, se putea trezi pus în lanțuri tot drumul până în Indii în cala propriului vas. Un om ca Araien Jacobsz ar putea îndura suferința, dar umilirea l-ar înnebuni.

Pentru un moment Jeronimus văzu frica în ochii căpitanului.

— Am mers mult pe mare, reuși el să spună, având un ton împăciuitor. Ei bine, cine și-ar fi închipuit?

Comandantul termină cu amenințările.

— M-am distrat și eu, dar nu o să se mai repete.

Aici era păcătosul, căindu-se, căutând iertarea. Un om înțelept ar lăsa de la el, se gândi Jeronimus. Dar era vorba de prea multă ură aici. Comandantul avea chef să-i frângă gâtul celuilalt.

— Am să raportez comportamentul tău superiorilor tăi în Batavia. Ești un bețiv și un păcătos și după părerea mea nu ar mai trebui să fii vreodată pus la comanda vreunui vas al Onorabilei Companii. Poate ar fi chiar mai bine să ne conducă timonierul-șef până în Java.

Sărmanul. Nu știe dacă să se sperie sau să se înfurie, se gândea Jeronimus, privindu-l cum înghițea aceste cuvinte amare. Domnul Pelsaert avea puterea s-o facă. Dacă avea chef sau nu, asta era altceva. Nici pentru el nu ar fi prea avantajos.

— Cu permisiunea dumneavoastră, murmură căpitanul, îmi cer umil iertare dacă v-am ofensat. N-a fost intenția mea.

Nenorocitul arăta de parcă mai avea puțin și se înneca. François îi dădu voie să plece cu un semn din mână.

— Ești un incompetent, nu te poți comporta cu demnitatea cuvenită rangului tău! te-ai comportat ca ultimul marinar! uită-te în oglindă să vezi ce față roșie și buhăită și ce păr neîngrijit ai. Piei din ochii mei! du-te în cabina ta și dormi. Ești pedepsit să stai pe navă până plecăm.

Căpitanul se împiedică la ușă. Urmă o lungă tăcere în cameră. Până la urmă fătălăul de comandant și-a arătat colții.

Jeronimus se uita afară pe fereastra deschisă larg. Privea norii îngrămădindu-se deasupra muntelui Table, soarele strălucind deasupra apelor albastre ale portului.

Ai făcut-o, comandante, se gândi el. L-ai pus la locul lui, l-ai avut la picioarele tale, ceea ce ai dorit mereu și toți credem că a meritat. Dacă se va mai târî și după ce vom trece dincolo de orizontul de indigo, asta e cu totul altă problemă.

* * *

Nu m-am descurcat cum trebuia, se gândi François. E un prost și un lăudăros, iar acum i-am dat și mai multe motive să mă urască. Singurul mod de a pune capăt acestei probleme este să-l înlocuiesc, dar dacă aduc asta la cunoștință consiliului de conducere, vor considera că sunt slab pentru că nu m-am ocupat personal de el. Povestea va ajunge la urechile guvernatorului Coen înainte să ajungem în Java. Ce bună recomandare ar fi asta.

Căpitanul merită disprețul și sancțiunea mea, desigur. Așa că de ce mi-e teamă de el? e un bou și nu o să-l las să mă fraierească pe mine, pentru că sunt comandantul acestei flote și al acestui vas, deși lui îi place să creadă altceva.

Dar sentimentul de neliniște nu-i dădea pace. Avea o senzație de mâncărime, de sânge ce-ți îngheață în vine, un tremurat de frică, într-o dimineață așa de luminoasă și albastră. Peste orizont se întindeau nopți negre și valuri înalte.

* * *

Căpitanul stătea aplecat peste parapet ca și când ar fi vomat în mare. Auzi pași pe punte și se întoarse, ștergându-și gura cu mâneca. Când îl văzu pe Jeronimus, se strâmbă cu dispreț. Unul din cei care l-au chinuit la consiliu.

— Ce dorești, comerciantule?

— Comandantul a fost așa de tare cu tine, îi zise Jeronimus, nu mă așteptam ca un om ca tine să pălească.

— Nu fătălăul ăla a făcut asta, ci ginul.

Jeronimus zâmbi.

Ăsta e ca un dulău. Își cunoaște destul de bine meseria, dar bruta din el nu se supune conducerii și nici nevoilor lui particulare. Se uită la mine ca un animal sălbatic, m-ar sfâșia în bucăți dacă nu ar înțelege că sunt ultima lui șansă pentru a face o mișcare inteligentă.

— E ultima dată când îl mai las pe nenorocitul ăla să se ia de mine. Dacă nu ar fi vasul Buren aici, l-aș face eu pe câinele ăla să nu mai iasă din cabină mult timp. Și dacă aș fi fost mai tânăr, poate că aș fi făcut altceva.

— Ai fi spus la tot vasul.

Jeronimus se uită în jur. Din fericire, cuvintele lui fură înghițite de vânt.

— Și cum ar fi?

În cele din urmă bruta păru să-și dea seama ce a spus. Să se

împovăreze cu comanda vasului, înainte de a ști ce-i în mintea mea, băutura trebuie să-i fi luat mințile, se gândi Jeronimus.

— Nu contează, spuse căpitanul, uitându-se urât la el. Ăsta e prost ca noaptea, dar e periculos.

— Aș vrea totuși să aflu ce gândești, căpitane, îi zise Jeronimus, încercând să-l consoleze.

Drept răspuns, căpitanul scuipă în mare și plecă. Ai răbdare, se gândi Jeronimus. De la Dumnezeu vin doar lucruri bune.

34°58' latitudine sudică, a douăzecea zi din aprilie, anul de grație 1629

După o săptămână, Batavia plecă din golful Table, în ultima parte a călătoriei. După ce va înconjura Capul Bunei Speranțe, o va lua spre est, cam cinci mile marine, luând-o la nord după ce va ajunge la Great Southland cu recifurile și stâncile ei periculoase. Chiar înainte de a pleca din Amsterdam, guvernatorul Bataviei din Java l-a avertizat că estimarea distanței dintre Cap și Southland poate fi greșită cu până la nouă sute de mile marine. Dar echipajul și pasagerii aveau încredere în cunoștințele căpitanului și în experiența lui. În ciuda tuturor defectelor lui, Araien Jacobsz era cunoscut ca fiind cel mai bun din flota VOC. Cine altcineva s-ar fi comportat ca el în golful Table și s-ar fi ales doar cu o durere de cap și o mustrare din partea comandantului?

Și așa plecară ei din golful Table, bucuroși că se află în ultima etapă a călătoriei, suportând încă două luni de mare, mâncarea proastă, apa împuțită și bârfa născută din plictiseală sau din invidie.

* * *

Erau singuri la pupa, tot ce spuneau fiind dus de vânt. O zi frumoasă, cu vânt prielnic, și navigau la sud-est de Cap. Îl cuprindea o tristețe imensă când o privea pe ea, soția altui om. Era o durere acută nu pentru ceva ce a pierdut, ci pentru ceva ce nu va avea niciodată.

— Trebuie să-ți spun ceva, îi zise el.

Se uită în jur și zâmbi. El își ținu respirația. Era așa de frumoasă încât îl făcea extrem de nefericit.

— François?

Trase aer în piept.

— E ultima oară când ne mai putem petrece timpul așa, ca niște prieteni.

Avea o privire confuză.

— Ce tot spui acolo?

— Cred că știi, doamnă, că mă gândesc la orice oră din zi și din noapte la tine. Nu-mi face plăcere deloc. Deși nu te-am auzit spunând o vorbă bună despre soțul tău, ești totuși soția altuia, iar ceea ce simt eu este o ofensă față de biserică și față de Dumnezeu. Știu că nu ar trebui să spun nimic de genul ăsta, dar mă simt ca un prost.

Ea își închise ochii.

— Nu-mi vine să cred ce îndrăzneț ești.

— Nici mie, dar asta e, am spus-o.

Vântul o făcu să-i pice borul bonetei pe față, iar ea îl aranjă la loc, după care-și încrucișa brațele.

— Mă iei drept târfă, spuse ea.

— Niciodată nu mi-a trecut așa ceva prin cap.

— Am încercat să-mi iubesc soțul, zise ea cu lacrimi în ochi.

Apoi îl privi ca și cum ar fi vrut să-și întipărească figura lui în minte, ca o amintire pe care s-o ia cu ea în Batavia, pentru a-i servi contra unor viitoare dezamăgiri. Apoi se întoarse și se grăbi să coboare de la pupa.

* * *

Marinarii și soldații erau ținuți separați unii de alții pe puntea inferioară. Din experiența companiei se știa că se luau la harță unii cu alții și această separare împiedica să se iște vreo problemă în timpul călătoriei. Marinarii își stabiliră sediul sub punte, laolaltă cu hamacele și cuferele lor. Nu aveai cum să scapi de înghesuială. Când nu erau de gardă, marinarilor li se cerea să stea sub punte, să nu-i încurce pe cei de serviciu.

Chiar și o plimbare către toaletele de deasupra prorei se făcea sub privirea atentă a șefului de echipaj.

Allert Jansz, tunarul, tocmai se întoarse dintr-o astfel de plimbare și reveni la jocul lui de monede cu colegii lui tunari: Gerrit Jaspersz, Ryckert Woutersz și Passchier van der Ende.

— Pentru unii e bine, zise el aruncând un ochi la banii strânși care se înmulțiseră considerabil cât fusese el plecat, în timp ce noi stăm înghesuiți în cala împuțită a vasului ăsta, comandantul este sus, ajutând-o pe onorabila doamnă să suporte călătoria.

— I-ai văzut tu?

— Erau amândoi la pupa, zise Allert, ca doi porumbei.

— I-aș arăta eu cum s-o distreze, spuse Jaspersz.

Avea un tic nervos la ochiul drept și pronunțarea numelui ei întotdeauna îl declanșa.

— Domnul Pelsaert nu are nevoie de instrucțiunile tale, îi zise Allert. Presupun că deja a făcut-o.

Passchier dezaprobă:

— Iar bați câmpii, îi spuse el.

— Am auzit de la Lardbucket, spuse el, porecla ofițerului militar. El a auzit de la căpitan. Zice că i-a văzut el, în galerie.

— Vorbești prea mult, îi zise Jaspersz.

Allert rânjea, cu un zâmbet vicios:

— Pun pariu că-i ca o târfă nesătulă, zise el râzând la propria glumă.

Râseră și ceilalți, mai puțin Passchier. Nu-i plăceau discuțiile de genul ăsta. Femeile frumoase la bordul unei nave erau aducătoare de necazuri. Întotdeauna așa a fost și așa va fi mereu.

* * *

Nu știu ce să cred despre Wouter Looes, se gândea Weibbe. Pare a fi unul care creează probleme. Părea că știe cum să-l ia pe acest boulean, cu față și maniere de țăran. Era greu de ghicit ce gândea întotdeauna, de partea cui era. Era unul din puținii care părea să se înțeleagă cu caporalul Steenhower, apoi râdea de el pe la spate. Nu puteai să ai încredere în el. Trișa la șah, iar dacă-i împrumutai bani nici că-i mai vedeai.

Era noapte, majoritatea dormeau, cu puștile lângă hamace. Steenhower sforăia de parcă ar fi tăiat cineva cu fierăstrăul catargul principal, aproape acoperind scârțâitul vasului când trecea prin valuri.

Jumătate de oră la punte la fiecare douăsprezece ore, având drept dușmani plictiseala și mirosul neplăcut. Nu aveai voie să-ți faci nevoile în santină, dar ce putea face un om când îl apucau nevoile așa de tare încât de-abia se putea ridica din pat, cu picioarele ca de gelatină? în noaptea în care toți dormeau, dacă cineva se ușura prin colțurile cele mai ascunse, imediat îți dădeai seama.

Și apoi mai era și plictiseala asta, nici măcar nu puteai vedea lumina zilei din cală când marea era agitată, doar auzeai valurile rostogolindu-se, iar acoperișul era așa de jos că nu puteai nici măcar să stai în picioare, nu aveai ce face decât să dormi în hamac sau să stai pe vine și să joci șah sau dame și să încerci să nu înnebunești.

— Ești treaz? întrebă Wouter.

Weibbe mormăi, cu mâinile sub cap și cu ochii închiși. Se gândea la fata predicatorului. De fiecare dată când o vedea pe punte

că stătea de vorbă cu nobilul cu barbă blondă, cum îl chema? van Huyssen, mama și servitoarea ei erau mereu în preajma ei. Se întreba de ce se agita în halul ăsta. O fată ca ea nici măcar nu s-ar uita la un soldat obișnuit ca el. Chiar dacă s-ar uita cumva la el, pastorul ar opri-o imediat. Predicatorul Bastaniez avea și el visele lui, o partidă bună pentru fiica lui cu vreun tânăr care ar putea ajunge cândva comerciant în onorabila companie.

— Ai auzit despre comandant și doamna van den Mylen? întrebă Wouter.

— Nu ascult bârfe, îi răspunse mormăind Weibbe.

— Dar dacă e adevărat?

— Norocul comandantului. Măcar unul din noi se simte bine în această călătorie. Poate chiar doi, dacă ea se tot duce înapoi pentru mai mult, după cum se aude.

— Așadar, și tu ai auzit.

Wouter Looes era ca un câine care doarme lângă foc, nu știai niciodată când o să se ridice și o să te muște.

— Ce vrei, Wouter?

— Aș da orice pentru o femeie acum, spuse Wouter.

— Și eu, îi zise Weibbe. Dar nu-i nimic de făcut, așa că mai bine nu te mai gândești.

— Nu m-ar deranja să fiu comandant.

— Atunci du-te și te culcă și visează, poate că ai să fii, în vis, îi zise Weibbe.

Weibbe închise ochii, ascultând cum sforăie ceilalți. Copiii se foiau printre pasageri. Una dintre femei născuse cu o seară înainte, iar acum nou-născutul miorlăia ca o pisică. Era din ce în ce mai rău să stai acolo jos. Wouter avea dreptate. Trebuie să fi fost bine să fii comandantul vasului, să ai cabina ta și drept companie pe Lucretia van den Mylen în loc de pârțurile lui Mattys Beer și sforăitul lui Steenhower.

* * *

Înainte să se înroleze în Companie fusese farmacist, așa se zvonea. Zwaantie se uita prin cabina lui cu atenție la sticluțele mici și la cărțile ciudate în limbi pe care nu le înțelegea. Se spunea că înțelepciunea vine din cărțile străvechi din Moors. Mai avea și un șir de halbe de argilă Bellarmine, obișnuite în orice cârciumă și berărie, o față bărboasă gravată pe ele, caricatura cardinalului Roberto Bellarmine. Beai berea sau vinul din ele, iar când erau goale, le izbeai de vatră, înjurându-l pe cardinal. Halbele mai erau

numite și sticlele vrăjitoarelor, auzise ea că unii oameni puneau șuvițe de păr sau bucăți de unghii înăuntru, folosindu-le la vrăji pentru a abate magia neagră.

S-a vorbit mult de domnul comerciant și despre felul lui împopoțonat de a se îmbrăca. Căpitanul îi spusese că mai mult ca sigur Jeronimus preferă bărbații, dar ea știa ce-i place lui și nu era vorba despre un fund mic, ce-l puțin nu al unui băiat.

Era un om ciudat. Alții spuneau că este urmașul unui liber cugetător, Torrentius.

Stătea la un birou mic, lângă peretele etanșat. Era o cabină mică, cu puțin mai mare decât a stăpânei ei. De-abia avea loc să stea în picioare.

În ochi i se reflecta lumina de la lampa cu ulei care atârna din tavan.

— Ce pot face pentru tine? o întrebă el.

— M-a trimis căpitanul. Spune că ai ceva care împiedică o femeie să aibă copii.

Se uita la el cu o privire ce arăta că știe tot, cu un zâmbet secret.

— Desigur. Mi-a vorbit despre tine. Ești servitoarea doamnei van den Mylen.

Zwaantie se strâmbă. Nu-i plăcea ca oamenii să spună despre ea că aparține altcuiva. Mai ales cățelei ăleia. Așa i s-a întâmplat toată viața, ai fi zis că s-a obișnuit.

Jeronimus deschise un cufăr. Încercă să arunce o privire înăuntru, era plin de sticluțe și de medicamente. Luă una din sticluțe și i-o dădu.

— O înghițitură pe zi e de ajuns. Trebuie s-o iei la o zi după contactul sexual, altfel nu va avea nici un efect.

Contact sexual. Vorbea despre el de parcă ar fi fost vreun tratat științific.

— Nu am nici un ban.

Îi făcu un semn cu mâna ca și când ar fi fost liberă să plece.

— E o favoare. Pentru Araien. Spune-i că așa am zis eu.

Ridică din umeri, mulțumită. Dacă un bărbat își făcea plăcerile, era normal să plătească pentru ele, chiar dacă ele constau în favoruri pentru alți bărbați. Era interesant că până și domnul comerciant avea nevoie de favorurile domnului căpitan.

Era gata de plecare, nu-i păsa cum se uită majoritatea bărbaților la ea, dar Jeronimus o făcea să se simtă nervoasă. Apoi el spuse:

— Stăpâna ta știe ce faci tu când ea nu are treabă cu tine?

Se calmă puțin:

— Nu-i treaba ei.

— O să facă din asta treaba ei, îi spuse Jeronimus.

Se întreba dacă Jeronimus o să-i spună domnișoarei trufașe despre ea. Era greu să-ți dai seama ce urmărea. Căpitanul îi spusese să aibă grijă cu el, el era singurul de pe vas de care părea să se teamă, deși l-ar fi putut bate chiar și cu o mână legată de catargul principal, era sigură.

— Mi-a spus că nici măcar nu am voie să mai vorbesc cu căpitanul tot restul călătoriei.

Sprâncenele lui se arcuiau ca ale lui Mefisto și avea un zâmbet de parcă ar fi ieșit soarele după un nor.

— Asta ți-a spus? dar căpitanul ce-a zis?

— Mi-a spus să nu o iau în seamă.

Jeronimus se ridică și-i puse un braț pe după talie. Se întreba dacă voia asta în schimbul doctoriei. Căpitanul l-ar fi omorât dacă ar fi încercat.

— Nu te-ai săturat să fii servitoarea unei doamne?

Ea nu-i răspunse, gândindu-se ce vrea de fapt să-i spună.

— Tu o coafezi, dar pe tine cine te coafează? o ajuți să se îmbrace și să-și pună bijuteriile, dar tu câte rochii ai, cine îți dă ție bijuterii, Zwaantie?

— Eu nu sunt o doamnă, ca ea.

— Și ce-i o doamnă, Zwaantie? un accident al destinului. Stăpâna ta a fost fata unui vânzător de haine. Banii și șansa au făcut-o o doamnă.

— Căpitanul zice că sunt mai frumoasă decât ea.

— Și are dreptate. Mi-a zis că o să te facă o doamnă, cândva. Știai, Zwaantie.

Bărbații spun tot felul de lucruri când vor să se culce cu tine. Dar felul în care o spusese Jeronimus îți dădea senzația că vede în tine lucruri pe care nici tu nu le vedeai. Dacă Araien nu-i spusese doar ei, ci și lui Jeronimus, înseamnă că vorbea serios.

Îi dădu drumul și deschise ușa cabinei.

— Te așteaptă lucruri măreațe, îi șopti el.

Suna mai degrabă ca o promisiune, decât ca o profeție. O promisiune pentru care ea ar face orice să se adeverească.

* * *

Andries de Vries era o persoană ordinară. Ca și ceilalți

funcționari, își petrecea tot timpul pe puntea inferioară copiind scrisori, cu scrisul lui îngrijit, meticulos. Așa cerea Compania, ca fiecare document ce purta ștampila VOC să fie copiat de opt ori. Era destul de muncă pentru tineri ca Andries.

Lucretia era surprinsă să-l vadă pe punte. Ieșise din Marea Cabină, clipind ca o bufniță în lumina zilei. Era un suflet simplu, avea părul blond și umerii îndoiți de parcă i-ar fi fost rușine că era așa de înalt. Vorbise cu el de foarte puține ori în timpul călătoriei și observase că nu-și ridica niciodată ochii s-o privească direct.

Își dădu seama că el căuta pe cineva și fu surprinsă să afle că ea era acea persoană.

— Doamnă, murmură el cu ochii la puntea dintre ei, pot să vorbesc cu dumneavoastră?

Ce expresie avea! poate că gură spartă de Zeevanck îl urmărea din nou. Deschamps îi raportase comandantului, dar acesta a ridicat din umeri și a zis că nu-i treaba lui, atâta timp cât funcționarii își fac treaba.

— Ce este, Andries?

Maxilarul i se mișca în tăcere. Oricare ar fi fost problema lui, arăta de parcă se înneca din cauza ei.

— Haide, Andries, că nu mușc.

— Nu știu cum să vă zic, doamnă.

— E vreo problemă la care te pot ajuta?

Dădu din cap în semn că nu.

Ea se încruntă, jenată de chinul lui.

— Nu știu cum să vă spun, reuși el în final, o să vă supărați pe mine.

Așadar, era o problemă de-a lui. Simți cum roșește.

— Se aud vorbe despre dumneavoastră pe vas. M-am gândit că e mai bine să știți.

— Vorbe? despre mine?

El încuviință.

— Și ce se spune?

El roși, având obrajii mai roșii decât o lalea.

— Despre dumneavoastră și despre comandant, murmură el.

— Despre domnul Pelsaert?

Nu putu să o plivească.

— Spun că petreceți prea mult timp împreună.

Își ținu respirația. Poate că ar fi trebuit să fie furioasă, dar, ca în toate minciunile, exista un sâmbure de adevăr. Nu s-a comportat

imoral; se putea să nu fie prea fericită, dar era femeie măritată și educată. Femeile educate nu aveau legături cu alți bărbați, indiferent cât de nevinovate erau aceste legături sau indiferent de poziția bărbatului.

Asta dacă fuseseră într-adevăr complet nevinovate.

Putea spune cu mâna pe inimă că nu s-a gândit niciodată la o aventură? poate nu chiar s-a gândit, dar să viseze cu ochii deschiși? iar acum visele ei o bântuiau, erau descoperite în fața funcționarilor și a plevei. O bârfeau.

Atențiile lui François nu fuseseră neplăcute, dar nu făcuse nimic care s-o ofenseze. Dar sunt femeie măritată și nu ar fi trebuit să-i permit să se apropie așa de mult, își spuse ea. Ar trebui să-ți fie rușine. Ai aceleași dorințe ca o curvă de doi bani.

— Cine spune aceste lucruri? întrebă ea.

— Le-am auzit de la David Zeevanck. I-am spus să-și țină gura, dar mi-a răspuns că doar repetă ce a auzit de la nobili.

Ce-ar fi putut să răspundă? roși până-n vârful urechilor simțindu-se brusc de parcă toată corabia s-ar fi uitat la ea.

— Mă scuzați, doamnă. Vă rog să nu vă supărați pe mine. Am spus că aceste vorbe sunt scandaloase, am făcut ce-am putut. Dar m-am gândit că ar trebui să știți.

— Mulțumesc, Andries. Îți sunt recunoscătoare că mi-ai spus. Nu o să uit.

Mai murmură ceva ce ea nu înțelese, iar apoi se duse înapoi pe scări la Marea Cabină.

Ea se întoarse și-l văzu pe căpitan uitându-se la ea de la pupa. Zvonurile au început în golful Table, după ce căpitanul a făcut scandal pe Zandaam și pe Buren. Nu avea nici un dubiu cu privire la cel care a răspândit zvonul: Zwaantie Hendricks! s-a răzbunat deoarece comandantul l-a certat pe căpitan. Obrăznicătură nerecunoscătoare. De îndată ce vor ajunge în Batavia o să aibă ea grijă să-și primească răsplata.

35°45' latitudine sudică, a douăzeci și treia zi din aprilie, anul de grație 1629

Zwaantie stătea acolo, cu o mutră supărată, fără nici un pic de rușine, ca o obrăznicătură ce era. Lucretia stătea în pat, uitându-se la ea fierbând de furie, strângând de marginea patului pentru a nu se da de gol. Era imposibil să stai în picioare în cabina asta înghesuită, cum de altfel era greu să pedepsești un servitor când tu stăteai jos, iar el ridicat.

— M-ai sfidat, îi spuse Lucretia.

Zwaantie nu avea nimic de zis, uitându-se la ea cu ochii ei de târfuliță.

— Ți-am zis să stai departe de Araien Jacobsz sau de orice alt bărbat de pe vas pe tot parcursul călătoriei. Cu toate astea, am auzit că aseară ai fost văzută în cabina căpitanului.

Nici un răspuns.

— Ei bine, n-ai nimic de zis?

Din nou liniște.

— Am să mă plâng domnului Pelsaert. O să-l rog să aducă la cunoștința Consiliului comportamentul tău.

Asta a provocat în sfârșit o reacție. Zwaantie știa că ofițerul militar putea s-o biciuiască la catargul principal, în văzul tuturor.

— Nu văd de ce. Spuse ea și se opri.

— Cum așa?

— Nu sunt singura femeie care creează scandal pe acest vas, zise ea cu ură în ochi.

Oare ce făcuse s-o urască?

— Ce vrei să spui cu asta, Zwaantie Hendricks?

— Toată lumea vorbește despre dumneavoastră și comandant.

Lucretia își ținu respirația.

— Comportamentul meu a fost moral. Suntem doar prieteni, nimic altceva.

— Nu asta se spune pe puntea inferioară, zise Zwaantie.

Lucretia era șocată, nu din cauza zvonului – știa de la Andries – ci pentru că Zwaantie avea tupeu să i-o repete. Aceeași bârfă pe care, negreșit, ea o răspândise.

— Nu ai voie să mai vorbești cu căpitanul acestei nave, ai înțeles?

— Vă înțeleg mai bine decât credeți dumneavoastră, zise Zwaantie și părăsi cabina fără să aștepte permisiunea stăpânei.

Lucretia se uita la ușa deschisă înțelegând ce greșeală a făcut când a angajat-o pe fata asta ca servitoare a ei pe timpul călătoriei. Acum nu mai putea fi controlată. Va trebui să vorbească cu François, așa cum amenințase că va face.

* * *

Catargul se legăna spre cer, valurile ridicându-se spre ei. Jacobsz privea luna fosforescentă și valurile înalte ale oceanului ce se retrăgeau către coasta africană. Era o noapte frumoasă, dar dinspre est se anunța furtună, își putea da seama de asta uitându-se

la apă.

Venea cineva pe scări, la început crezu că e ea, înfășurată într-o mantie lungă, neagră, cu fața ascunsă în glugă. Apoi își dădu seama că era Zwaantie a lui, care stătea pe parapet la distanță de el, ținându-se cu mâna ei albă, durdulie, de parapet.

— Ce-ai pățit? se răsti el la ea, crezând că sunt toane de femeie.

Nu există femeie care să nu se îmbufneze fără motiv.

— Tocmai m-am certat cu stăpâna, îi zise ea. N-ar trebui să fiu aici. Nenorocita mi-a interzis să mai vorbesc cu tine.

— Sper că n-ai de gând s-o asculți.

— Se poartă cu mine de parcă aș fi sclava ei.

— Nu o lua în seamă.

— M-a amenințat că o să fiu biciuită. O să se plângă comandantului.

Până la urmă, obrăznicăturii îi era frică de ea. Rânji în sinea lui.

— Mult o s-o ajute. Fătălăul ăla nenorocit e bolnav. Zace în pat scâncind ca o fată.

— Asta nu mă ajută.

— Nu-ți face griji în legătură cu domnișoara trufașă. Nu se atinge nimeni de tine cât timp sunt eu căpitanul vasului.

Femeia! tăvălește-o puțin seara, iar dimineața a uitat complet.

— Vine furtuna, zise el, simțind vântul suflând în pânze și mirosindu-i a ploaie.

* * *

Lucretia își croi drum spre Camera de Consiliu, unde se vedeau deja lămpile arzând. Deschamps, Jeronimus și Jansz, bărbierul, stăteau în afara ușii Marii Cabine, vorbind în șoapta. Toți se uitau la ea și după expresia fețelor lor își dădu seama că ceva nu e în regulă. Se simți alarmată.

— Doamnă, îi zise Jeronimus.

— Aș vrea să vorbesc cu comandantul, e o problemă urgentă, zise ea.

— Mă tem că-i imposibil.

— Ce s-a întâmplat?

Jeronimus se uită la Jansz, bărbierul, să-i răspundă.

— Friguri, doamnă. Le-a luat în Indii, am mai văzut cazuri. Este un fel de boală care zace adormită în om și poate reapărea oricând.

— E grav?

Maestrul Jansz nu răspunse. În mod clar, era.

E vina mea, își zise ea. L-am încurajat în îngâmfarea lui și

Dumnezeu ne-a pedepsit pe amândoi. Într-un fel, Zwaantie are dreptate.

— Pot să-l văd?

— Doamnă, nu-l puteți ajuta cu nimic.

— Aș vrea totuși să-l văd, și spunând aceste cuvinte realiză că nu se căia deloc.

Se îndoia că ar fi simțit aceeași durere pentru soțul ei, dacă ar fi zăcut în camera de alături cu febră.

Maestrul Jansz se uită la Jeronimus, care păru să-și dea consimțământul și o conduse în Marea Cabină.

* * *

Era prima dată când intra acolo.

Cabina comandantului era cea mai frumoasă de pe vas, cea mai luxoasă din toată flota Indiilor, așa se zicea. Era suficient loc să stai în picioare, avea cam zece picioare lungime și o fereastră care dădea spre pupa. Pereții aveau un lambriu bogat, lemnul strălucea în lumina gălbuie a lămpilor ce atârnau din grinzile tavanului. Pe perete era o oglindă cu rama poleită și un covor mare indian era întins pe jos. Într-un colț era un cufăr mare sculptat în care se aflau obiectele personale ale comandantului.

Chiar în fața ei se afla o masă mică de scris pe care se aflau un toc, o călimară și o ștampilă ceramică. O Biblie era deschisă pe masă. În spate era un scaun mare, care părea mai degrabă un tron, cu brațe delicate, rotunde la capete și o pernă de catifea verde pe el. Pe raftul dinspre pupa se aflau niște prosoape de pânză, o halbă Beardman și o ceașcă de alpaca.

François era în pat, sub o cuvertură brodată. Fața-i era acoperită de transpirație, dar el tremura cuprins de friguri.

— O să mă ocup eu de el, zise maestrul Jansz peste umărul ei, cu ocazia asta poate mai oprim și din zvonurile astea nefondate.

Toți măcelarii ăștia știau ce să facă, toți bărbierii ăștia cu leacurile lor și cu castroanele pline de sânge.

— Poate doriți o infuzie de ierburi. Până la urmă, tot ce putem face este să ne rugăm.

Simți un fior de spaimă. Nu ar fi trebuit să-i pese prea mult dacă trăia sau murea. Nu știa ce era cu ea.

* * *

Marea era agitată, vântul bătea puternic, iar valurile se spărgeau peste prora, amestecându-se cu ploaia care cădea dintr-un cer cenușiu. Nimeni nu se ducea pe punte decât dacă avea vreun

motiv. Pasagerii erau în paturile lor, având rău de mare, doar marinarii erau pe punte strângând scotele și fixând teugile, chinuindu-se să păstreze cursul Bataviei. Îl putea auzi pe căpitan dând comenzi oamenilor de la cârmă, era nevoie de trei dintre ei să manevreze imensa cârmă.

Neputând sta în picioare, Lucretia era azvârlită dintr-o parte în alta în timp ce se îndrepta spre cabina lui Jeronimus. Acum comandantul zăcea la pat și era posibil să rămână acolo câteva zile, iar Jeronimus, fiind comerciant, se ocupa de afacerile vasului.

Apariția lui, când deschise ușa cabinei, o surprinse. Pe buza superioară avea sudoare, iar ochii îi străluceau într-un mod neobișnuit. Pielea lui era cenușie. La început crezu că avea rău de mare, dar apoi își dădu seama că-i era frică și nu situația în care se afla nava îl adusese în starea lui actuală.

El se așeză pe pat în timp ce ea se agăță de una din grinzi, corabia legănându-se violent în timp ce înainta prin furtună.

— Cu ce-ți pot fi de folos, doamnă?

— E vorba de servitoarea mea.

— Zwaantie Hendricks?

— Aș dori să vorbiți cu ea.

Un val uriaș se sparse de prora. Au simțit izbitura chiar și aici la pupa, iar Jeronimus se agăță speriat de peretele lambrisat.

— Este momentul potrivit pentru a vorbi despre asta?

— Trebuie luate măsuri împotriva târfuliței ăsteia.

— Și eu ce pot să fac?

— A iscat un scandal pe vas datorită comportamentului ei, domnule comerciant.

— Vreți să fie disciplinată de către ofițerul militar?

— Sper să nu se ajungă la asta dacă vorbiți cu ea.

Brusc, apăru pe fața lui o expresie pe care nu știu cum s-o interpreteze.

— Ați discutat această problemă și cu comandantul înainte de a se îmbolnăvi? erați foarte apropiați.

Tresări la auzul cuvântului „apropiați”.

— Problema asta a survenit după ce s-a îmbolnăvit.

— Am să văd ce pot face pentru dumneavoastră, doamnă.

Încă o zguduitură în timp ce un alt val uriaș se sparse pe vas, iar zâmbetul lui lacom dispăru la fel de repede cum apăruse.

Se grăbi spre cabina ei și țipă din pat după Zwaantie, care nu veni.

40°3' latitudine sudică, a douăzeci și cincea zi din aprilie, anul de gratie 1629

Era o plăcere epicureică să vezi un bărbat fierbând în suc propriu. E un miros atât de rar. Jeronimus a fost tentat să se apropie de el în largul golfului Table, dar decise că nu era momentul potrivit. Mai bine să-l lase să fiarbă de furie, să se simtă nedreptățit.

La unii oameni timpul domolea furia. Lui Araien Jacobsz, trecerea timpului nu făcea decât să-i facă umilința și mai amară.

În seara aceea bântuia pe la pupa cu mantaua pe umeri, încălțat cu cizmele înalte, cu fața întunecată, dând ordine timonierului pe un ton amenințător și pedepsind cu zece bice pe un marinar din cauza unei abateri neînsemnate. Nu ar fi făcut acest lucru dacă Pelsaert ar fi fost acolo să-l admonesteze, dar comandantul era în patul lui zvârcolindu-se și gemând în timp ce delira. Bărbierul zicea că are friguri, o boală adusă de pe pământurile Agrei. Se înrăutățea și se temea că va muri în zilele următoare dacă nu-i scădea febra.

Se părea că Dumnezeu veghează asupra aleșilor lui pentru a le arăta drumul către regat.

* * *

Căpitanul mirosea a gin și a Zwaantie Hendricks. Cerul era senin în seara aceea și luna era deasupra orizontului dinspre est. Era o noapte adâncă, iar Capul Bunei Speranțe, undeva în urmă, cam la cinci zile de navigat.

— Nu-i nici o urmă a vasului Buren? întrebă Jeronimus.

— Am fost despărțiți de furtună, răspunse căpitanul.

O întâmplare interesantă. Nici urmă de Zandaam sau Dordrecht sau vreun alt vas din convoi. Oricine s-ar fi întrebat cum de un căpitan așa de experimentat ca Jacobsz a permis să se întâmple așa ceva. Fără să mai tragă după ei vasul Buren, era mult mai ușor pentru oricine să-și găsească propriul drum.

— Ai fost jos?

— Cum se mai simte fătălăul ăla nenorocit?

— Bărbierul spune că starea lui se agravează. Se teme că o să moară.

Urmă o lungă tăcere în care nu se auzeau decât valurile izbindu-se de carenă în timp ce se îndreptau spre sud-est. Căpitanul era nervos și imprevizibil.

— Dacă moare, presupun că tu ai să preiei comanda vasului până ajungem în Batavia.

— Cred că da.

— O mare onoare pentru dumneata, domnule comerciant. Vasul ăsta e cel mai bun vas de retur din câte au plecat vreodată din Olanda.

— Amândoi am fost însărcinați cu misiuni dificile. Cât te plătesc? treizeci de guldeni pe lună?

Scuipă în mare. Nu se descurcă prea bine, pentru că cu așa ceva se ocupau marinarii.

— Un om poate câștiga mai mult decât onoruri și mai mult de 30 de guldeni.

— O mică afacere particulară cu. Jucării?

Urmă o tăcere periculoasă.

— Cum ai aflat?

— Nu-i un secret. Care a fost cauza disputei dintre tine și Pelsaert în portul Surat? a aflat că și tu erai implicat.

— Nenorocitul făcea mult mai multe afaceri pe sub mână decât am făcut eu vreodată.

— Și încă mai face. Știai că transportă un medalion și alte câteva podoabe antice pentru Rubens, ca să ia și el un comision?

— E o regulă pentru ei și una pentru noi, nu-i așa?

— Nu trebuie să rămână așa, îi zise Jeronimus.

Gata, a zis-o! erau singuri la pupa, era garda de noapte și nu era nimeni care să-i audă. Totuși, căpitanul vorbi încet. Era o precauție înțeleaptă deoarece și cel mai mic zvon despre răzvrătire te putea condamna la pedepse greu de imaginat.

— La ce te-ai gândit?

— Dacă moare căpitanul, vom fi stăpânii unui premiu rar.

— Sunt gânduri periculoase, domnule comerciant.

— Și tu nu te-ai gândit niciodată la așa ceva?

— Ce propui mai exact?

— Mai întâi trebuie să știu dacă ești de partea mea.

— De unde vrei să știu dacă nu vorbești deschis?

— Vorbitul ăsta deschis îi costă pe unii viața.

— Chiar crezi că i-aș raporta fătălăului de Pelsaert?

Jeronimus se apropie mai mult de el și-i șopti:

— Dacă nu am ajunge în Batavia, se va considera că ne-am pierdut, împreună cu cele douăsprezece cufere cu bani care se află pe vas. Batavia are o mulțime de arme, pe care le-am putea folosi să ne îmbogățim, vânzându-le în drum spre Indii. Va trece un an, poate chiar doi, până când va afla guvernatorul de concurența pe

care i-o face compania noastră necinstită și va raporta la Amsterdam. Timp suficient pentru a câștiga o groază de bani și a trăi ca sultanii în Coromandel sau în Berberia.

— Te visezi pirat, domnule comerciant?

— Și ce altceva sunt porcii ăștia grași ce-și zic „onorabila companie"? nu sunt piraţi? ei au permisiunea guvernatorului, atâta tot, și conduc toată afacerea dintr-un birou mare din Amsterdam. Dar îi omoară pe englezi și pe oricine le stă în cale și totul în numele profitului. Orice afacere se face cu sabia până la urmă, nu? contează doar în favoarea cui înclină cântarul, nu?

— Va trebui să mă mai gândesc.

— Ai cel mult două zile, după cum zice maestrul Jansz. Până atunci domnul Pelsaert va fi momeală pentru pești, iar eu voi sta în cabina mare. Când va pleca pe lumea cealaltă însoțit de rugăciunile preotului, viitorul va fi în mâinile noastre.

* * *

Sussie de-abia aștepta să ajungă pe uscat, să se termine cu acest coșmar. Era o zi frumoasă, vântul sufla în pânze. Femeile stăteau sub marchiza care fusese ridicată pentru ele pe puntea centrală, un pătrat din pânză care le adăpostea de soare și de vânt. Picături de apă picurau pe pânze de fiecare dată când vasul intra cu carena în apă. Nu aveau altceva de făcut decât să bârfească în timp ce coseau. Dar Annie Jansz, căreia i se spunea Bottschieters, soția tunarului, era de groază, nu se mai oprea.

— Am auzit de la soțul meu, zise ea, că toată discuția de la masa căpitanului este despre cât de mult timp petrece doamna van den Mylen în Marea Cabină.

— De unde știe ea ce se discută la masa căpitanului? întrebă Sussie, dar sora sa îi făcu semn să tacă.

— Am auzit că domnul comandant e foarte bolnav, zise Tryntgen.

— Are bărbierul grijă de el cât timp e bolnav, răspunse Bottschieters. Și de ce-și petrece doamna timpul acolo? e femeie măritată. E rușinos.

— Dacă e bolnav, ce poate să-i facă? zise Sussie.

Tryntgen îi făcu din nou semn să tacă. Mereu vorbea prea mult, mereu punea prea multe întrebări. Cel puțin eu nu vorbesc despre lucruri care nu mă privesc, se gândi Sussie. Dar trebuia ca Bottschieters să aibă ultimul cuvânt de spus.

— Auziți-o, râse ea. „Dacă-i bolnav ce poate să-i facă?" E clar că

nu cunoști bărbații!

Toate femeile căsătorite râseră.

Remarca o atinse pe Sussie, pentru că Bottschieters avea dreptate, nu cunoștea bărbații deloc.

Nu-l mai văzuse pe Weibbe de când lăsaseră în urmă muntele Table. Petrecea majoritatea timpului în cală și când reușea să-l vadă de-abia dacă-i arunca o privire. Degeaba avea elixirul de la Jeronimus, dacă nu se putea apropia de el.

Cel mai rău era când Claas venea pe punte, îl privea când era cu Tryntgen, cum se îmbrățișau. Îi auzise când erau acasă în Olanda, când dormeau în patul de alături, suspinele și gâfâitul, acest lucru secret pe care-l făceau bărbații cu femeile o fascina. I se părea că este o copilă pentru că nu știa. Se gândea când o să aibă un bărbat al ei cu care să se îmbrățișeze noaptea, un bărbat mare care să te sărute și să te facă să te simți protejată, un bărbat ca Weibbe Hayes.

Dar Sussie nu era singura care-i pândea pe Claas și pe Tryntgen când erau împreună, nu era singura de pe vas care se întreba ce secrete ascund.

* * *

Mâncarea pentru cei trei sute de pasageri de la bord era gătită în bucătărie, jos, pe puntea unde erau tunurile. Întotdeauna era îngrozitor de cald acolo, terciul sau ostropelul fierbea în cazanul de cupru deasupra unui foc de lemne. Era la fel de zgomotos ca o cârciumă din docuri, copiii plângeau, toată lumea țipa, vreo vrăjitoare care năștea un copil pe la colțuri, o moașă ardea pene de pescăruși sub nasul ei pentru a-i alunga durerea, iar ea striga de parcă o tortura cineva și nimeni nu o lua în seamă în afară de moașă. Nu ca în cabina comandantului, cu față de masă și cupe de alpaca în locul acestora de lemn. Mi-ar plăcea să fiu ofițer într-o bună zi, se gândea Pelgrom. Să am pe cineva care să mă servească. O groază de lucruri pe care le-aș schimba în viața mea.

Luă o farfurie cu carne de porc sărată cu prune uscate de la bucătar, pășind pe deasupra unor corpuri întinse pe jos. O văzu pe Sussie Fredericx și încercă s-o prindă din urmă. Nu era o bucățică prea rea, se gândi el, nu avea mai mult de șaisprezece, șaptesprezece ani. Părea decentă cu șorțulețul și boneta ei, tipul obișnuit de credincioasă, dar era ceva în ochii ei care dovedea contrariul, știa el cine era, ștrengărița asta mică.

Nu va fi servitor toată viața lui, iar dacă va avea ocazia, cu Sussie sau cu dolofana aia de soră-sa, nu puteai ști niciodată.

VII.

Să vă arăt ceva, aici în biroul comandantului, pus la păstrare și încuiat cu cheia.

Deschidem acest sertar și aici, înfășurat în catifea, este un medalion care a aparținut împăratului Constantin, vechi de o mie două sute de ani și care valorează opt sute de guldeni. Vă dați seama? marinarii de pe Batavia câștigă zece guldeni pe lună și toți sunt înglodați în datorii înainte să le dea compania salariile.

Aparținea lui Paul Rubens, dat pe sub mână comandantului, cum se spune, deși compania știa de înțelegere și va lua un comision, mai mic decât se obișnuiește. Îi era destinat vreunui prinț mongol, ceea ce oamenii impunători și serioși ai companiei numeau comerț cu jucării: podoabe pentru prinții din Orient, care ar da oricât pentru asemenea scumpeturi strălucitoare. Comandantul nostru s-a descurcat bine cu această treabă și l-a făcut pe căpitan să-și piardă salariul pe două luni pentru afacerile lui.

Dar asta nu-i tot. Permiteți-mi să vă mai arăt ceva, ascuns în cufărul comandantului și împachetat cu grijă într-un buzunar secret. Tot lui Rubens îi aparține și această piesă, o vază alcătuită dintr-o singură bucată de agată crem, culoarea mierii amestecându-se cu culoarea laptelui. Mânerele maschează acest Pan cu picioare de capră, cu ochii lui înfometați și cu capul lui cu două coame. Nimeni în afară de comandant nu știe că e acolo. Este de o valoare inestimabilă.

Pan știe că se află printre prieteni și zâmbește din patul lui de paie așteptând să fie scos la lumină.

41°40' latitudine sudică, a douăzeci și opta zi din aprilie, anul de grație 1629

În doar câteva zile, febra l-a epuizat, își putea da seama de forma craniului lui prin piele. Cămașa de noapte era udă și mirosea a transpirație. Se foia în pat, luptându-se cu demoni invizibili. Maestrul Jansz, bărbierul-șef, avea grijă de el. Îl îngrijise, dar degeaba. Era febra pe care o adusese cu ei din Indii și pe care nu o puteai trata în nici un fel. O să moară înainte să ajungă în Java.

Lucretia stătu lângă el toată ziua aceea, care după părerea maestrului Jansz era ultima. Erau momente în care tremura așa de tare încât îi clănțăneau dinții, iar în minutul următor era roșu ca racul și transpira de parcă ar fi fost într-o saună.

Ziua următoare veni la Marea Cabină așteptându-se să-l găsească mort. Deși starea lui nu se ameliorase, era încă în viață.

Fătălăul căpitanului era un luptător.

După acea zi, ea venea zilnic în zori la el, punându-i prosoape reci pe frunte când avea febră și citindu-i din Biblie, deși nu era convinsă că o aude. Era un act de compasiune. Nu mai erau chemări ce nu-i dădeau pace.

Era o creștină, care făcea fapte creștinești. Asta era tot.

* * *

Fetița familiei Hardens deranja pe toată lumea. În timp ce ceilalți copii erau mulțumiți să se joace cu moriști de vânt, Hilletje insista să alerge pe punte, să se plimbe de colo până colo și să țipe, dar nu o auzeai niciodată pe mama ei spunându-i vreun cuvânt mânios. Mielușica ei nu avea cum să facă ceva rău. Judick era plictisită de lunga călătorie și sub marchiză cu celelalte femei privindu-l pe Coenraat și pe ceilalți nobili frumușei cum se plimbau pe punte, amuzându-se să arunce priviri fugare și să flirteze.

Marea majoritate erau băieți, nu cu mult mai mari decât ea, cu excepția lui van Luyck, care era la fel de bătrân ca tatăl ei. Se întreba cum de e cadet la vârsta lui. Se auzea că-și cheltuise moștenirea și acum avea nevoie de bani de undeva.

O văzu pe Hilletje alergând în picioarele lui Coenraat, făcându-l să meargă în zig-zag. Ceilalți nobili râdeau, dar Judick se uita să vadă ce va face Coenraat. Părea să nu înghită gluma și era furios.

Lui Hilletje îi scăpă jucăria, un titirez, preferatul ei, cu care se juca tot timpul, în fiecare zi de când au plecat de la Capul Bunei Speranțe. Dar acum Coenraat îl luă furios, iar când fetița încercă să i-l ia, îl ridica mai sus să nu poată ajunge la el.

— Ce avem aici? zise el pe un ton serios.

— Dă-mi-l! țipă Hilletje sărind în sus și încercând să-l apuce. Dă-mi-l!

— Copil neastâmpărat! zise Coenraat printre dinți.

— Dă-mi-l!

Dacă fetița s-ar fi comportat altfel, dacă ar fi fost calmă și nu ar fi zis nimic, Coenraat nu ar fi făcut ceea ce a făcut. În schimb, agitația și țipetele ei păreau să-l scoată din sărite.

Judick se uită la Anneken Hardens. Îi era teamă pentru fiica ei, dar nu avea curajul să i se adreseze unui nobil.

— Dă-i-l și gata, murmură Judick, dar știa că lucrurile nu vor sta așa.

— E progenitura familiei Hardens, le spuse Coenraat colegilor săi, în timp ce fetița sărea repetat în aer încercând să apuce jucăria.

— Dă-mi-o!

— Poate că ar trebui s-o arunc la pești!

Copilul îi înțelese amenințarea și deveni și mai agitat. Incidentul atrase atenția femeilor, care se uitau sever și a ofițerilor de la pupa. Judick se întreba dacă Jeronimus o să intervină. Se uită după tatăl ei, dar el se feri de privirea ei.

Coenraat se distra ținând titirezul aproape de fața copilului și ridicându-l în ultimul moment. Și prietenii lui păreau amuzați se acest sport, în special frații Welderen. Deodată, Coenraat se făcu că aruncă jucăria în mare, iar Hilletje țipă de frică și furie. Când își dădu seama că a fost păcălită, eforturile ei de a-și recăpăta jucăria au devenit și mai disperate.

După un timp ceilalți nobili s-au plictisit de joc.

— Dă-i-l înapoi, îi zise unul dintre ei, Andries Liebent.

Dar el continua s-o necăjească.

— Dă-i-l înapoi, zise altcineva.

Nu era unul dintre nobili, iar Coenraat se uită să vadă cine a vorbit. Era soldatul cu părul blond, Weibbe Hayes. De unde venise?

— Chiar ai tupeu, îi zise Coenraat. Vrei să primești douăzeci de lovituri de bici?

— Vrei să-i spun comandantului că chinui copiii pe puntea principală?

— Domnul Pelsaert e pe moarte, îi zise Coenraat.

Se uitau unul la altul. Copilul profită de ocazie și sări, punând mâna pe jucărie. Coenraat țipă furios și i-o smulse. Cu o singură mișcare aruncă titirezul în ocean. Judick îl văzu căzând cu zgomot în apă. Era din lemn, așa că pluti un timp la suprafață. Copilul, urlând, se ținea de parapetul vasului și-l privi până deveni ca un punct la orizont.

Coenraat și Weibbe se uitau unul la altul. Apoi Coenraat zâmbi; era de fapt un rânjet provocator. Apoi îi întoarse spatele, prietenii lui prăpădindu-se de râs. Weibbe Hayes ridică din umeri și se întoarse. Nu mai avea ce face.

Anneken Hardens fugi pe punte să-și consoleze fetița.

Pasagerii se uitau unul la altul. Era un lucru îngrozitor să chinui un copil în halul ăsta. Și comerciantul care a stat la pupa și a văzut tot. Dacă ar fi fost domnul Pelsaert acolo, incidentul nu ar fi avut loc, erau siguri.

Deci așa cu nobilul meu educat, se gândi Judick. Poate că Weibbe Hayes nu avea educația unui van Huyssen, dar avea mai

multă tărie morală, despre care vorbea așa de mult tatăl ei la predicile de duminică.

Un val de neliniște cuprinse întregul vas. Femeile nu mai glumiră tot restul zilei și singurele râsete care se mai auzeau veneau de pe puntea principală, de la Coenraat și tovarășii săi.

* * *

Cămașa de noapte era udă de transpirație, iar el emana un miros de moarte. Se uita prin ea, cu o privire pierdută, ca la o fantasmă pe care doar el o putea vedea.

— Satana, murmură el, de data aceasta uitându-se chiar la ea.

— Șșșș! murmură ea și-i șterse fața cu o cârpă umedă.

— Tu ai adus diavolul aici!

— E în regulă, zise ea. Totul este în regulă.

— Am păcătuit.

Ea îi șterse fruntea, dar deodată el se ridică rigid:

— Păcatul meu este Lucretia!

* * *

Zwaantie o aștepta în cabină. Obrăznicătura îi citise jurnalul. Lucretia era epuizată, fusese în Marea Cabină toată ziua, era obosită și nu avea chef de nimic.

— Ce cauți aici? se răsti ea

— Vă așteptam, stăpână.

— Mi-ai citit jurnalul.

Zwaantie zâmbi obraznic.

— O să-i spun comerciantului.

Acest lucru păru s-o amuze.

— Ce tot rânjești?

— De parcă o să vă ia în seamă.

— Te poate da pe mâna Consiliului.

— Nu o să facă nimic.

Era ceva în felul în care vorbise. Fata știe mai mult decât mine despre ce se petrece pe vas, își dădu seama Lucretia. Se simți neliniștită.

— În tot timpul acesta ați fost în cabina comandantului. Se simte mai bine?

— Sărmanul om e pe moarte.

— Știm noi de ce moare, zise Zwaantie.

Lucretia o plesni peste față. Pentru o clipă, Lucretia crezu că Zwaantie o să sară la ea. Servitoarea își puse o mână pe obraz, care devenise roșu strălucitor. Zâmbetul nu îi pieri. Fata asta nu avea pic

de rușine.

— Nu ar fi trebuit să faceți asta, răspunse ea.

— Ieși imediat!

— Am să ies, dar nici că mă mai întorc.

Zwaantie ieși din cabină, trecând pe lângă ea. Lucretia se așează pe pat. Ce se întâmplă pe vasul ăsta? oamenii o iau razna. Se gândi la François care delira și ridică din umeri.

Tu ai adus diavolul aici

46°10' latitudine sudică, a zecea zi din mai, anul de grație 1629

Batavia naviga singură pe vastul ocean, săltând spre est. Pe punte oamenii își aruncau priviri fugare, reținute, din coridoare urca murmurul șoaptelor.

Râsetele femeilor strânse sub marchiza de pe puntea din spate se răriseră, toată lumea aștepta vești de la cabina comandantului.

Judick cosea apatică, impasibilă chiar și la grija cu care Coenraat o înconjura. Era pe punte împreună cu mama ei, Maria, și cu alte femei; îl putea auzi pe căpitan la pupa dând ordine timonierului. Nu era singur în dimineața aceea, o mulțime de femei roiau pe punte, iar Zwaantie Hendricks era cu el.

— Ia uitați-vă la Zwaantie Hendricks asta! o auzi ea pe Anneken Hardens șoptindu-i lui Tryntgen.

Mama lui Judick își ridică privirea severă și fața i se acoperi de indignarea cuvenită unui creștin.

— Este un păcat de moarte, șopti ea.

— Se afișează cu el fără nici un pic de jenă, zise Anneken. Am auzit că doarme în cabina lui în fiecare noapte.

— Și ce măsuri ia doamna van den Mylen? întrebă Maria. Asta aș vrea sa știu.

— A vorbit soțul tău cu ea? o întrebă Tryntgen.

— Desigur, și încă foarte sever. Ea i-a spus că este o chestiune care-l privește pe căpitan și pe ofițerul militar. Dar ofițerului militar îi este frică să ia măsuri împotriva lui, așa că el continuă!

Bottschieters și Mayken Cardoes dădură dezaprobator din cap comentând că nu e posibil ca așa ceva să se întâmple. Judick se prefăcea că nu e atentă la conversație. Dar era adevărat, căpitanul apărea tot mai des în conversațiile tuturor în acele zile. Un nelegiuit, dar care ținea viețile lor în pumnii lui brutali.

Spera ca această călătorie să se încheie mai repede.

* * *

În noaptea aceea, oamenii stăteau înghesuiți în cabinele de

clasa a patra, în care mirosea îngrozitor din cauza respirației oamenilor care mâncau de săptămâni în șir doar carne putrezită și purtau zi după zi aceleași haine pătate de grăsime și de sare. Cel puțin șase oameni erau adunați acolo: Jan Evertsz, șeful de echipaj; ofițerul militar gras, Abraham Derickxz; nobilul fără barbă, van Huyssen; David Zeevanck și pocitania de caporal, căruia i se zicea Steenhower.

Jan Evertsz stătea de șase, uitându-se printr-o gaură din ușă, în timp ce ceilalți se așezaseră unul lângă altul, făcând să circule o sticlă cu gin din mână-n mână, în camera strâmtă și plină de fum. Dintr-o lampă picura ulei pe masă. Singurul sunet care se auzea aici era cel făcut de cârmă. Din santină venea un miros îngrozitor de rahat.

— O să moară, zise Jeronimus.

— Ești sigur? întrebă van Huyssen.

— Am auzit cu urechile mele de la bărbier, îi spuse Jeronimus. Mai rezistă cel mult o zi, două. M-am dus la el în cabină ca să mă conving. E doar piele și os. Dacă te uiți la el, ai zice că-i deja mort.

Se făcu liniște, oamenii gândindu-se la propriile aspirații ascunse.

— Știe vreunul din voi câte bogății sunt pe vas? îi întrebă Jeronimus.

Derickxz luă o înghițitură de gin și-și șterse barba cu dosul mânecii. Jeronimus le captase atenția.

— Sunt bogății suficiente pentru un prinț, șopti el. Știți cu toții că sunt douăsprezece cufere pline cu monede de argint, cam un sfert de milion de guldeni. Chiar și comandantul nostru, care trăiește ca un prinț, nu ar fi văzut așa mulți bani nici dacă ar fi trăit zece vieți. În Marea Cabină mai sunt de asemenea – am văzut cu ochii mei – o cutie cu bijuterii așa de valoroase încât sunt destinate pentru vistieria prințului Jahangir din Indii.

— Ce sugerezi? întrebă în șoaptă Zeevanck.

— Alegerea vă aparține, David, îi spuse Jeronimus pe un ton atât de blând, de parcă ar fi hotărât cui să-i revină ultima îmbucătură de pâine de la masă. În ceea ce mă privește, știu că nu voi mai vedea niciodată în viața mea astfel de bogății. Și asta e valabil și pentru tine, Coenraat. La ce bun sângele tău nobil fără bani? îl privi pe Stonecutter. Câți guldeni iei pe lună ca să-ți riști viața pentru companie, Pietersz? ai să mori într-o mlaștină împuțită cu o suliță matarameană în mațe, și pentru ce?

Se uită la Derickxz și la Jan, sigur pe el că le captase atenția și acestora.

— Toți ofițerii de rang înalt sunt acum în această cameră. Când Pelsaert va muri, vom avea o comoară în bani și bijuterii. În calitate de nou comandant al vostru, ce îmi propuneți să fac? să mergem în Batavia, pentru a ne pune capăt vieților noastre mizerabile, sau vreți să fac ca visul vostru să devină realitate?

— Dar căpitanul?

— Lasă-l pe căpitan în seama mea, îi spuse Jeronimus. Mi-a dat cuvântul că, în cazul în care Pelsaert moare, va fi de partea mea.

Se lăsă o liniște mormântală. Cât de mult puteau avea încredere unul în celălalt? judecătorii în robe negre ai companiei nu aveau deloc milă cu muyters, rebelii. Niciunul nu agrea ideea judecății.

Cu toate acestea, o nouă viață putea începe în acel moment. Jeronimus avea dreptate. Dacă aveau să dea cu piciorul acestei ocazii, îi aștepta o viață de ocnaș în slujba companiei, dormind în hamace, mâncând mâncare împuțită sau, mai rău, un mormânt nenorocit undeva prin Indii, departe de casă.

— Ai un plan, Jeronimus? îl întrebă Derickxz cu prudență.

Jeronimus surâse.

— Să presupunem că Batavia nu ajunge în Java, spuse el. Cât durează până se raportează dispariția corăbiei în Amsterdam? un an?

— Cam așa, aprobă Jan.

— Mai mult decât necesar ca să dispărem. Am putea chiar să ne mărim bogăția între timp.

— Cum?

— Steagul de pe catarg ar putea fi prețios, ca și cuferele cu argint. Cu acest steag arborat am putea să ne apropiem de indieni fără ca aceștia să bănuiască ceva. Câte tunuri avem, Abraham?

Ofițerul militar gras se îndreptă de spate, uimit de îndrăznețul plan. Cuvintele îi trădau însă mândria. Iubea armele așa cum își iubea propriii copii.

— Avem 28 de tunuri, dintre care șapte din bronz destul de mari pentru a dărâma fortificațiile Bataviei însăși.

Jeronimus le inspectă expresia fețelor, cu ochii licărind în întuneric.

— De asemenea, avem în dotare muschete, săbii și sulițe. Putem întreprinde niște raiduri în Coromandel și Madagascar, iar apoi să ne îndreptăm spre Coasta Berberă prin strâmtoarea Gibraltar.

Derickxz și Steenhower aprobară. Da, avea dreptate, puteau reuși. Destul fuseseră servitorii altora, acum puteau fi propriii stăpâni.

— Dar ce facem cu restul echipajului? întrebă Zeevanck.

— Asta-i la latitudinea voastră. Fiecare dintre voi știți care oameni sunt de încredere și care nu. Nu trebuie să le spuneți nimic despre plan, trebuie doar să-i aveți la ordine, gata de acțiune. Ofițerul militar va ști care sunt tunarii, iar Jan îi poate recruta din rândul marinarilor și Steenhower, de asemenea, care sunt soldații.

Coenraat se uită la Jan Evertsz. Putem oare reuși? suntem o mână de oameni împotriva a trei sute.

Jan aprobă.

— Maimuțele astea sunt copiii târfelor din cală. S-ar și căca în capul mă-sii pentru un gulden de argint. Soldații sunt mercenari. Se duc acolo unde sunt bani. Nu-i așa? spuse și se uită la Steenhower, care-l aprobă. Când fătălăul se va duce pe lumea cealaltă, însoțit de rugăciunile predicatorului, vom face ce spune comerciantul.

Ce surprize le-ar putea rezerva viitorul? jan Evertsz și ofițerul militar schimbară o privire, gândindu-se la carnea cu viermi și la lunile fără sfârșit de pe mare. Zeevanck își imagina un birou întunecat în castelul din Batavia, teancuri de scrisori care trebuia copiate; Coenraat van Huyssen se întreba cât va rezista un tânăr ca el în atmosfera întunecată a castelului din Batavia, iar Steenhower se gândea că nimeni nu mai e urât cu ceva bani în buzunar.

Jeronimus avea dreptate: dacă nu ai curaj să faci așa ceva, mai bine te faci croitor sau dogar.

Sticla cu gin trecu din nou din mână-n mână. Se făceau jurăminte.

Tot ce aveau de făcut era să aștepte să moară Pelsaert.

* * *

Judick îi auzi pe părinții ei vorbind în șoaptă de partea cealaltă a perdelei și stătea nemișcată, de-abia îndrăznind să respire. Știa că atunci când vorbeau așa, era ceva ce merita să fie auzit. Auzi sforăiturile fratelui ei și se întrebă dacă mai era cineva treaz.

— Am avut motive să vorbesc foarte sever cu comerciantul, spunea tatăl ei. L-am prevenit că atunci când vom ajunge în Batavia voi fi foarte aspru în raporturile despre comportamentul pe care l-am observat pe acest vas de când am plecat din golful Table.

— I-ai zis și de doamna van den Mylen?

— Desigur, și mi-a dat dreptate. Mi-a spus, confidențial, că ea

stă câteodată în Marea Cabină și peste noapte.

— Nu-mi spune!

— Dar susține că nu poate face nimic atât timp cât trăiește Pelsaert, comandantul este încă cel care conduce vasul.

— Femeie măritată. Este scandalos!

— Între timp servitoarea ei își face de cap cu căpitanul, afișându-se cu nerușinare în fața onorabilelor doamne și onorabililor domni de pe această corabie. El are nevastă în Olanda.

— Bărbat adulter!

— Atâta lipsă de credință din partea unor oameni care ar trebui să servească drept model pentru alții. Trebuie să mă rog lui Dumnezeu să mă îndrume în această problemă.

— Să sperăm că domnul comerciant va acționa acolo unde domnul Pelsaert a fost prea slab.

— Eu nu aș spera la prea multe din partea domnului Cornellisen, spuse tatăl ei, care nu mai continuă, iar Judick nu fu capabilă să ghicească ce a vrut să spună cu aceste vorbe.

Și ea împărtășea părerea tatălui ei în legătură cu lipsa de credință de pe vas. Chiar în acea zi, pe puntea centrală, l-a văzut pe unul dintre tunari, Allert Jansz, suflând fumul de țigară spre micuța Sussie Fredericx când trecu pe lângă el. După ce a făcut asta, le-a spus ceva camarazilor lui, care au pufnit în râs. Chiar și Judick știa ce însemna să sufli fum în direcția unei doamne, ce reprezenta o pipă de argilă atunci când era fluturată în direcția unei doamne. Allert nu ar fi scăpat așa, nepedepsit, dacă Pelsaert nu ar fi fost bolnav.

Era îngrozitor, desigur, și se ruga și ea ca Dumnezeu să-l ferească de rele. Dar exista în ea o părticică care găsea că este excitant să fi așa de aproape de păcat.

În final adormi, vasul legănându-se printre valurile uriașe ale oceanului. Visele ei erau pline de păcate, culori strălucitoare, animale fioroase și teroare.

45°58' latitudine sudică, a treizecea zi din mai, anul de grație 1629

Ziua următoare când Lucretia intră în Marea Cabină, crezând că-l găsește pe François mort, îl găsi pe maestrul Jansz foarte agitat.

— E mai bine, îi spuse el. Febra i-a scăzut. E un miracol.

Intră și-l găsi cu ochii deschiși, uitându-se la ea. Îi întinse o cană cu apă.

— Mulțumesc, îi spuse el. Ești ca un înger.

— François, șopti ea, credeam că te-am pierdut.

— De fiecare dată când eram gata să plec vocea ta mă aducea înapoi.

Îi atinse fruntea. Pentru prima dată după o săptămână, era rece.

Zâmbi.

— Am visat că mă atingi, murmură el.

Îl scuză, fără îndoială; febra îl făcea să zică astfel de lucruri. Se întreba dacă maestrul Jansz, care era lângă ea, auzise ceva.

— Trebuie să te faci bine, îi spuse ea. Toată lumea s-a rugat pentru însănătoșirea ta.

Dar mai trecu o săptămână până putu să se ridice din pat. Febra îl slăbise îngrozitor, iar ea își petrecea timpul în care el era convalescent, citindu-i pasaje din Biblie sau conversând cu el.

Pe punte, necazul deja începuse.

* * *

Complotiștii se adunau, zgomotul cârmei acoperindu-le vocile. Allert Jansz era acolo și Jan Evertsz. Căpitanul o adusese și pe Zwaantie Hendricks, stăteau înghesuiți toți acolo cu pâinea și praful de pușcă, într-un nor de gin și de fum, în timp ce vasul își urma cursul.

— Am auzit că azi s-a dat jos din pat, zise Derickxz, iar Jan se încruntă.

Nu așa trebuia să se desfășoare lucrurile.

— Se pare că fătălăul ăsta e mai puternic decât credeam noi. Maestrul Jansz ne-a zis că-i un om mort încă de săptămâna trecută.

— Ce-o să se întâmple cu mine acum? scânci Zwaantie. Domnișoara trufașă o să-i spună să fiu biciuită de ofițerul militar.

— Nimeni nu o să-și ridice mâna asupra ta atâta timp cât eu sunt căpitanul acestui vas.

O prinse și o așeză la el în poală.

— Nu-i așa că-i cea mai frumoasă femeie de pe vas? le zise el celorlalți bărbați care o mâncau din ochi. Puteți s-o păstrați voi pe cățeaua aia încrezută de van den Mylen. Îmi imaginez că s-o faci cu aia e ca și când ți-ai băga-o în zăpadă.

Ceilalți beau și-i dădeau dreptate, deși ochii lor spuneau altceva.

— Nu va trebui să mai accepți ordine de la cățeaua aia prea mult, i-a murmurat el în ureche.

Lucruri spuse de bărbați când sunt beți, se gândi Zwaantie.

Îl lăsă s-o strângă de piept și se prefăcu că-i place. Dar era

îngrijorată. Leacul comerciantului nu funcționase și-și dădea seama după sâni și după oprirea sângerării că purta în pântece copilul căpitanului. Se întreba ce va zice el despre asta când va afla.

* * *

Era prima dată după săptămâni când se afla din nou pe punte. François se simțea îngrozitor de slăbit și-i era aproape imposibil să păstreze mâncarea în stomac, iar aici pe punte zgomotul mării îl făcea să-i fie rău din nou. O sudoare rece îi acoperi fruntea, precum roua de pe iarbă. Dumnezeule!

Și nici urmă de restul vaselor de escortă. Căpitanul zicea că s-au pierdut în furtună, la câteva zile după ce au plecat din golful Table. Acum scruta orizontul nevrând să se lase cuprins de teamă. Avea o avere pe vas, cincizeci și opt de mii de guldeni în monede de argint. S-ar fi simțit mai în siguranță pe Buren cu cele trei punți pline de soldați de pe ea.

— Poate ne întâlnim cu ei la o latitudine mai mare, zise François.

— S-o crezi tu, mormăi căpitanul.

Coborî, nedorind ca vreunul din ei să vadă cât de rău se simțea.

* * *

Căpitanul, care era la pupa cu șeful echipajului, auzi o voce în spatele lui.

— Mă bucur să văd că domnul Pelsaert se simte așa bine.

Se întoarse. Era acel filfizon, Jeronimus. Încă nu mi-am dat seama ce intenții are ăsta. Nu știu ce a pus la cale și nici nu am încredere în el. Dacă tot nu moare comandantul, ar fi mai bine să păstrez distanța.

— L-am auzit spunând că s-a însănătoșit datorită doamnei van den Mylen. A fost foarte grijulie cât timp a fost bolnav.

— Ce vrei de fapt, comerciantule?

— Sunt la curent cu multe lucruri care se petrec în Marea Cabină. Am auzit că amanta ta e foarte posibil să fie legată de catargul principal și biciuită de ofițerul militar.

Îi venea greu să se abțină. Dumnezeule, fusese o călătorie blestemată!

— Și unde-ai auzit asta?

— Doamna van den Mylen l-a rugat pe domnul Pelsaert să-i disciplineze servitoarea. Ce putea face?

Dacă ar fi fost să fii biciuit, tocmai pe un astfel de ticălos l-ar pune să-ți pună sare pe rana vie. Unii păreau a fi bucuroși să-l aibă

de partea lor, dar el nu avea nici cea mai mică încredere în acesta.

— Câtă vreme voi fi căpitan, n-o s-o atingă nici măcar cu un deget, mormăi el.

— Sunt de partea ta, replică Jeronimus. Dar sunt tare curios cum ai să-l împiedici. Pare să se fi făcut o mare nedreptate în acest caz, mai ales dacă ceea ce se spune despre avansurile pe care i le face doamna van den Mylen e adevărat.

— Nu-i adevărat, mormăi căpitanul. I-a adus supă și i-a citit din Biblie. Omul era pe moarte. Și, în plus, fătălăului ăluia nu i se scoală nici într-un bordel.

Jeronimus zâmbi.

— Doar noi știm asta, dar ceilalți s-au mirat de indecența ei. Am văzut cum se uită predicatorul la ea. Adevărul nu contează, contează doar ceea ce cred oamenii că-i adevărat.

— Ce vrei să spui, comerciante?

— Oamenii cred ce le-ai spus tu. Ar fi bine să te folosești de acest avantaj.

— Ce-mi pasă mie de părerile celorlalți? zise căpitanul întorcându-se și părăsind puntea.

Jan se uită la Jeronimus și ridică din umeri. Era greu de crezut că Pelsaert își revenise. Se obișnuise cu ideea că nenorocitul era mort.

— Cățeaua aia de van den Mylen trebuie pusă la punct, zise Jan.

— Căpitanul îți va fi recunoscător, sunt sigur. Dar cum poți face așa ceva?

— Nu ar fi prea greu, zise Jan.

— Imaginează-ți cum ar fi să o ai, murmură Jeronimus, dar de fapt Jan nu se putea gândi la altceva, asta își tot imaginase timp de șapte luni de călătorie.

Jan tăcu. Atâta risipă pentru bătaia de inimă a unui om.

— Să sperăm că nu i se întâmplă nimic, zise Jeronimus. Nu cred că domnul comandant se mai poate impune. Cam asta-i atmosfera de pe vas, încât dacă cineva o ia pe neașteptate, e posibil să rămână nepedepsit.

* * *

Jeronimus coborî, lăsându-l pe Jan Evertsz singur la pupa. Așa cum spusese și șeful de echipaj, era greu de crezut că un om ca Pelsaert a reușit să scape cu viață. Acum erau toți compromiși. Dacă s-ar fi aflat ceva când ajungeau în Batavia, toți ar fi fost niște

oameni morți. Și ce moarte i-ar fi așteptat!

Ofițerul militar era îngrozit, vroia să se spele pe mâini, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Și n-avea nici cea mai vagă idee despre ceea ce gândea căpitanul.

Înainte ca Pelsaert să se îmbolnăvească, Jeronimus se pregătise să aștepte ca destinul să-i împlinească visele. Dar nu acum; nu acum când fusese atât de aproape să le îndeplinească.

Presupunea că va trebui să găsească o cale să aducă înapoi haosul de pe vas. O întoarcere la ordine nu era ceea ce se impunea. În haos era el cel mai bine servit. Era doar o problemă cum să-l reîntroneze.

VIII.

Parfumul unei femei îl obseda în vis pe predicator, deși o disprețuia pentru senzațiile pe care le stârnea în el. Marinarii, agitați în hamacele lor înghesuite, nu pot scăpa de mirosul ei în somn, comandantul încă se mai răsucește în patul lui ud de la febră. Căpitanul se gândește la ea, chiar cu Zwaantie Hendricks în brațe. Și o urăște pentru drăgălășenia ei, așa cum o urăsc toți.

Ce-a făcut să atragă ura tuturor? nu a făcut nimic. Nu e nevoie să facă nimic. Să pui o femeie frumoasă printre bărbați e ca și cum ai arunca cu plumb topit unei mulțimi la poartă, iar restul este predestinat.

Ăsta este amestecul perfect, face abur și clăbuci. Înțelegeți acum de ce sunt așa de fascinat de condiția umană. Chiar și când veți ști, cum știu eu, ce se va întâmpla, amestecul unor astfel de elemente este la fel de necesar cum este inevitabilă arderea de la sfârșit.

45°27' latitudine sudică, zorii zilei de cincisprezece mai, anul de grație 1629

Șobolanii aleargă prin santină. Lucretia se trezește în semiîntuneric și găsește un gândac plimbându-se pe perna ei. Scârțâitul lemnelor, umbre ca niște demoni pe pereți; încearcă să adoarmă din nou, dar nervii îi sunt zdruncinați.

Cineva bate la ușă. Își pune o mantie pe ea și deschide ușa. Coridorul este gol și întunecat. Se aud pași pe scări.

Strigă.

Poate că-i este rău din nou comandantului și a trimis după ea.

E încă pe jumătate adormită și nu-i vede până ce nu sunt deasupra ei. O mână îi acoperă gura, strivindu-i maxilarul. Nu poate respira. Simte un miros puternic de catran, crede că o să leșine. Cineva o prinde de păr, răsucește pumnul și-i trage capul pe spate

încât ochii i se umplu de lacrimi. Lovește la întâmplare, speriată, dar alte mâini o apucă de picioare și este târâtă înapoi în cabina ei. Mâna din gâtul ei îi taie respirația și simte cum leșină.

* * *

Cât era realitate și cât imaginație? o lume întunecată, degete dure o prinseseră de încheieturile mâinilor și de glezne, o mână apăsată peste gura ei. Auzi cum cămașa de noapte îi este sfâșiată, degete care o pipăiau, o durere ascuțită și intensă. Apoi un om era deasupra ei, era conștientă de ce-i făcea, dar nu putea să creadă că se putea întâmpla acolo, pe vasul ăsta plin de oameni. O clipă, mâna care-i astupa gura își slăbi strânsoarea, iar ea mușcă cât de tare putu din acea palmă și auzi un țipăt de durere. Se pregătea să țipe, dar până să reușească simți o lovitură în cap care o făcu din nou să-și piardă simțurile.

Părea să continue la nesfârșit, câți erau oare? era imposibil să-și amintească. Când au terminat i-a simțit mânjind-o cu murdărie pe corp, mirosea a marinar și a excremente. La un moment dat, i-au îndesat o cârpă murdară în gură și fiecare respirație urât mirositoare o făcea să se înece și trebuia să se lupte să nu vomite, știind că va muri acolo în întuneric, înecată în propria fiere.

Auzi sunetul propriului bocet, iar apoi un alt pumn o izbi în cap și când deschise ochii din nou, totul se terminase. Ușa scârțâia în timp ce vasul înainta printre valuri și de fiecare dată când se deschidea, luna pătrundea treptat de-a lungul punții.

Vru să se ridice. Mâinile-i tremurau așa de tare încât i se păru dificil să-și scoată călușul din gură. Se aplecă la marginea patului și vomită, fiecare spasm provocându-i o durere insuportabilă între picioare.

Nu trebuia s-o vadă nimeni așa.

Bâjbâi prin întuneric după resturile cămășii ei de noapte. Auzi un suspin înfiorător, ca sunetul pe care l-ar fi scos o femeie torturată încet și-și dădu seama că venea de la ea.

Zăcu pe podeaua cabinei ei până aproape de dimineață, când tremurând, când plângând, fiind prea slăbită pentru a putea șterge murdăria cu care o mânjiseră ei, lăsând-o să se usuce ca o crustă pe corpul ei rănit, sânge și spermă prelingându-se pe podea, având un ochi umflat, închis și spiritul zdrobit.

* * *

Febra îl făcuse pe François să se simtă slăbit și-i venea greu să se concentreze. Stătea pe tronul din cabina sa, cu fruntea plină de

sudoare, ascultându-l pe predicator și nedorind decât să doarmă. Omul acesta imposibil, ca o cioară îngâmfată, îl făcea să se simtă rău.

— Pe vasul ăsta mulți s-au comportat imoral, îi spunea predicatorul. Șeful echipajului și căpitanul înjură la modul cel mai scandalos când sunt pe punte. Te rog să iei măsuri.

În timp ce François asculta discursul, îl apucă durerea de cap. Problema cu supușii lui Dumnezeu era că vedeau viața în alb și negru, pe când oamenii ca el înțelegeau că viața este gri, cu multe umbre.

— Ce-ai vrea să fac? spuse el.

— Compania pedepsește un astfel de comportament, știi?

Era adevărat, dacă era să urmeze strict litera legii. Una din legile Onorabilei Companii era că nici un om nu are voie să „strige cu voce tare sau să rostească plin de vanitate numele lui Dumnezeu."

— Vrei să ordon ca Jacobsz să primească douăzeci de lovituri de bici?

— Așa-i legea.

Legea.

Legea, i se părea lui, era legată de ceea ce era rezonabil pe un vas fără escortă, la jumătatea drumului dintre lumea cunoscută și niște colonii izolate, după nouă luni de navigat departe de Olanda. În ceea ce-l privea pe el, François se temea de Dumnezeu, deși era catolic și nu calvinist, cum era predicatorul. Dar câteodată se temea de propovăduitori înflăcărați ai Bibliei precum Gijsbert Bastaniez chiar mai mult. Îi puneau răbdarea la încercare. Poate că și pe Dumnezeu Îl puneau puțin la încercare.

— Am să mă gândesc la ce ai spus, îi răspunse el.

— De asemenea vasul este în haos, îi spuse predicatorul, neînțelegând că i se dăduse de înțeles că poate să plece. Ar trebui să fii mai atent cu inferiorii.

— Ce vrei să spui? îl întrebă François care devenea din ce în ce mai iritat, citindu-i-se durerea în ochi.

— Mă refer la comerciantul Jeronimus Cornellisen. Știai că este discipolul lui Torrentius?

François se uită lung la el. Torrentius van den Beeks, un pictor celebru, liderul unui grup ce-și spuneau libertini spirituali și care aveau la baza filosofiei lor scrierile scandaloase ale lui John din Leyden, Jan Matthys și alți anabaptiști din Olanda. S-a auzit despre

orgii și alte incidente scandaloase, iar Torrentius a fost în cele din urmă arestat și torturat.

Refuza să creadă că un comerciant al nobilei companii putea fi aliat cu o comunitate de oameni așa diabolici.

— Prostii, zise el.

— Știu din surse sigure.

— De unde?

— L-am auzit pe Coenraat van Huyssen când îi spunea unuia dintre prietenii lui aristocrați.

— Bârfe!

— E lipsit de respect.

— Foarte bine, atunci am să-l pedepsesc, spuse el, dar predicatorul părea complet imun la ironie.

Apoi, calmându-se puțin:

— Ce te face să-l calomniezi pe Jeronimus Cornellisen?

— Zâmbește îngâmfat în timpul slujbei de duminică.

François i-ar fi râs în față dacă nu i-ar fi fost așa rău. Hotărât, omul ăsta nu suporta să fii bine dispus.

— Mulțumesc că mi-ai adus la cunoștință aceste lucruri, am să văd ce pot face.

— Și apoi mai e problema servitoarei doamnei van den Mylen.

Vocea lui era plăcută, dar mâinile lui albe erau încleștate pe brațele fotoliului.

— Cunosc problema. Am s-o rezolv. O zi bună, domnule Bastaniez.

— Este responsabilitatea dumitale, de comandant al flotei, să menții ordinea morală pe acest vas.

— Mulțumesc că mi-ați amintit de îndatoririle mele.

Predicatorul ar fi vrut să mai zică ceva, dar plecă bombănind și comandantul fu fericit să-l vadă plecat. I-a trebuit toată stăpânirea din lume să se abțină să nu arunce cu călimara după el. Individ îngâmfat. Nu e de mirare că mulți înjurau când lumea era plină de predicatori.

Mai târziu se duse și se plimbă pe punte, privind valurile uriașe îndreptându-se spre coastele îndepărtate ale Africii, un cer ca de plumb, totul părând înspăimântător în vastitatea sa.

Era ușor pentru predicator să-i țină lecții despre îndatoririle lui. Dacă Buren ar fi fost în urma lor, iar Assendelft și Dordrecht cu ei, ar fi fost mult mai ușor să-l disciplineze pe căpitan. Pentru prima oară recunoscu că-i e teamă.

Starea de spirit de pe vas se schimbase cât timp a fost el bolnav și nu avea legătură cu blasfemiile sau cu înjurăturile. Avea legătură cu comportamentul căpitanului care-și făcea de cap cu Zwaantie în galerie, presupunea el, dar mai era ceva sau cineva, era o neliniște ce-i apăsa pe călători și pe echipaj și pe care nu o putea înțelege.

Căpitanul avea cea mai mare parte de vină, era sigur. Dar cu toate astea rămânea cel mai bun căpitan al flotei, ceea ce fără îndoială explica aroganța lui. Nu o să-l certe doar pentru un fleac cum ar fi o înjurătură ocazională, iar aceasta era o decizie luată din convingere, nu din timiditate. Situația lui Zwaantie Hendricks era cu totul altceva.

* * *

Sunt locuri în care spiritul se retrage, ca un animal rănit care caută un loc întunecat pentru a-și linge rănile. Lucretia rămase în cabina ei două nopți și două zile fără să mănânce nimic, de-abia ridicându-se din pat. Folosi apa din ulciorul de pe noptieră pentru a spăla murdăria de pe corpul ei cum putu mai bine. Își puse o cămașă de noapte nouă, uitându-se la tavanul de scândură de deasupra capului ei, din când în când murmurând câteva cuvinte și suspinând. Oricine ar fi văzut-o ar fi zis că a înnebunit.

François era îngrijorat, crezând că are rău de mare. O trimise pe servitoarea predicatorului la ea cu prune uscate și apă, dar ea le trimisese înapoi. Raportul pe care-l primi de la femeie îl îngrijoră. Îl trimise pe maestrul Jansz s-o vadă, dar ea refuză să-l primească și el se arătă uimit din cauza supărării ei.

François se plimba pe pupa, lovindu-și coapsele cu mâna, gândindu-se îngrijorat și cercetând fața căpitanului să vadă dacă poate citi pe ea urme de plăcere privată. Tot nu au întâlnit vasele de escortă, iar starea de spirit de pe vas era întunecată.

— Unde-i vasul Buren? se răsti el.

Căpitanul îi zâmbi leneș, ceea ce-l înfurie foarte tare. Părea să se bucure de neplăcerea lui.

— O să-l găsim în curând, e un ocean mare și o navă mică.

— Ar fi trebuit să-o găsim până acum, zise el și se întrebă pentru prima oară dacă nu cumva căpitanul a pierdut escorta în mod intenționat.

Căpitanul se rezemă de parapet, cu ochii fixați în larg, cu fața lui întunecată și ridată, placidă față de agitația comandantului.

— Trebuie să discutăm ceva, îi zise François. E în legătură cu servitoarea doamnei van den Mylen.

De data asta reacționa. Căpitanul se îndreptă și părea fioros.

— Ce-i cu ea?

— Comportamentul dumitale față de ea a stârnit scandal pe vas.

— Pentru tine e o lege și pentru restul alta, nu-i așa?

François se uită la el.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Toți știm ce faci tu cu domnișoara trufașă.

Lui François nu-i veni a crede că Jacobsz a spus așa ceva. Timp de o clipă fu prea șocat să zică ceva.

— Tot vasul știe, adăugă căpitanul.

— Este o bârfă scandaloasă și nu-i un grăunte de adevăr în ceea ce spui.

— Aș putea spune același lucru despre mine și Zwaantie.

— Doar că în cazul tău, bârfa e adevărată. Să mă fac înțeles. Nu ai voie să mai vorbești cu femeia aia, nu ai voie să te mai apropii de ea, e clar?

Se uitau unul la altul. François simți un fior de alarmă. Omul acesta era mai periculos sau mai prost decât a crezut el vreodată. I se părea că nu există o cale ușoară pentru a rezolva această problemă.

Când căpitanul o să-l sfideze, ce va face? poate ar trebui să aștepte până vor ajunge în siguranță în Batavia și o să rezolve problema acolo. Se întoarse și plecă, simțind că scapă de sub control vasul.

* * *

Au ajuns separat la cabinele de clasa a patra, vorbind în șoaptă, pândindu-i o moarte lentă pe fiecare din ei la castelul Batavia. O singură lumânare pâlpâia pe masă, lăsând să se vadă niște umbre înspăimântătoare pe pereții de stejar gudronați ai cabinei.

Pelsaert se simțea din nou rău în Marea Cabină, avea febră, iar Lucretia van den Mylen era încă încuiată în cabina ei, refuzând să iasă.

— Ce-i de făcut acum? întrebă ofițerul militar.

Doar Jeronimus nu părea preocupat de cursul pe care îl luaseră evenimentele. Dacă s-ar fi aflat.

— O să așteptăm. O să se ivească și pentru noi ocazia, în curând comandantul va fi nevoit să ia măsuri aspre împotriva căpitanului și atunci vom risca.

— Cred că uităm ceva, zise Zeevanck. Nu mi-a păsat când am crezut că nenorocitul va muri. Dar acum e altceva.

— Nu văd cum am putea uita așa ceva, răspunse Jan Evertsz. Deja am implicat niște oameni, cum ne-a spus Jeronimus, dar acum știu prea mulți. Or să apară discuții când vom ajunge în Batavia.

— Nu o să vorbească nimeni, zise Derickxz. Știu ce-i așteaptă dacă deschid gura.

Jeronimus zâmbi, un om stăpân pe sine, n-avea nici o grijă.

— Totul o să fie în regulă, aveți încredere în mine, zise el.

Se uitară unii la alții. Jan Evertsz, rozându-și unghiile, David Zeevanck, prostălăul, arăta de parcă-i venea să plângă, Steenhower era cenușiu precum un cadavru, până și aristocratul și grăsanul de Derickxz transpira. Mizerabilele lor vieți deveniseră prețioase acum, iar promisiunea aurului și a vieții de plăcere le întinsese o cursă din care nu mai vedeau nici o ieșire. Un singur cuvânt scăpat și toți vor muri blestemându-și mamele.

Jeronimus le zâmbea încă, cu ochii la fel de limpezi ca apa de izvor și se mirau cum de aveau încredere oarbă în el.

43°12' latitudine sudică, a șaptesprezecea zi din mai, anul de grație 1629

— Lucretia, îi zise François, ce s-a întâmplat cu tine?

Se uita la ea de parcă era o fantomă. Se tot spălase mai să-și ia pielea de pe ea, își dădea cu cele mai scumpe parfumuri, dar tot mai simțea mirosul acela de excremente în nări, iar amintirea a ceea ce i-au făcut acei oameni o făcea să se simtă pângărită și umilită. De parcă ar fi însemnat-o pe frunte, ca pe un criminal. Era sigură că toată lumea putea s-o vadă.

— Bărbierul zice că ți-a fost rău.

Ea dădu din cap.

Îl chemă pe Reyndert, șeful chelnerilor, să-i aducă vin să se întremeze și se așeză pe scaun așteptând ca ea să vorbească. Cât să-i spună, cât va ghici?

Reyndert se întoarse și-i turnă vin într-o ceașcă de alpaca pe care o duse la buze. Mâinile îi tremurau. Tremurase așa două zile.

Puse ceașca pe masă, nu se simți în stare să bea.

François dădu dezaprobator din cap și-l trimise pe Reyndert afară din cameră. Cel puțin așa puteau fi singuri.

— Ai căzut în cabină? o întrebă François.

Ochiul ei stâng era umflat, mai mult decât fusese în ziua în care a fost atacată. Încă avea dureri de cap din cauza lui. Era conștientă de vânătăile pe care le avea pe gât.

— Am fost atacată, spuse ea așa încet încât el nu o auzi. Am

fost atacată, repetă ea.

El se îngălbeni. Mult timp nu spuse nimic. În cele din urmă zise:

— De către cine?

Ea dădu din cap.

— Când?

— Acum două nopți.

El se ridică în picioare.

— Acum două nopți?

Ea aprobă.

— Cine a fost? am să-i fac să regrete că s-au născut!

— Nu știu, era prea întuneric.

El se așeză din nou. Mult timp nu scoase o vorbă, simțindu-se poate copleșit. Era ceva ce un domn putea cu greu să-și imagineze. În cele din urmă spuse:

— Este scandalos.

Pentru prima oară după două zile îi venea să râdă. Scandalos? așa era? până acum i se părea că fusese așa de obscen, de diavolesc și de greu de spus, ceva mult prea îngrozitor pentru a fi spus cu voce tare.

— La ce oră s-a întâmplat?

— Nu știu, luna era deasupra catargului principal.

— Ce căutai la bord la ora aceea?

Nu intenționase s-o acuze, dar își dădu seama într-un final că dacă ar fi povestit ce s-a întâmplat, la asta s-ar fi ajuns. Orice femeie violată e cumva vinovată, se gândi ea. Așa stăteau lucrurile.

— A ciocănit cineva la ușă și m-am dus să văd cine e. Am ieșit pe coridor. Era întuneric. M-am îndreptat spre scări. Am crezut că ți-e rău din nou.

— Jacobsz, zise François în final, pomenind numele căpitanului.

Și Lucretia se gândise la asta; răzbunarea lui Zwaantie, șoptită la urechile căpitanului, iar el și-a trimis câinii să-i îndeplinească porunca, și încă extrem de doritori. Chiar o rănise pe față așa de rău? ei bine, a plătit prețul pentru vorbele dure, obrăznicătura a avut grijă de asta.

Plânsese. Acum suferința dispăruse, lăsând un gol în urma ei, precum pământul părăsit. Se simțea goală pe dinăuntru, nu simțea durere, nici speranță, nici încredere. Se întreba dacă va mai simți ceva vreodată. Deocamdată, nici că-i păsa.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă François șovăitor, cel puțin așa i se păru ei.

Iar ea îi povesti; doar jumătate din ce s-a întâmplat, cum au dezbrăcat-o și au mânjit-o cu excremente și au lăsat-o acolo, pe jumătate strangulată cu șiretul de păr. Ea nu-i spuse că au violat-o, dar el înțelese.

— Știi cine au fost oamenii ăștia?

— Tot ce știu e că m-am luptat cât am putut și că l-am mușcat pe unul din ei de mână. Nu știu dacă mai are rana.

O privea de parcă ar fi fost un prieten care avea ciumă, pe care l-ai plânge la nesfârșit, dar de care nu trebuia să te mai apropii.

— Sărmana mea femeie, zise el.

Urmă o tăcere lungă, dureroasă. Se întreba ce gândea el. Eu am venit la tine când erai bolnav, acum ai vreo vorbă bună pentru mine? o făcea furioasă și-i era recunoscătoare, pentru că era probabil singura emoție care o putea salva.

— Nu am nevoie de compasiune ta, îi zise ea. Vreau doar să-l găsești, domnule comandant.

Ea se ridică în picioare.

— Lasă-mă să mă ocup eu de asta, îi zise el, dar ea deja ieșise.

— Ai auzit ce-a pățit doamna van den Mylen? șopti doamna Bottschieters. A fost atacată în afara cabinei. Se zice că cinci oameni i-au rupt hainele și au făcut ce-au vrut cu ea.

Celelalte femei începură să bolborosească. Să se întâmple așa ceva la bordul vasului meu! era mai rău decât o crimă.

— O cerea, zise Anneken Hardens, pufăind din pipă.

— Cum poți spune așa ceva? îi zise Sussie. Violată de cinci bărbați! cum să vrea o femeie așa ceva?

— N-ai văzut cum se comporta? îi zise Anneken. Nu trebuie să întărâți un bărbat.

Pe tine nu mi te pot imagina întărâtând un bărbat, se gândi Sussie, cu spatele tău ca de vacă și cu un piept pe măsură. După tăcerea celorlalte femei își dădu seama că toate erau de acord cu Anneken.

— Nimeni nu mi-ar face mie așa ceva, zise Bottschieters. Aș țipa de s-ar auzi până-n Amsterdam.

— Ce măsuri o să ia comandantul? vru Tryntgen să afle.

— Cineva o să aibă de suferit, zise Mayken Cardoes.

— Și nu-i decât vina vrăjitoarei ăleia! zise Claudine Patoys.

Lui Sussie îi venea să o plesnească. Tryntgen îi văzu expresia de pe față și-i aruncă o privire spunându-i să tacă. Sussie trânti broderia și fugi. Femei proaste! era așa de groaznic. Nimeni nu merita așa ceva. Dacă cele de sexul ei nu înțelegeau asta, nu-i de mirare că bărbații făceau ce aveau chef.

* * *

Jos, pe puntea inferioară, era un amestec de fum de pipă, corpuri transpirate și respirație urât mirositoare, iar hamacele erau puse unul lângă altul încât se loveau între ele când vasul se clătina. Un loc în care puțea a transpirație, întunecos, în care se auzeau sforăiturile și strigătele ocazionale ale oamenilor care jucau zaruri sau dame, dar în dimineața aceea ei vorbeau în șoaptă, furioși și înspăimântați.

— Știam eu că vaca aia ne va aduce doar necazuri, zise Jan Egbertsz. O femeie nu are dreptul să fie așa frumoasă pe un vas ca ăsta, suntem de opt luni pe mare și trebuie s-o vedem în fiecare zi. I-a servit drept lecție.

— Se zvonește că a fost unul din noi, zise altul.

— Șeful de echipaj spune că cineva i-a dat nume comandantului. Unul dintre ele este al tău, Fasolică!

Tânărul sări din hamac.

— Eu n-am nici un amestec în așa ceva!

— Ai fost de gardă, zise cineva.

— Am fost la arborele artimon cu Pieter și Thomas!

— Cine o să ne creadă? zise altcineva. Știi ce se zvonește despre comandant și domnișoara trufașă. El caută un țap ispășitor și nu o

să-i pese cine este.

Fasolică mai avea puțin și izbucnea în lacrimi:

— Dar nu am făcut nimic, cine i-a dat numele meu?

— Asta mi-a spus șeful de echipaj, Fasolică, îi zise marinarul.

Fasolică își afundă capul în poală, cu fața speriată ca a unui copil. În altă ocazie, expresia lui ar fi părut comică, cu părul lui încâlcit de la sare ridicat în sus, cu maxilarul lui ca un felinar și înalt de peste doi metri. Numai că ei știau că nu e amuzant. În Batavia, violul era aspru pedepsit. Oamenii fuseseră condamnați și pentru mai puțin. Se uitau la el cu compătimire, fiecare bucuros că nu se află în situația lui, întrebându-se dacă și numele lor erau pe lista misterioasă.

La naiba cu Pelsaert ăsta. Dacă ar fi dispărut într-o noapte întunecată, ar fi fost vina lui.

— Ce-ai pățit la mână? îl întrebă François pe Jan Evertsz.

Ce privire avea omul! teamă și dispreț amestecate laolaltă. Era chiar un specimen, cu cicatricea de la ochi și de la colțul gurii. Rezultatul vreunei bătăi prin vreo cârciumă, fără îndoială. Stătea acolo la pupa, uitându-se la căpitan să-l salveze. Era exact confruntarea pe care François încerca s-o evite.

În jurul mâinii drepte a șefului de echipaj era înfășurată o cârpă murdară.

— M-am lovit de cabestan, domnule comandant. A cedat frânghia. Atâta tot.

— Lasă-mă să văd.

Jan ezită. Apoi rupse bandajul murdar și îl lăsă să-i examineze rana. Era umflată, infectată, un semn în formă de semilună zimțat și învinețit în palmă și un altul pe dosul mâinii.

— Nu pare a fi din cauza unei frânghii rupte.

Căpitanul veni între ei.

— Chiar asta a fost. Eram acolo când s-a întâmplat.

— Ai fost, nu? zise François uitându-se în ochii albaștri glaciali ai căpitanului întrebându-se ce știa.

Vasul se clătină din cauza unui val mare și François întinse o mână să se echilibreze, căpitanul balansându-se ușor pe călcâie. O pantomima valabilă, se gândi François, pentru pozițiile noastre pe acest vas. Căpitanul se simte ca acasă pe vas, eu sunt cel care nu mă simt în largul meu.

— Întoarce-te la treaba ta, omule, zise căpitanul și Jan plecă repede.

Cei doi bărbați se uitau unul la altul. François fu primul care-și feri privirea.

— Vreau să vorbesc cu tine la mine în cabină, îi zise el.

* * *

Căpitanul stătea acolo uitându-se încruntat la cizmele lui de mare, cu brațele încrucișate, un munte de om uitându-se cu dispreț la covoarele și ceștile de alpaca, la Biblia deschisă de pe masă. François stătea în spatele scaunului lui, având din nou autoritate.

— Ai auzit de ticăloșia făcută doamnei van den Mylen, nu?

Căpitanul stătea cu mâinile în șold, cu o expresie impenetrabilă.

— Cred că Jan Evertsz este unul din făptași.

— Jan este unul din cei mai buni oameni ai mei.

François făcu un pas înapoi, privind această creatură dezagreabilă din fața lui. La fel de periculos ca un urs și la fel de imprevizibil. Se întreba, pentru a nu știu câta oară, dacă separarea de restul convoiului nu a fost făcută intenționat.

— Trebuie să știu cine sunt vinovații acestui atac asupra unei femei nevinovate.

Căpitanul își drese vocea. François încerca să-și ascundă nervozitatea.

— Sper că știi ce faci, îi zise căpitanul. Nici unuia din oamenii mei nu-i place ce se întâmplă. Pe vas există sentimentul că tu cauți un țap ispășitor.

Oare îl amenința?

— Nu ei reprezintă legea pe acest vas, ci eu.

Zâmbi ușor.

— Da, domnule comandant.

— Asta-i tot, îi zise François.

După ce plecă, François respiră ușurat. Se uită la mâinile lui. Îi tremurau. Omisese în mod intenționat numele lui Zwaantie Hendricks. Era sigur că și ea complotase, iar dacă era implicată, atunci era aproape sigur că în spatele acestui complot era căpitanul. Cel mai bine era să lase această problemă nerezolvată până ajungeau în Batavia.

Tot ce dorea era să găsească restul de escortă. Așa cum stăteau lucrurile, un om prudent nu ar trebui să acționeze pripit. Nu-i plăcea cum îl privea căpitanul, nici cum restul echipajului tăcea când trecea pe lângă ei. Va fi fericit când va vedea la distanță Southland știind că ce a fost mai rău din călătorie a trecut.

IX.

Nu suport un om care ia decizii pripite sau un om cu principii. Nu-și vor trăda ideile pentru nimic în lume și vor acționa conform convingerilor lor, chiar dacă asta-i pune în pericol. Găsesc că astfel de oameni sunt respingători.

Dar suntem norocoși că aici nu avem astfel de oameni. Comandantul nostru este un om deștept, și nici că l-aș fi vrut altfel. Îmi este drag omul care se mândrește cu inteligența lui, pentru că poate justifica orice face în numele unui bine colectiv.

În mod sigur comandantul o să-și pună la bătaie inteligența pentru a rezolva problema pe care noi i-am încredințat-o.

Așteptăm. Ne mirăm. Aplaudăm.

32°6' latitudine sudică, a douăzeci și șaptea zi din mai, anul de grație 1629

Trecuseră aproape două săptămâni și el nu rezolvase nimic. Îl lăsau să se zbată, dar nimic nu putea fi făcut. Dar ce putea face un om chibzuit? dacă ar fi acționat prea repede, tot vasul s-ar fi întors împotriva lui, dacă nu făcea nimic, cu fiecare oră ce trecea își pierdea din autoritate. Era scandalos, de neimaginat că cineva putea face așa ceva și să scape nepedepsit. Cel mai rău era că nu avea puterea să-i pedepsească.

Interogase tot echipajul și nimeni nu-i spusese nimic, nu exista nici un om din paza de noapte care să fi auzit sau să fi văzut ceva neobișnuit, nici un membru al echipajului care să-l privească în ochi.

Până și predicatorul avea tupeul s-o învinuiască pe Lucretia.

— Ce-ai aflat? întrebă el.

— Am investigat pe cont propriu echipajul, îi zise Jeronimus. Cred că acești oameni sunt făptașii.

Împinse o hârtie pe birou. Era scrisă de Jeronimus. François citi lista de nume: șase nume, membri neimportanți ai echipajului, indivizi oarecare precum Fasolică sau Jan Egbertsz; numele căpitanului sau al lui Zwaantie Hendricks sau Jan Evertsz nu erau printre ele.

— Cum ai aflat?

— Acești oameni au fost de gardă, dar niciunul dintre colegii lor nu-și amintește să-i fi văzut pe punte la ora când a avut loc atacul.

— Toți acești oameni pretind că au fost pe punte.

Jeronimus ridică din umeri. Ei bine, se gândi François, l-am rugat să cerceteze și asta a făcut. Dar dacă am să-i condamn pe

acești oameni, aș putea isca o revoltă generală printre membrii echipajului. Nu am nici o dovadă împotriva lor, nimeni nu a vorbit. Ce să fac?

— Mulțumesc, Jeronimus.

Se ridică să plece.

— Ce mai face doamna? întrebă el.

— Rănile nu i se mai observă. Dar sufletului îi va trebui mai mult până să se vindece.

— Vinovații trebuie găsiți și pedepsiți.

François nu zise nimic. Jeronimus avea dreptate, desigur. Cineva trebuia pedepsit. Ar fi preferat totuși să fie cei vinovați.

— Și dumneavoastră, domnule comandant? îl întrebă Jeronimus. V-ați însănătoșit?

François simți cum îl năpădește transpirația pe frunte. Deși nu mai avea febră, mai existau momente în care tremura, în care transpira. Se simțea prea bolnav să se ocupe de criza de pe vas. Dar trebuia să se ocupe.

— Da, m-am însănătoșit, mulțumesc, Jeronimus, îi spuse el.

Jeronimus părăsi Marea Cabină. În timp ce traversa Camera de Consiliu, David Zeevanck își ridică privirea de la birou și ochii li se întâlniră. Era privirea unui conspirator.

Lui Jeronimus îi venea să moară de ciudă. Cum a putut Pelsaert să întârzie cu investigația așa de mult? părea imposibil să-l forțezi să acționeze. Nu era un om curajos, în mod sigur, dar era unul deștept, pentru că, cu fiecare zi de întârziere, posibilitatea unei revolte scădea. Trebuia să se întâmple ceva care să-i forțeze mâna.

X.

Ei bine, noi suntem oameni civilizați, tu și eu, și ne putem cerceta fără pasiune, nu-i așa? noi nu ne-am comporta ca ceilalți, față de crima comisă împotriva acestei femei. Cu toții știm că nu putem fi așa de neînduplecați.

Se zice că nu poți pune ață într-un ac ce se mișcă, dar noi nu putem repartiza o parte din vină pentru crimă victimei. Pentru că tu și eu, noi suntem oameni inteligenți și civilizați.

Dar, deși nu zice nimic, François Pelsaert se întreabă cum de a putut avea loc acest viol și se întreabă dacă este posibil în vreun fel ca Lucretia să fie responsabilă pentru asta.

Din partea lui, știa că pastorul nostru sfânt știe că ea este vinovată, la fel cum știe și soția lui.

Dar noi suntem oameni inteligenți și civilizați, și noi nu am

crede asta.

Noi nu am ține-o la distanță, de parcă ar avea lepră, izolând-o în cabina ei, cum făceau ceilalți. Noi i-am arăta mai multă compasiune.

Cel puțin eu știu că așa aș face.

29°23' latitudine sudică, a treia zi din iunie, anul de grație 1629

Jan Evertsz suferea în Iad pentru păcatele lui.

Căpitanul, încruntându-se și mai mult, simți ochii soldaților ațintiți asupra sa în timp ce traversa puntea inferioară. Nici el nu mai scoase o vorbă din cauza mirosului. Erau înghesuiți aici ca niște porci.

Acolo unde domnul comandant își ținea cuierele personale despre care onorabila companie nu trebuia să știe erau puse la păstrare bogățiile.

Ofițerul militar găsi tambuchiul și-l deschise cu cheile lui. Acolo era Jan, clipind în lumină, cu pielea încrustată de murdărie, plângându-se de dureri la încheieturi și la picioare, unde lanțurile îl roseseră. Acesta era Iadul companiei, în care nu aveai loc să te întinzi sau să stai în picioare, te ghemuiai aici în propriile excremente și vomă până când comandantul binevoia să-ți dea voie să pleci. Și fătălăul ăla a hotărât ca Jan să stea acolo până ajungeau în Batavia.

— Acum poți să pleci, îi zise ofițerului militar.

— Comandantul.

— Șterge-o, omule.

Ignorant nenorocit! părea că vrea să-l provoace, dar în cele din urmă ridică din umeri și plecă.

— N-o să fiu prea departe, îi spuse ofițerul militar și se duse înapoi pe puntea inferioară.

Săracul Jan. Uitați-vă la el, plângea, nenorocitul.

Vorbeau în șoaptă, ca nu cumva să-i audă de pe puntea inferioară.

— Nu pot.

Dădu înapoi când simți mirosul. Era acolo de 5 zile deja. După părerea lui, nu mai rezista până în Java. Când fusese timonier inferior, văzuse un om care a stat în Iad timp de o lună; după ce l-au scos pe nenorocit afară, delira ca un nebun și nici măcar nu mai putea sta în picioare.

— Scoate-mă de aici, te rog, căpitane.

Rana de la mâna lui Jan nu se vindecase, era încă umflată și

roșie. Ca o mușcătură de câine.

— Prostule! ai lăsat-o să-ți facă semn.

— Te rog.

Plânse din nou. Un bărbat nu trebuia să se comporte așa, indiferent ce i s-ar fi făcut. Era mai bine dacă Jan ar fi înnebunit înainte să ajungă în Batavia, chiar și această tortură i s-ar fi părut un paradis cu virgine doritoare în comparație cu ceea ce l-ar fi așteptat în port.

— Spune-i comerciantului că trebuie să mă lase să ies de aici, altminteri o să spun ce m-a obligat să fac.

— Jeronimus?

— Zicea că și tu ești implicat. De ce l-ai lăsat să facă așa ceva?

— N-am știut.

Pedeapsa lui Dumnezeu. Nu a vrut ca numele lui să fie târât în așa ceva.

— Trebuie să mă ajuți, căpitane.

— O să fac ce-mi stă în putință, zise el și închise tambuchiul, ca și când l-ar fi trântit peste un cuib de demoni. Simți cum transpira peste tot. Să te faci că nu ai văzut ce i s-a întâmplat domnișoarei arogante era ceva, să fii numit ca făcând parte din conspirație era altceva.

Poate că ar fi fost mult mai bine pentru toți dacă Jan ar fi murit aici. Așa cum spusese și predicatorul, unele suflete erau destinate să ajungă-n Iad.

* * *

Febra îi revenise, făcându-l să se simtă slab și să aibă frisoane. Cuvintele scrise în jurnalul lui păreau să tremure și să se topească. François clipea, încercând să se concentreze. Mantia de tăcere ce acoperea vasul îl făcea să se simtă slab, nu vroia decât ca febra să-i scadă din nou, să știe că bunii olandezi se aflau din nou aproape. Până la urmă avea de păstrat o avere în monede de argint și în taleri nemțești, și autoritatea lui asupra acestor oameni era iluzorie. Când urca pe punte, oamenii erau prea posaci ca să-i mai certe, iar marinarii și tunarii se uitau urât, ca niște oameni care fuseseră prea mult pe mare cu propriile gânduri.

Bătu cineva la ușă. Era Jeronimus, ca o lumină în noaptea întunecată.

— Nu te simți bine, comandante.

— Mă tem că e din cauza febrei.

— Ești foarte palid.

— Ia loc, Jeronimus.

Întotdeauna l-a considerat pe comerciant un om de lume, învățat, dar fără prea multă chemare pentru meseria lui. Îl judecase greșit. Tăria lui morală îi fusese alinare în aceste câteva săptămâni îngrozitoare. Dacă Jeronimus avea vreo vină, aceea era că era prea pripit. El l-ar fi făcut să-l țină și pe căpitan închis în Iad și ar fi navigat doar cu timonierul superior la comanda vasului.

Nu-l judeca prea aspru pe căpitan, după părerea lui. Jacobsz a trebuit însă să se explice. Era de gardă în noaptea în care Lucretia a fost atacată. Cum a fost posibil să nu vadă nimic? și unde era Zwaantie, servitoarea Lucretiei, când s-a întâmplat totul? nu avea nici un dubiu că-și făcea de cap cu căpitanul în cabina lui, ceea ce echivala cu nerespectarea obligațiilor, cel puțin. Va da socoteală guvernatorului Coen, în Batavia.

Dar să încerci să-l pedepsești, aici, pe vas, nu era prudent. Avea prea mulți prieteni pe Batavia care ar putea fi aduși la acțiuni necugetate. Unul din timonierii inferiori, Halfwaack, era rudă cu Jacobsz; căpitanul era de asemenea prieten cu Derickxz, ofițerul militar al armelor.

Starea de spirit se schimbase cumva, cât timp el fusese bolnav, iar François bănuia că va avea nevoie de ajutorul lui Araien Jacobsz, mai mult decât avea căpitanul de al său.

Un om prudent acționa cu grijă în astfel de timpuri.

În oricare din zilele astea, vor zări coasta Southland și o vor lua la nord spre Java, navigând încă două săptămâni. Era mai înțelept să-l lase pe căpitan și pe restul făptașilor să dea socoteală judecătorilor din Batavia. În plus, orice nesupunere de pe vasul lui îl va pune pe el într-o lumină proastă. Deja fusese făcut destul rău.

François puse jurnalul deoparte și tocul în suportul lui.

— Vreau să vorbești cu căpitanul. Amintește-i să pună gardă pe catargul de sus în seara asta, în concordanță cu directivele guvernatorului general din Houtman Rocks.

— Căpitanul spune că suntem încă la șase sute de mile depărtare de Southland.

— Nu strică să-i reamintești.

— Încă mai cred că ar trebui să-l punem în lanțuri alături de șeful de echipaj, îi zise Jeronimus. Sunt încă multe la care trebuie să dea socoteală.

François ar fi vrut să fie la fel de convins precum comerciantul în această problemă. Omul dorea fără îndoială să acționeze din simț

etic, dar judecata îi fusese întunecată de mânie.

— N-avem nici o dovadă împotriva lui, Jeronimus.

— Ai numele pe careți le-am dat.

— Calomnii și zvonuri, nimic mai mult. Iar el nu e implicat direct.

— Cu tot respectul, domnule Pelsaert, nu putem sta fără să luăm nici o măsură. Sărmana femeie. Prin ce trebuie să fi trecut.

— Nimeni nu-i mai interesat de situația ei decât mine, Jeronimus. Și totuși.

— Totuși?

— Ai observat care-i atmosfera pe vas?

Jeronimus se uita la el fără să înțeleagă nimic. Ce pot să înțeleg din asta? se gândi François. Dacă Buren ar fi cu noi, nu aș ezita.

— Ai dreptate, murmură el. Și eu cred că Jacobsz este implicat în această afacere.

— Atunci ar trebui să-l punem în lanțuri alături de ceilalți. Dumnezeu și legea sunt de partea noastră.

— Totul va fi făcut cum se cuvine, îi zise François.

Jeronimus păru dezamăgit.

— Cum doriți, domnule comandant. Dar, orice ați hotărî, fiți sigur că vă susțin. Ceea ce s-a întâmplat aici este un delict major.

François își puse mâna pe frunte, care era plină de sudoare. Totuși părea că măduva din oase îi înghețase. Nu suporta să-i tremure picioarele așa.

— Domnule Pelsaert?

— Cred că o să mă culc. Nu uita ce ți-am spus. Vorbește cu căpitanul, te rog.

— Să-l chem pe bărbier? murmură Jeronimus François dădu din cap în semn că nu.

— O să-mi dea o licoare din ierburi. Mai bine mă bag în pat. Sper să mă simt mai bine dimineață.

— Da, este ceea ce și noi dorim.

După ce plecă Jeronimus, François se băgă în pat, tremurând sub așternuturi. Nu mai era Lucretia care să aibă grijă de el. Nu prea au mai vorbit de când a avut loc atacul, își lua masa la ea în cabină, rar venea pe punte.

Ar fi vrut să găsească o cale pentru a-i explica că a ales calea cea mai înțeleaptă. Îi era dor de ea mai mult decât putea exprima în cuvinte, iar asta era deja un păcat.

Sunt un viitor consilier al Indiilor, comandantul vasului, cu un

viitor glorios și un trecut faimos. Alți oameni mă invidiază, dar eu zac aici, bolnav, speriat, îndrăgostit de o femeie pe care nu o pot avea. Dumnezeu are căile Lui de a-l chinui pe fiecare dintre noi. Nu are nevoie de sărăcie sau de durere când are în schimb subtilitățile și capriciile inimilor oamenilor pentru a face acest lucru.

* * *

Or să vadă coastele roșietice din Southland cât de curând, iar de acolo până în Java mai fac două săptămâni. Weibbe Hayes abia aștepta să scape din cocina asta. Viața lor banală nu era ca luxul unui prinț. Să privești soarele răsărind dimineața și apunând seara, să respiri aerul proaspăt, să te poți plimba stând drept douăzeci de pași fără să te împiedici de frânghii și butoaie de biscuiți. Și apă proaspătă! în butoaie era murdărie verde și trebuia să-ți ții respirația să bei apă. Mâncarea era proastă, carnea sărată putrezită, gărgărițe în biscuiți, toată lumea avea bube și mâncărimi.

Vasul ăsta împuțit.

Zany Maftken avea scorbut. Respirația-i era urât mirositoare, ca a unui mormânt, își pierduse majoritatea dinților, gingiile-i erau precum carnea vie și sângerau, ochii i se adânciseră în cap de părea un cadavru. Weibbe îi aduse puțin din rația lui de apă într-o cană de tablă pe care o ținea cu dinții, încercând să-l facă să bea porția lui împuțită! în halul în care era, nu mai rezista până în Java. Fiertura de plante pe care i-o dăduse bărbierul nu avusese nici un efect.

De undeva de pe puntea în care se afla armamentul se auzeau notele delicate ale unui flaut. Un cântec drăguț pe care Zany putea muri. Nu avea rost să te plângi, era norocul tău din viață, nu aveai ce-i face, erai soldat și trăiai atât de cinstit pe cât putea un om, cum era voia Domnului. Cum se va sfârși totul, până la urmă, era ceva ce nu ținea de el.

Apa se prelinse pe bărbia lui Zany. Săracul. Luptaseră împreună în Flandra, se cunoșteau de cinci ani de când erau tovarăși de arme. Dar așa a fost să fie. Weibbe se întoarse la hamacul lui, încercă să doarmă visând la Java, locuri exotice, femei ușoare și salariul primit de la companie pe care-l va duce acasă în Olanda.

* * *

Căpitanul era într-o dispoziție proastă, bând gin înainte de a intra în gardă, pălmuind-o fără motiv de fiecare dată când se apropia de el. Era preocupat fără îndoială de ceva. Probabil de domnișoara arogantă și de prietenul său, Jan Evertsz, care era legat

ca un vierme în mijlocul vasului. Buna doamnă se putea comporta ca o târfă cu domnul Pelsaert, dar când era tratată ca atare de către tot vasul, se isca un scandal imens. După părerea ei, trebuia ținut cont de ceea ce ea a avut nevoie tot timpul.

Căpitanul arăta ca un câine turbat în seara asta, bând ginul ca pe apă, tăcut, gânditor și mormăind în barbă.

Se întreba ce ar fi zis căpitanul despre mica surpriză pe care o ascundea sub fustă. A zis că va face din mine o doamnă.

Avea dreptate el că s-a ocupat de asta.

28°30' latitudine sudică, a patra zi din iunie, anul de grație 1629

Leul stacojiu al Olandei se cufunda printre valurile înalte, catargul superior era luminat de stele, zorii erau ca de fosfor, aerul rece și dulce. Căpitanul se plimba încrezător pe punte, cu mantia sa și cizmele înalte, pregătit să-și înceapă garda. Se aplecă peste parapet și scuipă în mare. Pupa sculptată strălucea în lumina lunii, iar de la ferestrele Marii Cabine unde stătea Pelsaert în pat, gemând ca un om slab ce era, se vedea o lumină gălbuie.

Marele Southland la orizont, iar Java pe acolo pe undeva, cam la două săptămâni de navigat distanță. Nenorocita aia se va răzbuna, va încerca să-i spună guvernatorului general din Batavia. Sărmanul Jan va trebui să plătească. Prostul, cum s-a lăsat el implicat în jocurile comerciantului! ofițerul militar atinse cu bastonul lui catargul principal, pentru a marca tunul pentru gardă.

— Totul e în regulă!

Nu e totul în regulă. Mă întreb ce as mai are Jeronimus ascuns în mânecă. Duse telescopul la ochi și cercetă orizontul. Să fie un val acolo? îl strigă pe cel care stătea de pază care era aplecat peste bompres. Jan Carstensz își făcu apariția, tremurând de frig și spunând că era doar luna reflectată în apă.

Era o latitudine periculoasă, aceasta de 28°, dar graficele lui arătau că erau încă la șase sute de mile vest față de Marele Southland, mergând în direcția nord-vest față de vânt. Ziua următoare, probabil, sau peste două zile vor da de uscat. Nu aveau de ce să-și facă probleme.

Pelsaert îi spusese să pună pază la catarg! se credea a fi căpitanul acum. Nenorocit arogant! o să pună pază când va considera el, nu când dorea comandantul.

Ce era asta?

I se păru că aude un zgomot, ca un tunet îndepărtat. Nu, era

doar vântul care bătea prin straiuri. Puse telescopul din nou la ochi. Norii se îngrămădeau pe cer. Nu era nimic.

Sau poate era?

Simți cum îl trece un fior de-a lungul șirei spinării. Auzi din nou zgomotul acela, un tunet într-o noapte senină, lumina lunii care se revărsa în mare, iar ei erau acolo, navigând înainte cu toată viteza.

Oh, pentru numele lui Dumnezeu!

Aceea nu era lumina lunii.

O văzu la timp ca să reușească să ajungă la pupa, gata de impact. Auzi scârțâitul vasului, își imagină cârma învârtindu-se cu violență în timp ce vasul se mișca prin apă cu un țipăt ca al unui animal rănit. Sunetul îl deranja la urechi și le-ar fi acoperit dacă nu ar fi trebuit să se țină de parapet pentru a nu fi aruncat de la pupa pe puntea centrală. Auzi un țipăt și văzu un om căzând de pe verga de vintrea și sărind pe punte, cu capul zdrobit.

Vasul se cutremură în timp ce prora se ridică din apă, iar apoi ieși împrăștiind apă în toate părțile.

Dumnezeule, ce făcuse?

* * *

Aruncat din pat în întuneric, inima începu să-i bată cu putere, cu ochii deschiși tocmai trezit dintr-un coșmar. Degetele pipăiau instinctiv după un punct de sprijin în timp ce alunecă pe podeaua cabinei. Se lovi cu capul de ceva tare, apoi se trezi pe bastinaj. Cineva bolborosea cu voce tare și-și dădu seama că era de fapt el. Putea auzi chila cum scârțâia, iar brusc se făcu o liniște ca de mormânt, iar apoi vasul se înclină pe o parte, iar el țipă din nou, crezând că sunt pe punctul de a se răsturna.

Auzi strigătele pasagerilor de pe puntea cu armament. Batavia se clătină la primul val care se sparse peste prora.

Se ridică în picioare și simți ceva cald și umed pe față, sânge de la locul în care se lovise de masa de scris. Era greu să stai în picioare, vasul se clătina. Avea nevoie de mâini pentru a se echilibra pe bastinaj în timp ce încerca să iasă din cabină și să se ducă pe punte, încă în cămașă de noapte.

Nu avea nevoie de nici un marinar să-i spună că erau pe un recif. Transpiră de teamă și de febră, cuprins de panică în timp ce cobora pe scări. Nu dorea decât să-l strângă de gât pe Araien Jacobsz.

* * *

François se împletici până la pupa, în timp ce Batavia încerca să

meargă drept. Era conștient de modul în care fluturau straiurile, care se legănau fără rost de la verga de vintrea. Încă un val se izbi de carenă, împroșcând cu apă puntea. Căpitanul zbiera de la pupa dând ordine, marinarii se strecurau prin tambuchi să-i ajute pe cei de gardă, sărind ca maimuțele pe grijea.

Se mai auzi un scârțâit îngrozitor, și un alt val târî Batavia pe un recif neiertător.

François îl găsi pe căpitan stând sub un felinar, cocoșat sub mantaua lui, cu mâinile încleștate de parapet.

— Ce-ai făcut? țipă la el.

— E doar un banc de nisip, mormăi căpitanul.

Cum putea fi așa de calm? de parcă această catastrofă era doar un fleac, pentru care nu era răspunzător.

— Un banc de nisip?

Valurile mari din jurul lor se amestecau în noapte cu țipetele oamenilor, care se îngrămădeau pe punte, și cu înjurăturile și blestemele marinarilor.

— Cum poate fi un banc de nisip? după calculele tale suntem la șase sute de mile distanță de Southland!

— E vreun recif necunoscut. Suntem exact în vârful lui.

Îl împinse pe François și începu să țipe:

— De ce v-a luat așa de mult ca să înfășurați vela gabieră? duceți vitele alea înapoi pe puntea inferioară, cum oți vrea ca echipajul să lucreze dacă ăștia stau în calea lor?

François îl prinse de umăr și-l împinse:

— Te-am avertizat că se poate întâmpla așa ceva! ai pus pe cineva la pază, cum ți-am spus?

Vasul se clătină din nou, zguduit de un alt val. François se împletici într-o parte, aproape căzând.

— Acum ce sfaturi mai dai? țipă el.

— O să ne doboare. Nu e prima dată când sunt pe un vas care a atins pământul.

— Dacă mi-ai fi ascultat sfaturile, nu s-ar fi întâmplat nimic.

Căpitanul îi întoarse spatele, disprețuitor. François își dădu seama că trebuie să arate ridicol, cum stătea acolo în cămașa de noapte certându-se cu un om cu un cap mai înalt decât el. Mort de spaimă, coborî. Se va pregăti pentru următoarea lor confruntare, sperând că avea dreptate căpitanul și nu era decât un banc de nisip.

Dumnezeu să-l ajute dacă se înșela.

* * *

Era prima dată după mult timp când Lucretia veni pe punte.

Din noaptea aceea își petrecuse aproape tot timpul încuiată în cabina ei, prea rușinată, prea îngrozită să poată vorbi cu cineva. Izbitura aceea puternică o trânti din pat la podea. Dintr-un coșmar într-altul.

Zăcu acolo mult timp, nefiind conștientă de ce s-a întâmplat, încercând să înțeleagă de ce Dumnezeu o făcea să sufere iar. Auzi strigătele marinarilor de pe puntea de deasupra, țipetele femeilor și copiilor ce se îngrămădeau pe scări. Simțea că o să moară, știa că ar trebui să-i fie frică, dar nu simțea nimic.

Aprinse lampa și puse un halat pe ea. Dacă era să se înece, nu ar fi vrut să moară în cămașă de noapte; destul fusese umilită.

* * *

Era greu să stai în picioare, vasul naviga contra vântului, pe puntea principală mulțimea de oameni îi sufoca pe cei care erau lângă parapet, toată lumea țipa și se împingea. François se ținea după căpitan care dădea ordine echipajului, certându-l ca o soție isterică. Ochii comandantului erau larg deschiși, privind speriat.

— O să dai socoteală pentru asta! țipa el la Jacobsz, care-l ignora.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Lucretia agățându-se de brațul lui.

De-abia îl mai recunoștea. Frica te schimbă, la fel ca moartea. O împinse dur, ca pe o străină.

Căpitanul, pe care îl ura ca pe orice bărbat în viață, îi câștigă admirația, pentru că era calm în fața provocărilor comandantului, dând ordine oamenilor de pe grijea, vocea lui impunătoare care comanda făcându-te să te simți în siguranță. Era singurul om de pe vas care nu intrase în panică.

Pentru ea era clar că eșuaseră. Măreția recifului îi înconjurase din toate părțile împroșcându-i cu apă, vasul scârțâind din toate încheieturile de fiecare dată când un val se izbea de el, dând impresia că va ceda în orice moment.

Îi privea pe oameni îmbulzindu-se ca vitele la abator, știa că ar fi trebuit să-i pese mai mult de propria situație. În Amsterdam asistase la execuții, văzuse oameni nenorociți pe eșafod care îndураseră niște torturi îngrozitoare în drum spre moarte și se întreba cum suportaseră. Acum aflase adevărul; o dată ce a îndurat ce a fost mai greu, vine un moment în care nimic nu mai contează.

Câțiva marinari dezlegaseră frânghiile de la barca de pe puntea principală, dar o rafală de vânt luă barca mai mică și o aruncă pe

punte de parcă ar fi fost o cârpă. Auzi un om țipând și văzu pe cineva căzând în apă. Căpitanul dădea și mai multe ordine în timp ce marinarii îmbulzindu-se încercau să salveze barca. Dar o luase vântul.

Coborâră barca, iar căpitanul și câțiva marinari se îmbulziră în ea. Predicatorul crezu că abandonau vasul și se năpusti după ei. Unul dintre ei îl trânti la pământ.

Ar trebui să-mi pese mai mult că am să mor, se gândea ea.

Ar trebui să-mi pese mai mult.

* * *

Stâncile Houtman, se gândi François.

Înainte de a pleca din Amsterdam primiseră o directivă din Batavia de la Jan Pieterszen Coen, prin care îi avertiza că la 28°3' distanță de Southland era un recif și că nu trebuia să se apropie mai mult de o sută de mile înainte de a întoarce spre nord spre Java, iar căpitanul nu a luat în seamă. Bețivul ăla arogant îi condusese drept în stânci. Se bazase pe calculele lui și se înșelase.

Era voința Domnului, desigur, pedeapsă pentru viața lipsită de credință pe care o duceau oamenii pe acest vas, pentru crima săvârșită împotriva unei femei fără apărare, un verdict, de asemenea și pentru el, pentru că nu a luat măsuri mai devreme. Ar fi trebuit să asculte de sfatul lui Jeronimus. Salvaseră barca cea mică pe care o trăgeau după ei pe lângă barca mare. Căpitanul se cățăra pe tachelaj și-și croi drum peste puntea aglomerată spre pupa, urmat de cel care făcea măsurătorile.

— Șase stânjeni la o aruncătură de flintă de la pupa. Ce ți-am zis? este un banc de nisip necunoscut. Am să arunc ancora peste pupa și ne vom face vânt cu ajutorul cabestanului. Dacă ne aflăm la apă mică, ne va fi ușor doar cu fluxul.

— Ne-ai adus pe stâncile Houtman.

— Nu-i nici o stâncă Houtman. Cunoști tu marea?

Luna se scufunda dincolo de mare. Cei doi, nas în nas, erau luminați ca niște marionete în umbră de lumina care venea de la singurul felinar de la pupa. De pe puntea principală se auzeau vocile mamelor care-și strigau copiii, a predicatorului care-și conducea familia cântând pios un imn. Vasul continua să se clatine cu fiecare val ce trecea, cu carena aflată pe recif.

— Trebuie să aruncăm peste bord tunul, zise căpitanul.

— Compania o să-ți mulțumească pentru asta.

— Compania ar prefera să piardă tunul decât vasul.

— Mai degrabă le-ar păstra pe amândouă.

— Nu am ce face. Îl vreau pe Evertsz. Este unul din cei mai experimentați oameni pe care îi am.

François ezită.

— Vrei să salvez vasul, comandante? îl vreau pe șeful de echipaj.

François dădu din cap afirmativ către ofițerul militar care părăsi puntea centrală la comanda lui. Era necesar, în situația de față. Cu toate astea, simțea că a fost forțat să facă asta.

Între timp și el număra ofițerii și se întreba ce se întâmplase cu Jeronimus. Văzuse cum au picat câțiva în apă, dar nu avea cum să-i ajute. Spera că nu se afla și comerciantul în aceeași situație.

Se ruga să aibă dreptate căpitanul și să-i aducă pe linia de plutire, altfel ar fi trebuit să ia decizii grele, deoarece cele două bărci nu erau suficiente pentru a-i salva pe toți.

* * *

Puntea pe care se afla armamentul era cufundată în beznă, oamenii țipau și se călcau în picioare, o mulțime care intrase în panică, marinarii aflându-se printre ei și împingându-i, îmbulzindu-se pe scări, spre punte. Sussie se agăță cu brațele de țeava unui tun, ținându-se bine, simți vasul zdruncinându-se puternic și țipă, închizând ochii.

Avea să moară.

Cineva o prinse și o împinse violent într-o parte. În jurul ei tunarii ridicau piesele de bronz din monturi și le împingeau prin hublou în mare. Ofițerul militar grăsan care se ocupa de arme, Derickxz, ținea o lampă și-i îndemna pe oameni să facă treabă. Lacrimi îi curgeau pe obraz în timp ce privea tunul lui iubit dispărând în valuri, tot fierul acela de bună calitate și piesele de bronz pe care el și oamenii lui le lustruiau în fiecare dimineață de când plecaseră din Amsterdam până străluceau. Vopseaua roșie nu era încă uscată pe țeava.

Era să se înece și el mai avea timp să plângă după tun. Marea majoritate a oamenilor erau pe punte, acum auzea tropăitul a sute de picioare deasupra, de parcă trecea o cireada.

Făcându-și curaj, se târî peste punte spre scară și se cățără pe punte.

* * *

Ofițerul militar își adunase câțiva soldați, ordonându-le să aducă cuierele cu aur și să le ridice pe punte cu ajutorul

cabestanului. Weibbe îl urmă pe scară prin întuneric. Vasul bubuia și se zdruncina cu fiecare val, se înclinase așa de mult la tribord încât nu mai puteau sta în picioare sau merge. Vasul trosnea din toate încheieturile de parcă mai avea puțin și se făcea bucăți.

Câțiva francezi se aflau deja acolo, spărseseră butoaiele cu vin și se hotărâră să se îmbete. Asta da surpriză. Tipic pentru un consumator de usturoi, răspunsul lor la fiecare criză consta în băutură.

— Ce faceți? țipă la ei ofițerul militar.

— Ne pregătim să murim!

— Ajutați-ne să aducem cuferele cu aur pe punte!

Unul din ei, Jean Thiriou, își lăsă pantalonii în vine și-i arătă fundul ofițerului militar. Weibbe ar fi dorit să aibă sulița la îndemână. L-ar fi împuns ca pe un porc la frigare.

— Nu o să coborâm, zise altul, Pilman. Suntem toți terminați.

— Îți ordon să aduci aurul!

— Du-te dracului.

Ofițerul militar scuipă și plecă. Nu avea timp să se certe cu ei acum. Consumatorii de usturoi întotdeauna făceau propriile legi. Asta era problema cu mercenarii. Puteai să-l plătești oricât, de îndată ce-ți luai cizma de pe gâtul lor, te înjunghiau pe la spate.

Dumnezeu să aibă milă de noi.

* * *

Luna era cufundată dincolo de marea cea neagră. Vasul gemea din nou, în timp ce chila era trasă de-a lungul recifului. Sussie se agăță de parapet. Un val o udă toată și ea scoase un sunet de uimire când simți apa rece.

Ajută-mă, Doamne, să nu mor așa, cu alge și apă în gură.

Mulțimea se retrase spre puntea centrală, ca un animal gemând și speriat, departe de apă și de vânt îndreptându-se spre tribord.

Niciodată nu am crezut că o să mor fecioară.

Auzi vocea lui Tryntgen, care se împingea prin mulțime și se aruncă în brațele surorii ei. Cel puțin nu va muri singură.

* * *

Vântul bătea tare dinspre sud-est, aducând cu el rafale de ploaie.

François adună consiliul vasului pe puntea centrală: căpitanul, cei trei timonieri, Jan Evertsz adus din Iad, cu ochii ca un câine turbat și cocoșat, cu încheieturile încă sângerânde din cauza lanțurilor. La ce mai era el bun acum? se întrebă François. Părea o

prezență malefică, ca un cocoșat de la porțile Harlemmerstraat-ului. Dar căpitanul insista că avea nevoie de priceperea lui, alta decât aceea de a dezbrăca și a chinui femei fără apărare.

— Unde-i Jeronimus? îi întrebă François.

— Cine știe, ridică din umeri căpitanul. Poate că s-a pierdut, zise scuipând pe punte. Are diavolul grijă de oamenii lui, adăugă el.

François nu avea nici o idee ce vroia să spună cu asta și nu avea timp de făcut speculații.

Făcuseră numeroase măsurători, înainte și înapoi. Era clar că se aflau la reflux. Să plece de pe recif nu va fi așa ușor cum crezuse căpitanul. Chiar dacă au aruncat peste bord tunul, tot nu puteau ieși din acest impas. Până la urmă, erau 38 de tone de piatră folosită drept balast, fațada pentru poarta maritimă a castelului din Batavia. În comparație cu asta, tunul nu era nimic.

Vasul se înclină și mai mult la tribord, iar marea spumega în jurul lor, fiecare val ridicându-l și trântindu-l înapoi pe recif, amenințând să plimbe catargul principal prin chilă precum o unghie pe un lemn.

— Va trebui să ne descotorosim de catargul principal, zise căpitanul, François era așa de nervos încât de-abia putea vorbi. Incredibil! prostul ăsta, idiotul ăsta l-a adus aici, împotriva tuturor avertismentelor lui.

— Cum mai putem ajunge în Java dacă dai jos catargul principal?

— Asta-i treaba mea.

— Treaba ta era să ne duci teferi în Batavia, și uite în ce hal ai eșuat. Te voi face responsabil pentru acest dezastru față de companie!

— Fă ce vrei. Dar, dacă nu pierdem din greutate, nu te vei putea plânge decât peștilor.

Gerritsz, timonierul superior, aprobă:

— Nu avem nici o șansă dacă vrem s-o aducem pe linia de plutire.

Era o măsură mult prea drastică, Araien va trebui să dea prima lovitură cu toporul el însuși. Era o lege a companiei.

Dar când porni de-a lungul punții cu toporul în mână, pasagerii toți gemură, chiar și marinarii făcură la fel. Știau în ce situație dificilă se aflau.

* * *

Marinarii se puseră pe treabă cu topoarele. François nu suporta

să se uite. În schimb îi aruncă o privire malefică lui Jacobsz.

Ar fi trebuit să te înlocuiesc la Cap, când am avut ocazia, se gândea el. Aroganța ta a depășit cu mult talentul tău marinăresc. Uite ce ni s-a întâmplat.

Închise ochii și se rugă, dar nici un cuvânt nu-i ieși din gură, tot ce putea auzi era sunetul scos de topoare, simțea cum tremură vasul, un tremur de parcă lemnul din care era făcut ar fi fost viu, iar situația în care se afla îl făcea să tremure. Toată rațiunea se lăsase pradă unor gânduri de autoînvinuire.

Nu ar fi trebuit să-l las să ne aducă în situația asta. Dacă aș putea da timpul înapoi cu câteva săptămâni!

O bubuitură ca o împușcătură de tun îi întrerupse gândurile. Catargul scârțâia și începuse să cadă. Dar în acel moment un val trecu pe sub vas și rostogoli catargul făcându-l să se înfășoare între funiile și frânghiile arborelui trinchet. Un om țipă, greutatea catargului țintuindu-l în parapet, altul își pierdu degetele într-o frânghie udă și răsucită. Vasul scârțâia așa de tare încât părea să-ți spargă timpanele, iar apoi se auzi un geamăt din mulțime când catargul ateriza de-a curmezișul punții cu o grămadă de frânghii și pânze. În loc să se ridice, se înclină și mai tare în vânt. Căpitanul și timonierul țipau cât puteau, dar echipajul nu putea să o scoată la capăt, un val se prelinse peste punte, udându-le picioarele și trântindu-i pe mai mulți la pământ.

Dumnezeule mare!

— Nu poți face nimic cum trebuie? țipă François.

— Du-te naibii, fătălău nenorocit! țipă la el căpitanul, dar cuvintele lui se pierdură în vânt.

* * *

Lui Sussie nu-i fusese niciodată așa de frică, nu văzuse niciodată ce poate face frica din oameni. Or să moară, era sigură. Nu era nimic de făcut decât să te ghemuiești aici plin de transpirație și tremurând, încercând să te pregătești, nefericit și neajutorat ca un copil. Se agață de Tryntgen, încercând să înlăture acest lucru teribil din calea ei, rugându-se încontinuu unui Dumnezeu nemilos. Te rog, oprește asta, salvează-mă! o să fac orice!

Salvează-mă!

După această noapte, cea mai lungă, după aceste ore inimaginabile, apăru o lumină la orizont, zorii făcându-și încet apariția. La început Sussie crezu că pata aceea de la orizont nu e decât un alt val. Dar pe măsură ce lumina devenea mai puternică,

siluetele neclare deveneau din ce în ce mai vizibile.

— Pământ! strigă ea.

O tăcere ciudată puse stăpânire pe vas, toată lumea întorcându-se să vadă, doar din când în când plânsetul vreunui copil mai rupea tăcerea.

— Să-I mulțumim lui Dumnezeu! țipă predicatorul, iar țipătul lui fu urmat de alte voci.

Rugăciunile lor fuseseră ascultate. Bunul lor Dumnezeu calvinist le venise în ajutor.

XI.

Întrebarea ce trebuie pusă este ce s-ar fi întâmplat cu acești oameni dacă nu ar fi găsit reciful.

Lucretia s-ar fi dus să se întâlnească cu soțul ei în Java, Pelsaert ar fi devenit guvernator pe la vreo frontieră de-a imperiului și cu siguranță ar fi făcut parte din Cei Șaptesprezece Atotputernici, căpitanul ar fi băut până ar fi murit sau și-ar fi găsit sfârșitul prin vreo cârciumă din docuri.

Poate.

Alții ar spune că Fortuna i-a adunat pe toți pe Batavia și Fortuna i-a adus pe stânci. Sau câțiva, precum pastorul, ar spune că totul a fost predestinat.

În ceea ce mă privește, mă îndoiesc că viitorul ar fi putut fi așa de simplu pentru oricare dintre ei, chiar dacă Jacobsz ar fi găsit că trebuia să întoarcă spre nord înainte să ajungă pe stâncile Houtman. Cred, și acesta este rezultatul îndelungatei mele experiențe, că fiecare poartă în el semințele propriei distrugeri și că aceste semințe ar fi încolțit oriunde, dacă nu aici, cel puțin în altă parte. Dar această coliziune de destine era o afacere spectaculoasă și sunt sigur că altfel nu am fi avut parte de ea.

Stâncile Houtman.

O insulă înaltă se contura prin orizontul cenușiu, mult prea departe pentru a le fi de vreun ajutor. Dar în apropiere era ceva ce aducea cu niște recifuri mai apropiate și François îl trimise pe căpitan cu barca să cerceteze. La întoarcere, căpitanul îl asigură că bancul de nisip nu va fi acoperit de flux, așa că François hotărî să-i transporte pe călători acolo împreună cu banii și comorile. Poate că Dumnezeu s-a gândit că e potrivit să-i pedepsească pentru lipsa lor de credință și predicatorul avusese dreptate să-i avertizeze. Dar cel puțin pentru moment, Dumnezeu le dăduse o șansă să se salveze.

Coborî, fiind surprins să audă pe cineva cântând în cală. Erau

cei din detașamentul francez, care desfăcuseră un butoi de coniac și se plimbau de colo până colo beți. Țipă la ei, să-i facă să-l asculte, dar ei râseră la el.

Îl găsi pe unul din ei, Thiriou, încercând să spargă unul din cuferele de bani cu un topor.

— Pleacă de acolo! țipă el.

— Dobitocule! îi răspunse Thiriou în franceză.

Era de necrezut. François îl prinse de mână, luându-i cu forța toporul din mână, aruncându-l la podea. Nebunul l-ar fi atacat cu mâinile goale și François ar fi ridicat toporul să-l amenințe, destul de enervat pentru a-l folosi.

— Am să pun să fii biciuit! urlă la el.

Merse înainte să ia cufărul pe care-l ascunsese în lucrurile lui personale, apoi se înapoie pe puntea cu armament. Ordonă unuia dintre dulgheri să repare la loc cufărul cu bani din cală.

Jos, oamenii se răzvrăteau. Cum ajunseseră în această stare? se întreba el.

* * *

Haos.

Căpitanul ordonase femeilor și copiilor să se urce în bărcile de salvare, dar nimeni nu-l lua în seamă. Barca era trântită de carenă cu fiecare val ce venea, în timp ce mulțimea se bătea pentru un loc în barcă. Judick auzi un copil țipând când fu desprins de mama lui și fu aruncat peste vas, în marea agitată. Marinarii încercau să încarce butoaie cu apă și biscuiți în barcă, în același timp lovindu-i cu pumnii pe pasagerii speriați.

Judick se simți purtată de această masă de oameni disperați, împinsă și îmbrâncită de oameni care nu se gândeau decât la propria salvare. Îl văzu pe tatăl ei gesticulând agitat cu mâinile, împingând-o pe Anneken Hardens deoparte. Se împiedică și era cât pe ce să fie călcată în picioare de mulțime.

— Trebuie să fiu alături de familia mea! țipă el.

Toată lumea se împingea și se lovea, marinarii înjurau și blestemau, unii erau purtați către margine de către mulțimea înnebunită. Nu era nimic de făcut, cu toate înjurăturile căpitanului.

Tatăl ei fu unul din primii în barcă. Lui Dumnezeu i s-a părut potrivit să-l păstreze.

Dar apoi, se gândi ea, el Îl ajutase pe Dumnezeu enorm.

* * *

Lucretia a fost lăsată la pupa, uitată în haos. Îi privea pe căpitan

și pe Evertsz certându-se în legătură cu ce trebuia să facă. Se afundă în întuneric, nedorind să fie văzută de ei. Se spunea că Evertsz era unul dintre cei care o atacaseră. Se întreba dacă-i stătea în fire să-i amintească de ceea ce i-a făcut, poate împingându-l peste parapet.

— Ce să facem? țipa Evertsz la căpitan. Eu nu am de gând să stau pe reciful ăsta să mor de sete alături de mulțimea asta.

— Știu asta, mormăi căpitanul.

— Atunci ce să facem? repetă el.

Căpitanul părea în transă. Pierduse un vas, chiar dacă nu-i păsa de pasageri sau de proprietari. Fiecare val îi rănea orgoliul.

— Trebuie să luăm barca, zise Jan Evertsz. Dumnezeule, uită-te la turma asta.

Pe punte, bărbații se luptau fără jenă cu femeile și copiii, aproape călcându-i în picioare pentru a ajunge la bărci. Batavia se înclinase și mai mult în direcția de bătaie a vântului astfel încât valurile se spărgeau peste bord, făcând și mai dificilă misiunea marinarilor de a evacua vasul.

Deodată François apăru acolo, apucând-o de mână și târând-o.

— Treci în barcă, țipă el.

Vru să-l avertizeze în legătură cu ce a auzit, dar deja era dusă de mulțime pe punte spre barcă.

— O să fie bine, fură ultimele lui cuvinte adresate ei.

Îl văzu întorcându-se și îndreptându-se către pupa, unde stăteau Jacobsz și Evertsz, peste parapetul poleit, cu planul făcut, gata de trădare.

* * *

Weibbe Hayes se uita prin lumina cenușie către contururile neclare de pe uscat. Erau doar câteva fragmente de recif, poate nici măcar astea, când va veni fluxul. După părerea lui erau terminați. Ce era mai bine, să mori împușcat de o flintă sau să mori cu gura plină de alge? moartea era moarte, oricum ai fi privit-o, iar compania îți plătea salariul oricum.

Privi mulțimea aceea luptându-se pentru un loc în barcă. Văzu un olandez cu frică de Dumnezeu împingând un copil peste parapet și azvârlindu-l, încercând disperat să-și salveze propria viață. Un alt copil, separat de mama lui, căzu peste bord în marea spumegândă. Oamenii ăștia nu aveau nici o jenă în fața lui Dumnezeu, sperând să-și ascundă păcatele în întuneric.

Predicatorul nu era uimit să vadă, se găsea pe barcă împreună cu copiii lui. Nu putea nici măcar un preot să aibă încredere în

Dumnezeu ca restul oamenilor. Dar unde era Judick?

Hayes o văzu prinsă la mijloc în mulțimea care se lupta cu marinarii de lângă bastion. Din partea neînfricaților de lângă ea, putea să fie călcată în picioare sau să se înece, că tot nu le păsa.

Își făcu loc printre ei, luând-o de mână.

— Pe aici, spuse ei.

Lucrase ca muncitor pe la ferme și de multe ori își făcuse drum printre vite, iar acum situația era aceeași. Îți foloseai coatele, greutatea și vocea aspră.

— Ia-o pe fata asta, strigă el la unul dintre marinari și o ridică peste bord.

Sărăcuțul de el, era așa de pricăjit, o cuprinse cu mâinile pe după talie.

Îi văzu puțin fața în lumina palidă.

— Slavă Domnului, zise ea, cu mâinile întinse către el.

Apoi picioarele ei atinseră tachelajul și niște mâini puternice o ajutară să ajungă în barcă.

Slavă Domnului! ce legătură avea El cu asta? nu L-a văzut pe El făcându-și loc prin mulțime după ea. Dumnezeu era la locul lui, dar câteodată un bărbat trebuia să se încreadă în propriile arme pentru a ieși din impas. Duminica el cânta imnurile la fel de tare ca ceilalți, dar în timpul săptămânii Weibbe Hayes avea mai multă încredere în armele și în pumnii lui.

* * *

Lucretia nu-și dădea seama cum a ajuns în barcă. Un coșmar în sine, marinarii își luaseră sarcina de a o salva, făcându-și drum prin mulțime și împingând-o în jos pe tachelaj, în întuneric, degetele care-i tremurau încercând să se prindă de lemnul ud. Un val o trânti de carenă și căzu țipând, așteptându-se să se trezească în apă, în schimb căzu în barcă. Niște mâini i-au încetinit căderea, dar își scrânti glezna, făcând-o să simtă durerea în tot piciorul.

Se uită înapoi la contururile neclare ale Bataviei. Lumina cenușie a dimineții arăta adevărata proporție a dezastrului. Trebuie să fi atins o apă mai adâncă, pentru că acum vasul imens se lăsa cu toată greutatea, cu catargul principal aruncat peste bord într-o îngrămădeală de frânghii și pânze, cu marinari și pasageri isterici care se târau peste el ca niște furnici peste corpul unei bestii moarte.

Fusese salvată din ghearele morții de pe Batavia. Dar salvată pentru ce?

Își acoperi fața și se ghemui în gaura pentru santină, udă până la piele și tremurând, de-abia conștientă de oamenii din jurul său. Deposedată de tot, mândrie și statut social, fusese redusă la asta, să se agațe de viață din instinct, un reflex de supraviețuire și nimic mai mult.

* * *

Sarcina care-i mai rămăsese era să se agațe pe vas, care acum era mult prea înclinat, încât era imposibil să stai în picioare sau să mergi pe punțile ude și alunecoase. În schimb trebuia să te cațeri ținându-te de frânghii sau marginile de sus pentru a-ți păstra echilibrul. François se târî pe scări în jos spre cabinele de clasa a patra, trecu pe lângă ușa camerei consiliului și-l găsi acolo pe Salomon Deschamps care aduna documentele și le băga într-un săculeț de piele.

— Lasă astea, se răsti el, vino cu mine.

Avu nevoie de o putere pe care nu credea că o mai are ca să se cațere spre cabina lui. Hârtiile lui erau împrăștiate pe podea, până și cufărul lui era înțepenit în parapetul de la tribord. Lumina cenușie pătrundea prin ferestre.

Descuie sertarul biroului, găsi cutia și i-o dădu lui Deschamps împreună cu cheia; îi încredință de asemenea și lădița de lemn.

— Trebuie să păzești astea cu prețul vieții tale, îi zise el. Sunt proprietatea companiei. Înfășoară-le într-o pânză pentru ca nimeni să nu-și dea seama ce sunt. În cazul în care pățesc ceva, asigură-te că vor ajunge în mâinile lui Jan Pieterszen Coen, generalul din Batavia.

Săracul Deschamps era mort de frică.

— Ne vedem pe barca următoare. Dumnezeu să te aibă în pază.

— Și pe tine, comandante.

François simțea cum i se strânge inima. Îi era deja teamă pentru aur. Dacă mai pierdea și bijuteriile, nu ar mai fi avut curajul să apară în Batavia, chiar dacă ar fi trăit.

* * *

Cineva deschise ușa cabinei. Jeronimus era la pândă în întuneric, simțind doar mirosul fricii pentru companie. Căci frica avea miros, Jeronimus descoperise asta, mirosul propriei transpirații reci îmbibându-ți hainele, propria vomă pe podea la picioarele tale.

Căpitanul ridică lampa cu ulei și se uită în cabina micuță.

— Aici erai. Domnul Pelsaert te-a căutat peste tot.

Jeronimus încercă să-i răspundă, dar avea gâtlejul prea uscat.

— Ce faci? dumnezeule, miroase ca-ntr-un WC dintr-o cârciumă aici.

— E de rău? reuși el să întrebe.

— Desigur că e de rău. Suntem pe stâncile Houtman.

— Nu poți s-o scoți de aici?

— Ai înnebunit? nu ai fost sus să vezi cu ochii tăi?

Jeronimus doar se holba la el.

— Vasul e terminat, catargu-i la pământ și ne-am înfipt în stâncă. Mai multe șanse ai avea să faci să plutească o cărămidă.

— Chiar nu mai e nici o speranță?

— O să rămână aici până o să crape. E terminat! înțelegi, terminat!

— Dar cuferele cu bani?

Căpitanul făcu semn că nu știe și dispăru. Jeronimus auzi țipetele de pe puntea principală, apa venind șuvoaie pe scări în timp ce un val îi lovi din plin. Încercă să se ridice și să-l urmeze pe căpitan pe punte, dar picioarele îi erau prea moi ca să se miște, așa că rămase acolo, ascultând în noapte marea agitată.

XII.

Îmi place să mă consider filosof. Nu sunt o persoană rea, sunt doar curios; curios să văd ce va face un om într-o anumită situație. Câteodată, sunt surprins, deși, trebuie să mărturisesc, se întâmplă foarte rar.

De-a lungul experienței mele am aflat că doar moartea face viața mai interesantă. Ce va face cineva pentru a-și păstra viața? este interesant de privit. Va renunța el la propria soție? va renunța el la propriul copil? va renunța la munca lui de-o viață?

Câteodată te gândești la astfel de lucruri.

Cel puțin eu știu că mă gândesc. Niciodată nu mă plictisesc să mă gândesc ce se va întâmpla când un bărbat sau o femeie trebuie să ia o astfel de decizie.

De fapt, dacă nu ar exista moartea, viața nu ar mai avea nici un farmec pentru mine.

Stâncile Houtman.

Dimineața își urmă cursul firesc, Batavia zdruncinându-se și gemând cu fiecare val care o izbea, marea revărsându-se peste puntea ei. Căpitanul privea ce se întâmplă la pupa, cu buzele albe de furie. Duseseră pe uscat peste o sută de pasageri, cu cea mai mare greutate, iar acum, după toate probabilitățile, se luptau unii

cu alții pe plajă pentru picătura de apă pe care o transportaseră pe insuliță. Prostia acestor oameni era greu de înțeles.

Ce adunătură de neisprăviți. Cei câțiva marinari ai lui mai curajoși fuseseră împiedicați de fiecare dată în încercarea lor de a evacua vasul, pasagerii luptându-se cu echipajul și ei între ei de fiecare dată când barca se apropia. Iar soldații, dacă-i puteai numi soldați, erau doar câțiva care mai ascultau de ordinele sergentului încercând să păstreze ordinea. Restul, ei bine, pe restul îi puteai auzi cântând beți prin cală unde spărseseră deja butoaiele cu vin și coniac și dispuneau de ele după bunul lor plac.

Pelsaert era preocupat doar de cuferele lui prețioase cu bani.

Pe restul să-i ia naiba.

Soarele se ridicase deasupra moviliței de nisip cenușiu unde ei evacuaseră încărcătura de croitori și vânzători. Pentru unii, aceasta era salvarea, cu toate că lui i se părea doar un cimitir pustiu și cenușiu. Păsările or să le ciugulească carnea de pe oasele lor uscate peste câteva săptămâni, dacă nu se înșela prea rău.

Trebuiau luate decizii. Decizii de marinar. Pastorii și preoții care îți țineau predici despre onoare și moralitate și respectul față de celălalt nu se treziseră niciodată împotmoliți în mijlocul oceanului cu o adunătură de lași, beți și femei. La o adică, aveai doar o viață, iar el nu era dispus s-o irosească pentru ei.

Singura lor șansă, i se părea lui, era să ia cea mai mare dintre bărci și să plece în Java. Vor trece luni până când cei din Batavia își vor da seama că s-au împotmolit, alte luni până vor trimite vreun vas după ei, în cel mai bun caz. Mâncarea și apa pe care o aveau de-abia le ajungea pentru câteva zile, fără să mai pună la socoteală lungile luni de așteptare până vor veni după ei. Insulițele astea jalnice nu păreau Edenul.

Comandantul va trebui convins, pentru că ei nu ar fi putut părăsi Batavia fără el. Trebuie de asemenea găsită o cale de a păstra provizii atât pentru ei, cât și pentru barcă. Era clar că, dacă vor rămâne pe insulă cu ceilalți, vor fi în pericol.

Ieșirea din această situație era limpede.

Valurile aduceau mesaje fiecărui marinar, care cunoștea limbajul amar al mării. Acum fiecare căuta să-și salveze pielea.

Cimitirul Bataviei.

Judick își imagina că așa trebuie să arate un câmp de bătaie; rămășițe din Batavia zăceau pe plajă, aduse acolo de curenții rapizi, vergile din catargul principal pluteau prin valuri precum steaguri de

bătălie, o adunătură de lemne de pe corabie erau întinse pe plaja în formă de semilună, în timp ce prin tufișuri, cei salvați erau împrăștiați și gemeau în lumina cenușie.

Avuseseră deja loc lupte pentru apa din cele câteva butoaie pe care le aduseseră cu ei de pe epavă. Protestele ofițerului militar fuseseră ignorate. Tatăl ei fusese trântit la pământ în învălmășeală, iar pălăria călcată în picioare.

Se ghemui sub mantie, având picioarele înghețate. Vântul bătea de pe recif, pătrunzând-o, făcând-o să tremure din nou. Batavia stătea înclinată într-o parte. Privea infinitele valuri ale mării spărgându-se deasupra sa, fiecare val împroșcând-o puternic, fără milă sau răgaz.

Stâncile Houtman.

François o împinsese prin mulțimea de oameni de pe puntea principală, care țipau și-l trăgeau de haine, cerând să fie salvați. Era ca o imagine din Iad. Oare ce trebuia să facă? nu el îi adusese pe reciful ăsta blestemat. Iar ei presupuneau că el poate în vreun fel să-i salveze.

Aurul fusese în cele din urmă adus pe punte, opt cufere erau deja gata; ofițerul militar își dăduse jos jacheta și dădea instrucțiuni unui grup de soldați care trudeau de zor la un cabestan, încercând să ridice un altul. Dar în timp ce cobora pe scări, auzi cântece venind dinspre cală. După câte se părea, nu toți oamenii erau loiali.

Îl recunoscu pe caporalul căruia ei îi ziceau Steenhower, care avea în jurul taliei o bucată de mătase pe care o furase din unul din cufere. Își unduia șoldurile precum concubina unui prinț. Râse când îl văzu pe Pelsaert și-i trimise o bezea

— Ce faci aici? urlă François. Pleacă imediat și du-te pe punte!

— Privește-mă, sunt Lucretia, țipa Steenhower cu mătasea înfășurată în jurul umerilor de data aceasta, în timp ce țopăia pe fundul vasului, legănându-și posteriorul într-un mod scandalos, parodia frumuseții cu fața lui urâtă cu cicatrice pe ea.

Încă un val se sparse de vas și-i răsturnă pe toți. Îi făcea pe soldații beți să râdă și mai mult. Steenhower înjură când ulciorul cu coniac pe care îl ținea în mână se sparse de bord.

— Ieșiți de aici! urlă François, ducându-și mâna la teaca săbiei.

Urmă un moment în care toți stăteau nemișcați, iar râsetele încetară. Câțiva dintre oameni duseră și ei mâinile la arme. François se uită în jurul lui, îl văzu pe Derickxz, ofițerul militar, care îi făcea semn din cap, avertizându-l. Acești oameni erau mercenari, plătiți

să ucidă pentru companie, dar, dacă erau nevoiți, ucideau și pentru ei. La cât de beți erau și gândindu-se și că or să moară, nu se mai lăsau intimidați de regulile companiei și de pedepse sau de comandantul care de-abia se dăduse jos din patul în care fusese bolnav.

François își dădu seama că ei numiseră asta „cacialma". Se simți amețit, nu mai avea putere în picioare, febra îl terminase. Plecă de la locul înfruntării și de-abia mai găsi forța să se urce pe scară către punte. Se simțea foarte slăbit. Nu-și dorea decât să se întindă și să moară.

Pentru ce m-a adus căpitanul aici?

Cimitirul Bataviei.

Cu toată predica ținută de preot despre creștinii cu frica-n Dumnezeu, Lucretiei i se părea că oamenilor nu le trebuia mult să redevină animale. Deja majoritatea butoaielor cu apă fuseseră deschise și mai rămăsese doar puțin din apa prețioasă. Începuseră cu înghițituri suflete, asigurându-se, spuneau ei, că au suficient pentru femeile și copiii lor, iar apoi alții, care credeau că au fost păcăliți, considerau că era justificat să-l ia cu asalt pe ofițerul militar și să ia oricâtă apă doreau. Nu trecu mult și incursiunile la rezerva de apă deveneau un pretext pentru toți oamenii care-și îngrijeau ochii și buzele care le ardeau.

Îl găsi pe ofițerul militar cu nasul sângerând din cauza unui tâmplar care-i dăduse un pumn. Câțiva soldați veniseră pe insulă și au format un cordon în jurul restului de apă din butoaie și astfel s-a restabilit puțină ordine. Aveau sulițele și săbiile pregătite.

— Te simți bine, domnule ofițer militar?

El aprobă, zguduit de evenimentele de peste zi, extenuat.

— V-ați luat porția de apă, doamnă?

Îl chemă pe unul din soldați să aducă o cană din prețioasa apă.

— După părerea mea, predicatorul a început asta, mă scuzați, doamnă. A încercat să mă convingă să-i dau porții suplimentare și, când am refuzat, m-a împins. Asta i-a stârnit pe ceilalți.

— Câtă apă ne-a mai rămas?

Dădu din cap în semn că nu știe, ceea ce constituia un răspuns.

Soldatul îi aduse apa. O privea, cu ochii însetați, la fel ca ofițerul militar. Dar el insista ca ea s-o bea, acolo, în fața lui. În ceea ce o privea pe ea, ei nu-i mai păsa, ar fi vrut s-o arunce. Dar asta ar fi fost o insultă adusă bunătății lor. Bău apa.

Veni noaptea; bătea un vânt rece, norii se adunau pe cer. Se

pregătea de furtună. Era frig ca iarna aici și nu era nici un adăpost printre rarele tufișuri și pietre. Erau complet pierduți, nu mai exista nici o speranță nici pentru ea, nici pentru aceste suflete pe jumătate înecate. O cană cu apă nu mai conta acum.

Stâncile Houtman

Claas Gerritsz, timonierul superior, apăru de pe puntea de jos să raporteze că majoritatea calei se rupsese și multe din butoaiele cu apă care mai rămăseseră au fost distruse de apa mării.

— Ar fi trebuit să le aducem înainte să aducem aurul, țipă căpitanul.

François stătea aplecat peste parapet, neputându-se gândi la nimic, toată rațiunea lui fiind redusă la tăcere de către febră și teamă. Nu se putea gândi decât la consecințele îngrozitoare ale evenimentelor care au avut loc, la reacția pe care o va avea compania când va auzi cât aur a pierdut. Deja se vedea prezentându-i situația guvernatorului Coen:

— L-am avertizat pe căpitan să pună oameni de pază la catarg.

Avea nevoie să se întindă și să se odihnească. Ploaia cădea în timp ce el transpira și ardea. Își șterse transpirația de pe ochi. Să-i ia cineva povara asta și să-l lase să se odihnească, măcar pentru o clipă.

Barca se întorsese dinspre insuliță. Toți pasagerii au fost evacuați de pe vas. Halfwaack, care stătea în barcă, cu mâinile pâlnie la gură, țipa ceva spre căpitan, care se agăță de parapetul punții centrale.

Căpitanul se întoarse și anunță:

— Oamenii se luptă pentru apă. Ofițerul nu poate menține ordinea.

François se uită lung la el.

— Trebuie să te duci pe țărm să instaurezi ordinea. Aici oricum nu mai ai nimic de făcut.

— Nu pot părăsi vasul, zise François. Eu sunt răspunzător pentru aur.

— Și ce e mai important, banul sau viața unui om?

— Du-te tu pe insulă, răspunse François.

— Nu mă vor asculta. Tu ești comandantul.

Se simțea de parcă ar fi fost luat de flux, nu putea face nimic să controleze situația.

— Unde-i Jeronimus? întrebă el neajutorat.

Nu mai putea gândi, febra îi secase toate resursele, încă nu-i

venea să creadă că așa ceva se întâmplase, că ajunseseră pe aceste stânci din cauza căpitanului.

— Jeronimus s-a înecat! țipă căpitanul.

Să fie adevărat? chiar să se fi înecat?

— Trebuie să mergi cu noi pe insulă să instaurezi ordinea, îi spuse căpitanul. Fără apă suntem morți.

Apele creșteau, cerul devenea mai cenușiu, în larg, marea fremăta. Teama se interpuse între el și munca lui. Căpitanul avea dreptate, avea o responsabilitate față de oameni. Se uită împrejur și-l văzu pe van Huyssen, unul dintre aristocrați, aplecat peste parapet, lângă el.

— Tu și cadeții tăi trebuie să păziți lingourile.

— Ne lăsați aici pe vas?

— Nu am de ales. Trebuie să mă duc pe insulă să instaurez ordinea printre oameni. Mă întorc după voi în zori.

Se îndepărtă.

— Ne va lăsa aici, îi zise Coenraat căpitanului.

— Nu te teme, băiețaș, voi fi aici să te țin de mână. Trebuie să păzim prețiosul aur al companiei.

* * *

Marea creștea, încă puțin și va ajunge până la liniile de demarcație, în întuneric, așteptând un moment de răgaz între valuri, pentru a intra în barcă. Niște mâini îl apucară și-l traseră în siguranță la bord. Barca plutea periculos printre valuri, era imposibil să stai în picioare.

Se întoarse și văzu doi oameni cățărându-se după el în barcă, Jan Evertsz și căpitanul. A știut atunci că a fost păcălit.

— Nu ați rămas pe vas? întrebă el.

— Nu are nici un rost, zise căpitanul. Au nevoie de mine să pilotez barca.

— S-au descurcat bine până acum și fără tine.

François se uită spre pupa întunecată și văzu fețe aliniate la parapet, bărbați ce țipau precum femeile, isterizați să-i vadă plecând.

— Nu vă abandonez! țipă el la ei. Trebuie să-mi fac datoria. Mă întorc.

Cuvintele lui se pierdură în vânt. Barca se legănă din nou și el aproape căzu în apa care spumega. Îl prinseră niște mâini, văzu fața căpitanului, care rânjea, de parcă știa el ceva.

Lăsară vântul să-i ducă spre insule. François se uită înapoi la

vasul rupt, pupa conturându-se încă la distanță, precum o balenă pe țărm, tristă și neajutorată. Îl trecu un fior de teamă, de parcă ar fi avut untură rece în gât. Spera că a făcut alegerea potrivită.

Oamenii erau mai importanți decât banii. Se întreba dacă guvernatorul Jan Pieterszen Coen va vedea lucrurile la fel.

* * *

Harman Nannings aruncă o mână de taleri de argint în capul unuia dintre tunari, Jaspersz.

— Poftim, ți-am spus că într-o bună zi voi fi destul de bogat ca să arunc cu banii în stânga și-n dreapta!

Râse de propria glumă înțeleaptă până i se făcu rău. Cala mirosea a abur de coniac.

Allert Jansz vru să știe și el cum e să te scalzi în bani. Pe punte erau mormane de argint dintr-un cufăr pe care îl furaseră, iar el se tăvăli prin monede precum un cățel în noroi.

Derickxz lăsă o mână de monede să-i scape printre degete precum nisipul.

— Mai mult decât am câștigat toată viața mea de la compania asta nenorocită, zise el luând încă o înghițitură din coniacul cel mai bun al comandantului.

Coenraat îi privea din pragul ușii, cu frații van Welderen în spatele lui. Nu erau gata să intervină acum. Căpitanul îi abandonase pe toți pe acest vas. Mincinos nenorocit! și domnul Pelsaert nu se comportase ca un lord, gândindu-se doar cum să-și salveze pielea.

Lasă-i să facă ce vor, oricum sunt cu toții niște oameni morți. Și s-o ia naiba de companie.

— Nu vom putea ajunge pe insulă, țipă căpitanul.

Se întunecă repede acum, iar ei erau toți uzi de la valurile care se spărgeau peste prora.

Era aproape imposibil să vezi insulița, se aflau așa jos, iar valurile care se spărgeau peste stânci îi împiedicau să vadă. Dar François era sigur că vede siluete mișcându-se în întuneric.

— Dar ăsta e singurul motiv pentru care am acceptat. Să părăsesc vasul! trebuie să mă duci la oameni!

— Mă tem că nu se poate! țipă căpitanul luptându-se cu mânerul cârmei.

— Și atunci ce ai de gând să faci?

— Ne îndreptăm către insula de acolo, zise el arătând cu degetul o fâșie de pământ nu cu mult mai mare decât Batavia.

François se uită peste apă la bucata de pământ pe care oamenii

se luptau, dacă era să-l creadă pe căpitan. Întunericul se lăsa tot mai mult, aducând cu el nori de furtună, iar spre sud-vest era Batavia, cu catargele atârnând, mutilată pe un recif.

— Parcă ziceai că trebuie să ajungem la insulă! țipă din nou François.

Căpitanul ridică din umeri. François îl prinse pe Jan Evertsz uitându-se la el, cu ochii negri ca de urs. Avea o privire plină de ură. Se uită prin barcă, întrebându-se câți prieteni are acolo. Era singur.

Curenții de apă veneau încă puternic dinspre sud-vest. În altă parte, fluxul revenise.

* * *

Cât despre Jeronimus, acesta se afla lăfăindu-se într-una din mantiile de mătase ale comandantului, legănându-se în scaunul sculptat din Marea Cabină, cu o sticlă din cel mai bun de vin de Burgundia din stocul personal al comandantului, cu bețivii speriați și răsculați în jurul lui. O lume cu susul în jos, cu o punte alunecoasă, unde nimic nu avea echilibru, o lume în care doctorii erau regi, iar marinarii obișnuiți beau cele mai fine coniacuri și vin de Burgundia.

Căpitanul a calculat greșit, se gândea Jeronimus. Fortăreața lor de stejar baltic era înțepenită pe recif, dar nu se simțea mai în pericol decât pe o fortăreață de pe o insulă. Din când în când, valuri înalte se prăbușeau pe recif, iar câte un val se izbea de carena vasului, aducând spumă și împroșcându-i cu apă, dar era bine fixată și de-abia se mișca.

Jeronimus golise biroul domnului Atotputernic și aruncase sertarele unui tunar pe nume Allert Jansz, care răsturnă conținutul pe podeaua cabinei. Scrisorile erau ude, portretele de familie și ștampilele companiei zăceau prin apă, împreună cu covoarele distruse. Lenart van Os își pusese unul din medalioanele comandantului în jurul gâtului și cu o sticlă cu vin în mână îl imita pe domnul comandant.

— Hei, voi! țipă el. Plecați de lângă cuferele alea sau am să vă acuz că v-ați răsculat!

Mulțimea de marinari și soldați se prăpădea de râs.

Îi deschiseseră cufărul personal și un soldat slăbănog căruia i se zicea Fasolică își pusese tunica și pălăria comandantului.

Jeronimus găsise tot ceea ce dorea și bătu cu pumnul în masă, cerându-le să tacă.

— Am aici jurnalul comandantului, zise el cu un zâmbet înfloritor.

Oamenii fluierară și chicotiră, după care se potoliră.

— Am să vă citesc un pasaj din martie, zise Jeronimus. „La bord se află o femeie foarte frumoasă, pe nume Lucretia van den Mylen. Este o femeie foarte credincioasă și inteligentă și mi-a demonstrat prietenia ei."

— Pun pariu că i-a tras-o! țipă van Luyck, iar ei toți râseră.

„. Este foarte interesată de peripețiile mele din Orient"

— Asta înseamnă că a luat-o pe la spate! țipă Zeevanck.

„. Și am încercat să-i împărtășesc cunoștințele mele despre curtea marelui prinț, așa cum era în realitate."

— Știu eu ce i-a împărtășit! zise Allert făcând o mișcare cu șoldurile

Mai erau câteva pasaje referitoare la Lucretia care au fost citite; după care trecu la un pasaj din 27 mai.

„Încă nu am progresat deloc în descoperirea celor vinovați de crima împotriva doamnei van den Mylen. Până acum, singurul nume pe care-l am este cel al lui Jan Evertsz. Până și Jeronimus, comerciantul, în ciuda căutării lui exhaustive, a făcut mai mult decât mine."

Se auziră aplauze, iar Jeronimus se uită în jurul sălii și făcu o plecăciune cu capul „Cu toate astea", continuă el să citească, „bănuiesc că sunt câțiva dintre tunarii ofițerului militar care nu sunt inocenți, în special unul, Allert Jansz, un individ urât și ursuz."

— Nenorocitul! țipă Allert.

— Avea dreptate, totuși, nu-i așa? țipă Fasolică.

— Da, dar de unde știa el?

Și toți râseră din nou.

Toți îi cerură să găsească pasajul din 15 mai, data la care a fost atacată Lucretia van den Mylen. De fapt primul pasaj referitor la acest incident nu apărea până la data de 17, când Lucretia i-a vorbit în sfârșit despre ceea ce se întâmplase. Oamenii râseră de neputința lui.

E bine să mori, gândi Allert. Niciodată nu m-am simțit așa de liber.

* * *

După aceea, a pus jurnalul în mijlocul camerei și cei care au simțit nevoia au urinat pe paginile deschise. Apoi Fasolică îl ridică, ud și mirositor cum era, și-l zvârli pe fereastră, în aplauzele

oamenilor.

Apoi se apucară să fure din cuferele comandantului. La asta, Fasolică excela. Găsi un medalion din agată pe care era portretul guvernatorului, prințul Frederick Henry, Dumnezeu știe câte mii de guldeni valora, și înainte ca cineva să-l poată opri, îl aruncă pe fereastră.

— Gata și cu restul gunoiului, zise el, salutând, după care pică jos beat.

Jeronimus privea, zâmbind studiat.

Avea ceea ce-și dorea. Dumnezeu le arătase calea spre regat, deși drumul către el rămânea un mister. Nu aveau să moară, era sigur. Tocmai aveau să înceapă să trăiască.

Oamenii ăștia merseseră prea departe. Dacă lăsai o femeie însărcinată, nu avea încotro și trebuia să îndure chinurile facerii.

Insula Verrader

Cam la o milă distanță, François stătea ghemuit deasupra unui foc făcut din surcele verzi și se uita spre recif. Un firicel subțire de fum se ridica din cabina de pe pupa, zburând în văzduhul negru.

Douăsprezece cufere cu aur și taleri germani erau la bordul vasului. Mâine va trebui să se ducă acolo să-i salveze, la fel ca pe bunii ofițeri care-i păzeau. Cât despre gloata de beți care l-au sfidat și au făcut de râs compania, vor trebui să-și ia adio, vor fi răsplătiți pentru perfidia lor.

Vântul începu să bată, făcând jăratecul să se învioreze. Pe recif se auzea un zgomot ca de lovitură de tun. Nu dormi deloc în noaptea aceea, îngrijorându-se din cauza furtunii, ca și cum puterea voinței ar fi putut potoli vremea. De fiecare dată când vântul bătea mai încet, se ruga să fie ultima rafală mai mare și ca a doua zi când se va trezi, marea să fie albastră și calmă, ca să poată recupera banii și pe cei însărcinați să-i păzească, iar de-abia după aceea se putea gândi la propria salvare de aici, de pe stâncile astea blestemate.

Stâncile Houtman

Norii se îngrămădeau pe cer, umbrind luna, felinarele de pe pupa aruncând o lumină stranie peste puntea înclinată și peste rămășițele de la catargul principal. Un alt val ridică vasul și-l trânti la loc pe recif. Cornelis Dircx, Jaspersz, Lucas Gerritsz și alți câțiva mai încercau să salveze butoaiele cu biscuiți de sub punte. Ofițerul militar îi privea. Proștii, vasul era așa de înclinat încât abia puteai sta pe punte, și ce mai conta, căpitanul îi lăsase acolo, nu-i păsa decât de propria piele.

Dircx era acolo de capul lui, încercând să lege unul din butoaiele de biscuiți de parapet. Ryckert își aminti că Dircx fusese cu ei atunci când i-au făcut felul vrăjitoarei de van den Mylen și jurase să nu scoată o vorbă, dar cu unul ca Dircx cine putea fi sigur? dircx l-a trișat o dată la cărți, iar apoi mai era și fata aia din Amsterdam pe care i-a suflat-o de sub nas. Niciodată nu s-a socotit cu el pentru asta.

Făcu câțiva pași spre puntea alunecoasă și cuțitul alunecă ușor între coaste, ca atunci când încercai carnea unui porc la tăiat, îi dădu brânci și căzu peste bord cât ai zice pește. Clăti cuțitul în santină și se întoarse jos, să mai ia câteva înghițituri din coniacul comandantului. Poate că era un păcat ceea ce a făcut. În fond și la urma urmei, era un păcătos. O să-l prindă din urmă în Iad pe Cornelis Dircx și vor discuta atunci de ce l-a omorât.

— Crezi că se va întoarce? zise Coenraat.

În jurul mesei erau fețe neliniștite în seara aceea. Efectul vinului începea să dispară, iar câțiva începuseră să se gândească la supraviețuire. Speranța e o bestie periculoasă. Vina și coniacul îți dădeau cea mai groaznică mahmureală. Numai fraților van Welderen nu părea să le pese, ordonându-i valetului comandantului să le mai aducă din cel mai bun coniac al companiei. Băiatul de serviciu se clătina pe puntea înclinată cu farfurii cu carne sărată rece de porc și de vită.

Jeronimus se îmbrăcase pentru cină, punându-și la gât unul din medalioanele de aur ale comandantului.

— Se va întoarce după noi, zise el.

— Marea se ridică, zise ofițerul militar. Nu-mi place.

— Se spunea că e cel mai bun căpitan din toată flota, zise unul dintre aristocrați. Și uitați-vă unde ne-a adus: blocați pe un recif.

Prin ușile de stejar puteau auzi urletele soldaților beți care erau încă în cală. Jeronimus se întreba ce se va întâmpla dacă se va întoarce comandantul. Oamenilor le va veni mai ușor să-l strângă de gât decât să dea socoteală pentru faptele lor, în asemenea împrejurări. Prin ferestre auzea zgomotul teribil făcut de valuri pe recif. În astfel de situații dificile, Diavolul își găsește oameni.

Între cimitirul Bataviei și stâncile Houtman, a cincisprezecea zi din iunie, anul de grație 1629

A doua zi bătea un vânt puternic, însuși Dumnezeu conspirând împotriva lui Pelsaert și a Onorabilei Companii. François stătea pe plajă, privind epava.

Era un miracol cum Batavia rezistase așa mult, înfiptă în recif, izbită de marea furioasă, câteodată invizibilă sub valurile uriașe care se spărgeau deasupra ei. Un testament pentru dulgherii din Amsterdam care au ridicat-o și pentru stejarul baltic puternic din care era construită.

Fața arsă de soare a căpitanului era plină de resentimente, de parcă vasul l-ar fi trădat. Nu vroia să se întoarcă acolo, se vedea, părea să gândească că e mai bine să se scufunde să se termine odată cu ea.

Marinarii erau și ei de aceeași părere, cu fețele întunecate și mormăind, nu doreau decât să-și salveze propria piele.

Dar săriră înapoi în barcă, la ordinele lui, și o scoaseră de pe recif, dar când se apropiară de epavă, un val mare îi împinse înapoi, nemaiputând să meargă înainte.

Valurile se spărgeau încontinuu peste bord; cu o seară în urmă, această scurtă călătorie, cu fluxul în creștere, durase mai puțin de o oră. Îi putea vedea pe oameni încă agățați de parapet, privindu-i cum înaintau, țipetele lor fiind purtate către ei din când în când. Dar păreau că nu se apropiau deloc.

În cele din urmă căpitanul țipă:

— Trebuie să întoarcem!

— Oamenii tăi nu încearcă nimic! țipă François la el, deși putea vedea cu ochii lui cum mușchii de pe spate și umeri erau încordați de la efort. Dimineața era pe sfârșite, iar vâslașii erau extenuați doar încercând să-și păstreze poziția, la distanță de o aruncătură de băț de epavă.

— Du-te naibii, îi zise căpitanul, nu putem înainta fără vâsle lungi, zise el și se întoarse.

Nu are rost să mă condamni pe mine, se gândi François, privind la vasul în agonie, deja sunt condamnat dacă nu aduc înapoi vasul. Nu ar fi trebuit să te las să mă convingi să-l părăsesc.

— Domnul comandant se întoarce! țipă cineva și oamenii se înghesuiră pe puntea alunecoasă, printre pânze și frânghii.

Coenraat li se alătură, privind barca încercând să-și croiască drum înainte împotriva valurilor ce se ridicau, agățat de parapetul pupei, sperând într-o dimineață mai bună, mahmur și având sentimente de vină și regret. Se trezise acum, datorită vântului rece și a unei crude realități. Nu era singurul confuz. Cei care strâmbaseră disprețuitori din nas în fața morții când erau beți din cauza coniacului fin al comandantului, sunt mai puțin curajoși în

fața acestor zori cenușii, reci.

Se ruga ca barca să înainteze, cu teamă în suflet. În barca aceea era salvarea, dar sunt de asemenea și ofițeri VOC care vor căuta vinovații dacă se descoperă ce se întâmplase cu o seară în urmă. Cu puțin noroc, vor putea spune că furtuna a distrus cabina. Furia lui va fi rezervată pentru oameni ca Allert Jansz, tunarul, care i-a tăiat spatele servitorului lui cu o sabie când încerca să-l gonească de la butoaiele cu vin, și pe francezul Thiriou, care a spart un cufăr cu bani cu un topor, și pe soldații care l-au sfidat în dimineața naufragiului, îmbătându-se și dezgolindu-și fundurile păroase în fața lui.

Dar mai întâi să scăpăm de coșciugul ăsta plutitor. Trebuie să ne salvăm întâi de mare, după aceea de companie, în plus, Pelsaert, care mai trăia acum doar datorită milei lui Dumnezeu, îi va duce pe uscat și vor vedea ei dacă mai rezistă încă o noapte. Aceste suflete prietenoase îi vor fi recunoscătoare.

Vântul începu din nou să bată, făcând ca valuri imense să se spargă de carenă. Apele crescuseră în mod alarmant și, înfometați cum erau, nimeni nu îndrăznea să se avânte în apele agitate din cală pentru a mai fura restul de butoaie cu vin.

Vechile răfuieli fuseseră încheiate cu o seara înainte. Recunoscuse privirile șirete de pe fețele oamenilor care au apărut brusc în sala de consiliu cu sânge pe mâneci, bând din sticle cu coniac, citindu-se pe chipul lor vina și satisfacția. Minutele treceau, orele se scurgeau, degetele îi înghețau, valurile din ce în ce mai înalte se spărgeau peste pupa. Barca nu înainta deloc, în ciuda eforturilor lor de a vâsli. Tot ceea ce făceau era să se mențină pe linia de plutire.

În cele din urma îi privi cum ridică pânzele și se retrag prin valuri. Plânse de frică, nasul îi curgea și lacrimile i se prelingeau în barbă. Avea să moară.

Dumnezeu pronunțase sentința asupra tuturor.

Insula Verrader

De-a lungul zilei, Hollert și Halfwaack au venit și ei cu două dintre bărcile cele mai mici ale Bataviei. Fuseseră folosite pentru a transporta merinde și oameni pe țărm în prima zi, iar acum aduceau o delegație de pe cealaltă insulă, inclusiv pe Pieter Jansz, ofițerul militar. Îl informa cu răsuflarea tăiată că, deși reușise să instaureze liniștea, mai aveau puțină apă și hrană deloc.

— Proviziile ne mai ajung vreo câteva zile, zise François, dar

mai bine le păstram noi, în caz că se mai răzvrătesc oamenii. Mâine ne vom duce înapoi pe vas, să-i salvăm pe ceilalți, iar după aceea, voi veni eu pe insulă să vă dau instrucțiuni. Până atunci trebuie să păstrezi ordinea cum poți mai bine.

Jansz nu părea prea încântat de cele auzite, iar Halfwaack îi aruncă cumnatului priviri lungi, posomorâte, dar în cele din urmă se întoarseră pe insuliță să păstreze liniștea printre supraviețuitori, așa cum a ordonat el.

După ce au plecat, François bătea plaja în lung și-n lat, nehotărât. Se uită spre canalul dinspre sud-est, la aproape o aruncătură de băț, unde era insulița pe care aproape două sute de suflete erau îngrămădite în deznădejde cu gâturile uscate de sete. În lumina slabă putea încă distinge contururile corturilor ridicate de ei din stâlpi de catarg și din pânze.

Trebuie să facă ceva pentru ei și trebuie să păzească averea companiei. Dar ce să facă să fie bine?

* * *

Zwaantie stătea ghemuită pe plajă, cu genunchii strânși la piept, tremurând de frig. Era sigură că aveau să moară de sete, din cauza vânturilor reci. Îl privea pe nebunul de Pelsaert plimbându-se în sus și-n jos, tremurând și vorbind de unul singur. Singura lor scăpare era căpitanul. Cel puțin el se comporta ca un bărbat. Era acolo, plimbându-se pe plajă, cu cizmele lui de mare tropăind pe bancurile de corali, cu mantia fluturându-i în vânt. Jan îl însoțea.

— Avem o problemă, îi zise el lui Pelsaert, pe un ton tăios.

— Avem mai multe.

— Sunt de acord. În primul rând trebuie să ne ocupăm de ce-i mai important. Trebuie să nu te mai gândești să te întorci înapoi pe vas.

— Să nu mă mai gândesc? cum pot să uit un astfel de lucru? avem o datorie să salvăm bunurile companiei.

— Avem o datorie față de noi înșine. Uită-te în jurul tău, omule. Mai avem 80 de butoaie cu apă pentru 40 de oameni. Pe cealaltă insulă sunt o sută optzeci, sau cam așa ceva, și chiar au mai puțină apă decât avem noi. Dacă nu găsim în curând apă, suntem morți.

— Mai sunt încă șaptezeci de oameni pe Batavia.

— Și ei sunt morți, dacă nu găsim apă.

— Prima noastră datorie este să luăm oamenii și bunurile de pe Batavia.

Care o fi problema lui? se gândea Zwaantie. Cui îi pasă de aur

la capătul lumii, am fi norocoși să mai supraviețuim câteva zile. Să dea Domnul să-l convingă căpitanul pe prostul ăsta îngâmfat.

— Oamenii mei nu sunt de acord cu tine, zise căpitanul.

— Ce vrei sa spui cu asta? țipă François.

— Oamenii mei nu vor sta aici pe stâncile astea așteptând să moară!

Vocea lui se ridica în timp ce vorbea, astfel încât când termină, țipa, tâmplele zbătându-i-se.

Sărmanul comandant părea șocat. Iar apoi Claas Gerritsz, timonierul superior, intră în discuție susținându-l pe căpitan.

— Are dreptate, zise Gerritsz. Oamenii cer să luăm barca și să căutăm apă, acum cât mai suntem încă în putere.

— Vor face ce zic eu, țipă François.

Căpitanul dezaprobă:

— Cel mai bun lucru pe care eu și oamenii mei putem să-l facem este să căutăm apă pe insulele înalte pe care le vedem în vest.

— Nu-i putem abandona pe acești oameni!

— Nu-i abandonăm. Dar căutarea apei e mai importantă decât banii, chiar mai importantă decât oamenii de pe vas. Eu și oamenii mei vom lipsi o zi, nu mai mult. Dacă vom putea găsi apă, ne vom asigura cel puțin că supraviețuim câteva zile.

Zwaantie știa ce plănuia căpitanul. Nu se va întoarce după acest idiot, se gândi ea. În afara urii dintre ei, se gândește să-l salveze și pe prietenul său, Jan.

În cele din urmă comandantul își dădu seama cât de precară era situația în care se află. Lăsă din umeri, resemnat.

— Foarte bine, zise el, dar vin cu voi.

Căpitanul părea dezamăgit. Dar dădu din umeri și spuse:

— Cum vrei, apoi se întoarse, lăsându-l pe François Pelsaert singur pe plajă, singur la comandă, singur în toată lumea. Dumnezeu să-l ajute pe căpitan, se gândi Zwaantie. Iar acum să avem grijă de propria salvare.

* * *

Sussie se ghemui pe pământul tare, tremurând de frig. Undeva, doi oameni se băteau pentru o porție de biscuiți. Aveau acum paznic la apă, dar în acea zi aveau o porție jalnică, un strop de apă într-o cană de lemn. Sussie își linse buzele, deja crăpate și sângerânde din cauza vântului, încercând să ignore chiorăitul mațelor. Se aflau acolo, blocați la capătul lumii, sub soarele care

apunea deasupra lor; ce mod de a muri.

Nu aveau paturi. Cele câteva care fuseseră salvate de pe epavă fuseseră oprite de predicator pentru familia lui. Pusese stăpânire chiar și pe niște pânze pe care le spălase și le folosea drept adăpost improvizat pentru el. Atâta sacrificiu în numele Domnului.

Claas făcea parte din echipajul de pe barca pe care Hollert o luase pentru a se duce pe cealaltă insulă. Nu se vor mai duce la epavă astăzi, se spunea că marea e prea agitată. Claas venise ud, speriat și palid. Tryntgen îl ajută, toți trei înghesuiți și deprimați printre tufișuri și stânci, strânși laolaltă pentru a se încălzi.

Strigătele însingurate ale pescărușilor anunțau venirea serii. Vântul nemilos continua să bată cu putere.

— Ce se întâmplă acolo? îi șopti Tryntgen lui Claas.

— Li se dă apă și biscuiți, zise Claas, se descurcă destul de bine.

— Oare comandantul are vreun plan să supraviețuim?

Claas nu-i răspunse. Sussie avea presimțirea că prezența lui ar îmbunătăți lucrurile. Chiar și faptul că-l știa undeva în apropiere o făcea să se simtă mai liniștită.

— De ce n-a venit comandantul pe insula noastră? șopti ea.

— După mine, se gândesc doar cum să-și salveze pielea.

Sussie nu-și putea crede urechilor. Era de neimaginat.

Tryntgen se gândea la același lucru.

— Nu și domnul Pelsaert, zise ea.

— În căpitan nu am eu încredere, zise Claas. Are o expresie pe față de mi se face pielea găinii.

— Comandantul nu ne va părăsi, zise Tryntgen. El este cel care dă ordine aici.

— Atunci de ce nu este cu noi? întrebă Sussie, dar Tryntgen nu știu ce să-i răspundă.

Se lăsa întunericul, iar vântul bătea mai tare, mai rece.

* * *

Cea mai groaznică noapte din viața lui.

Aprinseră focul cu ajutorul unei cutii: înăuntrul cutiei era o piatră, o bucată mică de oțel și o cârpă impregnată cu praf de pușcă. Au pus câteva surcele unele peste altele, deasupra unor plante uscate și au folosit piatra și oțelul pentru a face o scânteie. Au suflat în flacăra micuță până când s-a transformat într-un foc mic și s-au adunat cu toții în jurul lui, dar surcelele pe care le adunaseră ei nu arseră prea mult și în curând fură transformate în cenușă.

Extenuat, François căzu într-un somn adânc, dar se trezi în miezul nopții, nisipul înțepându-i fața și tremurând din tot corpul. Neputând adormi din nou, asculta zgomotul făcut de valurile care se izbeau de recif. Furtuna venea, rugăciunile lui rămâneau fără răspuns. Vina îl copleșea.

Măcar de-aș fi rămas în Amsterdam, cum îmi propusesem.

* * *

Căpitanul se trezi cum mijiră zorii, dând ordine marinarilor, supraveghind cum restul de biscuiți și de apă era descărcat de pe barcă. Auzi cizme tropăind pe plaja de coral și-l văzu pe comandant venind către el.

— Nu am ordonat așa ceva! țipă Pelsaert.

Căpitanul ridică din umeri. Nu-l interesa ce credea sau ordona comandantul în dimineața aceea.

— Scopul expediției noastre este să găsim apă. Trebuie să ușurăm barca și să lăsăm proviziile pe plajă.

— Dacă vine furtuna și vom fi blocați pe insulă fără apă sau mâncare, o să-mi mulțumești pentru ceea ce am făcut

Se făcu liniște din pricina vântului care sufla, în timp ce ei se uitau unul la altul.

— Cel puțin ar trebui să ne ducem să le spunem oamenilor ce avem de gând, zise comandantul.

Căpitanul se uită la cer, adulmecând aerul precum un animal sălbatic. Simțea că vine ploaia. Se lovi peste coapse, agitat:

— Nu avem timp pentru așa ceva.

— Trebuie să le explic ce planuri avem, ca să nu creadă că i-am abandonat. Nu putem pleca așa, fără să-i asigurăm de bunele noastre intenții.

Bune intenții. Unii dintre oameni se uitară la comandant, uimiți de un sentiment așa de superficial.

— Du-te tu acolo, mulțimea aia de nebuni va lua barca și te va păstra cu ei.

— Nu-i pot abandona.

— Nu se vor lăsa conduși nici de tine, nici de altcineva.

— Trebuie să le duc măcar un butoi cu apă.

— Nu avem timp de așa ceva. Un butoi în plus sau în minus nu contează pentru ei. Dacă nu găsim apă bună și multă, s-a zis cu noi, iar mustrările tale de conștiință nu mai au nici o importanță pentru noi.

— Este un ordin!

Dumnezeule, vorbea serios. Se apropie de el, astfel încât se uita în jos la el.

— Nu-mi poți da ordine acum! suntem blocați la capătul lumii, iar eu sunt singura ta speranță, așa că nu mai face pe atotputernicul cu mine.

Spre surprinderea lui, Pelsaert își păstră poziția:

— Neascultarea ordinelor este echivalentă cu răzvrătirea.

Căpitanul schimbă tactica, vorbind mai calm.

— Vom pleca doar o zi sau două.

— Nu. Nu-i pot părăsi fără o explicație.

Comandantul lăsă învins mâinile în jos și plecă. Jan Evertsz privise cearta, ceilalți stând neliniștiți în spatele lui.

— Ce zice?

— Vrea să se ducă pe insulă cu un butoi cu apă și să capete binecuvântarea lor pentru această călătorie.

— Hai să-i facem felul și gata!

Două săptămâni în Iad îl făcuseră pe sărmanul om să nu mai judece clar. Nu puteai să-l omori pe un consilier al Indiilor când aveai 40 de martori, chiar dacă te aflai la capătul pământului. Îl luă pe Jan deoparte, arătându-i mulțimea de marinari care așteptau lângă barcă.

— Ai încredere în ăștia că își vor ține gura? să zicem că se întâmplă o minune și putem pleca spre Batavia. Guvernatorul Coen va dori să știe de ce comandantul nu e cu noi și ne va amenința cu spânzurătoarea pentru dezertare. Iar unul dintre acești băieți de acolo îi va spune că te-a văzut cum l-ai înjunghiat. Ce crezi că va face atunci?

— Nu vom merge spre Batavia. Să mergem spre Melaka. Dacă e cineva care ne poate duce acolo, atunci tu ești acela. Cei din Specks ne vor ajuta, mai ales dacă vor crede că-i vom răsplăti cu ceva din aurul companiei.

— E mai bine să dispară mai târziu când nu se va mai da vina pe nimeni. Nu vrem să cadă totul pe noi.

Jan trase cu degetul pe obraz o urmă subțire. Știe că am dreptate, se gândi el.

— Avem nevoie de toată apa, zise Jan. De ce să le-o dăm câinilor de pe insulă?

— Ne putem lipsi de un butoi.

— Să vedem dacă o să mai crezi același lucru și când ne vom afla la distanță de o săptămână față de Java și o să-ți iasă limba

afară de un cot de sete!

— Fă ce zice, Jan. Fă ce zice el.

* * *

François stătea singur la pupa, privindu-i pe marinari în timp ce vâsleau spre insuliță. Prețiosul butoi cu apă fusese plasat în mijlocul bărcii. Jan se uita la el de parcă ar fi fost un cufăr plin de guldeni de aur. Dar poate că era mai prețios decât o monedă acum. Unde ai fi putut să-ți cheltuiești banii pe insula aceasta uitată de Dumnezeu?

Vâsliră în tăcere tot drumul, vântul biciuind barca, iar apa udându-le hainele.

Când se apropiară, Evertsz se ridică la cârmă și arătă cu degetul:

— Uită-te la proștii ăștia!

Oameni uitați de Dumnezeu erau adunați pe plajă, putea să le audă strigătele de la o milă distanță, purtate de vânt. Cum se apropiau de ei, ei începură să înainteze spre barcă.

— Vor să ne captureze! zise Evertsz.

— Sunt disperați după apă, răspunse François.

— Întoarce!

Oamenii de la vâsle nu aveau nevoie de încurajare. Lăsară vâslele la o parte și întinseră pânzele.

— Ce faceți? țipă François.

— Privește-i pe idioții ăștia! dacă ajung la barcă, ne vor face să ne scufundăm!

— Vă ordon să vâsliți spre plajă, strigă François.

Marinarii ezitau, unii din ei privind către Evertsz. François înțelese că aici autoritatea sa asupra marinarilor dispăruse.

— E prea periculos, zise Evertsz.

— Vă ordon să întoarceți barca spre insulă! țipă François. Nu-i putem lăsa acolo!

— Nu aveți încotro, domnule comandant, zise Evertsz, arătând către plajă. N-aveți decât să muriți cu ei dacă asta vă convine.

Asta era. Evertsz nu intenționase să renunțe la apă. Mai mult, vroia ca Lucretia van den Mylen și comandantul să moară, pentru ca el să nu-i mai dea socoteală guvernatorului general când ajungeau în Java.

Dar avea dreptate, aceasta era șansa lui. Putea rămâne cu oamenii, dacă asta era dorința lui. Apele erau mici aici și ar fi putut să ajungă pe plajă cu ușurință. Dar, dacă nu rămânea cu Jacobsz și cu adunătura lui de marinari, ce șanse erau ca ei să se întoarcă să le

aducă apă, dacă ar fi găsit? căpitanul și oamenii lui îi priveau cu dispreț pe pasageri, pe toți. Salvarea oamenilor, cel puțin în această viață, depindea de modul în care François Pelsaert reușea să-i păstreze pe acești marinari cinstiți.

Fusese o clipă, înainte ca vântul să sufle în pânze, în care s-ar fi putut răzgândi și sări în apa puțin adâncă, pentru a se putea îndrepta spre plajă. În schimb se răzgândi și se așeză la prora, privindu-l pe Evertsz întorcându-se pe unde a venit.

Se întoarse și-i privi pe oamenii de pe insulă cum dispar în ceața care acoperea insulele acestea fermecate. Se uită după ei chiar și după ce blestemele și înjurăturile lor fură purtate de vântul nemilos, până când oamenii deveniră doar niște puncte pe marea furioasă, cenușie.

Cimitirul Bataviei

Lucretia era pe plajă și privea cum barca făcu cale întoarsă îndreptându-se spre canal. Preț de câteva minute ea îl zări pe François stând la prora, în jacheta lui roșie, elegantă. Toată dimineața trecută l-au așteptat să vină. Acum se întâmpla asta.

Câțiva loveau apa, alții chiar au încercat să înoate după ei.

— Ce face? se plânse predicatorul. De ce nu se întoarce?

În timp ce barca traversa canalul, o liniște neobișnuită se lăsă pe insulă. Bărbați și femei se uitau lung, uimiți. Apoi câteva femei începură să plângă.

— Blestemat să fie! zise cineva.

Ea se întoarse. Era caporalul masiv, Steenhower.

Pe vas, aceste blesteme l-ar fi costat trei ture de chilă. În dimineața aceea, nici măcar predicatorul nu spuse nimic împotriva lui.

* * *

Fiu de târfă țigancă! zicea Weibbe Hayes în gând. Nu că ar fi fost surprins. Înțelegea logica lui mai bine decât oricare dintre vânzătorii de aici. Pelsaert gândea ca un soldat, făcea o retragere tactică, îi sacrifica pe câțiva pentru victoria totală.

Și ar fi fost în regulă dacă era o bătălie. Dar asta nu era o bătălie, iar în mintea lui, domnul Pelsaert avea o datorie morală față de ei. Presupunea că acea responsabilitate se pierduse în momentul în care Batavia rămăsese blocată pe recif.

De fapt, ce spera? întotdeauna soldatul era cel care suferea când ceva nu mergea bine, fie în luptă, fie la un naufragiu. Ofițerii întotdeauna fugeau primii și-i lăsau să sufere pe cei de rând, care-i

urmau cu credință. Dar dacă luai moneda celuilalt, te puteai face vinovat de trădare. Erai ca o sabie pe care o cumpărai, prin natura ta puteai fi înlocuit.

Oare nu era François Pelsaert un nenorocit, dar nu cel mai mare dintre ei, pentru că el avea pretenția că e mai bun decât restul lumii?

Insula Verrader

Ordonase ca ei să nu meargă mai departe de insulele înalte, dar cum porniră din insuliță la prima lumină a dimineții François observă că nu fusese nimic lăsat pe plajă, toate proviziile fuseseră luate cu ei, deși insulele erau, după calculele lui, la câteva ore de navigat distanță. Luaseră și femeile cu ei, pe târfa de Zwaantie Hendricks și pe soția unui tunar cu copilul ei.

În dimineața aceea marinarii nici măcar nu se prefăceau că sunt rușinați.

În timp ce treceau prin apele nu prea adânci, se gândea: ar trebui să le cer socoteală pentru asta. În schimb se așeză la prora tăcut.

Febra îi revenise și se simțea slăbit de foame. Îi era frig, înghețase de frig. Încerca să se încălzească suflându-și în mâini. Nu se prefigura nici o schimbare a vremii, nici o soluție simplă pentru a ieși din impas.

Poate că are dreptate căpitanul, se gândi el. Cu ce-i ajută pe oameni dacă stau și mor acolo cu ei? după ce vom salva oamenii, ne vom gândi cum să salvăm proprietatea companiei.

Dacă găsim apă, restul ne va fi iertat de către Dumnezeu.

* * *

Înaintau încet, duși de curent, cu pânzele strânse, în timp ce căpitanul încerca să deslușească labirintul recifului care despărțea aceste insule înalte de lagună. Zwaantie stătea jos la prora. Puicuța nu se oprea din plâns, ar fi vrut să dea ortul popii. Toți erau tăcuți, le era frică de acest loc, de curenții puternici și de păsările ce scoteau sunete ciudate, ascuțite.

Când se apropiară, văzură că nu este doar o singură insulă, ci două, cea mai înaltă nu era mai mare decât dunele de la Texel, probabil, iar cea din sud avea cam două-trei mile lungime.

Trecură de stânci ciudate, în formă de ciupercă, pline cu excremente de păsări, având la bază calcar și fiind înconjurate de dune de nisip și întinderi de noroi. O focă se încălzea la soare, dar când îi văzu, deschise un ochi și apoi adormi la loc.

Căpitanul dădu un ordin oamenilor de la vâsle și ei o porniră prin apa puțin adâncă spre plaja lungă și albă, mai albă decât văzuse Zwaantie vreodată. Câțiva dintre oameni săriră din barcă în picioarele goale, să tragă barca la mal, dar imediat unul din ei urlă de durere și trebui să fie tras înapoi în barcă, sângele curgându-i șuvoi din picior. La câteva minute după aceea, un alt om păți același lucru. Noroiul gros de pe fund era plin de scoici ascuțite ca un briceag care tăiau bucăți mari de carne din talpă.

Pe când cei doi oameni se văitau în santină, căpitanul scuipă în apă și zise:

— Locul ăsta-i blestemat.

* * *

Și-au petrecut ziua căutând apă, deși i se părea lui Zwaantie că niciunul nu căuta prea mult, pentru că nimeni nu avea chef să se depărteze prea mult de barcă, și cine-l putea învinovăți?

Insulele nu erau mai primitoare decât insulițele pe care le lăsaseră în urmă, erau doar ceva mai multe dealuri nisipoase acoperite cu tufișuri. Una avea o plajă albă, așa de diferită de insula pe care tocmai o părăsiseră, care era toată din coral. Locul acesta părea să fie locuit în principal de păsări, stoluri uriașe care întunecau cerul când zburau: pescărușI, cormorani și pitulici, în timp ce pietroșei albi și bâtlani ciuguleau și treceau prin noroiul puțin adânc. Zwaantie văzu un cuib uriaș de vulturi înălțându-se pe unul din promontorii.

Imediat după ce coborâră au auzit strigăte de pe plajă, unii dintre marinari descoperiseră bălți cu apă de ploaie printre stâncile de granit, dar apa fusese infestată cu apă sărată de mare și nu era potabilă. Căpitanul ordonă oamenilor să sape gropi în diverse locuri, dar nu găsiră decât nisip alb sau calcar.

Nu încercau decât pe jumătate. Ca și ea, tot ceea ce doreau era ca dulgherii să termine de pus scândurile de apărare pe barcă, scânduri care erau necesare bărcii pentru a rezista unei călătorii mai lungi.

Văzu privirile secrete pe care Jansz și căpitanul și le aruncau. Știa ce gândeau, nu doreau decât să plece cât mai repede din acest loc. În ceea ce o privea, îi mulțumea lui Dumnezeu că existau oameni cu mușchi și creier suficient pentru a-l folosi. Dacă ar fi fost lăsați pe mâna fătălăului de Pelsaert, nu ar fi rezistat nici măcar o săptămână.

XIII

Întreabă pe oricine, și îți va explica cât de nevinovat e.

Întrebați-l pe cumnatul căpitanului, pe Halfwaack. Când el și colegul lui, timonierul inferior, Hollert, l-au văzut pe comandant depărtându-se de insula din apropiere, s-au hotărât să-i caute. Nu intenționaseră să-i abandoneze pe oameni. Fusese decizia comandantului.

Întrebați-l pe Claas Jansz, soțul lui Tryntgen Fredericx.

Se întoarse cu spatele la cârmă, crezând că s-au dus să caute apă pe insulele înalte. Nu a fost intenția lui să-și părăsească soția; Hollert și Halfwaack au hotărât să nu se mai întoarcă.

Erau nevinovați în greșeala lor, cum toți oamenii sunt nevinovați. Nu am întâlnit încă un om vinovat în lunga mea experiență de păcătos.

Dacă un astfel de om există, nu era acolo în dimineața aceea.

Insula înaltă din vest

Mai târziu în după-amiaza acelei zile barca apăru din nou, oamenii se strânseră pe plajă să o privească cum se apropie, târâindu-și picioarele prin nisip, vina făcându-i să se simtă agresivi. Căpitanul își ținea mâinile în șold, cu o expresie impenetrabilă. Toți stăteau acolo în tăcere, privind cum vâsleau. Era barca cea mică.

În timp ce se apropia, căpitanul îl recunoscu pe Halfwaack, nenorocitul de cumnat al lui. Nu mai vorbiseră unul cu altul de când el se luase de Zwaantie. Niciodată nu-i plăcuse să plece într-o călătorie mai lungă pe ocean cu vreun membru al familiei, ce credeau ei, că o să trăiască precum un călugăr? nu dorise ca el să facă parte din echipaj, el și Pelsaert pe același vas, erau condamnați de la început.

Halfwaack își croi drum prin apă, cu buzele albe de mânie. Probabil nenorocitul credea că-i datorează ceva.

— Ce faci aici?

— Același lucru voiam să te întreb și eu pe tine, căpitane.

Se uită la ceilalți. Mai erau și Hollert, timonierul inferior, Claas Jansz, trompetistul și încă vreo câțiva.

— Căutăm apă, zise François.

— Oamenii cred că i-ai abandonat, domnule comandant.

— Dacă nu găsim apă, o să murim cu toții, îi zise căpitanul. Dar nu ne-ai spus ce cauți tu aici.

Se auziră mai multe picioare târșite, mai multe replici bombănite.

— Oamenii ne-au trimis după voi. Vor să știe ce planuri aveți ca

să supraviețuim.

La naiba cu ei, se gândi căpitanul. Hollert și Halfwaack erau oamenii companiei, trompetistul la fel; dacă se hotăra să aplice planul lui Jan și să fugă la Melaka dezertând la cei din Specks, va trebui să se mulțumească cu nenorociții ăștia și cu Pelsaert. Asta complica lucrurile.

— Ne-am gândit că intenționați să ne lăsați aici cu ceilalți, în timp ce voi vă îndreptați spre Java, zise Halfwaack.

Căpitanul râse în barbă:

— Nu asta a fost intenția noastră.

Toți râseră nervoși. Nimeni nu se privea în ochi.

* * *

Și așa, strânși în jurul focului de pe plajă, luară o hotărâre.

— Aici nu e apă, zise căpitanul. Dacă rămânem aici, o să murim cu toții.

— E doar prima zi de căutare, protestă François, poate doar asta stă între oameni și moarte. Nu putem renunța așa ușor.

— Vremea se înrăutățește. Dacă vine vreo furtună, nu vom mai reuși să plecăm de aici.

— Asta ar putea fi în favoarea noastră. O furtună aduce ploaie.

— Cu doar douăzeci de galoni de apă rămași nu ne putem permite să aflăm.

Se auziră murmure de aprobare de la marinarii care erau destul de aproape pentru a auzi.

— Dacă plouă, vor supraviețui, se auzi o voce din spatele lui. Dacă nu, vor muri.

Se întoarse. Era Claas Gerritsz:

— Nu are sens nici să murim și noi cu ei.

— Tragi concluzii pripite, țipă François, sperând ca măcar un marinar să-l sprijine. Când vasul se va distruge pe recif, mai multe butoaie cu apă vor pluti spre țărm.

— Apa din butoaiele s-a amestecat cu apa de mare, în ziua naufragiului.

— Nu-i putem părăsi pe oameni!

— Nu le datorăm nimic, zise Jan Evertsz.

Căpitanul îi făcu semn din priviri să tacă. Dar atunci vorbi Hollert:

— Este adevărat, zise el. Ați văzut cu toții cum s-au comportat când încercam să încărcăm bărcile de salvare. Și-ar fi călcat în picioare propria mamă să ajungă pe țărm. S-au răsculat împotriva

ofițerului militar când a încercat să păzească butoaiele cu apă. Dacă nu mai au apă, a cui e vina?

Era clar că Hollert și Halfwaack vorbiseră deja cu căpitanul și nu intenționau să se întoarcă la oamenii de pe insulă.

— Am o responsabilitate față de ei, zise François.

Căpitanul arătă cu degetul marinarii adunați în jurul bărcii pentru a se încălzi puțin și zise:

— Iar eu am o responsabilitate față de ei. Dacă nu găsim apă, vom muri cu toții.

— Are dreptate, zise Claas Gerritsz.

— Propun să ne îndreptăm către insula principală. Nu cred că suntem la mai mult de patruzeci-cincizeci de mile spre vest.

A recunoscut acum, se gândi François. Tot timpul a susținut că au lovit vreun banc necunoscut de nisip. Cu această afirmație a admis că știa că se aflau pe stâncile Houtman.

— Nu. Nu putem abandona oamenii.

— Dacă găsim apă, pe insulele din sud sau pe oricare din insulele din apropiere, o vom aduce înapoi pentru oamenii de pe insulă. Nu-i abandonăm, dimpotrivă suntem singura lor salvare.

François se gândea care ar fi cel mai bun lucru de făcut. Avea o obligație să meargă cu acei oameni, să se asigure că-și îndeplinesc datoria, că ei caută cu simț de răspundere apă și că nu se îndreaptă direct spre Batavia raportând că ceilalți s-au pierdut. Dar era de asemenea consilierul Indiilor și era normal să păzească bunurile companiei. Dar oamenii? nu era dator și față de ei, să se asigure că mențin ordinea și că nu-și pierd speranța?

François dezaprobă:

— Trebuie să mă gândesc mai bine.

— Nu avem timp de gândit, spuse căpitanul, iar disprețul din vocea lui era evident.

Acum îmi pune la îndoială judecata și capacitatea de a lua decizii de față cu toată lumea, se gândi François. E ușor să iei decizii când nu te interesează decât cum să-ți salvezi pielea.

Căpitanul mai răsuci o surcea în focul mic.

— Pot să vă spun ceva în particular? întrebă el.

Merseră puțin mai departe de foc, să nu audă și ceilalți. Au stat acolo mult timp, vântul biciuindu-le fața, încercând să-i doboare la pământ. Douăsprezece cufere cu bani, banii companiei. Îi venea să plângă. Ce se întâmplase cu el? ar fi trebuit să rămână în Olanda, cum plănuise. Căpitanul stătea aproape de el, aplecat.

— Ne-ai sacrifica pe toți, doar ca să ai conștiința mai împăcată?

— Problema nu este conștiința mea.

— Chiar așa? trebuie luate decizii dure, domnule comandant.

François nu avea chef să audă asta, nu voia ca bruta asta să-i sporească temerile. Trebuia să-și facă datoria, nu să încerce să scape mai ușor.

Se uită la cer. Nu erau stele, același cer acoperit de nori ca în seara în care au ajuns pe stânci. De ce nu plouă?

— Bine, zise el, dar numai până la Southland. Găsim acolo apă și ne întoarcem după oameni.

— În regulă. Cred că știi că altă alternativă nu există.

François se simțea de parcă ar fi ratificat o decizie care fusese deja luată. Acum era purtat de ea, dar, când se va termina, se întrebă cine își va asuma responsabilitatea dezastrului.

A șasea zi din iunie, anul de grație 1629

François se trezi înțepenit de frig și-l apucă depresia pe loc când își aminti unde era și cum ajunsese în acest loc pustiu și rece. Puse picioarele pe pământ și-și croi drum spre plajă, unde de-abia putea zări silueta bărcii.

În ziua judecății de apoi voi da socoteală pentru ziua asta.

* * *

Și așa porniră, în total patruzeci de suflete, dintre care două femei și un copil de trei ani, cu barca cea mică legată în spate de barca mare. În zorii zilei cenușii, Batavia nu părea mai mare decât un punct. François se lăsă moale pe prora. Se simțea de parcă ar fi înghițit pietre.

Căpitanul dădea ordine de la mânerul cârmei, călăuzindu-i spre larg prin labirintul crestat de recif și insule adăpostite.

Am făcut tot ce am putut, se gândea François, am căutat peste tot apă, chiar am cerut să mă întorc și să mor alături de ei. Ce pot să fac eu dacă ceilalți nu au puterea de a-și îndeplini datoria când eu nu sunt de față?

Dar totuși o voce nu-i dădea pace, era conștiința lui nemiloasă. Nu va ști niciodată dacă a făcut ce trebuia dintr-un motiv greșit.

Strigătele pescărușilor se asemănau cu ironia unei mulțimi. I se deschisese o portiță de scăpare, dar își dădu seama că nu mai dorea cu orice preț să trăiască, era ca atunci când moartea părea mult mai sigură. Sălbăticia urâtelor păsări de mare și a șobolanilor i se părea așa de străină, precum lumea cealaltă, ca regiunile întunecoase și necunoscute ale propriului suflet.

Cimitirul Bataviei

Ce gloată, se gândea Weibbe. Beau toată apa din prima zi, iar apoi stau aici urlând, așteptând să-i salveze cineva și blestemându-i pe Pelsaert și pe căpitan. De parcă ar fi vina altcuiva că ei au băut toată apa.

Oricum, nu cred că mai are vreo importanță acum. Oricum o să murim toți aici, într-un fel sau altul, fie că am fi avut porții de apă sau nu. Totuși, așa cum învățase în bătălii, nu știai niciodată când lucrurile se întorceau în favoarea ta, când credeai că vei muri apărea ceva și te salva. Trebuia să mergi înainte, prin asta dovedea un bărbat curajul lui. Priviți-l pe Steenhower, era cât o moară de vânt, dar deja renunțase.

Îi găsi pe predicator și pe familia lui adăpostiți după o stâncă, copilul cel mai mic plângând în poala mamei lui, iar predicatorul în genunchi, rugându-se cu voce tare la Dumnezeu. S-ar putea să aibă efect. Din experiența lui, Dumnezeu era imprevizibil.

Predicatorul deschise ochii când văzu umbra lui Weibbe. Probabil că aștepta să apară unul din îngerii lui Dumnezeu, dar nici pe departe. Când îl văzu pe Weibbe, fața lui căpătă o expresie ciudată, speranța și suspiciunea amestecându-se în privirea lui.

— Lucrurile devin disperate, părinte, zise Weibbe. Predicatorul nu putea vorbi, buzele-i erau uscate de sete și vânt. Vrei să trăiești, omule?

— Totul. E în mâinile. Lui Dumnezeu.

— Dumnezeu îi ajută pe cei ce se ajută, zise Weibbe. Unde elimini apa?

Predicatorul se ridică, deși fusese un efort cam mare.

— Ce tot spui acolo?

— Tot ce trebuie să faci este să bei aceeași apă de două ori, înțelegi ce vreau să spun?

— Ce prostii spui tu acolo?

— Dacă închizi ochii nu-i mai rea decât berea pe care ne-o dădea pe vas.

— Dar așa fac animalele, mormăi predicatorul.

— Când suntem reduși la condiția unor animale, nu mai există altă cale.

— Mai bine mor decât să mă înjosesc în fața lui Dumnezeu, zise el căzând înapoi pe nisip.

— Vremea se schimbă aici cât ai clipi din ochi. Puțină ploaie și vom scăpa.

Weibbe se uită la cer. Era acoperit de nori, același vânt bătea dinspre nord-vest, aruncându-le bucăți de coral în față. Nici un strop de ploaie.

— Un om nu poate bea propria urină.

— Nu o bei pe a mea, zise Weibbe, neputându-se abține să glumească.

Când urma să mori, predicatorii și președinții flotei nu mai aveau aceeași putere asupra ta.

— Haide, omule, catolicii beau sângele lui Iisus. O să reușești și tu să bei urina lui Gijsbert.

— Piei din calea mea, diavole.

— Atunci mori. Nu mă interesează.

— Am încredere în rugăciunile mele.

Poate că avea dreptate. Ce rost avea să încerci să supraviețuiești? comandantului și lui Jacobsz le va lua cel puțin două luni să ajungă în Batavia și încă o lună să se întoarcă, dacă reușeau.

Într-o zi, maxim două, vor muri cu toții de sete. Predicatorul își continuă rugăciunile față de Cel Atotputernic. Weibbe îl asculta recitându-și rugăciunile în noaptea adâncă, până când vocea lui uscată nu mai putu să articuleze nici un cuvânt.

Stâncile Houtman

Jeronimus se așezase în scaunul sculptat al comandantului, examinând Marea Cabină, plimbându-și mâinile pe spătarul de lemn ale fotoliului, imaginându-și că este consilier al Indiilor și comandantul flotei. Era nevoie de imaginație, bineînțeles, deoarece conținutul cuferelor comandantului era împrăștiat pe podeaua cabinei, plutind într-o baltă de apă de mare la tribord. Era imposibil să stai în picioare în cabină, pentru că Batavia era și mai înclinată, iar mobila grea din cabină apăsa pe bastion.

— Adu-mi niște vin, și repede, țipă el la un servitor imaginar care se grăbi să-i îndeplinească porunca.

Schiță un desen pe brațul fotoliului cu degetele de la mâna stângă.

— Într-adevăr, doamnă van den Mylen, am văzut multe minunății în Indii și ar trebui să fii cuprinsă de frică în fața unor lucruri pe care le-am văzut eu.

Examina conținutul sertarului, găsi o scrisoare a lui Pelsaert, cu scrisul lui meticulos ce conținea un inventar al cumpărăturilor pentru asigurarea proviziilor, ce data de la coborârea lor în golful

Table.

— Fă o copie a acestei scrisori, dle Vries! comandă el.

Un val mare se izbi de vas, care se cutremură în urma impactului. Jeronimus scoase un sunet ascuțit și se îndreptă spre ușă.

— Dumnezeu nu ar suporta un sfârșit așa de umilitor pentru mine! țipă el.

Se întuneca. Mulțumit că vasul era din nou stabil, se împletici prin cabina alunecoasă până la patul lui Pelsaert și se așeză acolo, ghemuindu-se pe o parte. Își puse o cuvertură peste cap și stătu acolo, tremurând, neavând somn, țipând furios la demonii mării care-l chinuiau în noaptea lungă.

Cimitirul Bataviei

Tryntgen Fredericx stătea pe rocile albe de granit, valurile legănând ușor coralii de la picioarele ei. Un pescăruș se rotea pe deasupra, urmărind valurile mici de-a lungul fâșiei de nisip.

Stătea cu capul pe genunchi și nu-și ridică privirea când auzi pașii lui Sussie pe stâncă și când sora ei îi puse o mână pe umăr.

— Tryntgen, draga mea.

Plângea, fără să scoată un sunet, deși Sussie vedea cum pieptul i se ridica cu greu. Nu aveai ce să-i zici, nici o consolare nu era suficientă.

Așteptai anumite lucruri de la un bărbat, presupunea ea. Cel mult, așteptai să-ți fie credincios, dar, așa cum erau bărbații, zicea Tryntgen, asta nu era întotdeauna posibil. Dar și asta putea fi iertat. În cel mai rău caz, te așteptai să te iubească cum puteau ei mai bine, în felul lor.

Era prea mult să-i ceri unui bărbat să nu se furișeze în miezul nopții să-și salveze propria piele în timp ce tu mureai de sete într-un loc uitat de Dumnezeu? dacă s-ar fi dus în docuri și și-ar fi încercat norocul cu târfa cea mai proastă, în cel mai ieftin bordel, ar fi fost o trădare, dar ai fi putut înțelege că-i doar un bărbat și că uneori este foarte greu să reziste tentației.

Dar asta era o trădare ce nu mai ținea de păcatul cărnii. Ce puteai să-i spui? cel puțin durerea și umilința nu vor dura mult, dar ar fi un gust amar cu care să mori. Și ce trădare, să faci o femeie să plângă așa, când ar fi avut nevoie de lacrimi, peste o zi sau două, când ar fi dat tot ce avea pentru un strop de rouă.

XIV

Pentru un om care moare de curiozitate ar fi interesant, cred, să

vadă cum ar trăi Claas restul vieții, dacă ar reuși să ajungă în Java. Viața este scurtă și el credea că a mai câștigat câteva ore. Mă întreb cum se va bucura el de scurtul timp care-i mai rămâne, cât de plăcut va fi.

Remușcările fac un om să fie bun. Dacă nu are remușcări, poate face ce vrea, fără să privească înapoi. Dar un om poate fi bun și în același timp face lucruri rele, și eu pe astfel de oameni îi consider extrem de interesanți.

Dacă aveți imaginație, poate puteți să scrieți o poveste despre Claas Jansz, să priviți în viitor și să vedeți ce-i rezervă. Cred că ne-am înțeles că este un om bun care a făcut un lucru monstruos, și ceea ce și-a cumpărat el cu un singur gest nu e viața, ci o viață în Iad.

Cimitirul Bataviei, a zecea zi din iunie, anul de grație 1629

Cioc-cioc-cioc.

Sunetul se auzea neîncetat, înnebunindu-te. Cineva răsturnase butoiul de apă cu susul în jos și numai picioarele îi rămăseseră afară, se târâse înăuntrul lui și zgâria cu o cană de metal fundul butoiului pentru o picătură de apă.

Cerul era de culoarea perlei răspândind o lumină ce făcea să te doară ochii. Judick avea gâtul și limba atât de uscate încât nu putea vorbi.

La marginea apei, un copil băuse apă de mare și se tăvălea de durere prin apă. În curând se va îneca și va muri. Nimeni nu avea destulă forță să se ducă acolo și să-l salveze.

Tatăl ei, care nu se putea ridica din genunchi, se ruga la Dumnezeu pentru izbăvire. Unul din frații ei plângea suspinând așa tare că se întreba cum de mai are puterea să țipe.

Un corp umflat plutea pe țărm, mirosind îngrozitor; murise înecat încercând să ajungă la țărm de pe navă. Cel puțin murise repede, îi spusese mama ei.

Judick închise ochi, gândindu-se cum ar fi fost să fie căsătorită. Apoi se pregăti să moară, cum putea ea mai bine.

* * *

Butoaiele cu apă nu mai erau păzite, nu mai era nici un strop de apă în ele. Corturile soldaților, deși improvizate din pânză și lemnul scăpat de pe vas, fuseseră aliniate în ordine. Mureau în mod disciplinat. Weibbe Hayes, cu buzele crăpate și sângerându-i, stătea sub o marchiză de pânză, fiind prea slăbit să se mai poată mișca, luptându-se cu fantome ce aveau cești cu apă rece și care nu-i

dădeau pace.

Îl privi pe unul dintre tinerii recruți, Mattys Beer, picurând urină într-o cană de tablă și ridicând-o la buze cu mâinile tremurând. Mărul lui Adam îi tremura în timp ce ducea cana la gură, dar nu putea s-o facă. Vărsă lichidul și azvârli cana, prăbușindu-se la pământ, plângând.

Steenhower cel masiv se târâse până la jumătatea plajei către marginea apei, delirând, iar acum zăcea prăbușit pe plaja de coral, aproape mort, presupunea Weibbe. Erau atâtea moduri de a muri pentru un bărbat: să se înece, să moară de sete sau de febră, sau de frig, să fie zdrobit de o roată, sau să moară într-o bătălie răpus de o flintă, îndurând atâtea chinuri ca un criminal de rând. Orice ar fi spus predicatorul, nu avea nici un sens.

Luai totul așa cum era, erai un prost să opui rezistență, pentru că în final oricum nu aveai nici o șansă.

Lucretia stătea sub pânze, prea slăbită pentru a se mai mișca, bântuită de umbrele morții. Membrele i se contractau nervos la zgomotul pe care-l făceau crabii pe plaja de coral, umbra unei păsări care se rotea deasupra căzu peste fața ei, amintindu-i de alte umbre ce se mișcau pe coridorul de pe Batavia, rememorând totul cuprinsă de panică. În delirul ei, se agita încercând să se ferească de mirosul urât al respirației lor, de mâinile lor dure și murdare.

— Doamnă van den Mylen, se auzi o voce.

Cine era? o voce blândă, și brusc se trezi în Amsterdam, unde un servitor o trezea din patul ei din casa de pe Herenstraat.

— Doamnă van den Mylen, zise vocea din nou, v-am adus puțină apă.

În sfârșit simțea prețiosul lichid pe limbă. Se năpusti asupra lui, sorbindu-l până la ultima picătură din cana de tablă. Se uită lung la fața celui aplecat deasupra ei, se încruntă, încercând să-și amintească.

— Sunt Andries, spuse el.

Numele nu-i spunea nimic. Își linse buzele, amintindu-și de gustul bun al apei, ceva de care fusese privată în ultimele zile. El îi așeză capul înapoi pe pământ și brusc se trezi în întuneric, încercând să se împotrivească violului.

Andries o părăsi și se târî să-și găsească un loc retras să moară și el.

25°36' latitudine sudică

După câte se părea, Dumnezeu era hotărât să-l zdrobească pe

François Pelsaert. Era greu pentru un om să nu ia tot ce se întâmpla ca pe o cruciadă personală îndreptată împotriva lui.

O jumătate din lună își făcu apariția printre norii cenușii. Marea crescuse, iar un vânt puternic bătea dinspre nord-vest, iscând valuri ce se spărgeau peste prora micuțului lor vas, udându-i până la piele. Vântul era prea puternic pentru a întinde pânzele, în schimb căpitanul îndreptă barca spre mare sperând să o pornească în larg.

François tremura violent în mantia lui având puțin timp să reflecteze la nenorocirea ce i se întâmplase. Barca lua apă la bord, marinarii încercând s-o scoată cu cești, castroane, chiar și cu mâinile goale. François li se alătură, pentru că acum rangul nu mai conta, dacă barca se scufunda vor muri cu toții. Arunca apa cu o ceașcă de tablă, dar tremura așa de tare de frig și de spaimă încât vărsa aproape toată apa înapoi în barcă. În jurul lor, marea și cerul de culoarea plumbului se contopeau într-un singur dușman.

Barca pe care o trăseseră după ei de la stâncile Houtman se umpluse cu apă și atârna de parcă ar fi fost o ancoră.

— Dezlegați-o! țipă căpitanul prin vântul care sufla puternic.

Halfwaack șovăia să îndeplinească ordinul.

— Taie frânghia! țipă căpitanul la el. Taie-o sau ne vom îneca cu toții!

Halfwaack tăie frânghia cu cuțitul. Barca se pierdu în întuneric.

Degeaba. Erau prea mulți. Indiferent cât de multă apă ar fi scos, santina se ridica și François își dădu seama că urmau să se ducă la fund.

— Butoaiele! țipă căpitanul.

— Ce?

— Trebuie s-o golim! și pâinea trebuie aruncată! trebuie aruncat totul peste bord sau suntem terminați!

De data aceasta oamenii erau prea înspăimântați să se mai împotrivească.

Apoi începu să plouă cu găleata, udându-i până la piele. Poate că ploaia va ajunge și la oameni, se gândea François. De fiecare dată când se gândea la ei, simțea o durere în stomac. Ar fi trebuit să stau cu ei.

Moartea nu mai părea așa înfricoșătoare, era sigur că vor muri, dacă nu în noaptea asta, atunci cealaltă. Doar căpitanul părea nezdruncinat, de neclintit, stând ca o statuie de granit, cu fața spre valuri, păstrând barca în direcția vântului. Părea că nu-i e teamă deloc. François îl admiră pentru o clipă. Era un porc, un prost, dar

avea curaj. Încă credea că poate învinge marea. Chiar și acum, după ce adusese nava cea mai mare a companiei pe un recif, încrederea lui rămăsese intactă.

Îmi închipui că, dacă va supraviețui, va da vina pe altcineva pentru dezastru.

Noaptea se lăsase, marea vuia în jurul lor, iar el era obosit, obosit până-n măduva oaselor. Poate că avea din nou febră, dar nu-i mai păsa ce i se întâmpla. Azvârli cana de metal și simți cum alunecă în gaura pentru scurgere. Nu voia decât să doarmă și poate va visa cum se îneacă și se va trezi dimineața în Rai sau în Iad. Să continue să lupte Araian Jacobsz dacă vrea, eu nu mai pot.

Cimitirul Bataviei

La început Judick crezu că era stropită de apa mării; apoi un strop mare căzu pe obrajii ei și deschise ochii, uitându-se la cerul plumburiu, neîndrăznind să spere. Apoi căzură mai mulți stropi și se trezi grohăind ca un animal. Urmă o rafală de vânt rece, apoi veni ploaia.

Toți bărbații și femeile din jurul ei țipau, cu fețele îndreptate către cer. Era un miracol, așa cum promisese tatăl ei. Erau iertați și li se făceau favoruri.

* * *

Ploua cu găleata, rafale de ploaie îndreptându-se către ei, dinspre ocean, formând bălți pe lespezile de coral. Morții păreau că se ridicaseră din morminte, oameni care în urmă cu o clipă stăteau nemișcați, se ridicară în picioare și întindeau mâinile pentru prețioasa apă. Soldații reacționară cel mai bine, instalând pânzele pentru a putea aduna mai bine apa, iar apoi s-o răstoarne în butoaie, strângând-o în orice cutie aveau.

Judick alerga de colo până colo, ca un animal mort de sete, căutând bălți de apă, stând în patru labe și lingând apa ca un cățel. O văzu pe mama ei făcând același lucru. Tatăl ei în genunchi, cu mantia lui neagră udă, ridica mâinile în semn de mulțumire, spre cer.

Judick își scoase boneta și o folosi pentru a strânge mai multă apă, după care o duse fericită la gură. Începu să plângă. Viața putea fi atât de prețioasă; dar niciodată atât de prețioasă cum era atunci când părea că îți va fi luată.

Stâncile Houtman

Jeronimus se retrăsese în magazie, sub prora, în timp ce vântul lovea epava ca o mulțime violentă, un alt val izbindu-se de carena

crăpată. Se piti după o pânză, își puse palmele peste urechi, încercând să nu mai audă zgomotul. Mirosul mării de sare și alge era mult prea puternic.

Timp de câteva zile a tot văzut cum oamenii dispăreau printre valurile cenușii, îndreptându-se spre insulă. Cel puțin jumătate din ei au dispărut sub apă încă înainte de a se afla la o aruncătură de băț. Își aduse aminte cum a auzit strigătele ofițerului militar, grăsanul pierzându-și puterea la nici zece pași de epavă și nemaiputându-se întoarce.

Coenraat și alt aristocrat, van Os, săriseră împreună peste bord. Restul oamenilor îi urmară, câte unul, câte doi, agățându-se de bucăți de stâlpi și de lemne din corabie; nu mai aveau apă și era evident că Pelsaert și căpitanul nu se vor mai întoarce după ei.

Jeronimus nu avusese niciodată încredere în nenorocitul ăla de Jacobsz, dar nu-l învinovățea pe el. Până acum probabil că-i tăiase deja gâtul lui Pelsaert și se îndrepta spre Melaka.

Cel puțin el asta ar fi făcut.

Vântul vuia ca o adunătură de diavoli lovind în rămășițele de straiuri. Jeronimus se imagina dus de valuri, rămas singur în oceanul imens și suspină prin întuneric.

XV

Am mai spus și înainte: nu se poate pune mare preț pe credință.

Un om poate crede, de exemplu, într-un Dumnezeu iubitor și măreț care-l va primi cu brațele deschise într-un paradis plin cu îngeri la sfârșitul vieții lui, dar în momentul morții, când se luptă să mai trăiască un minut în plus, suferința îi este atât de mare încât toată voința lui îi este încătușată.

Un om poate crede în destinul lui, dar poate da înapoi în momentul în care i se întâmplă ceva. Sărmanul Jeronimus, chiar crede că-l voi abandona acum, când a ajuns așa departe, când mai are atâtea de îndeplinit?

Stâncile Houtman

Marea era astăzi atât de albastră, făcând un zgomot de parcă ar fi fost lăsată să curgă pentru baie. Jeronimus ieși din sanctuarul lui de la prora, în patru labe, ud și tremurând ca un câine speriat. Puntea era plină de pânze și frânghii, mizena se rupsese, iar una dintre vergile de vintre se mișca ușor în bătaia brizei de dimineață, corabia scârțâind din toate încheieturile la fiecare mișcare ușoară. Un pescăruș plutea prin văzduh.

Nu era nici țipenie de om.

— E cineva aici? țipă el. Sunt Jeronimus! sunt singur?

Nu chiar singur. Un marinar zăcea cu fața în jos, cu corpul zdrobit sub catargul principal căzut, cu capul spart și cu picioarele strâmbe, ca o marionetă cu corzile rupte. Jeronimus se agață de parapetul din direcția vântului, cățărându-se pe puntea aplecată de parcă escalada o stâncă. Auzi ceva făcând zgomot pe punte: erau crabi care se retrăgeau de la masă, după ce se hrăniseră cu creierii și ochii cadavrelor de pe punte.

Jeronimus simți că i se întoarce stomacul pe dos, dar nu avea nimic în stomac, doar puțină fiere i se scurse pe bărbie.

Cuierele cu bani erau încă legate de punte, nerevendicate, răscumpărare pentru pești.

Pe o pernă de pânză era o baltă de apă. Introduse cu grijă un deget în ea, după care îl duse la gură. Apă de ploaie. Se aplecă asupra ei și o bău pe toată, până la ultima picătură, fiind așa de recunoscător încât începu să plângă, Se uită spre țărm, insula cea mai apropiată ridicându-se din mare ca o ciupercă otrăvitoare, uriașă, răsturnată. Vrăjitorie. Era sigur acum că se aflau pe vreo insulă fermecată necunoscută.

Privi un butoi care căzuse printr-o gaură din Batavia și care plutea dus de curenți spre insulele îndepărtate. Ar trebui să-mi încerc norocul acum, cât timp vremea mai e bună, își zise el. În curând mă voi trezi și eu alături de ceilalți pe insulele acelea fermecate, se gândea el, dar picioarele nu îl ascultau.

Știa că dacă nu acționează va muri, dar nu-și putea desclești degetele. Se agață de vasul distrus: el, alesul lui Dumnezeu, singur printre morți și crabi.

Cimitirul Bataviei

Ce loc, se gândea Judick.

Blocată pe o insulă nu cu mult mai mare decât biserica tatălui ei, pe un banc de corali pe care se aflau câțiva copaci noduroși, care erau casă pentru păsări. La flux, linia țărmului părea doar o fâșie plată de coral care atârna deasupra mării ca un tăpșan zimțat. Cineva deja îi pusese numele Batavia Kerkhof – cimitirul Bataviei.

În jur erau alte insule, mai mari, de cealaltă parte a canalului ce curgea rapid. Spre nord era o insulă mai mică de unde căpitanul și comandantul plecaseră cu barca. Un alt deștept o botezase Verraders Eylandt – Insula Trădătorului.

În anumite momente ale zilei, insula căpăta o formă ciudată de ciupercă, de parcă cineva ținea o oglindă spre țărm, făcând-o să

pară cu susul în jos, de două ori mai mare. Anneken Hardens spusese că locul era vrăjit.

Ploaia îi salvase și pentru moment era destulă apă pentru fiecare. Câțiva oameni începură să se pregătească să supraviețuiască: construiră adăposturi din plăci de coral, tufișuri și obiecte aduse de valuri, în timp ce femeile confecționau o marchiză din pânze pentru a-i apăra de soare și ploaie. Dulgherii corăbiei erau la lucru pe plajă, alți oameni aduceau la mal plute subțiri, salvau butoaiele care pluteau cu carne de porc sărată și vin, precum și bucăți de lemn.

Ofițerul militar pusese să fie păzite butoaiele care fuseseră umplute cu apă de ploaie. Chiar dacă nu ar mai fi plouat, le ajungea la fiecare să bea cam trei căni pe zi, timp de câteva săptămâni. Aveau și mâncare, biscuiți tari care erau imposibil de mestecat, dar dacă turnai apă peste ei și-i țineai așa, puteau fi transformați într-un fel de terci, dacă îi amestecai cu ceva. Mâncai mizeria asta dintr-un substitut de farfurie, făcut din coral, o puteai chiar încălzi puțin, dacă o puneai în cenușa rămasă de la foc. Nu era chiar ceea ce li se servea pe Batavia, în Camera de Consiliu, dar era suficient să-i țină în viață.

Insula era locuită de niște păsări negre, ciudate, care își făceau cuibul în nisip. Soldații le vânau noaptea când erau orbite și speriate de torțe. Dacă le ardeai penele în foc, erai recompensat cu o carne ațoasă, cu gust de pește, adesea însoțită de câte o bucată de cărbune. Dar după o perioadă așa de lungă în care nu au pus gura pe carne, acesta era un ospăț regesc. Mai erau și un fel de chire prin tufișuri. Carnea lor nu era comestibilă, dar ouăle lor constituiau un mic dejun delicios.

Cât va mai dura până când toate păsările de pe insulă vor dispărea, era ușor de ghicit. Pentru moment era suficient că aveau apă și mâncare.

Tatăl ei îi învățase pe oameni să fie fideli și să creadă în Dumnezeu.

„Iar apoi ei se rugară lui Dumnezeu să-i scoată din necaz, Iar El le-a ascultat ruga, Pentru că El era cel care comanda și care

Stârnise vântul ce isca valurile.”

Le reamintea că bravura și sacrificiul erau cheia supraviețuirii, dar ea observă că ei aveau cele mai bune adăposturi de pe insulă, în timp ce bolnavii sau răniții gemeau prin tufișuri, expuși vântului și frigului. Ar fi vrut să aibă puterea să-l înfrunte, să-i aducă aminte de

îndatoririle lor creștinești. Întotdeauna i s-a părut un om cu principii rigide, puternice, dar gândurile pe care și le-a făcut despre el de când au naufragiat o înspăimântau și o făceau confuză.

Tremura în bătaia vântului, adulmecând mirosul fumului de la niște surcele verzi puse pe foc. Câțiva soldați frigeau un pește mic la foc, mațele chiorăindu-i doar gândindu-se la acest ospăț insuficient. Părea că-i era tot timpul foame, sete și frig. Dar, slavă Domnului, era în viață.

În ziua de după naufragiu privea valurile imense ce se rostogoleau dinspre ocean împroșcând cu apă reciful, dar astăzi nu era decât o spumă subțire în ocean, iar vântul de-abia adia. Nu mai aveau nici un semn despre Batavia. În fiecare dimineață se vedea din ce în ce mai puțin din ea pe suprafața mării, dar în această dimineață dispăruse complet.

— Judick, strigă o voce.

Se întoarse. Era Coenraat.

Aristocratul nu mai părea așa impunător acum, avea urme de sare pe haină, iar părul îi fusese decolorat de la apa de mare și soare. Avea bășici pe pielea aceea a lui fină, deschisă la culoare. Dar felul în care stătea și zâmbea tot îl făcea să pară de viță nobilă.

Supraviețuise.

— Mă simt ușurat să văd că ești teafără și nevătămată, zise el.

Simți cum roșește:

— Și eu pentru tine.

Păru încântat să audă așa ceva. Veni și se apropie de ea. Ea se întreba cum ar fi dacă și-ar pune brațele pe după talia ei, cât de în siguranță s-ar simți.

— Ce loc, zise el.

Ea observă tăieturile de coral de pe mâna lui. Erau roșii și umflate. Îl credea cam moale, cândva, dar să înoate de la epavă până aici cerea mult curaj și putere, și multă hotărâre. Din cei optzeci de oameni lăsați pe vas după naufragiu, doar jumătate au reușit să ajungă pe insulă.

— Eram sigură că o să mor aici, zise ea. Câțiva au murit de sete, înainte să plouă. O minune de la Dumnezeu ne-a salvat.

— Dacă Dumnezeu ar fi făcut ca minunea să se întâmple cu o zi înainte, am fi supraviețuit toți, zise Coenraat. Poate că au murit doar păcătoșii.

Râdea de ea. O șocă profund să-l audă spunând așa ceva. Dacă tatăl ei ar fi auzit o asemenea blasfemie, i-ar fi cerut ofițerului

militar să-l biciuiască pe loc.

— Tatăl meu crede că puterea rugăciunii ne-a salvat, zise ea.

— Bineînțeles că asta crede, zise el, dar era imposibil să știi ce gândea cu adevărat. Ar trebui să se roage în continuare, pentru că aici nu suntem în sânul lui Avram. Este un loc atât de pustiu cum nu mi-am putut imagina că există.

— Tata are încredere că vom fi salvați în curând.

Ridică din umeri.

— Sau poate vor veni după noi în final. Pe recif sunt douăsprezece butoaie de arginți, așa că vor veni în mod sigur. Trebuie doar să ne asigurăm că vor rămâne câțiva dintre noi în viață să apuce acea zi fericită.

Câțiva. Nu toți.

— Trebuie să avem încredere în Dumnezeu.

— Ne-am bazat pe El cam mult, nu crezi? cred că de acum depinde de noi, zise el rânjindu-i obraznic.

Sunt sigură că tata ar face apoplexie dacă te-ar auzi vorbind așa, se gândea ea. Dar îi zâmbi și ea, la rândul ei. Avea ceva indiscret care o atrăgea.

Până la urmă avea dreptate. Câteodată și ea se gândea că tatăl ei se baza prea mult pe bunăvoința Domnului.

* * *

Lucretia nu prea dormise în seara aceea, se trezea de fiecare dată când simțea că alunecă. De fapt, nu mai dormise mai mult de câteva ore de când fusese atacată. La început făcuse un efort conștient pentru a dormi puțin, înspăimântată fiind de coșmarurile care îi invadau somnul. Rememora tot timpul noaptea aceea de pe Batavia, ce i-au făcut acei oameni și cum ar fi putut împiedica totul. Chiar și acolo, în briza sărată, mai simțea încă în nări putoarea aceea, mirosul respirației lor, al trupurilor lor, mizeria cu care i-au acoperit corpul după ce au terminat.

Poziția și situația ei o făcuseră deosebită față de restul pasagerilor chiar înainte de a începe călătoria; acum ceea ce i-au făcut a izolat-o complet. Era marcată, de milă sau de dispreț, nu conta de care. Îi era teamă să se uite la oameni, teamă de ceea ce ar putea vedea în ochii lor. Fiecare marinar sau soldat sau tunar putea fi unul din ei.

Cât timp trecuse de la naufragiu? deja pierduse șirul zilelor, petrecându-și fiecare zi visând. Nu-și mai amintea de când mâncase mâncare adevărată sau când a avut chef să mănânce. Bea apă când

una din femei îi oferea, servitoarea predicatorului sau poate soția ofițerului militar. Părea că se uită la o piesă de teatru, iar ea era unul din personajele dramei, de care ți se făcea milă de la distanță.

Se întreba dacă va mai simți vreodată ceva.

Insula asta blestemată. I se părea că singurele lucruri care creșteau aici erau margaretele acelea micuțe albe, care tocmai erau înflorite. Se așeză pe plajă, ținând una în mână, căreia îi rupse petalele înainte să-și dea seama ce a făcut.

Nu mai era nimic frumos în această lume. Absolut nimic.

24°3' latitudine sudică

La distanță se contura silueta insulei Southland. François simți inima sărindu-i din piept, poate că mai exista o ieșire din această situație. Dacă ar găsi apă, s-ar putea întoarce pe epavă și i-ar putea salva și pe cei de pe insulă.

— Nu sunt cu mai mult de douăzeci de mile la est față de epavă, zise Halfwaack, uitându-se la căpitan.

François se uită la el.

— Ai zis că suntem la șase sute de mile distanță față de Southland.

Căpitanul dădu din cap, ca și când l-ar fi ignorat.

— Așa că erau Stâncile Houtman.

— Nu erau, zâmbi ironic căpitanul.

— Care a fost ultima noastră poziție? îl întrebă François pe Gerritsz.

Gerritsz ridică din umeri și se uită la Halfwaack.

— 30°, răspunse el, îndreptându-ne către nord de la nord-est.

Ultimele instrucțiuni pe care le-au primit de la Coen avertizau că distanța dintre Cap și Southland ar fi putut fi calculată greșit cu până la 800 de mile. Spunea că navele nu ar trebui să meargă mai mult de 1000 de mile spre est, înainte de a întoarce la nord spre Java.

— Erau sigur Stâncile Houtman, insistă François.

— Nu am nevoie de predici despre navigație de la tine.

— Ai ignorat avertismentul guvernatorului Coen.

— Când o să existe un mod de a calcula distanța de la est la vest la fel de bun ca acela de a calcula distanța de la nord la sud, chiar și unul ca tine va fi în stare să ne ducă în Java. Până atunci cred că ar fi mai bine să-ți păstrezi părerile pentru tine.

O tăcere stânjenitoare se lăsă în barcă. Copilul plângea din nou.

— Fă-l pe plodul ăla să tacă! țipă căpitanul.

Zwaantie Hendricks încercă să se sprijine de piciorul lui, pentru a-l consola probabil, dar el o goni ca pe un câine care te deranjează. Îmi imaginez că acum nu mai pare o sirenă, se gândi François.

În ce necazuri se bagă unii bărbați pentru o femeie.

* * *

Problema cu femeile e că, dacă le tăvălești o dată, cred că le aparții, se gândea căpitanul. Uită-te la ea acum, nu mai era târfulița atrăgătoare de dinainte de naufragiu, cu părul despletit pe umeri, cu fața roșie și plină de bășici de la sare și vânt, mirosind îngrozitor din cauza faptului că vomase pe ea după naufragiu.

Ar fi fost jenant să apară cu ea în Batavia, așa agățată de el. Dar, după cum stăteau lucrurile, nu avea nici un rost să facă 100 de mile cum spusese Jan Pieterszen Coen. În primul rând trebuia să ajungă teferi în Java, ceea ce era o certitudine. De acolo va trebui să navigheze spre Melaka. Pentru moment, îl va ține pe comandant, să se asigure, dar diavolița asta mică care atârna de piciorul lui s-ar putea să dea ortul popii dacă se dovedea o pacoste.

* * *

În timpul zilei se apropiară mai mult de țărm, iar căpitanul căută un loc unde să tragă barca la mal. Stânci imense de culoare ocru se conturau sub apă unde se spărgeau valurile mari ce se izbeau de roci păzite de recifuri în formă de fagure. Căutară toată ziua și François simți cum îi crește frustrarea. Era imposibil să cobori aici, printre toate valurile acelea. Dumnezeu iar râdea de eforturile lui.

Măcar dacă ar mai fi avut și cealaltă barcă cu ei.

În ziua următoare, vântul își schimbă direcția către nord-vest, aducând furtună dinspre ocean; iar în timp ce ploaia cădea, ei adunau apă în cănile de tablă și în pânze. Stâncile roșii apărură din nou, sub un curcubeu, și căpitanul încercă din nou să tragă barca la mal, dar nu găsi decât roci ce cădeau perpendicular pe valuri.

La amurg, căpitanul porni din nou în larg, prudent din cauza vântului. O pânză fusese întinsă la prora pentru adăpost, iar câțiva dintre marinari li se alăturară femeilor sub ea și dormeau extenuați. După un timp François li se alătură și adormi, rugându-se ca ziua următoare să găsească unde să se adăpostească și apă, ca să termine odată cu chinurile prin care treceau.

Cimitirul Bataviei

Salvarea butoaielor cu vin din lagună fusese o binecuvântare amestecată. În seara aceea marinarii s-au servit cu cât au dorit, iar

ofițerul militar nu a putut să facă nimic, așa părea. Lucretia zăcea în adăpostul pe care îl construiseră ei, înfășurată în pături, ascultând cum sufla vântul în pânze. Râsetele oamenilor o speriau. Niciodată nu puteai avea încredere într-un om cu sticla în mână. Puțin vin îl făcea pe un bărbat să se creadă Dumnezeu, nu mai asculta de ofițerul militar sau de predicator când judecătorii duri din Batavia erau așa departe.

Un grup de beți era adunat în jurul unui foc la cam zece pași de unde era ea. Auzea fiecare cuvânt pe care îl spuneau, deși încerca să se prefacă surdă. Erau ca niște animale, nu vorbeau decât de împerecheat și de bătaie. Și de stomacurile lor, bineînțeles. Unul dintre oameni suspina, vinul îl făcuse sentimental.

— Atât de multe pentru marele Araien Jacobsz. O să-l scuip în față când l-oi mai vedea.

— Taci, Ryckert. Și tu ai fi făcut la fel dacă erai în locul lui.

— Aș fi fost gata să mor pentru el. Jan spunea că suntem toți implicați.

— Taci! se auzi o voce răgușită, pe care o recunoscu ca fiind a lui Zeevanck.

— Nu-mi spune tu mie să tac, ești doar un amărât de funcționar.

Omul bolborosea cuvintele, fiind beat. Era probabil mult prea beat, ajunsese în starea aceea în care oamenii vorbesc prea mult despre cum au fost ei maltratați. Vroia ca toată lumea să știe ce credea el despre ce i-a făcut căpitanul.

— Ne-a lăsat să putrezim aici, eram prietenii lui până la moarte, zise Jan, iar el a fugit cu fătălăul de comandant, cel pe care trebuia să-l ucidem, nu-i așa? hrană pentru rechini? acum, la cel mai mic necaz, ofițerii se apără unii pe alții, ca întotdeauna.

Lucretia de-abia îndrăznea să respire, încercând să audă ce vorbeau. Nu putea crede ce auzea, dar apoi se întreba de ce o miră. Oameni care i-au făcut ce i-au făcut ei nu se dau în lături de la o rebeliune.

Camarazii celui care vorbea erau agitați, încercau să-l facă să-și țină gura. Dar, oricine ar fi fost, era mult prea beat pentru a putea tăcea din gură.

— Să-l ia naiba, la fel pe tine, Zeevanck! o să murim cu toții aici, cui îi pasă de ce știu eu?

— Ia-i sticla aia din mână, zise altcineva.

— Dispari de lângă mine, nenorocitule. Crezi că greșesc?

— Căpitanul s-a dus să aducă ajutoare. Dacă e cineva care poate face asta, atunci el e acea persoană.

— Nu se mai întoarce după noi. O să-l omoare pe Pelsaert, iar apoi o să se îndrepte spre Melaka, nenorocitul. Mi-am băgat capul în ștreang pentru el și asta primesc în schimb. O să murim cu toții în locul ăsta uitat de Dumnezeu.

— Taci odată, Ryckert!

— Să vă ia naiba pe toți, spuse cel căruia i se spunea Ryckert, iar ea îl auzi îndepărtându-se de ceilalți, apoi apa curgând pe pământ în timp ce el se ușura, la nu mai mult de trei sau patru pași de unde stătea ea.

Stătea acolo, cu ochii deschiși, îi auzi pe tovarășii lui vorbind între ei cu voce joasă, apoi îndepărtându-se spre plajă, lăsându-l pe Ryckert în urmă. Puțin mai târziu, auzi sforăituri și decise că era Ryckert, care căzuse beat mort la câțiva pași de adăpostul ei.

Stătea acolo înțepenită de frică, uitându-se în întuneric, ascultând cum valurile se spărgeau de recif. Să fi fost doar aiureli spuse la beție sau mai era o intenție ascunsă în spatele atacului ei din seara aceea?

Se gândi la ceea ce știa ea despre Araien Jacobsz și își dete seama cum stăteau lucrurile. Câți alții ar mai fi servit împreună cu căpitanul drept hrană pentru rechini? nu avea rost să facă astfel de speculații acum, nu avea rost să mai spere că vor supraviețui, pentru că, dacă ceea ce spusese Ryckert era adevărat, François Pelsaert nu se va mai întoarce. Diavolul se juca cu ei acolo ca o pisică cu un șoarece.

Și așa stătea acolo trează în noapte, fiecare crab care trecea sau pasăre care țipa făcând-o să-i sară inima din piept. Câți din cei care au supraviețuit erau turnători? în cine putea avea încredere?

A doua zi când se duse să-l caute pe Ryckert, descoperi că acesta dispăruse. David Zeevanck a sugerat că s-a îmbătat și poate s-a înecat.

Orice s-a întâmplat cu el, ea nu l-a mai văzut niciodată.

Stâncile Houtman

Pe recif, un vas mare trece prin agonia ultimelor momente.

După furtună a mai rămas doar puțin din Batavia deasupra mării; un corp plutea luat de curent, umflat de gaze; lângă el, o sticlă cu oțet și câteva lemne rupte. Doar teuga mai este încă deasupra apei, fiecare val amenințând să o prăbușească în adâncuri.

Pescărușii, care se roteau țipând în jurul ei, văd o creatură

ciudată agățată printre straiurile rupte și pânzele încurcate, ca o șopârlă care încerca să se camufleze. Era Jeronimus, nenorocit și delirând de frică. Era o priveliște extraordinară. Părul și barba îi sunt țepene din cauza apei mării, hainele îmbâcsite de murdărie; arată ca un nebun dintr-o temniță ce se ferește de lumină.

În momentul în care vasul chiar cedează, este lăsat agățat de o porțiune de bompres lovind și țipând, încercând să respire. Se îneacă în timp ce capul îi dispare sub apă, dar se agață mai bine de bompres și se ține bine, în timp ce e luat de curent. Este inconștient acum, ca o insectă care se chinuie să supraviețuiască, singura lui grijă fiind cum să scape de moarte.

Cimitirul Bataviei

În seara aceea, Weibbe ieșise cu Mattys Beer să vâneze păsări. Noaptea erau ușor de prins, erau niște creaturi proaste care-și construiau cuibul pe pământ. Lumina torțelor lor le orbea și zburau de colo până colo panicate precum găinile și erau ușor de prins. Soldații lucrau câte doi, unul ținea torța, iar celălalt lua păsările și le rupea gâtul, înainte de a le băga în sac.

Nu era o muncă dificilă, dar câteodată era dureroasă, pentru că pământul nu era întotdeauna sigur și, dacă te împiedicai de un cuib în întuneric, te puteai afunda până la genunchi.

— Ce crezi despre ce se spune de Ryckert Woutersz? îi zise Weibbe tovarășului lui.

— Cred că-s doar zvonuri.

— Totuși nu-mi place. Crezi că a fost implicat în atacul asupra doamnei van den Mylen?

Pantofii lui Mattys Beer scârțâiră pe bancul de corali. Nu spuse nimic.

— Mi s-a părut că vorbea despre răzvrătire.

— Ryckert băuse prea mult. Am auzit că s-a dus în apă și s-a înecat.

Weibbe clătină din cap:

— Mi-e greu să cred.

— Totuși, răzvrătire, Weibbe. Nu am auzit pe nimeni vorbind despre așa ceva. Știi ce le fac trădătorilor.

Chiar atunci auziră ceva mișcându-se în fața lor, o pasăre zbură de pe pământ, aripile prinzându-i-se în tufiș. Fuseseră ocupați să-și prindă cina și toată discuția despre trădători fu uitată.

* * *

Soldatul cu părul blond stătea acolo cu două păsări în mâna

dreaptă, căutând cu disperare carnea înnegrită de fum, de-abia dacă era o înghițitură pe fiecare. Dar mirosul de carne friptă îi făcu mațele să chiorăie și-i lăsă gura apă. Încerca să nu se uite fix la mâncare.

— Ți-am adus ceva să mănânci, zise Weibbe.

Sussie o împinse pe Tryntgen, dar ea nu mai părea interesată de nimic.

Sussie luă păsările și-și înfipse imediat dinții în cea care era a ei, fără nici un pic de demnitate. Nu-i mai fusese niciodată așa foame; te făcea să nu mai fi tu însuți, așa încât nu te mai gândeai la nimic altceva, te făcea să uiți cum trebuie să se comporte o femeie creștină.

Tryntgen de-abia ciugulea din ea. Sărmana Tryntgen, fusese așa de calmă în noaptea naufragiului, dar de când Claas a dispărut, părea să-și fi pierdut tot cheful de viață peste noapte.

Sussie era conștientă că soldatul se uita la ea în timp ce înfuleca din pasărea friptă, rupându-i oasele cu mâna, desprinzând fiecare bucățică de carne de pe os și lingând zeama de pe degete. Cu greu putea fi numită masă, deoarece orice o făcea să-i fie și mai foame.

El se uita lung la ea, iar ea se rușină.

— Mulțumesc pentru hrană, zise ea.

El ridică din umeri de parcă nu ar fi fost nimic.

— Cu greu te poți sătura doar din asta.

— Pentru două femei flămânde, două jumătăți de porc ar ajunge.

— Sunteți bine?

Ea aprobă. De ce să-i spună lui ofurile ei? erau cu toții în același impas.

El se uită în jur:

— Bărbații vă creează probleme?

Dădu din cap în semn că nu, apoi își dădu seama ce vrea să spună. Se gândea la ceea ce i s-a întâmplat doamnei van den Mylen pe vas, poate că aceiași oameni erau acum aici pe insulă. Fără Claas, Tryntgen era fără protecție. Dar își dădu seama că se referise și la ea și simți un fior pervers gândindu-se că Weibbe o considera un obiect al tentațiilor sexuale pentru bărbați.

— Dacă vă face cineva probleme, veniți la mine, zise el. Am să mă asigur eu că sunteți protejate.

El se uita la Tryntgen, care ciugulea din bucata de pasăre fără prea mult interes. Sussie ar fi dorit să termine mai repede, să nu

mai poftească atât.

— Suportă foarte greu, zise el.

— Cum altfel ai vrea să fie? aș fi înțeles dacă ar fi luat-o pe ea și m-ar fi lăsat pe mine aici. Aș fi suportat asta. Dar ea e soția lui.

— Bărbații fac lucruri îngrozitoare când le e frică, zise el.

— Tu ai fi făcut ceea ce a făcut Claas?

Ar fi fost ușor pentru Weibbe să-l facă pe celălalt bărbat laș. În schimb, ridică din umeri și spuse:

— Nici un om nu știe cum ar reacționa decât când este pus în situația respectivă.

— Aș vrea să cred că aș prefera să mor alături de soțul meu decât să-l părăsesc, dacă aș fi pusă într-o astfel de situație.

El zâmbi:

— Cred că așa ai face, Sussie Fredericx.

Și se uită la ea cum a tot sperat ea că o va privi un bărbat. Ca și când ar fi văzut-o pentru prima dată și ar fi apreciat caracterul ei și forma șoldurilor.

— Amintește-ți ce ți-am spus. Dacă îți creează cineva probleme, spune-mi să-mi dea mie socoteală.

Suna ca o promisiune, se gândea ea. Nu-i displăcea, chiar deloc.

* * *

Se auzi un strigăt de pe plajă.

Judick alergă când auzi glasul tatălui ei. Trei oameni intraseră în apa mică îndreptându-se spre ceea ce părea un obiect adus de valuri de pe epavă. Îi văzu scoțând ceva din apă și trăgând pe plajă.

Era un om. După atâta timp, cineva a reușit să se salveze de pe Batavia.

— Este comerciantul! țipă unul dintre salvatori, Aldersz, dogarul.

— Domnul fie lăudat, îl auzi ea pe tatăl ei spunând. Cineva care să aibă grijă de noi!

L-au dus pe plajă și au stat pe lângă el. Răsufla cu greu, vărsând apă pe gură și pe nări, ochii dându-i-se peste cap. Era aproape mort, sărmanul. Steenhower și un alt soldat, Mattys Beer, stăteau să vadă când se mișcă. Nu puteai citi expresia de pe fața lor. Erau, desigur, uimiți și poate amuzați.

— Diavolul are grijă de propriii oameni, zise Steenhower.

Oare ce a vrut să zică cu asta? se întrebă ea.

Comerciantul respiră și se întoarse pe burtă, vomând apă de mare și fiere.

— Domnul fie lăudat, zise tatăl ei, trăiește.

22°42' latitudine sudică, a cincisprezecea zi din iunie, anul de grație 1629

Locul cel mai pustiu din lume.

Zwaantie se lăsă în genunchi pe plajă. Gura-i era uscată, pielea plină de cruste de sare. Rochia ei, udată în timpul furtunii, se uscase la vânt și era țeapănă precum o scoarță de copac. Ce n-aș da pentru apa aia împuțită din butoaie, se gândi ea, pentru patul meu de pe Batavia și puțin din fiertura bucătarului. Își dorea să nu fi plecat din Olanda.

Se uită în jurul ei. Linia plajei se întindea la distanță și nu se vedea nici un oraș, nici un sat, nici o persoană sau un animal. O pustietate întinsă, care-ți îngheța sufletul.

După cum spunea căpitanul, nici un alb nu pusese piciorul pe aceste nisipuri, de parcă ar fi fost o chestiune de mândrie. Marea insulă Southland, se zicea, era pustie, sau cel puțin așa părea de la distanță, dar din apropiere nu era pustie deloc.

Era plină de muște. În momentul în care au pus piciorul pe plajă, roiuri s-au năpustit asupra lor, ca niște nori, și nu erau de neluat în seamă. În câteva minute te înnebuneau. Nu erau ca muștele din Olanda, grase și puturoase; te atacau precum albinele, intrându-ți prin nas, ochi și urechi. Dacă stăteai cu gura deschisă, intrau, lăsându-te să te sufoci.

Nu era nici strop de apă. În spatele dealurilor de nisip tot ce puteau vedea erau întinderi nesfârșite de uscat de culoare ruginie. Răspândite pe aceste câmpii erau ceea ce crezuseră ei a fi colibele băștinașilor dar, când se apropiară, văzură că nu sunt decât imense mușuroaie de furnici, la fel de tari precum lemnul.

Se întoarseră pe plajă și comandantul ordonă oamenilor să sape gropi în pământ, dar la fund apa era sărată și oamenii o scuipară și-L blestemară pe Dumnezeu.

Brusc se auzi un strigăt. La baza stâncilor de calcar, în josul plajei, câțiva marinari descoperiseră câteva bălți de apă proaspătă. Zwaantie se ridică în picioare și se luă după ceilalți în goana lor după apă. Se duse după apă, umăr la umăr cu soldații; apa avea un gust atât de dulce și bun încât se întreba de ce se gândise vreodată să bea vin.

* * *

Cu o zi în urmă văzură un grup de negri în timp ce se apropiau de coastă, iar acum găsiră cenușa unui foc de tabără, împrăștiată

printre oase de crab. Scrumul era încă cald, iar marinarii au reaprins focul și au prăjit peștii prinși cu bețele dincolo de recif. De-abia aveau fiecare o îmbucătură, suficient pentru a le face mațele să chiorăie și pentru a-i chinui foamea. Ar da orice acum pentru niște biscuiți tari, simpli și neîndulciți.

Căpitanul dăduse fiecăruia o rație de jumătate de cană de apă de când ajunseseră pe insulă. Ea se gândise că va primi mai mult, pentru simplul fapt că era amanta lui și că era femeie, dar nimic. De fapt, acum că erau departe de Batavia o trata ca pe un câine.

Umpluseră optzeci de sticle cu apă, aproape tot cât avuseseră când au plecat de pe Stâncile Houtman, în urmă cu o săptămână.

Pelsaert se tot gândea să se întoarcă la epavă, de parcă l-ar fi lăsat căpitanul.

— Trebuie să fie apă pe undeva pe aici, prin apropiere, îl auzi ea spunând. Comerciantul menționează acest lucru în jurnalul lui de bord.

— Nu-i nici un strop de apă în locul ăsta blestemat, zise căpitanul scuipând. E ca și când am căuta să ne tăvălim puțin într-o mănăstire.

Obscenitatea îi făcu pe ceilalți marinari să zâmbească. Sărmanul Pelsaert nu putea decât să caște ochii mari la el, sensibilitatea lui fiind rănită de grosolănia căpitanului.

— Trebuie să găsim apă, dacă nu, oamenii sunt condamnați.

— Crezi că mai e vreunul în viață din gloata aia? zise căpitanul. Ne pierdem timpul cu așa ceva.

— Dacă furtuna care ne-a prins pe noi s-a abătut și spre stânci, înseamnă că mai au apă care să le ajungă câteva săptămâni.

— Dacă este adevărat, suntem singura lor salvare și le va fi mai bine dacă ne îndreptăm spre Batavia acum. Vântul bate dinspre nord-est și ne va duce rapid spre Java. După calculele mele, putem ajunge acolo în zece zile, dacă timpul nu se schimbă.

— Avem o datorie față de bunurile companiei și față de oameni, insistă Pelsaert.

— Cum vrei să ne întoarcem acolo? nu pot naviga contra vântului ăsta puternic. Ar trebui să așteptăm pe plajă până se va schimba vremea și asta ar putea dura zile, dacă nu săptămâni. Trebuie să ne îndreptăm spre Batavia.

Spune-i, se gândi ea. Cineva trebuie să-i bage mințile în cap prostului ăsta.

Pelsaert se trânti pe coapse și-și prinse capul în mâini. Părea un

câine biciuit. Nu-i venea să creadă că supraviețuise așa de mult. Nu spusese domnișoara trufașă acum câteva săptămâni că-l căuta moartea pe la ușă?

Cimitirul Bataviei

Jeronimus ridică privirea când văzu două umbre ce ieșeau din beznă și s-au așezat lângă el; erau aristocratul van Huyssen și funcționarul masiv, Zeevanck. Aveau cu ei o sticlă cu vin de Burgundia pe care o furaseră de la servitorul comandantului. I-o pasară lui, iar el bău din ea recunoscător.

— Sperăm că ți-ai revenit din suferință, Jeronimus, zise Coenraat.

— Noi chiar te-am crezut mort, spuse Zeevanck.

— Sunt bine, slavă lui Dumnezeu. Nu ar fi suportat un final așa de jalnic pentru Jeronimus Cornellisen.

— Se pare că nu, zise Coenraat.

— Ceea ce face să mă doară este argintul ăla care zace pe fundul recifului.

— Ni s-a părut nouă că nu vrei să-l lași, zise Zeevanck.

— Dacă nu ar fi intervenit Fortuna și nu am fi avut un căpitan idiot, am fi putut naviga spre o viață de plăcere și bogăție acum.

— Acum avem probleme mai importante de rezolvat.

— Crezi că situația în care ne aflăm nu-i gravă?

Zeevanck răscoli tăciunii cu vârful cuțitului, zicând:

— Planurile noastre nu mai sunt secrete.

Jeronimus simți cum i se usucă gura:

— Cum așa? întrebă el.

— Prostul ăla de Ryckert, tunarul, s-a îmbătat ca un porc. Și s-a trezit vorbind în gura mare, vântul ducând vorbele mai departe. Așa că acum toată lumea știe de conspirație.

— Ryckert nu știa nimic.

— Știa destul, iar restul l-a ghicit. Ofițerul militar trebuie să-i fi spus că și căpitanul făcea parte din planul nostru, pentru că era foarte dur când vorbea despre el.

— A zis vreun nume?

— Nu, măcar cu asta am avut noroc.

Lui Jeronimus nu-i venea să creadă. Fusese atent să nu fie implicați prea mulți în treburile lui.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— Un accident, în aceeași seară, zise Coenraat. Am fost acolo când s-a întâmplat. O tragedie.

— Am hotărât de atunci că trebuie să aflăm cine e cu noi, iar pe restul să-i omoram, zise Zeevanck.

Jeronimus își lăsă capul pe spate și pufni în râs, uimindu-i pe cei doi. Ce cuțitari însetați de sânge mai alege și compania drept funcționari zilele astea! unui om îi era teamă să dicteze o scrisoare, de teamă de a nu fi murdărit de cerneală! dar, fără îndoială, Zeevanck vorbea serios. Cât despre tânărul aristocrat, nu încăpea nici un dubiu, era un sadic nenorocit pe care merita să-l ai în preajmă.

— Ce-i așa amuzant, comerciantule? zise Zeevanck. Vrei să păstrăm în viață toată gloata asta să ne mănânce mâncarea și să ne bea apa, așa încât nici un om care merită să nu supraviețuiască până vine un vas să-l salveze?

— N-am nici o problemă cu raționamentul tău, zise Jeronimus. Într-adevăr, consider că necinstita voastră companie nu are nici un motiv să vă demobilizeze. Fără căpitan și comandant, suntem stăpânii propriului destin.

— Cu cât începem mai repede să selecționăm, cu atât rațiile ne vor ajunge mai mult. Cei care nu sunt cu noi sunt împotriva noastră și vor simți gustul săbiei mele.

— Cu excepția femeilor. Pe ele le putem imobiliza cu o altfel de armă.

Râse de propria glumă, dar nu avea mai mult umor decât o vacă.

— Lăsați-mă să reflectez la acest lucru, zise Jeronimus.

— Ce e de reflectat?

— Privește în jurul tău, Zeevanck! sunt o grămadă de soldați și de lingușitori ai companiei, care ne bat de două ori, oricât ai vrea tu ca lucrurile să stea altfel.

— Trebuie să existe o cale.

— Tu ești funcționar, zise Coenraat. Ce sugerezi? să le scriem o scrisoare?

— Când vine vorba de săbii, ai să vezi că știu foarte bine cum să mânuiesc una, zise Zeevanck.

Jeronimus le ordonă să tacă. Voci auzite în întuneric erau un motiv suficient pentru ca un soldat să-și ducă mâna la sabie.

— Trebuie să umblăm cu grijă pe aici. Lăsați totul în seama mea, o să găsesc eu un plan care să ne salveze.

Coenraat aprobă. Și Zeevanck, dar mai încet.

— Păstrați-vă sfaturile și nu faceți nimic care să dea de bănuit.

M-ați înțeles?

— Să nu ne faci să așteptăm prea mult, mormăi Zeevanck.

Luă sticla de la Jeronimus și o dădu pe gât.

— Voi, băieți, nu păreți să suferiți prea mult din cauza rației, le zise Jeronimus.

Coenraat râse. Îi trase un pumn în braț funcționarului și se împleticiră prin întuneric pentru a-și găsi corturile și a scăpa de efectele vinului furat.

* * *

Jeronimus rămase gândindu-se lângă foc. Dumnezeu acționa pe căi nebănuite. Se gândise că-i va găsi pe supraviețuitori într-o situație disperată; în prima zi i se raportase că s-au luat la bătaie pentru apă. Se părea că ofițerul militar și soldații reușiseră să mențină ordinea, o patrulă era pusă să păzească proviziile, consiliul de pe vas reușise chiar să facă treabă. Stabiliseră o rație, pe care Deschamps o nota cu grijă într-un registru mare, ca un bun funcționar ce era.

De când plecase comandantul, fuseseră mai multe furtuni, care au umplut butoaiele cu apă; butoaie cu biscuiți și vin și chiar niște carne sărată de porc fuseseră duse pe plajă și salvate din apele puțin adânci cu ajutorul plutelor subțiri confecționate de către dulgheri din obiectele adunate din valuri și duse pe plajă. Din fericire, catargul principal s-a prăbușit în aceeași furtună care a distrus partea din spate a Bataviei, oferindu-le astfel destule pânze și lemne pentru ca aproape oricine să improvizeze niște corturi și adăposturi.

Exista o varietate de hrană naturală, dar cât vor mai rezista era o altă întrebare. Păsările le oferiseră la început puțină carne, pentru că nu erau copaci în care să se adăpostească și erau ușor de prins noaptea. Unii din marinari prindeau raci cu mâna în timp ce alții adunau stridii de pe recif când era reflux sau trăgeau cu ajutorul unor bețe pește din canal. Era delicios de mâncat, dar prea puțin pentru toate gurile ce trebuia hrănite. Era suficient cât să te facă să salivezi și să-ți facă stomacul să mai ceară.

Erau mai mult de două sute de oameni îngrămădiți pe insula aceasta, iar păsările se cam terminaseră, iar el se gândea că în curând vor suferi de foame iar. Dacă ar fi fost mai puțin numeroși, ar fi putut trăi ca regii în belșug timp de câteva luni.

Jeronimus își făcuse deja calculele. Dintre cei care gândeau ca el erau poate douăzeci; majoritatea aristocraților era de partea lor, după spusele lui Coenraat, și poate câțiva din soldații lui

Steenhower. Împotriva lor erau cam vreo o sută cincizeci, dintre care vreo patruzeci erau soldați loiali Onorabilei Companii. La prima vedere, nu aveau nici o șansă. Dar majoritatea celor douăzeci de oameni ai lui erau aristocrați și ofițeri VOC, bine educați și de familii bune. Majoritatea oamenilor, croitori, dulgheri, tâmplari și vânzători, se va lua după ei, precum o cireada de vaci care-l urmează pe fermier în adăposturi pentru a fi mulse sau duse la abator.

Era dezamăgit că din mercenari, ale căror abilități le-ar fi fost de mare ajutor pentru planurile lor, doar câțiva erau considerați ca fiind de partea lor de către Steenhower. Numise doar câțiva dintre ei: Mattys Beer, Jan Hendricx, Wouter Looes.

Cei care-l îngrijorau pe Jeronimus erau veteranii, unii dintre ei englezi, alții flamanzi, iar câțiva francezi. Se depărtaseră de restul gloatei privindu-o cu dispreț. Corturile lor ordonate, focurile aprinse cu grijă, armele lor depozitate sub formă de piramidă contrastau puternic cu dezordinea din rândul civililor. Oamenii aceștia erau profesioniști, obișnuiți cu condiții grele de viață și cu lupte dure, care i-ar fi bătut pe neloialii și nemulțumiții servitori ai companiei care-i urmau, chiar dacă Zeevanck și Huyssen credeau altceva.

Trebuia să scape de ei cumva.

Acum, când căpitanul și comandantul nu mai erau, el era cel care trebuia să preia comanda asupra oamenilor și a consiliului, prin autoritatea investită de Onorabila Companie. Oricine nu-l asculta era un trădător.

Dacă Jacobsz ajungea în Java, se îndoia că Pelsaert va mai fi în viață să se bucure de sosirea acasă. Era de asemenea improbabil ca Onorabila Companie să trimită pe altcineva în afară de Araien Jacobsz să-i caute. Când corabia va sosi, ei o vor prelua, cu sau fără ajutorul căpitanului, și vor porni cu ea în larg.

Lucrurile nu se întâmplaseră cum a plănuit el, ci cum dorise. Și, până la urmă, Dumnezeu era cel care-i pusese aceste dorințe în inimă. Și orice dorea Dumnezeu trebuia înfăptuit, pentru că nimic din ceea ce El dorea nu putea fi greșit.

* * *

Să pleci în noapte.

Nu era mare lucru, Lucretia își imaginase odată să plece de la lumină și să se ducă în întuneric. Numai că acum avea nevoie de toată puterea și determinarea. Își spunea că nu are de ce să se

teamă. Nu era ca în zilele acelea întunecate de la început când se reglaseră conturile între marinari și soldați, când oamenii au dispărut în noapte și nu s-a mai spus nimic despre ei.

Acum predicatorul ținea în fiecare dimineață predici despre bine și rău, iar oamenii jucau dame, ca pe vas, vorbind despre salvare și calculând câte zile i-ar lua unui vas să se întoarcă să-i salveze.

Vocea ofițerului care-i chema pe toți în noapte era ca un balsam pentru cei care tresăreau de fiecare dată când auzeau vreo pasăre cântând.

Acum împărțea cortul cu alte femei, dacă puteai numi asta cort, câteva bucăți de pânză legate cu frânghie de câteva șipci de pe epavă. Erau în total douăsprezece femei care dormeau învelite cu pături pe pământul tare. Nu-i păsa de aceste privațiuni, tot ce dorea era să doarmă, ascunsă de lume și de privirile bărbaților, departe de amintiri.

Dar în seara aceea a ieșit în întuneric să-și dovedească sieși că încă mai poate. Stătea acolo sfidându-și teama, cerându-și sufletul înapoi diavolilor care i-l furaseră. Lăsă noaptea să o învăluie și știu că și-a recăpătat o parte din ea, că cel mai rău lucru care s-ar fi putut întâmpla se întâmplase și nu o distrusese. Își recapătă puterea și se hotărî să supraviețuiască.

22°42' latitudine sudică

Jan Evertsz pipăi cuțitul de la centura de la brâu. Hai, fătălău nenorocit. Vino aici, peste dealurile de nisip. Îndepărtează-te puțin de ceilalți, am să bag cuțitul în tine, te acopăr cu puțin nisip, și gata. Căpitanul nu te va căuta mai mult de câteva ore, vor crede că te-ai dus să cauți apă și te-ai rătăcit, nu va mai fi nimic de făcut.

Dacă-l omor în barcă, cineva poate vorbi, nu am încredere în cumnatul căpitanului, nici măcar în căpitan nu mai pot avea încredere. Dacă omori un comandant, te spânzură pentru asta. Trebuie s-o fac pe ascuns, iar asta-i cea mai bună ocazie. Trebuie doar să-l aștept să fie singur, să-l prind cu pantalonii în vine, da, mi-ar plăcea asta, ar fi sfârșitul perfect pentru el.

Venea spre plajă. Doar câțiva pași și putea duce la bun sfârșit planul, putea uita de doamna trufașă.

Doar o clipă în care să nu mai fie la vedere.

Cimitirul Bataviei

Copilul nu se oprea din plâns. Fusese născut pe vas, la câteva zile după ce plecaseră de la Cap și nu era prea sănătos. Mayken

Cardoes tremura încontinuu, nu-și revenea și se temea că-l va pierde. Încercă din nou să-l alăpteze în acea dimineață, dar copilul se zbătea, se fâțâia și nu stătea locului. Așa petrecură toată noaptea și niciunul nu dormi.

Lucretia le privea pe celelalte femei agitându-se în jurul ei; Gertje Willemsz, văduva, avea o droaie de copii și părea că se pricepe la astfel de lucruri. Cât despre Lucretia, ea se simțea neajutorată în fața copiilor, nu avea experiență, dar trebuia să facă ceva.

— Poate vă pot ajuta cu ceva, zise ea.

O văzu pe doamna Willemsz aruncându-i o privire: ce crezi că poți tu face și eu nu? până la urmă, gândi Lucretia, am trăit izolată de ei opt luni, am fost un pasager privilegiat. Trebuie să mă urască pentru asta. Și ceea ce mi s-a întâmplat în noaptea aceea, după privirile lor e clar că se gândesc că am meritat-o.

— Are crampe, zise Gertje.

— Poate are comerciantul vreo licoare care vă poate ajuta, zise Lucretia. Se zvonește că odată a fost farmacist în Haarlem.

— Bărbierii și farmaciștii nu știu cum să ajute o femeie cu lucruri de genul ăsta, zise Gertje.

— Nu strică dacă-l întrebi, zise Lucretia.

Gertje se încruntă, dar Mayken aprobă. Sărmana femeie era disperată din cauza fiului ei.

Lucretia își ridică fustele și se grăbi spre ușa adăpostului. Sussie Fredericx o strigă, luându-se după ea.

— Doamnă, zise Sussie. Dacă vorbiți cu comerciantul, poate îl întrebați și despre zvonuri.

— Ce zvonuri, Sussie?

— Despre Ryckert.

— Ce-ai auzit?

— Că printre noi sunt trădători. Acum, că nu mai e comandantul. Câțiva dintre noi ne temem că ar putea păți ceva rău dacă nu e avertizat

— Am să vorbesc cu el.

Sussie zâmbi ușor:

— Mulțumesc, doamnă.

Cel puțin o femeie mai avea încredere în ea. Era o consolare.

* * *

Jeronimus părea că-și revenise după suferința lui de pe epavă. Zâmbi când o văzu, blândețea zâmbetului lui fiind pentru ea o

ușurare și o binecuvântare; trecuse atâta timp de când cineva nu se mai uita la ea fără să se încrunte sau să-și ferească privirea când se apropia.

— Lucretia, zise el.

— Domnule comerciant.

— Ce plăcere să văd că ai supraviețuit acestui dezastru. Radiezi, în ciuda lipsurilor.

— Mulțumim lui Dumnezeu că te-a scăpat din dezastrul de pe epavă. Am crezut că ai murit.

— Era normal ca eu să fiu ultimul care părăsește vasul. Am vrut să protejez cumva bunurile companiei, dar nu a fost să fie.

Arătă spre un ulcior de argint așezat pe o masă de lemn în colțul cortului lui:

— Un pahar cu vin?

Ea refuză și-l privi cum își toarnă o porție serioasă într-o cană de tablă. Se încruntă când văzu cât de indulgent este. Jeronimus ar face bine să-și amintească că apa și vinul se dădeau cu porția.

— Am nevoie de ajutorul tău, zise ea.

— Sunt ca întotdeauna la dispoziția ta, doamnă.

— Femeia asta, Mayken Cardoes, are un prunc cu ea care e bolnav. Am auzit că ai fost farmacist. M-am gândit că poate.

— Din păcate toate cărțile și medicamentele mele au rămas pe recif. Ai vorbit cu maestrul Jansz?

Dădu din cap în semn că nu. Din ceea ce văzuse ea pe Batavia, se îndoia că remediile lui o vor putea ajuta pe Mayken sau pe pruncul ei.

— Îmi pare rău, doamnă, repetă Jeronimus.

— Aș mai vrea să discut ceva cu dumneata. Ceva ce s-a întâmplat înainte să fii salvat de pe epavă. Poate că ofițerul militar ți-a spus deja ceea ce am auzit eu.

Fața lui se schimbă, preț de o secundă, ca și cum un nor ar fi trecut peste fața lui.

— Trebuie să-mi spui dumneata.

— Îți aduci aminte de un marinar pe nume Ryckert?

Jeronimus se încruntă.

— Nu chiar.

— Într-o noapte, chiar după ce comandantul ne-a părăsit, l-am auzit vorbind. Spunea despre un plan de a-l ucide pe comandant, pe Batavia; a mai zis că în spatele acestui plan era căpitanul. A doua zi a dispărut.

— Un prost beat. Mai mult ca sigur că s-a înecat.

— Sau poate că ceea ce a spus era adevărat și de aceea a dispărut.

Zâmbi din nou, dar de data aceasta simți că era puțin agitat.

— Crezi că pe insulă pot fi răsculați?

— Desigur.

— Desigur, repetă el.

Se întoarse, uitându-se spre mare, gândindu-se:

— A menționat vreun nume? întrebă el.

Dădu din cap în semn că nu.

— Dar mi s-a părut că recunosc vocea lui Zeevanck.

— Asta-i tot?

— Nu-i suficient? ryckert părea convins că nu o să-l mai vedem pe căpitan.

— Sunt sigur că Jacobsz se va întoarce.

Ea se întreba de ce era așa de sigur.

— Lasă totul în seama mea, Lucretia. Ai încredere în mine, atâta timp cât trăiesc eu, nimic nu ți se va întâmpla.

Plecă, dar nu era liniștită. Nu venise la el să-i promită că ei nu i se va întâmpla nimic. Se întreba de ce nu părea șocat de ce îi spusese, dar pentru moment nu avea nici un răspuns.

* * *

Micuța Hilletje Hardens alerga printre tufișuri, culegând floricelele albe ce înfloriseră în iarna aceasta din sud. Erau niște flori ciudate, care în loc de petale aveau fire lungi, albe, ca un ciucure.

Singurul lucru frumos care crește aici, se gândi Sussie.

— Spui că soțul lui Tryntgen s-a furișat și a lăsat-o singură? întrebă Anneken.

Sussie aprobă:

— Nu sufla o vorbă.

Se uita la Hilletje cum se juca. Copiii acceptau orice, se gândea ea. Chiar și acolo, blocați la capătul pământului, cei mici tot găseau un joc pe care să-l joace sau ceva care să-i intereseze, cum ar fi să vâneze mici crabi pe sub stânci sau să gonească pescărușii de pe plajă.

— Așa sunt bărbații, zise Anneken.

— Hans nu te-a abandonat.

— Poate că nu a avut ocazia, zise Anneken.

Se ridicară și merseră înapoi spre plajă. Îi văzu pe câțiva

aristocrați privindu-le; Sussie îi recunoscu pe frații van Welderen, Lenart van Os și pe cel mai în vârstă, van Luyck. În timp ce se apropiau, ea simți un fior de spaimă, ceea ce nu mai simțise niciodată în preajma bărbaților. Expresia de pe chipul lor!

Până și Anneken, femeie măritată și mamă, păru să simtă. O strigă pe Hilletje și o apucă strâns de mână când veni. Aristocrații făcură un pas înapoi în silă pentru a le lăsa să treacă.

Sussie simți cum îi bate inima. Își lăsă ochii în jos.

Când trecu pe lângă ei, unul din bărbați îi smulse florile din mână. Se întoarse pentru a le cere înapoi, dar el le piti la spate, rânjind la ea. Anneken o trase de mână.

Îl auzi pe unul dintre ei strigând după ea:

— Cum te simți în nopțile astea reci, micuță Sussie Fredericx? să vin eu diseară să-ți țin de cald?

Niciuna nu scoase nici un cuvânt până nu ajunseră pe plajă. Apoi Anneken zise:

— Nu te teme. Așa se comportă tinerii ăștia.

Sussie aprobă, dar nu-i răspunse, nu avea încredere în vocea ei. Se gândi la Weibbe Hayes. Brusc era bucuroasă că soldatul acela cu părul blond era pe insulă să aibă grijă de ea. Era oare în regulă ca celelalte femei să zică că Lucretia a cerut-o, pentru felul în care se comporta cu comandantul? dar dacă se întâmpla din nou, de data asta ei sau lui Anneken sau lui Tryntgen? și noi o cerem?

* * *

Judick nu-l contrazisese pe tatăl ei niciodată. Toată viața fusese ascultătoare, nu l-a făcut niciodată să se simtă rușinat sau să-i reproșeze ceva. Întotdeauna l-a respectat, pentru că poziția lui în societate era de neatins, nu i se putea reproșa nimic din punct de vedere al moralității.

Până acum.

Vederea celor bolnavi care zăceau acolo pe plajă fără ca nimeni să se ocupe de ei o mânia până în străfundul inimii. Dar nu știa dacă putea să-l contrazică pe tatăl ei, nu știa dacă avea curajul.

În dimineața aceea era acolo, flatându-l pe unul din tinerii ofițeri, van Huyssen, în interiorul cortului improvizat pe care tâmplarii i l-au construit dintr-una din verge și pânză. Era cel mai sofisticat dintre toate corturile de pe insulă și suficient de încăpător pentru a intra în el toată familia; chiar luase pentru uzul personal covorul mare care stătuse cândva pe parchetul Camerei de Consiliu și care fusese cumva salvat de pe epavă.

Duminicile le spunea oamenilor că suferința îi va înălța. De ce atunci suferințele noastre să fie mai mici decât ale lor? de ce să avem noi cel mai mare adăpost, porție dublă de mâncare și apă și mai multe pături?

Se hotărî să-i vorbească.

Acum stătea în ușa cortului, ascultându-l cum îi explica lui Coenraat cum comportamentul lipsit de credință al oamenilor de pe vas a abătut această catastrofă asupra lor. El îl prevenise pe domnul Pelsaert, dar comandantul a refuzat să asculte. Acum Dumnezeu își exprima dezaprobarea față de modul nedemn în care unii oameni au trăit pe Batavia.

— Tată, spuse ea.

Se întoarse și se uită la ea, uimit de îndrăzneala ei.

— Vorbesc cu domnul Huyssen. Nu vezi că nu vreau să fiu întrerupt?

— Tată, nu suportă amânare, se trezi spunând, uimită de propria îndrăzneală.

Amândoi bărbații se uitau la ea acum. Coenraat zâmbi.

— Trebuie să facem ceva, continuă ea. Nu vezi că sunt pe plajă oameni bolnavi care nu au adăpost?

— O să mă rog pentru ei, zise el și vru să se întoarcă.

— Poate că ar prefera, tată, să le dăm lor adăpostul nostru.

Rămaseră cu gura căscată de uimire.

— Fiica ta are curaj, zise Coenraat.

— Să nu vorbești așa cu mine!

— Au nevoie de apă și de adăpost. Nu e oare moral ca noi, care avem și una, și alta, să le oferim lor? nu așa scrie în Biblie?

— Nu-mi ține tu predici despre Biblie! țipă el la ea, sărind în picioare.

Respiră adânc.

— Nu e creștinesc, zise ea.

— Nu e creștinesc să nu-ți respecți tatăl, fata mea, și vei face cum spun eu, altfel am să pun bățul pe tine, chiar dacă mi se rupe sufletul.

— Cei bolnavi au nevoie de apă, insistă ea.

Coenraat dădu dezaprobator din cap.

— Să dai apă unui om pe moarte e ca și când ai arunca-o.

Părea uimit de îngrijorarea ei.

Dar tatăl ei nu era uimit deloc, era de-a dreptul furios:

— Am să vorbesc cu ofițerul militar, zise el. Acum pleacă, am

alte lucruri de discutat.

Apoi adăugă ca un avertisment:

— Mai vorbim noi despre asta!

Judick părăsi cortul și se duse în mod special la cortul asistentului. Își luă porția ei de apă de la Deschamps, i se consemnă numele în registru și o duse cu grijă pe plajă. Îl găsi pe Jan Pinten zăcând printre tufișuri, neîngrijit, cu un bandaj murdar legat la mâna stângă. Gemea și se foia, cu fața roșie de febră. Fusese rănit în noaptea naufragiului, își rupsese brațul încercând să se ferească de barca pe care încerca să o tragă la mal, iar rana deschisă se infectase acum.

Judick îi ținu cana la buze, iar binecuvântarea lui murmurată era mai prețioasă pentru ea decât oricare binecuvântare primită de la tatăl ei.

XVI

Un om poate fi bun și credincios toată viața dacă nu i se dă șansa să fie altfel. Din pricina aceasta oamenii mi se par așa de fascinanți. Vedeți, o viață fără păcate este ceva ce un om poate avea din întâmplare sau din lipsă de ocazii și mă doare să văd cum așa de mulți cred că cerul le este rezervat, când singura lor virtute este mulțumirea de sine și o viață ștearsă.

Ceea ce ne duce la ispită, cum îi este drag unui creștin să zică.

Dar dacă tentăm un om? de-abia acum devine interesantă viața lui. Ce se întâmplă dacă-l amăgim cu promisiunea aurului și nimeni nu-l împiedică să-l bage în buzunar, sau să-l lăsăm singur cu o femeie frumoasă, atunci ce va face?

Dar tu ce ai face? te-ai afla printre acești trădători? v-aș oferi putere, aur și oricare dintre femei. Restricțiile voastre sunt mult prea îndepărtate, iar pe mine lăsați-mă să mă ocup de pastor, dacă vă deranjează. Ce ați face?

Nu e nimeni care să vă împiedice să faceți ceea ce vreți.

Mai aveți virtute acum?

Cimitirul Bataviei

Insula aceasta era ca o închisoare fără pereți. Având supraviețuirea asigurată pe termen scurt, nu aveau altceva de făcut decât să se uite la valurile infinite care veneau și plecau de pe țărm, la pescărușii care stăteau pe plajă cu capetele întoarse în bătaia vântului.

Ea încerca să înțeleagă cum a putut un om precum comandantul să-i abandoneze. Ofițerul militar era un om bun, dar nu avea

autoritatea necesară să mențină ordinea în primele ore după naufragiu, iar, dacă lucrurile ar fi redevenit disperate, se întreba ce se va întâmpla cu ei.

Predicatorul încă le mai vorbea despre sacrificiul de sine, în timp ce se asigura că propria familie e bine aprovizionată. Probabil că din această cauză unul dintre aristocrați, van Huyssen, petrecea mai mult timp în compania lui decât ar fi trebuit. Era uimită de unele prietenii care se legaseră aici pe insulă. Funcționarul David Zeevanck și caporalul cel masiv erau văzuți adesea vorbind în secret. Se întreba ce poate avea în comun o brută de mercenar cu un funcționar al companiei. Suferința făcea tovarăși ciudați.

Vremea frumoasă nu dură. Curând după salvarea miraculoasă a lui Jeronimus, dimineața cerul era cenușiu și se auzeau tunete pe recif. Un val mare veni în timpul nopții, iar insulele înalte dinspre vest dispărură sub un val de ceață.

Cu toate acestea, au profitat din plin de zilele cu vreme frumoasă; tâmplarii au construit două plute cu care se puteau deplasa prin lagună, iar marinarii se duseseră de câteva ori la epavă, de fiecare dată întorcându-se cu pânze, vergi și lemne, salvaseră chiar căni de tablă, oale de gătit și ustensile, precum și câteva butoaie cu apă, vin și oțet.

Să hrănești peste două sute de suflete era o preocupare neîncetată. Peștii înotau prin apele puțin adânci și mușcau lacomi din momeală, dar erau doar pești mici, până când marinarii au salvat ce au putut de pe epavă și s-au putut duce cu plutele în ape mai adânci să pescuiască. Câteva ore cu o vergă mai solidă aducea suficient pește pentru a hrăni pe toată lumea, iar într-o zi s-au dus pe o insulă vecină și au vânat foci și în seara aceea au mâncat cu adevărat bine după săptămâni de lipsuri.

Totuși, în fiecare zi erau făcute plângeri despre rație și erau constant preocupați de apă. Cu greu se mai găseau păsări sau stridii pe insulă. Jeronimus instalase o disciplină strictă pentru rație și proviziile de apă, iar vinul și biscuiții erau păziți în permanență.

Lucretia nu avea nici o problemă cu acest lucru, deși slăbea văzând cu ochii în fiecare zi. Disciplina era necesară. Văzuse cu ochii ei ce se putea întâmpla dacă nu era o mână fermă la conducere. Era recunoscătoare că Jeronimus părea să țină situația sub control.

* * *

Era o noapte perfectă pentru conspiratori. Jeronimus știa că

vorbele lor vor fi purtate de vânt. Cana cu băutură era pasată dintr-o mână în alta, în timp ce stăteau în jurul unui foc mic. Nu emana destulă căldură, nici suficientă lumină.

— Sunt prea mulți soldați împotriva noastră, zise Jeronimus. Trebuie să-i trimitem de pe insulă, ca norocul să fie de partea noastră.

Ochii luceau în lumina focului: David Zeevanck, Coenraat van Huyssen, frații van Welderen, Steenhower.

— Cum să facem asta? întrebă Coenraat.

Jeronimus se întoarse spre Zeevanck:

— Ai fost astăzi pe insula dinspre vest, nu-i așa?

Zeevanck aprobă. Au prins și au jupuit altă focă.

— Sunt precum mieii de blânzi, zise Zeevanck rânjind. E la fel de ușor ca și când ai lovi-o pe bunică-ta care stă în balansoar.

— Și cum e acolo?

— E o bucată de stâncă, fără nimic pe ea, decât păsări și tufișuri. Îți tai picioarele în bucăți de coral când te dai jos din barcă și nu există nici un strop de apă în afară de propria sudoare și propria urină.

— Propun să îi iei pe câțiva dintre băieții lui Coenraat și să vă duceți înapoi acolo, spunând că vă duceți să căutați apă. Când vă întoarceți, spuneți că ați găsit destulă apă pentru a ajunge la toți. Steenhower ne va da numele tuturor celor care nu sunt de partea noastră și-i vom trimite pe insulă cu toate butoaiele goale dându-le sarcina de a le umple. Apoi îi vom lăsa acolo și natura va face selecția pentru noi.

Coenraat aprobă, impresionat. Farmacistul știa ce are de făcut.

— Dar dacă găsim apă acolo? întrebă Zeevanck.

Jeronimus făcu o față care-i făcu pe toți să râdă:

— Vrei să spui că bunul nostru comandant a plecat și ne-a lăsat aici fără vreun motiv solid?

— De îndată ce vom scăpa de acești soldați în care nu putem avea încredere, zise Coenraat, nimeni nu ne va mai sta împotrivă. Vom conduce pe baza unor reguli și la nevoie vom folosi armele pentru a ne face ascultați.

— Iar apoi ne vom ocupa de lucruri după placul nostru, le zise Jeronimus. Mâncare pentru burțile noastre, apă pentru toată lumea și femei după plac.

Acest ultim gând îi făcu pe toți să tresară. Fiecare dintre ei vroia să vadă pe nisip sânge și spermă. Să se comporte ca bărbați

adevărați, să facă ce doreau, ceea ce au visat dintotdeauna.

Da, vor fi regi.

* * *

Weibbe îl văzu pe ofițerul militar, Pieter Jansz, vorbind cu Jeronimus în afara cortului comerciantului. Se certau în legătură cu ceva, dar, când l-au văzut s-au oprit, iar Jeronimus s-a întors și a plecat. Auzi strigătul furios al pescărușilor de deasupra, se uită în sus, văzu un stol ce zbura în direcția vântului, scoțând sunete ascuțite și plimbându-se după bunul lor plac. Păsările astea blestemate îl călcau pe nervi. Ar fi vrut să aibă o flintă să le împuște pe toate.

— Ce se întâmplă? îl întrebă Weibbe pe Jansz…

— Domnul Cornellisen vrea să vă duceți pe insula cea lungă să aduceți apă. Zeevanck a căutat pe acolo și spune că ar fi apă suficientă pentru fiecare. Trebuie să luați toate butoaiele goale și să le încărcați pe bărci.

Jansz zâmbi forțat:

— Vedeți dacă puteți găsi și niște vin în timp ce sunteți acolo. Mi-ar prinde bine o băutură ca lumea.

— Tu nu vii cu noi?

Puse mâna pe mânerul săbiei.

— Jeronimus vrea să stau aici, să-l ajut să țină lucrurile sub control.

Weibbe mormăi. Părea să fie o treabă grea, dar cel puțin aveau cu ce să-și ocupe timpul, în loc să se uite în larg după pânze.

— Vă puteți lua cuțitele și topoarele ca să tăiați lemne, dar trebuie să vă lăsați toate flintele și săbiile aici.

Weibbe șuieră printre dinți. Nu-i plăcea cum suna. La ce era bun un soldat fără arme?

— Nu văd de ce trebuie să ne lăsăm armele aici, mormăi el. Suntem soldați, omule!

— Astea-s ordinele comerciantului. Îi e frică ca nu cumva voi și cu francezii să vă luați la bătaie imediat ce nu mai sunteți sub control.

— Ne-am înțeles foarte bine înainte să vină el.

Ofițerul militar ridică din umeri:

— Nici mie nu-mi place, dar asta vrea. Nu te poți împotrivi companiei, omule.

— Cine va da ordine soldaților aici?

— Caporalul vostru, Gabriel, și Steenhower.

Weibbe se încruntă. Caporalul era un om bun, cinstit și sensibil. Dar Steenhower? n-ar avea încredere să lase pe mâna lui pe mamă-sa, soră-sa sau vaca familiei.

Nici lui Jansz nu-i plăcea cum stăteau lucrurile, se vedea pe fața lui.

— Mai bine ar veni Steenhower cu mine, să pot fi cu ochii pe el.

— Așa aș fi preferat și eu, dar asta vrea comerciantul. Acum la lucru, soldat.

Weibbe se întoarse și plecă. Mai bine mă duc să văd ce fac micuța Sussie Fredericx și celelalte femei înainte să plec, să mă asigur că totul e în ordine.

* * *

Sussie îl văzu pe Weibbe venind spre ea pe plajă. Era ca un animal. Se întreba de ce nu-i e frică de el, așa cum îi era frică de van Huyssen. Până la urmă van Huyssen era doar un băiat, pe când el era ca o moară de vânt și avea și cicatrici pe mâini.

— Mă duc până pe insula cea lungă, zise el. Este apă acolo, suficientă pentru toți, zice Jeronimus. Nu voi sta mai mult de câteva zile.

Sussie își mușcă buza. Nu-i plăcea să-l știe plecat mai mult de câteva ore. Lucrurile se schimbaseră cumva, de când Jeronimus preluase conducerea, într-un mod pe care nu-l putea explica.

— Cine mai merge cu tine? întrebă ea.

— Câțiva băieți și niște francezi. Toți au nevoie de brațe puternice, iar tâmplarii sunt ocupați cu bărcile. Noi nu avem prea multe de făcut aici să ajutăm.

Se trezi uitându-se lung la el. Dacă ar fi să-mi aleg un soț, se gândi ea, aș alege unul ca el, așa, mai dur, simplu și cu frică de Dumnezeu. Așa, ca tata. Mă întreb dacă așa ceva se poate.

— Vreau să faci ceva pentru mine, zise el.

Stătea aproape de ea și brusc dori ca el s-o ia în brațe. M-aș simți în siguranță în brațele lui, ca și când nimic nu m-ar putea răni.

— Îl cunoști pe Jan Pinten, englezul? e prietenul meu. E încă bolnav și nu o duce prea bine. Ai putea să ai grijă de el, cât lipsesc eu? să te asiguri că-și primește porția, poate-i mai pui câte o compresă din când în când.

Sussie era mulțumită că el avea încredere în ea. Se crease o legătură între ei.

Ezită o clipă, părând încurcat.

— Ești o drăguță, Sussie. Mi-ar fi plăcut să te sărut măcar o

dată.

Apoi se întoarse și plecă de-a lungul plajei. Dacă nu s-ar fi uitat toată insula la ei, ar fi fugit după el și l-ar fi obligat s-o facă.

XVII

Este greșit, știu, să te amuzi pe seama celor care sunt așa de surprinși în fața ticăloșiei.

Cred că au găsit monștri când recunosc nebunia, după sângele dintre dinți și privirile de nebuni de pe fața lor.

Ticăloșii zâmbesc și te fac să râzi, simțindu-te în largul tău.

Ticăloșii lucrează ca funcționari sau stau în saloanele caselor elegante, tineri răsfățați cu maniere delicate și mâini moi sau care așteaptă la o masă cu ochii plecați în timp ce mintea le zboară la cuțite și violuri. Ticăloșia reușește să se deghizeze cel mai bine, iar ceea ce o face și mai fascinantă este această vărsare de sânge, această posesiune a femeilor și acest furt al aurului.

Insula cea lungă

Își croiră drum printre apele puțin adânci, înjurând de fiecare dată când se împiedicau de corali. Trebuiră să-și păstreze în picioare bocancii, altfel și-ar fi tăiat tălpile. Plaja nu era mai largă decât galeria de pe Batavia și avea aceeași formă ciudată de ciupercă albă precum cimitirul Bataviei. Dar insula era mult mai mare, cam de o milă lungime.

Au descărcat butoaiele și le-au așezat pe plajă. Aristocratul van Huyssen îi privea de sus, plimbându-se de colo până colo cu o pană la pălărie. Uită-te la el, se crede general, se gândea Weibbe.

Zeevanck țipă la ei de pe plută:

— Este un lac, la sud-est de insulă.

Van Huyssen își puse mâinile în șold și-i zise:

— Când terminați, faceți un foc și transmiteți un semnal de fum. Vom veni să vă luăm.

— Voi nu stați cu noi? îl întrebă Weibbe.

— Comerciantul mi-a ordonat mie și lui Zeevanck să ne întoarcem cu pluta pe insulă.

Weibbe se uită la ceilalți. Jansz nu-i spusese nimic despre acest lucru. Nu că ar fi vrut să fie în compania lor, dar ar fi preferat să știe că pluta era acolo, pe plajă.

Dacă asta vroia comerciantul, asta vroia compania, iar compania le plătea salariile. Totuși nu-i plăcea cum stăteau lucrurile. Ar fi preferat ca scandalagiii de Wouter Looes, Mattys Beer și Steenhower să fie cu ei, să se asigure că nu fac nimic rău.

Dar nu mai era nimic de făcut. Van Huyssen mergea deja cu grijă prin apă către plută, unde-l aștepta Zeevanck.

— Ne vedem peste câteva zile, țipă Zeevanck.

Dar dacă nu se mai întorc după noi? se gândi Weibbe, dar imediat consideră că era absurd. Normal că or să se întoarcă, aveau nevoie de apă.

* * *

Pe Batavia, afacerile vasului erau hotărâte de către consiliu, comandantul și căpitanul îl prezidau, asistați de către comerciant, șeful de echipaj, ofițerul militar și predicator. După naufragiu, ofițerul militar a restabilit consiliul, înlocuindu-l pe căpitan și pe șeful de echipaj cu Zeevanck și Salomon Deschamps. Jeronimus și-a reluat automat locul în consiliu, după miraculoasa lui supraviețuire de pe epavă.

Mulți oameni participau la întrunirile lor, ascultând ce se discuta, dar nimeni în afara membrilor consiliului nu avea vreun cuvânt de spus. Nu se mai discuta ca în Camera de Consiliu de pe Batavia, adunați în jurul mesei mari, cu pahare de vin la îndemână. Aici, cei cinci oameni trebuiau să stea pe vine în mizeria din fața cortului lui Jeronimus.

Predicatorul sosi la întâlnire țanțoș, ca de obicei, în mantia lui lungă, cu Biblia în mâna dreaptă, cu fața aceea impunătoare a lui. Cât îi disprețuiesc pe predicatorii aceștia cu aerele lor de ipocriți, se gândea Jeronimus. Și-l imagina stând la judecată în fața lui Torrentius ordonându-i să-l interogheze, cu mințile lor închise față de idealurile înalte ale lui Dumnezeu. Tot timpul spuneau că-L slujesc pe Dumnezeu, când mințile lor erau mult mai potrivite pentru niște funcționari. Da, erau mai mult niște contabili care umblau de colo până colo cu regulamentele și cărțile lor de reguli sfinte.

Jeronimus chemă consiliul, să se apuce imediat de treabă. Insula era prea aglomerată pentru ca toți să trăiască în pace și armonie, spunea el. Decise că sosise timpul să-i împrăștie pe insule.

Uită-te la ei cum se agită ca niște precupețe pe chei, se gândea el. Oamenii deja se obișnuiseră cu rutina și se simțeau bine unde stăteau și se înțelegeau cu vecinii lor. Cât de repede devin rigizi și se opun schimbării, oricât de cumplită ar fi situația.

— Este chiar absolut necesar? întrebă ofițerul militar.

— Stăm cam prost cu igiena aici, zise Jeronimus. Deja trebuie să aducem hrană și lemne de foc de pe celelalte insule. E mai bine

să dividem comunitatea pentru a ne putea gospodari mai bine resursele.

— Ce intenționezi? întrebă predicatorul.

— Pieter Jansz, ofițerul militar, va duce o duzină de oameni pe insula Verraders și vom mai duce probabil încă patruzeci pe insula cu foci.

Predicatorul aprobă:

— Cred că e un plan bun, zise el zâmbind mieros în direcția lui Jeronimus. Aveți întreg sprijinul meu.

Jeronimus se întoarse și-i zâmbi: prostule, se gândi el.

Doar ofițerul militar, Jansz, nu părea prea convins. Avea el bănuielile lui, se gândea Jeronimus. Dar ce putea face? nu-i putea submina autoritatea. În plus, este ceea ce Pelsaert ar fi făcut, dacă ar fi fost aici.

— Mai mult, mi s-a raportat că au avut loc vărsări de sânge înainte ca eu să vin pe insulă, spuse Jeronimus.

Se uită spre ceilalți:

— Este adevărat?

Ofițerul militar se simți rușinat că nu a putut păstra ordinea în acele zile.

Nu va îndrăzni să mi se împotrivească, se gândi Jeronimus.

— E adevărat că au fost niște nelegiuiri atunci, aprobă predicatorul.

Jeronimus dădu aprobator din cap.

— Atunci toate armele îmi vor fi predate și depozitate la mine, în cufărul din cortul meu. Astfel nu se va mai repeta violența.

Era o măsură drastică. Cei câțiva soldați care nu plecaseră cu Weibbe Hayes pe insula cea lungă se uitau nervoși unul la altul, dar să nu-l asculte pe comerciant ar fi fost echivalent cu o răzvrătire. Chiar și ofițerul militar păru zguduit de o astfel de măsură, dar Jeronimus nu era dispus să negocieze.

— Este consiliul de acord?

Toți ridicară mâinile.

— Bine. O să punem în aplicare aceste măsuri imediat. Trebuie să ne asigurăm că atunci când comandantul se va întoarce, ne va găsi puternici și sănătoși. Nu-și va crede ochilor când ne va vedea aici stabiliți de parcă am fi în Amsterdam! acum să-l rugăm pe pastor să ne conducă la rugăciune.

* * *

Tatăl ei se întoarse de la întrunire bine dispus. Judick se miră

de schimbare. Ereticul comerciant găsise o cale de a reintra în grațiile tatălui ei.

— Totul va fi bine acum, vei vedea, le spuse el. Suntem pe mâini bune. Slavă Domnului că l-a salvat pe bunul comerciant!

14°10' latitudine sudică, a douăzeci și treia zi din iunie, anul de grație 1629

Chiar așa arăt? se gândi François, uitându-se în jurul lui la tovarășii lui care supraviețuiseră, în lumina cețoasă a zorilor. Oamenii zăceau unii peste alți, precum cadavrele pe câmpul de luptă, cu părul încurcat și lipit, alții cu ochii roșii, delirând, cu răni pline de puroi pe picioare. Unul dintre marinari înnebunise, fusese prins bând apă de mare și fuseseră nevoiți să-l lege și să-l arunce în gaura pentru scurgerea apei unde țipa necontenit după apă, pe jumătate scufundat în santină. François înțelegea mai bine acum cât de greu îi venea unui om să nu bea apă de mare; mintea îi era obsedată de imagini cu vin dulce și carne friptă încât câteodată se trezea întinzând mâna după ele, de parcă delirul lui ar fi fost real. Până și marea putea lua forma unui lac de munte, proaspăt și răcoritor. Doar efortul voinței mai separa nebunia de această crudă realitate.

Acest deșert de apă, acest tărâm al pieirii, albastru închis și jalnic.

Chiar și acum făcea eforturi pentru a menține demnitatea cu care era privit de către ofițeri, chinuindu-se să păstreze pălăria de fetru negru de comandant chiar și pe vânturile puternice pe care le-au întâlnit după ce au plecat de pe insulă și, deși gulerul lui era rigid din cauza sării și gri din cauza murdăriei, îl deosebea de marinarii de rând cu care era nevoit să-și împartă viața.

Jan Evertsz deschise ochii, amețit de oboseală:

— Unde suntem, căpitane? întrebă el mormăind.

Jacobsz era la mânerul cârmei, cu o figură la fel de dură precum stâncile din bătaia vântului și a ploii. Era aproape inuman ceea ce el putea îndura, niciodată nu părea să obosească sau să-i fie sete.

— O să vedem în curând uscatul, mormăi el.

— Ai zis același lucru și ieri, bombăni cineva. Și alaltăieri.

Căpitanul zâmbi disprețuitor, pentru a le arăta cât preț punea el pe părerea unui marinar de rând.

— A trecut o săptămână de când am plecat din Southland, zise altcineva.

— Nu știi unde ne aflăm, nu-i așa?

Era Halfwaack.

— Du-te naibii! țipă căpitanul la el.

— Dacă nu ai fi fost așa de ocupat s-o acoperi pe târfa aia mică, zise Halfwaack, arătând spre Zwaantie, care sforăia ca un porc la picioarele căpitanului, am fi fost încă pe Batavia.

Obrajii căpitanului se făcură roșii. Nu prea mai arăta ca o fată pentru care merita să riști așa de mult acum, se gândea François, trântită ca o șa de pe un cal.

— Nu ai vrut să mă asculți, zise Halfwaack, nu ai vrut s-o lași în pace.

Brusc apăru un cuțit în mâinile căpitanului.

— Poate te vor asculta pe tine peștii, idiotule.

— Cred că ar trebui să-l lăsăm pe căpitan să-și vadă de treaba lui, zise François calm, toți ochii îndreptându-se spre el. Doar în cazul în care cineva consideră că se poate descurca mai bine.

Spusele lui îi calmară. Se întoarse și se uită la căpitan. Acesta păruse că s-a răzgândit, punând cuțitul înapoi la curea.

François se uită în jur la restul oamenilor.

— E în stare cineva de aici să ne ducă în siguranță în Java?

Oamenii își plecară ochii, lăsând a se înțelege, că într-adevăr,

căpitanul era singura lor speranță de pe marea aceea pustie. Momentul periculos trecuse.

François se mai uită încă o dată în ochii căpitanului, care dădu aproape imperceptibil din cap în semn de aprobare. Era singurul răspuns de mulțumire pe care îl va primi vreodată de la un om ca Araien Jacobsz. Pentru prima dată după nouă luni de călătorie erau probabil de aceeași parte a baricadei.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus ceruse consiliului de pe insulă să se adune de urgență. Lucretia era printre spectatori în acea dimineață, pentru că Andries de Vries o anunțase deja că s-ar putea să fie probleme.

Cu o noapte în urmă, unul dintre soldații însărcinați să păzească butoaiele cu vin a furat unul și s-a îmbătat. Îi dăduse din vinul furat unuia din colegii lui de pază. Delictul fu descoperit rapid a doua zi dimineață pentru că idioții au băut până au leșinat lângă butoaie, unde au fost găsiți de către cei ce urmau la schimb.

Jeronimus îi ținu pe cei din consiliu să aștepte o oră în soare până apăru. Avea un guler nou, cu șiret, pe care îl furase, dacă era să i se dea crezare lui Andries, din cufărul pe care comandantul îl trimisese la mal cu Deschamps. Mai purta o pălărie albă de fetru, cu un lanț de aur în jurul borului, un alt trofeu din lucrurile personale ale lui Pelsaert. Printre toți oamenii aceia cu hainele bătoase de la sare, părea extrem de ridicol. Ar fi râs dacă privirea de pe fața lui nu ar fi deranjat-o așa de tare.

Îl văzuse întotdeauna zâmbind, dar în dimineața aceea părea nervos, agitat. Ochii îi erau nespus de mari, iar privirea lui contrasta puternic cu hainele de dandy.

Nu se așeză alături de ceilalți, ci se uita la ei, cu mâinile în șold, de parcă furatul unui butoi cu vin ar fi fost vreo crimă. Doar Zeevanck nu părea să fie deranjat de atitudinea ofițerului șef.

Ce o fi pățit? se gândea Lucretia. Care o fi scopul acestei atitudini? bănuia că joacă teatru, nu era sigură de ce simțea asta, dar, dacă într-adevăr asta era, atunci juca chiar bine.

— Ei bine, zise el. Știți cu toții de ce am chemat consiliul.

— Domnule comerciant, zise predicatorul, calmați-vă și să discutăm problema cu calm.

Îl ignoră.

— Acești doi oameni au sfidat cu desăvârșire legile pe care eu le-am stabilit pentru a putea supraviețui. Merită să moară negreșit.

Moarte. Consilierii se uitară unul la altul, îngroziți. Spectatorii

înlemnire.

Ofițerul militar se încruntă.

— Domnule comerciant, sunt de acord că soldatul Abraham a nesocotit legea și va fi aspru pedepsit. Dar celălalt, Araiensz, nu se face vinovat decât de a fi acceptat ceea ce i s-a oferit. Se poate să nici nu știe ce a făcut prietenul lui.

— Crezi că nu știa că vinul e furat?

— Cred că păcatul lui nu-i la fel de mare ca al colegului său.

— De ce nu mă asculți? țipă Jeronimus cu vocea ascuțită ca o femeie. Nu voi accepta să mă sfidați în această problemă!

Se făcu o liniște înspăimântătoare.

Ofițerul militar încercă din nou:

— Nu te sfidăm, domnule comerciant. Dar o astfel de decizie trebuie luată de întreg consiliul. E vorba de viața unui om.

— Dacă permitem oamenilor să fure fără a fi pedepsiți, ce șanse mai avem să supraviețuim până vin să ne salveze?

— Atunci să-l pedepsim pe soldatul Abraham din Delft, zise predicatorul. Dar sunt de acord cu ofițerul militar, celălalt nu are de ce să moară.

— Veți vota ca amândoi să fie înecați!

O urmă de salivă îi apăru în colțul gurii.

Lucretia îi privi pe predicator și pe ofițerul militar cum vorbeau între ei, în mod evident speriați de ceea ce se petrecea. Comerciantul era vocea companiei și nu era ușor de sfidat. Zeevanck nu participă la deliberarea lor, părând să fie deja hotărât. Deschamps se uita în pământ și nu spunea nimic.

Văzu fața lui Andries printre mulțimea palidă, speriată de spectatori. Nu v-am spus că asta se va întâmpla? părea el să spună.

Jeronimus deveni neliniștit:

— Cer pedeapsa cu moartea pentru soldatul Abraham Hendrickx din Delft și tunarul Araien Araiensz. Ce spuneți?

Doar Zeevanck singur ridică mâna. Deschamps refuză să se uite în ochii comerciantului.

Jeronimus respira prea repede. Crezu că o să leșine.

— Cum puteți lăsa să se întâmple așa ceva? țipă el la ceilalți trei oameni. Ei bine, veți regreta asta!

Se îndepărtă ca o furtună. Zeevanck se ridică și se luă după el. Lucretia îi privi cum se îndepărtează, uimită. Nervozitatea comerciantului era așa de caraghioasă încât trebui să-și înăbușe un râs nervos cu mâna. Dar ceilalți membri ai consiliului sau spectatori

nu păreau deloc amuzați.

Unul câte unul se îndreptară spre corturile lor. Un fel de presimțire neagră puse stăpânire pe micuța colonie aglomerată, în timp ce așteptau repercusiunile evenimentelor din acea dimineață.

* * *

Îl găsi pe Andries de Vries tolănit pe plajă. Era singur, cu fața lui prelungă mai preocupată decât de obicei.

Când o văzu, sări în picioare, făcând o reverență.

— Doamnă, spuse el.

Lucretia aproape că tresări când fu tratată cu atâta respect. Își imagina că nu prea mai arăta ca o mare doamnă acum. Tivul rochiei i se descususe, iar catifeaua era plină de sare. Unghiile i se rupseseră și erau murdare, părul îi era încâlcit ca lâna. Zwaantie ar fi fost încântată s-o vadă așa. Nu mai era domnișoara trufașă.

— Ce se întâmplă, Andries?

— Consiliul s-a terminat. Jeronimus l-a înlocuit pe Deschamps cu van Huyssen, iar locul predicatorului a fost luat de caporal.

— Steenhower? prostul ăla? în consiliu?

El aprobă.

— Și ofițerul militar a aprobat?

Ridică din umeri.

— Ce putea face? în plus, toți soldații care l-ar fi putut susține sunt pe insula cea lungă să aducă apă. Nu poate face nimic până nu se întorc ei. Apoi, mâine îi va duce pe cei ce s-au oferit voluntari pe insula Verrader.

Ea se așeză, iar el i se alătură, la o distanță respectabilă.

— Era o chestiune de timp, oricum, zise el.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Sunt niște lucruri pe care majoritatea oamenilor de aici nu le știu.

— Ce lucruri?

Andries luă o bucată de coral și o înfipse în apa puțin adâncă.

— Știi câte butoaie cu apă sau vin avem?

Dădu din cap în semn că nu.

— Nu știe niciunul dintre noi, în afară de Jeronimus, asistentul lui evreu și de Reyndert, majordomul. Dar vă spun ceva. Avem mai mult decât zic ei. Cine ia ce rămâne?

— Ne minte?

— Abraham Hendrickx a furat vinul lui. Acum știți de ce era așa de supărat.

Lucretia era șocată. Avusese încredere în Jeronimus, până la urmă era ofițer cu vechime al companiei. În ultimul timp comportamentul lui a fost puțin cam forțat, dar se purtase tot timpul respectuos cu ea, iar ea niciodată nu se gândise la el decât ca la un funcționar onest și loial al companiei.

— Ați fost în cortul lui în ultimul timp? o întrebă Andries.

Dădu din cap în semn că nu.

— Doar cei câțiva care sunt în grațiile lui au voie să intre. Și știți de ce? nu vrea să vadă nimeni cum trăiește. Și-a însușit scaunul mare sculptat al comandantului, pe care l-au salvat de pe epavă, împreună cu un covor persan, pe care le-a uscat și le-a adus în cortul său. Mai are și cufărul personal al comandantului, pe care Deschamps l-a adus la mal, sfeșnicele lui de argint, călimările lui, tot ce era de valoare îi aparține lui acum.

— El este comandantul nostru.

— Dar se poartă cu lucrurile astea de parcă ar fi ale lui, nu ale companiei. De ce ar avea un om nevoie aici de atâta lux?

— Ai mai spus altcuiva despre asta?

— Doar predicatorului. Când i-a cerut socoteală lui Jeronimus, comerciantul s-a înfuriat.

— Poate vrea doar să aibă grijă de lucrurile comandantului.

El zâmbi amar.

— Nu-l cunoașteți la fel de bine ca mine.

O trecu un fior când îl auzi spunând așa ceva.

O umbră își făcu apariția pe plajă. Jeronimus se uita la ei de pe tăpșanul de calcar, cu mâinile în șold. Andries tresări, de parcă ar fi fost prins cu mâna în poșeta altcuiva.

— Andries, nu ar trebui să-l ajuți pe Salomon la treabă?

Andries sări în picioare și se îndreptă spre corturi.

Lucretia se uită la Jeronimus. Acesta era cu spatele la soare, iar ea trebui să-și ducă mâna la ochi. Era o diferență așa de mare față de dimineață, zâmbetul îi revenise la loc. Era greu să nu-ți placă un om care zâmbea așa deschis, fără să se rușineze.

— Tot ce vor să facă este să stea aici degeaba, îi zise Jeronimus ei, pe un ton blând. Mâinile care stau degeaba fac năzbâtii.

Îi făcu cu mâna și se îndreptă către cortul lui, după Andries de Vries.

11˚30' latitudine sudică, a douăzeci și cincea zi din iunie, anul de grație 1629

Cerul era de culoarea plumbului, aerul cald, iar marea fără nici

un val. Căpitanul fu cel care văzu alge printre stânci. Trebuia să fie în apropiere de pământ.

— Vezi, omule, ce ți-am zis? zise el rânjind la Halfwaack. Au trecut opt zile de când am plecat din Southland.

* * *

Două zile mai târziu, spre seară, zăriră Java. Văzură un munte la distanță, pe care la început îl confundară cu un nor, iar apoi un cap verde ce ieșea la vedere dintr-un val de ploaie. În fața lor se întindea o insulă, păzită de un recif, iar marea era plină de spumă. Zăriră un sat, dar continuară să navigheze, neavând convingerea că sătenii vor fi prea prietenoși. Până la urmă se putea foarte bine să fie regatul celor din Mataram, cu care cei din VOC erau în război.

În schimb ancorară după coastă, sub un pătrar de lună, încinși și însetați. Valurile mari și vântul rece de la Stâncile Houtman nu mai erau decât o amintire îndepărtată.

Căpitanul stătea așezat la mânerul cârmei, lângă Pelsaert. Dădea pe gât porția lui de apă. Era prea cald să poți dormi, aveai prea mult timp să cugeți, în timp ce priveai stelele mișcându-se pe cer. Asculta cum valurile se izbeau ușor de carenă, sforăiturile marinarilor, plânsetele neîntrerupte ale pruncului, bolborosirea indescifrabilă a celui ce băuse apă de mare. Încă o zi și nu vor mai fi nevoiți să-l mai asculte delirând.

Se aplecă lângă Pelsaert și-i șopti la ureche:

— Ce se va întâmpla când ajungem în Batavia?

— Vom găsi un vas care să ne ducă imediat la locul naufragiului.

— Mă refeream la ceea ce s-a întâmplat între tine și mine.

— Ce vrei să spui, Jacobsz?

— Adică ce vei spune guvernatorului general despre ceea ce s-a întâmplat pe Batavia.

Nu răspunse imediat. În final zise:

— Va trebui să-i spun cum ne-ai salvat la toți viața și cum ai reușit să aduci barca asta în Java, în ciuda tuturor nenorocirilor.

— Îi vei spune că din vina mea Batavia a ajuns pe stânci?

— Va trebui să dai socoteală generalului despre naufragiul Bataviei. Aceasta este o problemă pe care nu eu trebuie să o judec.

— Dar despre golful Table?

— M-a cam lăsat memoria în ultimele zile. Nu-mi amintesc decât ultimele săptămâni, și cum ne-ai salvat viața.

— Dar Jan?

— Te referi la atacul asupra doamnei van den Mylen? asta nu pot uita așa ușor. Va trebui să dea socoteală pentru ceea ce a făcut.

— Cred că va încerca să spună că eu am fost în spatele acelui atac. Așa m-a amenințat.

Așteptă să vadă ce are comandantul de spus la așa ceva. Oricât m-ar urî, și el se află într-o situație dificilă. Are nevoie de mine să-l sprijin când va da socoteală guvernatorului Coen. Nimeni nu va găsi epava pentru el, iar dacă nu o găsește, el va fi responsabil de pierderea argintului companiei. Va fi sfârșitul carierei lui.

— De ce ar da vina pe tine?

— Ca să mă tragă la fund. De ciudă.

— Ai fost și tu implicat? dacă da, nu pot face nimic dacă ești vinovat de o asemenea crimă.

— Jur pe sufletul meu nemuritor că nu am avut nimic de-a face cu asta.

Avusese dreptate în privința lui Pelsaert. Nu era prost deloc, înțelesese în ce situație era și se hotărâse pentru moment să-și deschidă sufletul față de el.

— Lasă-mă să-ți spun ceva, ca de la bărbat la bărbat. Amândoi suntem într-o situație dificilă. Tu ai pierdut vasul, eu sunt responsabil de averea care se află pe el, și chiar dacă am scăpa cu bine din asta, cred că guvernatorul va avea multe să ne spună. Ne putem ajuta reciproc. Și trebuie să recunosc, Araien – era prima oară când îi spunea pe nume și nu cred că dorea să fie așa familiar unul cu celălalt, în ciuda situației lor – trebuie să recunosc că în ciuda divergențelor dintre noi din trecut, mi-ai dovedit de ce ești în stare. Nu mă pot gândi la altcineva în care să am încredere că va găsi Batavia și va salva argintul.

Căpitanul zâmbi. Așa vedea și el lucrurile.

Desigur îți voi lua gâtul dacă voi avea ocazia, dar deocamdată am nevoie de tine, cum și tu ai nevoie de mine.

— Până la urmă nu ești un om rău, nu-i așa, François?

Era ușurat că au ajuns la o înțelegere. Oricum ar fi luat-o, șansa era de partea lui Araien Jacobsz. Să decidă soarta dacă se va întoarce pe Stâncile Houtman cu un vas portughez sau unul olandez. Dacă vântul bătea dinspre sud, se va îndrepta către Melaka și-l va lăsa pe Jan să-i facă felul. Dacă va bate dinspre nord, vor da probabil peste o navă a companiei în strâmtoare și va trebui să accepte laudele comandantului în fața guvernatorului Coen. Se uită la Jan, care era adormit sub pânzele de la prora. Era ca un câine

urât, credincios în felul lui, dar, după ce nu-i mai era de folos, trebuia să-și amintească faptul, că era doar un câine.

Adormi. Briza ușoară aducea cu ea mirosul de fructe coapte și promisiunea vieții.

Cimitirul Bataviei

Era încă singură pe plajă când o găsi Jeronimus. Părea încântat de ceva. Îi puse o bucată de hârtie în mână.

Hârtia era pătată de sare și noroi. Recunoscu scrisul îngrijit al lui François, dar scrisul era înghesuit, greu lizibil, pentru că cerneala fusese ștearsă de picăturile de ploaie.

Citi:

CĂTRE PAS. ERII ȘI ECH. AJUL VAS. BATAV.

De când a avut loc pră. Irea vasului Bata. Apă proaspătă nu e de găsit, iar să men. Oamenii care s-au salvat, eu. O expediție ar trebui. Insulele înalte să vedem dacă. Cu voia lui Dumnezeu dacă apă proaspătă. Care trebuie dusă oamenilor. A ne asigura că au provizii suficiente. Între timp cineva ar trebui. În Batavia. Să anunțe pe guvernator și cons. Lui de dezastr. Nostru și să. Ajutoare. Prin urmare, noi. Facem tot posibilul să ne facem datoria. Sărmanilor noștri frați la ananghie. În. Adevărului. Semnat. Propria mână.

FRANÇOIS PELSAERT

Îl putea simți pe Jeronimus cum o privea intenționat în timp ce citea scrisoarea. I-o înapoie, cu fața la fel de nemișcată ca și când ar fi pozat, nedorind ca el să vadă durerea pe care i-a pricinuit-o scrisoarea.

— De unde ai asta? îl întrebă ea.

— Ofițerul militar a găsit-o pe insula Verrader, zise el.

Insula Trădătorilor. Ura numele ăsta.

— Am avut dreptate. Drăguțul tău a fugit și a părăsit pe toată lumea.

O sorbea din ochi. De când devenise comandantul Pelsaert „drăguțul ei”? ce fel de om era comerciantul ăsta?

— Intenția lui reiese din scrisoare, îi reaminti ea.

— Mi se pare mie sau el nu a avut intenția să se întoarcă nici după tine, nici după altcineva?

— Am crezut că scrisoarea v-a dovedit exact contrariul, zise ea adunându-și fusta plină de sare și întorcându-i spatele.

Nu era greu de ghicit de ce găsea comerciantul atâta plăcere în dezvăluirea perfidiei comandantului. Greșise când îl judecase. Era un parazit, în ciuda hainelor lui fine și a manierelor lui impecabile.

6°48' latitudine sudică, a douăzeci și șasea zi din iunie, anul de grație 1629

A doua zi, în sfârșit pășeau pe uscat, un lucru pe care mulți dintre ei nu credeau că o să-l mai facă vreodată. Se împiedicară prin apă și căzură în genunchi, unii dintre ei îmbrățișând și sărutând pământul negru de parcă ar fi fost soțiile lor lăsate în Olanda. Alții, cei care fuseseră în Indii și-i cunoșteau secretele, se repeziră cu cuțitele la nucile de cocos căzute, lăsându-și capetele pe spate și sorbind sucul dulce.

Apoi îl auziră pe căpitan strigând. Găsise un izvor cu apă. Alergară că niște copii de-a lungul primului șir de palmieri, aruncându-se în apa rece și clară, bând apă până își umflară pântecele ca niște femei gravide și stăteau pe spate, cu burta la soare, în umbra ferigilor. François își dădu seama că îi era încă sete, deși stomacul îi era întins și știa că nu mai avea unde să-i încapă. Își trecu limba peste buzele crăpate, bucurându-se de gustul dulce pe care nu-l mai simțise de multe zile. În jurul lui câțiva plângeau și până și blasfemiatori și îndrăciți precum căpitanul și Zwaantie îl slăveau pe Dumnezeu pentru că le-a salvat sufletele chinuite.

* * *

Jan Evertsz bea și el, dar în timp ce bea îl privea pe comandant, care cu fața spre marginea bălții lipăia ca un câine însetat. Nu a crezut niciodată că fătălăul ăsta nenorocit ar putea supraviețui în barcă așa mult, el, cu frigurile lui, și pielea lui palidă și gulerul lui cu șiret, să poată rezista. Căpitanul spunea că e slab, dar el nu avea întotdeauna dreptate, căci, dacă ar fi avut, nu ar fi ajuns aici, în barca asta împuțită.

Acum căpitanul îi salvase, așa că era timpul să se gândească la propria piele.

Jan stătuse cu ochii pe căpitan toată dimineața, în timp ce râdea cu ceilalți când spărgeau câteva nuci de cocos și-i ajuta să ducă butoaiele cu apă înapoi la barcă. Și în final, ocazia mult-așteptată se ivi când Pelsaert se duse în tufișuri, lăsându-și pantalonii în vine pentru a răspunde chemărilor naturii. Era pentru prima oară când era singur în ultima lună, fără să fie supravegheat de ceilalți.

Își scoase cuțitul și-l urmă.

Se uită peste umăr. Nu se uita nimeni, tufișul era verde și plin de insecte. Câțiva pași în această junglă și un om devenea aproape invizibil, nu era decât luciul apei care să-ți arate drumul înapoi

către plajă.

Și acolo era domnul comandant cu spatele lui alb, aplecat, ușurându-se, el și câțiva, după sunetele care se auzeau. Nu va trebui să se mai preocupe de zgomot, după ce voi termina eu cu el.

Brusc, o mână îl prinse de gură și brațul îi fu răsucit la spate, umărul durându-l îngrozitor, iar cuțitul îi căzu din mână fără ca măcar să-și dea seama. Auzi vocea căpitanului în ureche:

— Ți-am spus eu să faci asta, Jan?

* * *

Navigară printre insulele Princen, văzură la nord strălucind vulcanul Krakatoa ce făcea cerul să pară portocaliu în amurgul cețos. De îndată ce ajunseră în strâmtoarea Sunda vântul încetă și timp de vreo două zile fură purtați de curent.

La Dwers în den Wegh dădură peste o briză care-i purtă pe lângă plajele albe și insulele cu palmieri, dar apoi încetă la apus și fură purtați înapoi de unde au venit. Căpitanul ordonă echipajului obosit să treacă la vâsle din nou și se luptară împotriva curentului sub razele lunii.

Ancorară la Topper's Hat și oamenii extenuați adormiră la vâsle, cu spatele prăjindu-se la soare, implorând să bată vântul. Deja doi oameni zăceau în santină, cu limbile negre atârnându-le afară din gură. Nebunul murise în timpul nopții și fusese aruncat peste bord, fiind lăsat pradă rechinilor.

La apus zăriră în spate niște pânze, catargul abia fiind vizibil printre palmierii din Dwers în den Wegh. Căpitanul aruncase ancora într-o parte liniștită a insulei, unde nu bătea vântul, să aștepte să vină dimineața.

Căpitanul se hotărâse. Fie ca Fortuna să decidă mâine. Dacă era un vas englezesc sau unul al celor din Specks, știa cum să se târguiască cu ei. Acestor oameni nu le păsa, nu doreau decât ca suferința să ia sfârșit mai repede; atâta timp cât aveau burțile pline, făceau tot ce vroia el.

Dar trecuse mult timp de când cei din Specks se apropiaseră așa de mult de englezii din Bantam sau de Compania din Batavia. Sau puteau fi pirații din Java, în care caz aveau ghinion, toți vor fi morți.

Dacă ar fi fost olandez, ceea ce părea, probabil, atunci ar fi fost asigurat cu comandantul și orice întorsătură ar fi luat lucrurile, pentru Araien Jacobsz tot ar fi fost bine.

Cimitirul Bataviei

François întotdeauna spusese că e un om fermecător și erudit, întotdeauna l-a găsit un tovarăș amuzant. Prevedea un viitor mare pentru el în companie.

Lucretia se întreba ce ar fi zis acum comandantul dacă l-ar fi văzut mergând mândru ca un păun în hainele lui, cu sacoul stacojiu tricotat și cămașa albă cu guler. Și medalionul de aur de unde-l avea?

În dimineața aceea apăru neanunțat în cortul femeilor. Adăpostul lor fusese așezat separat de celelalte, după cum se cuvenea, dar el intră direct, de parcă ar fi avut dreptul de a intra.

— Doamna mea, îi zise el ei, privind-o din cap până în picioare de parcă ar fi fost o târfă din docuri și el îi controla poșeta. Ai tot ce-ți trebuie aici?

— Tot, zise ea. Muște de nisip, o sete continuă și nici un moment de intimitate. Ce altceva mi-aș mai dori?

— Încerc să te scap de aceste greutăți. Ai puțină răbdare și sunt sigur că-ți pot oferi confort.

— Toate avem de suferit, zise Lucretia.

— Nu am să te las să suferi deloc. Aș vrea să știi că te-am luat sub protecția mea.

— Față de ce? întrebă ea.

Un zâmbet care ar fi putut însemna orice:

— Îți place aici? o întrebă el, uitându-se în jur de parcă ar fi fost oaspete într-o cârciumă și ar fi fost pe punctul de a-i cere proprietarului o cameră mai bună.

— Aș prefera un pat cu perne mici și cu un foc în mijlocul camerei, dacă se poate.

— Nu o să mai dormi cu femeile astea.

— Sper că nu mă veți pune să dorm cu soldații.

Această remarcă indecentă nu-l amuză.

— Am să încerc să fac ceva.

— Cu toții suferim, domnule comerciant, eu mă simt norocoasă pentru că sunt în viață.

— Dar ți-am spus, nu ai de ce te teme, acum că sunt eu aici, spuse, după care ieși.

Ea o văzu pe una din femei, căreia i se spunea Bottschieters, aruncându-i o privire.

Așadar, domnișoara trufașă va fi tratată altfel, din nou.

Încă o dată era singură. Frumusețea și poziția erau un privilegiu, dar și un blestem.

5°50' latitudine sudică, a treia zi din iulie, anul de grație 1629

La răsărit, vasul se îndrepta către ei, din locul protejat, unde nu bătea vântul și oamenii se ridicară în picioare, fluturând din mâini ca disperații, aproape răsturnând barca. Căpitanul îi aruncă o privire lui Jan care era legat ca un porc la prora. Nu văzuse niciodată atâta ură în ochii unui om. Poți să faci ce vrei, Jan, băiete, dar acum sunt legat de comandant așa că nu-mi poți face rău. Îmi pare rău de întorsătura pe care au luat-o lucrurile, dar și tu ai fi făcut la fel dacă ai fi fost în situația mea. Erau trei vase, toate aparținând companiei. Zandaam era în frunte. Ăsta da noroc. Îi promisese lui Pelsaert că va merge cu restul flotei până la cea mai nordică latitudine. Nu puteai să te duci mai la nord de atât.

* * *

François stătea pe puntea vasului Frederick Hendrick, simțind cum marinarii se holbau la el în timp ce era întâmpinat la bord de către comandantul uimit și se grăbi spre el. Domnul Cryn Raemburch era consilier al Indiilor, avea același rang ca Pelsaert, dar în acel moment François se simțea ca un cerșetor în fața unui lord. Raemburch era cu cămașa apretată, cu părul și barba aranjate, un medalion de aur îi strălucea la gât, iar el mirosea urât, părul îi stătea țeapăn din cauza sării, barba și mustața erau în dezordine, tivurile hainelor rupte, slab ca un schelet. Pălăria de fetru pe care o păstrase atâtea luni de chin nu făcea decât să-i mărească depresia.

— Ce s-a întâmplat, omule? îl întrebă Raemburch când rămaseră singuri în cabina lui.

François se uită în jurul lui. Nu era la fel de mare ca cea pe care o pierduse, dar era o Biblie pe masă, un prosop deasupra patului, iar într-un colț erau cuierele de alamă și stejar ale lui Raemburch, simbolul rangului lui, toate acele obiecte familiare cu care se obișnuise de-a lungul vieții și pe care credea că le-a pierdut pentru totdeauna.

Majordomul îi puse în față un pahar cu vin de Burgundia, într-un pahar de sticlă de Veneția.

Începu să spună povestea, discursul pe care-l pregătise în minte pentru guvernatorul Coen. Mi-am făcut datoria față de oameni și de companie în singurul mod cu putință. Nu m-am gândit nici măcar o dată la propria salvare. Dar spre propria mirare, ca și a lui Raemburch, nu putu termina. Părea să se înece, gura i se închisese și începu să tremure. Și pentru prima oară de când era copil, începu să plângă.

Insula cea lungă

Vântul sufla cu putere pe suprafața lagunei, făcând valurile să se ridice. Un pescăruș, cu aripile smotocite de vânt, se plimba țanțoș pe țărm, lăsând urme încrucișate pe crusta de sare. La o distanță de douăzeci de pași, o focă stătea în iarba înaltă, uitându-se la Weibbe cu ochii ei ca de catifea.

Așadar, ăsta era paradisul lui Zeevanck, grădina lui de apă. O depresiune de sare cu apă stătătoare, plină de mușchi și stufăriș, înconjurată de nisip și corali și arbuști pitici pe o distanță de o milă, la fel de uscată și de pustie ca insulița de pe care veniseră ei.

Căutaseră pe insulă apă timp de două zile, crezând că dacă un funcționar ca Zeevanck a găsit apă, trebuia să curgă în pârâuri adânci de o milă. Dar nu era nici strop de apă. Parcurseseră fiecare bucățică de pământ de pe insulă și nu găsiră nici un strop de apă, așa cum le spusese Zeevanck.

Nu avea nici o logică.

Weibbe se alătură celorlalți de pe plajă, din care mulți se trântiseră pe jos, epuizați și însetați.

— Nenorocitul ăla de funcționar nu a găsit nici o apă, zise Teunis. Ce urmărea?

— Nu înțeleg, zise Weibbe.

— Niciodată să nu ai încredere într-un om care are cerneală pe degete, zise Jan Bottschieters și scuipă pe nisip.

— În locul tău nu aș fi făcut asta, îi zise unul dintre francezi, Reynou. S-ar putea să ai nevoie de acel scuipat mai târziu.

— Jeronimus zice că nu prea mai avem apă, spuse Weibbe. Dacă ne întoarcem cu mâna goală, o să avem necazuri.

— Steenhower era cu Zeevanck, zise Teunis. Și el a spus că este apă. Înțeleg că un funcționar poate încurca lucrurile, dar Steenhower e soldat. Ce se întâmplă?

— Nu știu, admise Weibbe.

Zeevanck și Steenhower l-au mințit pe comerciant. Îi făcu să se gândească la ceea ce a spus Ryckert în noaptea în care a dispărut. Simți cum îl trece un fior de spaimă. Mai bine aprindem un foc, să-i aducem pe nemernicii ăia aici, zise el. Dacă mai stăm mult aici, vom muri.

Brusc dori ca un foc să fie aprins, și repede. Vroia să vadă o barcă îndreptându-se către ei să-i ia, să-și dovedească astfel că suspiciunile lui nu erau fondate.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus se uita la dâra de fum de deasupra insulelor dinspre vest. Puse jos binoclul și zâmbi. Deja au intrat în panică. Să închinăm pentru acești băieți curajoși cu limbile înnegrite și gâtlejurile uscate de sete, care își jertfesc viața pentru ca alții să poată trăi. Un comportament eroic.

Beau pentru asta.

* * *

Bandajul pe care bărbierul i-l pusese la mână mirosea îngrozitor, iar rana se infectase. Un os rupt îi ieșise prin piele; maestrul Jan încercă să-l fixeze la loc, dar brațul era încă strâmb și rana se infectase. Sussie șterse lichidul gălbui ce curgea din umflătura roșie. Fața lui Jan era roșie de la febră, iar ochii îi luminau într-un mod nefiresc.

Îi făcuse noi bandaje din fâșii de haine pe care le furase din bunurile companiei cu ajutorul lui Judick. Îi înfășură brațul cum putu mai bine în timp ce Judick înmuie o cârpă într-un castron cu apă de mare rece și-i șterse fruntea cu ea.

Mirosea urât, aici, în cortul bolnavului, dacă puteai să-l numești cort. Doar câteva fâșii de pânză cu o deschizătură prin care să intre soarele, susținute de câteva vergi rupte și două-trei lemne. Erau vreo doisprezece oameni care stăteau aici pe pături subțiri, bâzâiți de muște, unii bolnavi de febră, alții încă răniți din noaptea naufragiului. Maestrul Fransz a făcut tot ce a putut pentru ei, dar își pierduse ustensilele și licorile după naufragiu, și chiar și cu acestea, se gândea ea, rezultatele nu ar fi fost cu mult mai bune.

Jan își deschise ochii:

— Mulțumesc, spuse el.

— Te doare rău? îl întrebă Sussie.

El nu răspunse, dar se vedea în ochii lui.

— Weibbe s-a dus pe insula lungă, șopti ea. Era îngrijorat din cauza ta. Ar fi vrut ca el să fie aici. Poate că el ar fi știut ce să facă cu Jeronimus și cu prietenii lui.

— Tu ești Sussie Fredericx, zise el. Tot timpul vorbea despre tine, pe vas.

— Vorbea despre mine?

— Spunea că atunci când o să crești, cu o fată ca tine ar vrea să se căsătorească.

Când va crește.

Îi atinse fruntea. Ardea.

— I-am spus că e nebun.

După un timp, începu să delireze, în engleză, nu mai putea face nimic pentru el, așa că ea și Judick îi dădură o mână de ajutor maestrului Fransz. Când îi ajuta pe alții, nu se mai gândea la propria nefericire; sufletele acestea chinuite, sărmanul copil cu picioarele făcute bucăți de când a picat din barcă, marinarul cu piciorul infectat din cauza coralului, care ardea la fel ca Jan Pinten, cu piciorul la fel de mare ca o ghiulea.

Spunea că atunci când vei crește, cu o fată ca tine s-ar căsători. I se părea că deja crescuse foarte mult de când plecaseră din Amsterdam. Se întreba cât va mai crește până când vor da cu ochii de coastele cu palmieri din Batavia. Dacă va mai apuca vreodată ziua aceea.

* * *

Judick îl găsi pe Coenraat bând și jucând zaruri cu ceilalți băieți, deși era încă dimineață. Credea că vinul trebuia să se dea cu porția. Avea un zâmbet îngâmfat pe față; era prea arogant, prea răsfățat. Se întreba de ce-l considerase așa special.

— Pot să vorbesc cu tine? îl întrebă ea.

Se ridică și-i făcu o reverență cu pălăria, de dragul prietenilor lui, fără îndoială.

— Doamna mea, spuse el.

— Am nevoie de ajutorul tău, spuse ea.

Păru încântat să audă așa ceva.

— Ce dorești? mâncare? mai multă apă?

— Maestrul Fransz are nevoie de mai multe bandaje pentru cei bolnavi.

Se uită lung la ea.

— Dar oricum or să moară.

Când erau pe Batavia îl considera așa de fermecător, sau poate hainele, rangul lui o fermecaseră?

— Am nevoie doar de câteva fâșii de pânză.

Se prefăcu șocat.

— Vrei să fur de la companie? jeronimus nu va fi încântat.

Nu are decât să râdă de ea, dacă ăsta era prețul.

— Te rog.

— Niște mătase să înfășoare puroiul în ea, asta vrei?

— Jeronimus are suluri de pânză în cuierele din cortul lui, așa mi-a spus doamna van den Mylen.

Zâmbi când auzi numele ei.

— Ai devenit foarte familiară cu unele femei. Cea cu care te-am

văzut vorbind dimineață nu era Sussie Fredericx?

— Sussie Fredericx e o fată bună.

El ridică din sprânceană.

— Te rog, repetă ea.

Avu obrăznicia de a întinde mâna și de a o mângâia pe păr; nu din afecțiune, ci mai degrabă dintr-un simț al proprietății.

— Am să văd ce pot face, zise el.

— Mulțumesc, zise ea cu câtă demnitate putu și se întoarse în cortul bolnavilor.

Aerul de acolo era mai bun.

* * *

Sussie nu-l băgase prea mult în seamă pe trompetistul inferior cât fuseseră pe Batavia. Era un bărbat masiv, cu o înfățișare comună și cu o barbă mare, neagră, doar mărimea lui îl făcea să fie diferit de colegii lui. De aproape ea observă pentru prima oară tatuajul de pe brațul lui, o imagine prost desenată a unei femei goale sub un palmier, care-i fusese făcut probabil în urma unui dezmăț prin vreun bar din Amsterdam. Îl ținuse ascuns pe Batavia.

De când Weibbe și ceilalți plecaseră pe insula cea lungă, el o tot privea. Ochii lui negri o înspăimântau, credea că știe la ce se gândea și se ruga ca Weibbe și colegii lui să se întoarcă mai repede.

Într-adevăr, de când soldații plecaseră, pe insulă era foarte liniște. Caporalul lui Weibbe, Gabriel, fusese destituit după ce Jeronimus a dat vina pe el că nu i-a supravegheat pe cei doi care furaseră vinul. Îl înlocuise cu subcaporalul Steenhower. Armele pe care soldații le-au cedat înainte de a pleca nu erau păzite, cum promisese Jeronimus, în schimb fuseseră distribuite cadeților și preferaților lui Steenhower.

Cei doi care furaseră vinul dispăruseră în mod miraculos, la fel ca Ryckert, și nimeni nu știa ce se întâmplase cu ei. Oamenii vorbeau în șoaptă și tresăreau la strigătele pescărușilor.

Văzură fumul ridicându-se dinspre insula cea lungă și văzură pe aristocrați și pe băieții lui Steenhower antrenându-se cu noile lor arme pe plajă și se întrebau ce însemna acest lucru.

* * *

Se întâmplă într-o seară, la amurg. Sussie era singură pe plajă, aducea un vas cu apă de mare rece, pentru a le pune comprese celor care aveau febră. Se uită în jur și păru surprinsă și amuzată în același timp să vadă că nu mai era nimeni pe plajă. Era greu să te trezești singur chiar și pentru o clipă pe o insuliță ca aceasta. Apoi îl

văzu pe Groenewald, la marginea apei, și-și dădu seama că tocmai această ocazie o aștepta.

Respiră adânc, gata să țipe dacă mai făcea vreun pas spre ea.

— Nu te speria, îi zise el, vorbind așa de încet încât de-abia îl auzea. Nu vreau să mă vadă vreunul dintre aristocrați aici.

Ea doar se uita la el, încercând să-și dea seama ce vroia să zică. Groenewald părea agitat și nervos, ca un om care se confrunta cu un asediu dificil.

— Tu și cu sora ta ați face mai bine să plecați de pe insula asta, îi spuse el.

— Toți am vrea să plecăm, zise ea căpătându-și din nou calmul.

— Îi trimit pe caporal și pe câțiva alții pe insula cu foci. Ar trebui să încerci să pleci cu ei.

Se gândi la Jan Pinten și la promisiunea făcută lui Weibbe.

— Nu pot, spuse ea.

— Se întâmplă niște lucruri despre care tu nu ai habar. Am încercat să-i spun predicatorului. Nu vrea să mă asculte.

— Ce fel de lucruri?

Câțiva oameni apărură pe plajă. Până la urmă nu puteai fi prea mult singur pe insula asta. Era subcaporalul, Steenhower, și cu umbra lui, Mattys Beer, și tunarul Allert Jansz. Groenewald îi văzu și imediat se întoarse și plecă, fără să mai scoată o vorbă. Sussie se uită lung după el.

Soarele se cufunda în marea cenușie. Vântul era mai rece și ea auzi de undeva un fluieraș ce părea să scoată sunete de jale, de pe undeva dinspre apele puțin adânci.

XVIII

Știu din proprie experiență că un om poate justifica orice, numai în propria conștiință, nu. Asta-i cel mai rău. Pentru că orice ar face, un om are înăuntrul lui o conștiință ca un preot care-i amintește și-i înregistrează toate păcatele.

Doar atunci când un om nu are conștiință poate trăi cu adevărat liber. Poate că asta vrea Jeronimus să spună când susține că nu există nici un diavol și nici un Iad. Ca să nu ai conștiință trebuie să fii o brută ca Steenhower, la fel de periculos ca un urs și cu o putere de reflecție similară; sau trebuie să ai un intelect care să depășească omenescul. Trebuie să te consideri deosebit față de ceilalți și mai ales, este esențial să crezi că ai o legătură specială cu Creatorul.

Cei din această lume ca Steenhower nu mă interesează. Un om poate fi victima unui copac care cade sau a unui câine turbat.

Omul care crede că înțelege ce este în mintea lui Dumnezeu este cel care are într-adevăr puterea de a face rău. Acesta este omul care mă interesează.

Cimitirul Bataviei

În dimineața aceea, ofițerul militar cu soția și copilul și încă câțiva, marea majoritate marinari, au fost transportați pe insula Verrader, la dorința comerciantului. În aceeași zi, toate lucrurile Lucretiei fuseseră scoase din cortul femeilor fără aprobarea ei și duse în cortul ofițerului militar. Când văzu ce se întâmplă, protestă, dar fu dată la o parte, spunându-i-se că erau ordinele comerciantului.

Simți că leșină. Pe vas, de-abia dacă adresase câteva vorbe unor fete simple ca Sussie Fredericx, Annie Bottschieters sau Mayken Cardoes. În ultimele săptămâni, faptul că au stat sub același acoperiș a ajutat-o să suporte mai ușor toate lipsurile; pentru prima dată după opt luni nu se simțea singură. Acum Jeronimus îi fura acest scurt moment de camaraderie și o izola din nou.

Se uită uimită la noua ei locuință. Era o masă de lemn, și chiar un pat din lemnul salvat de pe corabie, pe care tâmplarii îl făcuseră pe plajă. Patul era acoperit cu mătase fină și perne de catifea, furate din bunurile companiei. Jeronimus îl pusese pe unul dintre croitori să-i facă o rochie nouă din catifea albastră brodată cu pasmanterie de aur, care era așezată pe pat. Era chiar și un ulcior de argint umplut cu apă proaspătă; un lucru atât de obișnuit, dar aici, pe insula aceasta uscată, părea un vin rar într-o cupă aurită.

— Îți place?

Se întoarse; Jeronimus stătea acolo, în fața șopronului, cu o privire de mulțumire de sine întipărită pe față.

— Ce-înseamnă asta? întrebă ea.

— Tu ești o doamnă delicată, obișnuită cu un anume confort, pe când celelalte femei ce să știe?

— De ce faci asta?

— Pentru protecția ta. Nu ți-am mai spus? o femeie frumoasă ca tine, singură printre atâția bărbați. Nu mi-aș îndeplini datoria dacă n-aș face tot ce-mi stă în putință pentru a te proteja.

Închise ochii și parcă simți din nou mâinile acelea nemiloase pe fața ei, se simți din nou târâtă în cabina întunecoasă. Era din nou neajutorată, rușinată, în timp ce monștri cu unghii negre de murdărie o violau.

Poate că Jeronimus avea dreptate. Nu era așa de proastă sau de

naivă încât să creadă că nu se putea întâmpla din nou.

— Ce-a fost asta?

Judick se trezi găsindu-l pe Daniel, fratele ei mai mic, aplecat peste ea, cu mâna pe umărul ei, cu părul lui lung, drept căzându-i pe față și gâdilându-i obrajii.

— Ai auzit? șopti el. Judick stătea nemișcată.

— O fi vreun pescăruș sau vreo pasăre, spuse ea.

— S-a auzit din nou!

De data asta auzi și ea. Era un plânset, ca un strigăt, care fu purtat repede de vânt. Erau câțiva oameni care țipau la celălalt capăt al insulei. Dar brusc se făcu liniște, singurul zgomot care se mai auzea era vântul care bătea printre pânzele acoperișului cortului lor.

Hilletgie o prinse de mână, strângând-o tare.

— Nu-i nimic, îi zise Judick.

Auzi pași grei de bocanci tropăind pe corali, aproape de cort, și făcu pe ea de frică. Își ținu respirația, dar, oricine o fi fost, trecu de cortul lor și se făcu liniște din nou.

— Ce-a fost asta, Judick? șopti Daniel.

— Doar o pasăre, spuse ea.

Era adevărat, câteodată păsările de noapte scoteau sunete ce erau asemănătoare cu țipetele unui om. Îl luă pe frățiorul ei în brațe și-l ținu strâns, simțindu-l cum se cuibărește la pieptul ei ca un cățeluș.

— Șșșșș! murmură ea, totul e în regulă.

Stătu trează mult timp, uitându-se în întuneric, trăgând cu urechea la cel mai mic zgomot. Nu erau decât crabii care treceau pe lângă cort și vuietul neîncetat al vântului.

Se rugă să se facă ziuă, gândindu-se că era mai în siguranță la lumina soarelui.

XIX

A ucide un om. Sunt pe lume două feluri de oameni, cei cărora le place să ucidă și cei cărora nu le place. Distincția a devenit evidentă când s-au dus să vâneze focile de pe insulă. Erau cei care își luaseră tot ce aveau nevoie, dar îți puteai da seama după expresia feței lor că era doar o muncă, nimic mai mult, nu aveau nici o satisfacție, dar mai erau și cei care nu știau când trebuie să se oprească, care erau dezamăgiți când caporalul hotăra că a fost suficient pentru ziua aceea. Carnea era doar o scuză. Când vedeau sânge de focă pe stânci, doreau să vadă și mai mult.

Aceeași expresie a feței o vezi și pe câmpul de luptă, dacă ați fost vreodată la război; eu unul am fost, și chiar la multe. Anumiți oameni au o anumită expresie; oricât de blânzi ar fi când sunt departe de steaguri și sulițe, nu mai au nici un pic de milă după ce au omorât primul om. Cauza pentru care luptă este doar o scuză, până la urmă tot ce-i interesează este bucuria vânătorii și sângele.

Cimitirul Bataviei

Toată viața ei fusese fata unui predicator, cea mai mare dintre frați, născută și crescută în rugăciune și credință. Știa care era locul ei în ochii lui Dumnezeu și se chinuise să fie o femeie bună, știind că El îi cunoaște fiecare faptă, îi ghicește fiecare gând. De fapt, câteodată îi era foarte greu să pășească în biserica tatălui ei, știind că este așa de păcătoasă. Tatăl ei întotdeauna îi spusese că e la fel de rău să păcătuiești cu gândul, ca și cu fapta; se gândea că, dacă avea dreptate, atunci mai bine ar fi să fii un bou sau o oaie, să nu mai gândești deloc.

Dar în ultimul timp i se părea că nici tatăl său nu se mai află la înălțimea standardelor impuse de el. Nu mai avea răbdare cu ei și-i critica, iar acest lucru o îngrijora și mai tare, deoarece știa că Dumnezeu dorea ca ea să-l respecte și să-l onoreze. Era un om al lui Dumnezeu și pe deasupra și tatăl ei, așa că merita de două ori respectul ei.

Cu toate acestea, îi veni să-și muște limba a doua zi când îl găsi în genunchi, implorându-L pe Dumnezeu să-i salveze. Ar fi vrut ca el să se folosească de autoritatea pe care Dumnezeu i-o oferise și să facă ceva cu ea, în loc să aștepte ca Dumnezeu să facă totul în locul lui.

Dar așteptă ca o fată ascultătoare ca el să-și termine rugăciunea și-și șterse nisipul de pe pantaloni, înainte să-i vorbească.

— Ce este, fiica mea?

— Ai dormit bine?

Își dădu seama după momentul de ezitare pe care-l avu că și el se trezise în miezul nopții.

— Pe cât de bine poate dormi un om care-i binecuvântat de Dumnezeu.

— Atunci ai auzit țipătul acela?

— Bineînțeles că nu, zise el fără a se uita în ochii ei. Probabil că ai auzit un pescăruș.

— Nu era un pescăruș, tată.

— Poate ai visat urât.

— Și Willemyntgie, și Daniel l-au auzit.

— Te înșeli, zise el. Acum am treabă.

Și plecă.

* * *

Judick se uită prin tabără în dimineața aceea și inventarie fețele; Deschamps, de Vries, maestrul Jansz, erau toți. Nu mai era un trompetist masiv, Groenewald. Întrebă pe soldați despre el, dar drept răspuns nu primi decât indiferență din partea unora, iar alții se uitară urât la ea.

Acum era convinsă. I se întâmplase ceva lui Groenewald, la fel ca lui Ryckert.

Îl căută pe toată insula, dar dispăruse. Nu era printre tâmplarii care lucrau pe plajă, nici printre cei care pescuiau și cu siguranță nici cu comerciantul și membrii consiliului lui, care fumau pipă și treceau din mână în mână sticle cu vin în fața unuia din corturi, glumind.

Găsi cortul lui Groenewald, îl strigă, dar nu primi nici un răspuns. Tocmai se pregătea să plece, când zări ceva pe pământ și se aplecă să cerceteze. Era sânge, o cantitate mare, închegat ca o budincă maro. Și mai erau urme recente pe lângă arbuști, de parcă ceva ar fi fost târât prin tufișuri în apă. Atunci avusese dreptate, ceea ce auzise ea cu o seară înainte nu era o pasăre.

O umbră se văzu în soare. Ridică ochii: Zeevanck.

— Ce cauți aici? întrebă el.

— Îl căutam pe Groenewald.

— Trompetistul? ce treabă ai cu el? s-a dus pe insula cu foci cu caporalul și cu restul oamenilor.

— Nu s-a dus. L-am văzut eu ieri.

— Predicatorul știe că umbli pe la corturile soldaților?

Se apropie, dar ea fugi de el. Era ciudat cum de nu-și amintea de el de pe Batavia; era doar un simplu funcționar, atunci, nu era prea important. Dar acum se credea important.

— Ce i-ai făcut?

— Hai, pleacă de aici.

Plecă, deși picioarele ei ar fi vrut să se întoarcă. Era evident că se întâmpla ceva, iar Zeevanck era la curent.

Cui putea să-i spună? cu siguranță, nu tatălui ei. Ce era de făcut? soldații nu se întorseseră, iar ofițerul militar era pe insula Verrader. Și oricum, Zeevanck era prieten cu Jeronimus, făcea parte din consiliu. Dacă Zeevanck știa ceva, cu siguranță și Jeronimus

știa.

Mai rămânea Lucretia. Nu știa ce ar putea face doamna, dar trebuia să vorbească cu cineva.

* * *

Era prima dată când Lucretia intra în cortul comerciantului de când intrase ultima oară acum câteva săptămâni să-i spună despre Ryckert. Cum se schimbase totul; zvonurile erau adevărate, Jeronimus se credea un fel de lord printre ei. Printre cocioabele și șoproanele lor, locuința lui părea un palat. Un covor persan era întins pe jos, rigid din cauza sării, dar la fel de atrăgător ca un mozaic. Mai erau și sfeșnice de argint pe o masă de lemn, pe care era așezată o față de masă italienească, vase de argint și de alpaca umplute cu biscuiți. Una dintre cele mai fine tapiserii ale comandantului era folosită pentru a nu intra vântul. Patul lui Jeronimus era acoperit de un brocart roșu.

Păru încântat să o vadă, de parcă ar fi fost vizita neașteptată a vreunui vechi prieten. Îi trimise pe Zeevanck și pe Coenraat la plimbare și o rugă pe Lucretia să ia loc pe un scaun pe care tâmplarii îl făcuseră pentru el. Era acoperit cu o catifea roșie, împrumutată fără îndoială din lucrurile companiei.

— Puțin vin? întrebă el luând un ulcior de argint de pe masă.

Ea refuză.

Păru dezamăgit, dar își turnă lui o cană. Observă că avea un inel nou cu rubin pe deget unde înainte fusese unul cu granate. Naufragiul îi convenise foarte mult.

— Te-ai bucurat de micul dejun, doamnă?

Mic dejun. Câțiva oameni fripseseră câteva păsări slăbănoage pe un foc făcut din cărbuni. Acum că ceilalți fuseseră mutați pe celelalte insule aveau porții mai mari, dar ea nu avea poftă de mâncare. Nu putea să uite ce-i spusese Judick, se dusese chiar ea să vadă petele de sânge de lângă cortul lui Groenewaldt.

Într-un mod pervers, se consolase puțin. Existau și lucruri mai rele decât violul. Cel puțin ea era în viață, nu mai era singura victimă a unei forțe rele fără nume care-i amenința pe toți.

— Ce se întâmplă, ești palidă. Ești bolnavă?

Dădu din cap că nu.

— Ai dormit bine? îți place noua ta locuință?

— Ce se petrece aici, domnule comerciant?

Păru surprins.

— Una dintre femei a găsit sânge lângă cortul trompetistului.

Se aștepta ca el să nege. În schimb, fața lui luă o expresie îndurerată.

— Ce neplăcut. Îmi pare rău că a trebuit să afli în felul ăsta. Nu știu de ce unii oameni se comportă așa.

Aștepta o explicație, dar una care să o scutească de părerile lui de rău și de modul în care se trăgea de barbă.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— Îmi pare rău să te informez că am descoperit că Groenewald era hoț. A furat din bunurile companiei. În calitate de comandant, în absența domnului Pelsaert, am fost nevoit să iau măsuri, pentru binele tuturor. Nu te teme, zise el, și surprinzător, puse mâna peste a ei, nu voi lăsa să ți se întâmple nimic.

Își trase mâna.

— Ce i-ai făcut?

Părea jignit că ea, o femeie măritată nu-l lăsa să o atingă.

— Am fost nevoit să-l disciplinez.

— L-ai omorât?

— Dacă eu ordon ceva, asta nu e crimă. Uiți, probabil, că eu reprezint compania pe această insulă și am puterea să-i pedepsesc pe oameni cu prețul vieții lor, dacă e necesar. Dar, ca să-ți răspund la întrebare, Groenewald trăiește totuși. Nu sunt chiar așa de rău.

— Dar este sânge lângă cortul lui.

— L-am trimis pe Zeevanck și pe subcaporalul Pietereszen să-l percheziționeze și să ia înapoi ce a furat. A scos sabia la ei.

Luă o înghițitură de vin și o studie pe deasupra paharului de alpaca, cu ochii lui verzi-căprui, încât ea trebui să-și ferească privirea.

— După ce a fost supus, l-am trimis pe insula cu foci, să aibă caporalul grijă de el.

— Noi de ce nu am fost informați de acest lucru?

Se opri, zâmbind.

— Nu știam că avem o femeie în consiliu. De când simți nevoia să fii informată despre aceste lucruri?

— Nu mă refeream la mine. Mi s-a spus că nici predicatorul nu știe nimic despre acest lucru.

— Eu sunt comandantul aici, nu predicatorul sau vreun alt negustor de pe aici. Zâmbi din nou. E spre binele tuturor, spuse el.

Încercă să se apropie, dar ea se ridică și se duse la ușă.

— Spune-mi adevărul. L-a ucis Zeevanck?

— David Zeevanck este un funcționar angajat de Onorabila

Companie, îi spuse el răspicat, de parcă ar fi fost o nebună. Ți-am mai spus, trompetistul este pe insula cu foci.

Fără îndoială, putea fi convingător, pentru o clipă chiar își imagină că toată afirmația ei era nefondată. Poate că o lua razna. Din acea noapte de pe Batavia simțea că nu mai poate avea încredere în gândurile ei, își imagina răufăcători peste tot. Dar sângele de pe coral era adevărat.

— Nu are de ce să-ți fie teamă, Lucretia, îi spuse Jeronimus. Poți avea încredere în mine. Nimeni nu-ți va face rău.

Încredere. Cum putea să mai aibă ea încredere în cineva? simți un nod în piept. Coșmarul revenea, aceeași violență o urmase de la naufragiu până pe insula asta cenușie și bătută de vânt. Nu avea cum să scape de acest coșmar.

* * *

Zeevanck o aștepta în afara cortului. Rânji la ea când o văzu.

— A pus ochii pe tine ăsta, zise el arătând spre cortul lui Jeronimus.

— Sunt femeie măritată!

— Spune-i asta comandantului!

— Ce vrei să spui?

— Știm ce ai făcut pe Batavia, domnișoară trufașă, așa că nu mă lua pe mine cu d-astea.

— Amintește-ți de locul care ți se cuvine, zise Lucretia.

Zeevanck își apropie fața de a ei, avea o răsuflare ca de urs, mirosul te intimida mai mult decât fizicul lui.

— Niciunul dintre noi nu mai are un loc, îi zise el. Suntem doar niște păsări de nisip.

Ea realiză că are dreptate. Rangul și poziția aparțineau celeilalte lumi. Aici, erau în regatul lui Jeronimus.

Se întoarse și plecă repede.

* * *

Două zile mai târziu, Tryntgen, Sussie și Bottschieters erau afară, căutând hrană. Anneken găsise un șorț plin de ouă de chiră într-un cuib ce nu era păzit, în timp ce Sussie era pe stânci, căutând crabi. Tryntgen își ridicase fusta până la genunchi și aduna stridii de pe stânci.

Sussie fu cea care îl văzu prima și țipă, speriată, arătând cu degetul.

Tryntgen crezu că e un sac sau vreo bucată de trunchi care venea de pe epavă. Plutea dus de curent, era gras precum o larvă și

umflat cu apă de mare. Vru să-l apuce, dar când văzu ce e își îndepărtă mâinile.

Era un cadavru, cadavrul unui bărbat; nu mai avea ochi, fuseseră probabil mâncați de crabi sau de păduchii de mare, care se ospătaseră alături de pești și cu urechile și buzele lui. Corpul era în stare de putrefacție, fusese mușcat de ceva ce părea să fi avut colți ascuțiți, iar intestinele pluteau pe lângă el, verzi-cenușii, precum un sac oribil pe care omul l-ar fi purtat pe umăr. Nu-l recunoscu după trăsături, dar îl știa după haine, după uniforma și tatuajul de pe braț. Ochii ei fură atrași de brațele lui, pentru că erau legate la spate cu o frânghie.

Era Groenewald.

Corpul fu luat de curent. Trebuie să fi stat pe fundul oceanului sau poate se prinsese de vreo rocă, înainte ca gazul din interiorul lui să-l facă să plutească la suprafață. Acum se clătina ușor pe suprafața apei strălucitoare, curentul purtându-l spre canal unde va fi o masă delicioasă pentru rechini.

Tryntgen se duse înapoi în apă. Își puse mâinile pe genunchi, se aplecă și vomită în apă.

Fortul Batavia, Java, a șaptea zi din iulie, anul de grație 1629

François stătea la pupa vasului Zandaam, privind pantele verzui din Gunung Gedeh cum se ridicau în spatele fortului. Simți cum îi vine să vomite și înghiți la loc propria vomă. Frica îl făcuse să uite că era un om al companiei, îl făcuse să se vadă gol în fața unei oglinzi, iar ceea ce văzu acolo era un lucru palid și urât. Toată noaptea aceea și-a repetat discursul în fața guvernatorului, dar în căldura înăbușitoare a acelei seri, argumentele care pe el îl convinseseră când era pe recif păreau nesemnificative.

În port se întâlniră cu o barcă ce venea de la țărm, iar el coborî pe tachet pentru a-i întâmpina, urmat de domnul Raemburch și de ofițerii săi. Băștinași negri se aplecau peste vâsle, iar lângă ei erau alți indieni din port sau de dincolo de zidurile interzise ale castelului. Pe pereți erau bețe ascuțite de lemn, tunurile de pe parapet erau îndreptate spre jungla verde și spre un dușman nevăzut. Castelul era încă sub asediul sultanului din Mataram. Soldații pe care el i-a abandonat pe recif veneau aici să ajute în acest război. Încă o achiziție extravagantă a companiei.

Au trecut de intrarea de la Waterpoort, alunecând de-a lungul canalului care despărțea orașul de fortăreață, trecură de casa paznicilor și de cea a negustorilor cu frontonul ei alb olandez, apoi

de curtea triunghiulară, mai departe de depozite, muniție, armament și biserică. Ajunseră pe treptele unde trebuia să coboare, la apus zidurile castelului erau negre și neprimitoare.

Întunericul se lăsa repede aici.

Sclavi băștinași le arătau drumul ținând torțe în mâini. François văzu siluetele câtorva cadavre ce atârnau din spânzurători, iar mirosul lor îi rămase în nări în timp ce intră în castel.

Încă o dată înghiți propria vomă. Una era să supraviețuiești, alta era să ții capul sus față de oameni care ar spune că ei ar fi reacționat diferit, oameni care niciodată nu vor trebui să răspundă acelorași întrebări ca el.

Cimitirul Bataviei

— Salomon, zise Jeronimus.

Priviți-l pe acest om cum se teme, cum nu mai are nici un pic de sânge în obraji, cum îi tremură mâinile. Micul evreu nu era în stare să țină un secret, dacă viața lui ar fi depins de asta; ceea ce în mare măsură era adevărat.

— Salomon, trebuie să vorbim.

Jeronimus stătea pe scăunelul pe care evreul îl confecționase pentru el.

— Stai jos, zise el, iar Deschamps ezită, apoi se trânti ascultător pe pământ.

— Dă-mi-l, zise Jeronimus.

Deschamps se sforța să pară uimit, dar nu reuși:

— Ce dorești, domnule comerciant?

— Știi foarte bine ce vreau.

— Ba nu.

— Vrei să-l trimit pe David Zeevanck și pe Steenhower să caute aici bunuri furate ale companiei? zeevanck nu te-a plăcut niciodată, Salomon. Știi asta.

— Dar. Domnul Pelsaert a spus că.

— Domnul comandant Pelsaert nu e aici. Sunt cel mai vechi dintre ofițerii VOC și eu sunt răspunzător pentru bunurile companiei. Dacă li se întâmplă ceva, eu sunt răspunzător, așa că eu cred că e mai bine să-mi dai mie cufărul.

Deschamps se ridică în picioare, care-i tremurau așa de tare încât de-abia putea sta în picioare. Intră în micul lui cort și câteva minute mai târziu ieși cu un cufăr sculptat în lemn. I-l înmână lui Jeronimus.

— Cheia, zise Jeronimus întinzând mâna.

Deschamps o scoase din haină și i-o dădu. Jeronimus o puse în buzunar.

— Nu știu. Zise Jeronimus, clătinând din cap.

— Domnule comerciant?

— Nu știu dacă mai am nevoie de tine, zise el părând nemulțumit, apoi se ridică și plecă, lăsându-l pe Deschamps să nu mai doarmă noaptea, iar ziua să moară de frică.

Fortul Batavia

François stătea cu amiralul Raemburch la fereastra apartamentului guvernatorului, ținând în mână un pahar cu coniac fin franțuzesc, privind la cei ce transportau marfa ca niște gândaci de mare printre indienii de lângă depozit. Poarta neterminată ducea exact dedesubt, o amintire dureroasă a eșecului lui. Marele portal pe care pietrarii din Amsterdam îl sculptaseră pentru poartă zăcea pe undeva prin valurile ce băteau pe lângă Stâncile Houtman.

Bârfe despre dezastru au circulat repede prin mica colonie. Vechii prieteni care l-au întâmpinat cu simpatie și l-au felicitat atunci, în prima noapte, acum se purtau cu el mult mai circumspect. Nu-l tratau cu dispreț, dar comportamentul lor față de el era rece. Făceau asta din raționamente morale, sau era doar integritate profesională, așteptând să vadă ce va spune guvernatorul înainte ca ei să ia o poziție fermă?

François petrecea fiecare oră de așteptare într-o agonie în care nu făcea altceva decât să se examineze. Simțea cum sănătatea lui devine tot mai precară. Săptămânile de febră de pe vas și lipsurile călătoriei de la naufragiu se combinaseră acum și cu anorexia pe care o căpătase încă din primele zile ale salvării lor. Nu putea digera mâncărurile consistente și vinurile oferite după atâtea săptămâni în care nu mâncase decât biscuiți tari și băuse doar apă. Obrajii îi erau supți, nu mai avea nici un pic de vitalitate; se uită în oglindă și văzu un schelet gălbui, grotesc în comportamentul lui țanțoș, în eleganța lui împrumutată.

Erau momente în care camera se învârtea cu el și era nevoit să se agațe de mobilă să nu cadă. Dar nu voia ca ceilalți să vadă cât e de bolnav. Deși o parte din el era înspăimântată la perspectiva unei lungi călătorii pe mare, teama lui neîncetată era aceea de a nu-i fi refuzată de către Coen posibilitatea de a comanda vasul de salvare care să se ducă să caute Batavia. Știa că izbăvirea lui era pe Stâncile Houtman.

În fiecare seară stătea epuizat în pat, fără a putea însă dormi,

întrebându-se neîncetat același lucru: Ar fi trebuit să acționez altfel?

— Apropo, François, zise Raemburch rupând tăcerea. Cred că o anume doamnă pe nume Lucretia van den Mylen era printre călătorii de pe Batavia.

Simți o durere în piept când auzi numele ei.

— Da, așa e.

— A supraviețuit naufragiului?

— Eu însumi am dus-o pe barcă, spuse el.

Nu era tocmai adevărat, dar nici pe departe de adevăr. Încercă să-l facă pe Raemburch să nu-și dea seama că interesul lui brusc pentru Lucretia l-a tulburat. Nu era o clipă în care să nu se gândească la ea cu dor, dar și cu vină.

— Venea să-și întâlnească soțul, adăugă el.

— Ce ironie!

— Excelență?

— El a murit. Tocmai am aflat astăzi. A murit de friguri, acum două luni, în timp ce tu tocmai plecaseși din golful Table.

Simți un pumnal în inimă. Dacă nu ar fi fost Jacobsz și prostia lui, ar fi ajuns în Batavia văduvă, iar el ar fi fost liber să o curteze. Ar fi putut fi a lui. A lui. Viața era o tortură sublimă, când credeai că nu mai poți suporta, îți găsea adevărata slăbiciune, altă durere insuportabilă se adăuga la celelalte suferințe pe care le aveai și te făcea să țipi din nou.

— Ești palid. Te simți rău?

— Arh doar puțină febră. Nu-i nimic grav.

— Poate ar trebui să te bagi în pat.

— Ai dreptate. Ar trebui să mă culc devreme. Mâine dimineață o să mă simt mai bine. Noapte bună, excelență.

Își termină coniacul și părăsi camera. Se întoarse în apartamentul lui, dar nu dormi. Se uită pe fereastră, la cer, întrebându-se dacă mai era încă în viață, uitându-se la aceeași lună îndepărtată, așteptând să se întoarcă.

XX

Și acum o ghicitoare.

Dumnezeu a creat omul după chipul și asemănarea Lui, așa îți va spune pastorul. Este atunci Dumnezeu ca un om?

Îmi place să reflectez la asta câteodată, pentru că, dacă este adevărat, atunci Dumnezeu trebuie să fie imprevizibil, când milos, când meschin, curajos și fricos, cu simțul umorului și plicticos, Din tot ce spun oamenii despre El, trebuie să fie un individ cu care te

înțelegi cu greu, pentru că-i recompensează pe unii cu talent sau cu bogăție și îi pedepsește pe cei cu un caracter mai bun cu tot felul de boli și ghinion. Niciodată nu L-am înțeles.

Dacă i-ai auzi pe oameni vorbind despre El, ai zice că este drept, înțelept și bun. Dar poate că la o cercetare mai atentă este doar capricios, arbitrar și dușmănos. Sau poate, și asta e părerea mea personală, oamenii nu știu prea multe despre spirit și doar și-au imaginat un Dumnezeu care să le corecteze lor toate lipsurile.

Fortul Batavia, Java

Faptul că într-un timp așa de scurt compania olandeză East India reușise să deschidă un imperiu comercial în Orient se datora în mare parte omului care stătea acum la birou.

Guvernatorul Jan Pieterszen Coen arăta foarte bine în dimineața aceea, cu barba lui neagră aranjată cu grijă, purta un guler de ceremonie și un lanț gros de aur ce atârna pe jacheta de catifea neagră. Era o legendă în companie, având o reputație de administrator nemilos, un om religios, ce ține strict la disciplină. Ochii lui semiînchiși îl cercetau cu o privire dură pe François; nu avea nici un pic de milă față de situația în care se afla acest schelet pe jumătate mort de foame și cu febră care venise fără scrisorile de recomandare de la VOC și care-i adusese numai vești proaste.

Îl privea dintr-un scaun imens, sculptat, cu corpul la fel de țeapăn ca și când ar fi pozat. O tapițerie de culoare închisă atârna pe peretele din spatele lui. Exact cum prietenul lui, Rubens, și l-ar fi imaginat pe Atotputernicul la masa lui, se gândi François.

— Așadar, ai pierdut vasul și i-ai părăsit pe oameni.

François nu putu decât să caște gura la el. Era judecat până să poată deschide gura să spună un cuvânt.

— Naufragiul vasului. Nu a fost vina mea, se bâlbâi el.

— Ai cercetat cu instrumentele?

— Dar domnule guvernator, pe insulă unde am.

— Care a fost poziția?

— Ultima noastră poziție, cu o zi înaintea dezastrului, a fost la 30° de la N spre E.

— Stâncile Houtman sunt la 28° 3', lucru despre care toți căpitanii au fost informați în directiva pe care trebuie s-o fi primit de la mine înainte să pleci din Amsterdam, nu-i așa?

— L-am avertizat pe căpitan.

— L-ai avertizat?

— M-am certat cu el. El spunea că suntem încă la 600 de mile

distanță de Southland. Eu am fost bolnav și.

Coen întrerupse această conversație cu un semn din mână:

— Am stabilit că Batavia e pierdută pentru noi. Dar celelalte bunuri ale companiei care ți s-au încredințat?

— Nu am putut salva cuierele. Sunt încă la bordul navei.

— Ai părăsit vasul fără să salvezi întâi banii?

— Am vrut doar să restabilesc ordinea printre pasagerii de la bord. Dar apoi a bătut vântul și nu am mai putut.

— Și bijuteriile?

— Sunt în grija asistentului meu, Deschamps.

Coen se juca cu rubinul masiv de pe inelul pus pe primul deget. Expresia lui părea sculptată în granit.

— Înțeleg, zise el în final.

— Cu permisiunea dumneavoastră, vă implor să-mi dați un vas să mă pot întoarce cât mai repede la locul naufragiului pentru a-i salva pe oamenii rămași acolo.

— Ah, da, oamenii.

— Îmi e teamă pentru ei.

— Cum e și normal.

François vru să-i spună: dar nu așa au stat lucrurile. Am avut motivele mele pentru care am făcut ceea ce am făcut. Dar privirea lui Coen l-a calmat. François nu vroia decât să plece de aici, să se întoarcă la epavă cât mai repede posibil. Era evident că în privirea lui Jan Pieterszen Coen nu va găsi izbăvirea.

— Știi că prima ta datorie era să asiguri bunurile companiei?

— Nu a fost intenția mea să le părăsesc. Iar apoi am făcut tot posibilul să le iau înapoi.

— Și oamenii. Ce te-a apucat să-i părăsești și să-i lași acolo fără un conducător?

— După naufragiu, nu am avut încredere în căpitan, Araien Jacobsz, că o să se întoarcă, așa cum a promis, așa că.

— Ai avut încredere în el să vă ducă pe Stâncile Houtman.

François se agață de marginea biroului, tapițeria închisă și lumânările din sfeșnic învârtindu-se cu el. Era de parcă tot corpul i-ar fi fost cufundat în untură rece. Epuizare, insomnie, febră, simțea că se năruie. Îi trebui un moment să-și revină.

— Mai este și problema atacului asupra unei femei, zise François.

— Au fost cam multe întâmplări nedorite pe Batavia, nu-i așa, comandante?

— Din păcate, nu am avut cum să le împiedic.

— Așa spui tu.

Se uită la documentele din fața lui.

— Șeful echipajului, Jan Evertsz, va fi cercetat și vom descoperi adevărul din toată povestea asta. Femeia.

— Doamna van den Mylen, zise François, iar când îi pronunță numele se simți ca și când ar fi înghițit o piatră.

— Cum zici tu. Soțul ei era Boudewyn. Te simți bine, comandante?

— Nu prea, domnule guvernator.

— Îndrăznesc să spun că aventurile prin care ai trecut te-au epuizat. Să sperăm că nu au și falimentat compania. O să cercetăm mai cu atenție problema. Între timp vom face tot posibilul să te simți confortabil.

François auzi ecoul făcut de propriile cizme pe podeaua din afara biroului guvernatorului. Ar fi trebuit să se gândească la guldenii pierduți, dar nu se putea gândi decât la Lucretia van den Mylen, care probabil acum era doar piele și os pe Stâncile Houtman.

* * *

Castelul Batavia era foarte departe de Europa, dar nu-i lipseau rafinamentul și lucrurile sofisticate care se găseau în orice oraș de acolo, cel puțin asta gândea Jan Evertsz.

Strappato, de exemplu, era o invenție a Sfintei Inchiziții. Pentru a afla adevărul, creștinii legau mâinile celui pedepsit la spate și treceau o frânghie trasă de un scripete printre ele. Apoi legau o piatră grea de picioarele nefericitei victime.

Exact așa fusese ridicat de la pământ șeful de echipaj, până când capul lui a ajuns la aceeași înălțime cu scripetele. Era ținut așa, cu greutatea atârnată de glezne, ceea ce provoca o suferință inimaginabilă. În această poziție, cei care-l torturau l-au întrebat despre atacul asupra Lucretiei van den Mylen.

Le-a spus imediat numele complicilor lui și motivul atacului; Zwaantie Hendricks, servitoarea Lucretiei, îl convinsese pe iubitul ei, căpitanul, s-o facă. Căpitanul a fost cel care i-a recrutat.

Cei care-l interogau nu au fost complet satisfăcuți neștiind dacă era totul adevărat, așa că l-au mai ținut așa câteva ore, timp în care el a leșinat de trei ori și a trebuit să fie ridicat. Dar continua să spună același lucru, așa că ei l-au amenințat că vor da drumul la frânghie și va cădea la pământ. Șocul, i-au spus ei, în mod sigur îi va disloca umerii și picioarele.

Dar Jan insista asupra versiunii lui. Căpitanul, spuse el, era vinovat de tot. Din nou ei amenințară că slăbesc frânghia și din nou el negă că ar fi fost vorba de o conspirație, așa cum îl acuzase François.

Așa că, frustrați, în cele din urmă o făcură.

Insula cea lungă

Plouase de două ori de când erau acolo, dar de-abia strânseseră câteva degete de apă pe fundul butoaielor, iar situația devenea disperată acum. Au aprins focuri, dar nimeni nu a venit să-i ia. Weibbe se întreba ce nu-i în regulă. Poate că izbucnise vreo molimă în cimitirul Bataviei. Era o variantă mult prea generoasă. Probabil știa ce făcuseră nenorociții ăia; Jeronimus se gândise că se poate lipsi de soldați. Marea majoritate erau mercenari, iar unii nici măcar nu erau olandezi. Așa că se hotărî să scape de ei pentru a economisi apa.

Nenorociții!

Oricare ar fi fost adevărul, va trebui să găsim o cale să ne salvăm, se gândi Weibbe. Pe o insulă de mărimea asta, trebuie să fie apă pe undeva.

Soarele se cufunda în ocean, atârnând deasupra lui ca o minge mare de cupru, țărmul părea roz și gri, iar crabii morți de pe plajă formau stive de oase mici. Păsările zburau înapoi spre țărm o dată cu apusul soarelui, trecând pe deasupra capetelor lor.

Weibbe le privi. Păsările, ca și omul, aveau nevoie de apă. Ele de unde beau apa?

Privi una din păsări cum se lasă jos și dispare într-o gaură deasupra unei stânci mici de calcar. Se ridică și se luă după ea. Observă o gaură în stâncă, nu mai mare decât pumnul unui om.

De-abia îndrăznea să spere.

Pipăi roca ce nu era foarte bine fixată, cu degetele dădu la o parte resturile de coral făcând o gaură destul de largă pentru a putea introduce o mână. Pasărea ieși țipând și când ieși auzi cum o bucată de coral cade în apă.

Văzuse o astfel de gaură într-una din zile, văzu chiar apă în ea, dar așa de aproape de plajă se gândi că era apă de mare, acolo unde valurile au săpat un tunel pe sub stâncă. Poate că se înșela. Mâine dimineață va mări gaura, se va târî acolo să vadă mai bine. Pasărea le-ar fi putut salva viața.

Fortul Batavia, Java

Pare așa de sigur pe el, în dimineața asta, se gândi François,

păşind ţanţoş în cizmele lui şi cu cămaşa curată, albă, cu barba aranjată. Era cât un munte, iar când se aplecă deasupra guvernatorului i se păru lipsă de respect. Privirea rece a lui Coen îl studia pe căpitan precum un om care-şi cântărea şansele de a îmblânzi un câine mare şi neprietenos.

Căpitanul dădu uşor din cap când îl văzu pe François, care era deja aşezat într-un scaun, în spatele guvernatorului, nemaifiind sub privirea scrutătoare a acestuia.

Guvernatorul fu direct:

— Investigaţiile preliminare în ceea ce priveşte naufragiul Bataviei s-au încheiat, îi zise el lui Jacobsz. Consiliul va trebui să conducă o investigaţie mai serioasă în ceea ce priveşte comportamentul tău.

Un muşchi se încorda pe faţa căpitanului:

— După calculele mele eram încă la.

— Calculele tale au fost greşite.

Ei bine, la asemenea vorbe nu mai avea ce argumente să aducă.

— Îţi dai seama ce pagube a produs neglijenţa ta?

— Când ne vom întoarce, vom salva bunurile companiei, aveţi cuvântul meu.

— Nu vei face parte din misiunea de salvare, căpitane. Comandantul Pelsaert se va întoarce pe Zandaam, iar vasul are deja un căpitan.

Era prima dată când François văzu cum încrederea căpitanului era spulberată. Păru surprins că guvernatorul general putea lua o astfel de măsură.

— Corcitura aia nu era în stare să găsească W. C.-ul ziua în amiaza mare! spuse el şi păru gata să lovească cu pumnul în masa guvernatorului general, dar se gândi mai bine. Sunt singurul căpitan din întreaga companie care ar putea găsi epava din nou, zise el şi continuă cu o voce mai calmă: întreabă-l pe comandant despre abilităţile mele de navigaţie! şi se lăsă pe spătar, aşteptând ca François să repete ce a spus în noaptea aceea în barcă.

— L-am întrebat deja pe comandantul Pelsaert despre comportamentul tău pe parcursul călătoriei din Olanda. Mi-a raportat cu lux de amănunte despre un incident petrecut în golful Table, iar acest lucru a fost recunoscut şi de căpitanul de pe Zandaam.

François văzu privirea din ochii căpitanului şi în sfârşit avu fericirea de a-l vedea înspăimântat.

— Mi-a spus de asemenea de conduita ta imorală pe care ai avut-o pe vas, când te-ai încurcat cu servitoarea doamnei van den Mylen.

Ce privire avea! dacă ar fi fost în altă parte, căpitanul i-ar fi luat gâtul. Dar în prezența guvernatorului general, cu gărzile din cameră, cu săbiile lor, nu putea decât să stea jos, o venă pulsându-i la tâmplă.

— De asemenea, l-am interogat pe șeful echipajului. A mărturisit că tu ai fost în spatele scandalosului atac asupra doamnei van den Mylen.

— Normal că idiotul ăla a dat vina pe mine!

Coen tăcu o clipă; era o tăcere ca de moarte.

— Uiți cu cine stai de vorbă, căpitane!

Mărul lui Adam al căpitanului se ridică ca un dop.

— Dacă vrei să-ți recapeți banii, va trebui să mă trimiți înapoi pe Zandaam.

Arătă cu degetul spre François:

— Doar nu crezi că el îi va găsi?

— Domnul Pelsaert îi va găsi. Nu are încotro.

Coen se sprijini de spătar, interogatoriul se terminase. Trei gărzi ieșiră din umbra din capătul camerei și înconjurară scaunul căpitanului.

— Căpitane Araien Jacobsz, te arestez sub acuzația de neglijență majoră ce a dus la scufundarea navei Batavia. Luați-l.

Căpitanul sări de pe scaun, cu ochii fixați la François, dar nu ajunse prea departe. Gărzile îl ținură și îl traseră înapoi în timp ce el se zbătea și urla când ieșeau din birou.

Ei bine, se terminase.

Chiar așa prost mă credea? se întrebă François. Că mă voi ridica în acest birou fără să mă folosesc de nici o șmecherie? chiar credea că nu mi-am dat seama ce a plănuit după naufragiu, că admirația mea pentru abilitățile lui de marinar mă va orbi într-atât încât să mă coste propria viață, mai ales cu pungașul de Evertsz în aceeași barcă?

Credea el că un om poate deveni comandant al Onorabilei Companii fără să aibă dorința și cunoștințele necesare pentru a face față competiției?

Dar când Coen se întoarse, zâmbetul lui dispăru. François avea o înfățișare gravă, cum se potrivea situației.

Cimitirul Bataviei

Îi omorâseră pe cei care mai erau pe insulă și care nu erau de partea lor. Cei mai puternici trebuiau dați deoparte; acei soldați de a căror loialitate Steenhower nu era sigur, o mână de marinari și tunari pe care nu te puteai baza. Câțiva fuseseră uciși pe ascuns noaptea, înjunghiați când ieșeau din șoproanele lor pentru a se ușura în tufișuri, iar corpurile lor erau târâte în apele puțin adânci să fie găsite de rechini și pești. Alții aveau accidente la pescuit sau la vânătoare.

Unii au fugit noaptea, bănuind că ei urmau, riscând împotriva rechinilor și peștilor și curenților de apă, să ajungă pe insula cu foci sau pe insula cea lungă.

Nu-i va ajuta prea mult, chiar dacă ar fi reușit, se gândea Jeronimus.

Astăzi, un alt semnal de foc se ridica pe cer dinspre insula cea lungă, a treia zi la rând. Era o insultă. Ca și când nenorociții și-ar fi fluturat fundurile în fața lor.

— Ai spus că nu e apă acolo, îi spuse Coenraat lui Zeevanck.

Omul masiv ridică din umeri. Asta mai lipsea, ca începătorul ăsta să-i țină o lecție de morală.

— Steenhower nu ar recunoaște apa nici dacă s-ar îneca în ea, zise unul dintre soldați, Wouter Looes.

Steenhower vru să-l bată, dar Jeronimus ridică o mână și-i spuse să stea jos liniștit.

Steenhower se uită urât la Wouter Looes, dar făcu ce-i ordonă Jeronimus.

— Ar fi trebuit să ne ocupăm de ei când am avut ocazia, murmură Zeevanck.

Asta da îndrăzneală, se gândi Jeronimus. Acum se crede împovărat de atâtea fapte rele încât mă poate critica.

— Te târguiești precum femeile la piață, îi zise el.

Se uită peste umărul lui. Ceilalți îi priveau, întrebându-se ce era cu adunarea aceea de pe plajă, ce tot șușoteau acolo.

— Putem să-i vânăm ca pe păsări oricând dorim, le spuse el. Nu e nici o diferență.

Își plecară ochii, iar expresiile de pe fețele lor spuneau totul. Furia, mânia și alte dorințe se strânseseră în ei de prea mult timp. Era timpul să-i lase să facă ce vor, cum le promisese.

— Ne vom ocupa de soldați mai târziu. Cel puțin ei nu beau din prețioasa noastră apă, dacă o au pe a lor.

— Începem? întrebă Steenhower.

Jeronimus aprobă:

— Începem, spuse el.

* * *

Mattys Beer, Steenhower și câțiva alți aristocrați porniră în după-amiaza aceea spunându-le tuturor că se duc la vânătoare pe insula cu foci. Lucretia îi privi cum pleacă. Nu fu surprinsă să vadă că atunci când s-au întors, mai pe seară, nu aveau deloc carne. Totuși aveau toți o privire de parcă s-ar fi întors de la bordel; erau satisfăcuți. Pentru ea era clar ce se întâmplase. Nu aveai nevoie de atâtea săbii și bâte pentru a omorî câteva foci.

Insula cea lungă

Weibbe se trezi brusc, i se păru că a auzit un strigăt. Se ridică transpirat, cu răsuflarea accelerată. Fusese doar strigătul unui pescăruș.

Nu mai putea dormi, așa că se ridică și se duse pe plajă. Gărzile îl înconjurară, auzindu-i pașii. Era bine că erau treji și pe fază.

Se relaxară când îi auziră vocea.

O lună plină se ridica pe cer printre nori. Vântul bătea ușor, valurile înalte se loveau de recif. Se uită peste laguna argintie, în cimitirul Bataviei, dar nu se vedea nimic în întuneric.

Jeronimus a calculat greșit. Credea că ne-a trimis în pustiu, dar acesta era un paradis în comparație cu ce aveau ei acolo. Erau niște animale ciudate, ca niște pisici mai mari care țopăiau și aveau picioarele din spate foarte mari și purtau puii în niște buzunare pe care le aveau la stomac. Un om le putea doborî cu ușurință, iar fripte pe cărbuni aveau gust de pui. Refluxul lăsase numeroase scoici pe plajă, iar o mulțime de foci cenușii, blânde ca niște miei, stăteau moțăind la apus pe stânci în fiecare zi, putând fi ucise cu ușurință cu săbii sau bâte. Doar două erau suficiente pentru o cină pentru toată tabăra.

Apa pe care au găsit-o era suficientă pentru moment; au scos-o la suprafață cu ajutorul unor scoici imense și au depozitat-o în butoaiele pe care le-au găsit pe plajă. Era apă bună, proaspătă și curată, dar nu ar fi ajuns la 200 de oameni. Ironia era că el și mercenarii ar supraviețui mai mult decât Jeronimus și gloata lui de croitori și negustători, chiar dacă Pelsaert s-ar fi dus înapoi în Amsterdam după ajutor.

Dar era neliniștit. Restul oamenilor au acceptat explicația lui despre ceea ce s-a întâmplat, și anume că Jeronimus s-a hotărât să-i sacrifice pe ei pentru a-i salva pe ceilalți. Nu le-a plăcut, dar au

înțeles. Totuși Weibbe se tot gândea la Ryckert și la lucrurile care se presupunea că le-a spus și se întreba dacă nu cumva era mai mult decât rezolvarea situației.

Nu era nici o lumină pe cimitirul Bataviei. Păsările bântuiau precum fantomele în lumina lunii, iar strigătele lor ascuțite îi făceau pe soldații din gardă să tresară. Luna se ascunsese după nori, iar umbre se mișcau pe plajă.

Cimitirul Bataviei

Erau adunați în jurul focului; Lucretia nu le putea distinge fețele în întuneric, dar îi cunoștea după voce; aristocratul van Huyssen; soldatul cu maxilarul pătrat, Jan Hendricks; frații van Welderen, chiar și băiatul de serviciu, Pelgrom, cu vocea la fel de ascuțită și emoționată ca a unei fete.

— Ar fi trebuit să-l auzi, spunea Jan Hendricks, plângea ca un copil, ca o femeie. De fiecare dată când vroiam să-l lovesc, se târa în genunchi și mă implora să n-o fac.

— La ce te-ai fi așteptat? zise Coenraat. Era doar un tâmplar.

— Ar trebui să aibă mai mult respect de sine, zise unul din frații Welderen. Să învețe să moară ca un bărbat.

— Cuțitul a intrat în el ca în unt. Nu mi-am imaginat niciodată că ar putea fi așa ușor.

— La al meu, zise Pelgrom, i-am sfărâmat creierii, i-am văzut pe bâta mea, i-am zburat creierii, iar el încă mai țipa. Vocea lui părea uimită. Nu aș fi crezut niciodată. A trebuit să-l mai lovesc de trei ori până a tăcut.

— Ai văzut cum fac toți pe ei înainte să moară? întrebă van Huyssen.

Chiar atunci au văzut-o, umbra ei proiectată de lună. Tăcură toți. Apoi Coenraat se ridică și se duse spre ea.

Nu avu timp să reacționeze, nu se gândi să fugă, pentru că nu avea unde. Se întrebă dacă van Huyssen o va omorî și pe ea, dar în schimb el o târî înapoi la cortul ei și puse o gardă s-o păzească.

Mai târziu, Jeronimus veni la ea și-i spuse că din acel moment îi era interzis să mai vorbească cu cineva de pe insulă fără permisiunea lui. Era furios pe ea, pe van Huyssen și prietenii lui, cine știa?

Zăcu în patul ei, având febră. Nu auzise niciodată, nici nu-și putea imagina ceva mai îngrozitor decât ceea ce tocmai auzise. Adormi tresărind, iar coșmarurile din seara aceea au fost îngrozitoare, oameni fără fețe o trăgeau într-o cabină întunecată.

Lumea era un loc întunecat și înfiorător.

XXI

Pastorul spune că nu orice om poate fi salvat și sunt de acord cu el. Un creștin îți va spune că fiecare are un suflet nemuritor, dar un catolic îți va spune să mănânci pește vinerea și că anafura pe care o ține între dinți este corpul lui Iisus, ceea ce-ți va spune cât valorează părerile unui romano-catolic.

Dar nu cei fără suflet ne interesează pe noi aici. Un om fără suflet e neinteresant, deși ne poate fi folositor. Dar el nu se zvârcolește, chinuit de conștiință, nu stă treaz noaptea, regretând ce a făcut, chiar dacă se bucură de rezultat.

Nu mă fascinează la fel ca un om „cenușiu", cel care este bun, dar totuși face lucruri îngrozitoare.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus era furios, bolborosea, plimbându-se de colo până colo, cu barba udă de scuipat. Chiar și Steenhower ținea capul plecat în fața acestui acces de furie din partea unui om mai scund. Era fericit că nu era el vinovat de ceea ce se întâmplase.

— Cum ați putut permite să ne fure plutele? întrebă Jeronimus.

— A fost vina lui Zeevanck, spuse Steenhower. L-am lăsat pe el să aibă grijă.

Zeevanck era posomorât, răzuia nisipul cu pantofii lui cu cataramă.

— Ei bine? zise Jeronimus.

— Erau în cortul femeilor, spuse Wouter Looes.

— Și ați lăsat bărcile nepăzite?

Se întoarse dezgustat:

— Știm cine a fost?

— Bărbierul a dispărut, zise Fasolică.

— A fost Andries, zise Allert. L-am tăiat cu sabia. Am crezut că era mort. M-am dus să-i alertez pe ceilalți, iar când m-am întors, dispăruse.

Așa deci, se gândi Jeronimus. De dragul tăvălelii au pierdut una din cele trei plute. Totul fusese așa de ușor până acum; asta complica lucrurile. Soldații lui Weibbe Hayes nu vor fi la fel de ușor de doborât precum câțiva băieți speriați de pe insula cu foci.

— Este o monstruozitate în fața lui Dumnezeu. Jeronimus și așa-zisul lui consiliu se comportă ca niște sălbatici. Felul cum îi tratează pe oameni este strigător la cer!

Predicatorul străbătea țărmul în lung și-n lat, palid, tremurând.

Judick și restul familiei priveau, gândindu-se îngroziți la rezultatul acestei situații. Mama și servitoarea, Wybrecht, îi țineau pe copii; Judick și Willemyntgie stăteau împreună.

Lui Judick i se părea uimitor cum tatăl ei ignorase crimele și disparițiile ce erau atât de evidente pentru restul lumii. El insista asupra minciunilor lui Jeronimus, care spunea că oamenii au fost mutați pe alte insule sau s-au înecat din greșeală.

Dar violul asupra lui Tryntgen Fredericx și Marretgie Louys de către Mattys Beer și David Zeevanck nu putea fi explicat de nici un creștin.

— Mi-e teamă, Gijsbert, spuse mama ei.

Se uita lung la ea, cu ochii mari, plini de un fel de furie mesianică.

— Satana umblă printre noi! trebuie să-l înfrunt!

— Poate ar trebui să ne rugăm, spuse mama ei.

— Nu ne-am rugat neîncetat de la naufragiu? dumnezeu ne testează răbdarea. Trebuie să luăm măsuri rapide în fața lui Satana, cum am fi făcut și în Olanda!

În Olanda, soldații guvernatorului sprijineau înțelepciunea Domnului, se gândi Judick. Mi-e teamă că te-ai trezit cam târziu să iei poziție împotriva Satanei.

Se uită în jos spre plajă, către cortul lui Jeronimus. Un grup de aristocrați era adunat în fața lui, iar Judick îi putea auzi cum râdeau. Sunt doar niște băieți, se gândea ea, cu puțin mai mari decât ea. Cum puteau face lucruri atât de îngrozitoare?

Tatăl ei păru să se îmbărbăteze, apoi porni, pantofii tropăindu-i pe corali. Judick îl urmă.

* * *

Jeronimus stătea în fața cortului, cu mâinile în șold, privindu-i venind spre ei. Probabil părem ciudați, se gândi ea; tatăl ei, cu haina lui lungă fâlfâind în vânt ca o cioară, eu împiedicându-mă în urma lui în saboții de lemn.

Jeronimus se întoarse și le spuse ceva celorlalți; Coenraat van Huyssen, frații van Welderen și David Zeevanck erau acolo, cu el. Îi auzi râzând.

Ea încercă să alerge mai repede, pentru a ține pasul. Inima-i bătea ca un ciocan.

— Bine, bine, strigă Jeronimus. Dumnezeu ne-a trimis un mesager. Ce mai zise Domnul în dimineața asta, predicatorule?

Tatăl ei se opri să-și tragă răsuflarea, ținând Biblia în mâna

dreaptă:

— Nu cunoști această Carte?

Jeronimus i-o luă din mână. Răsfoi paginile, de parcă nu ar mai fi văzut o Biblie până atunci, apoi cu o mișcare bruscă rupse câteva pagini, lăsându-le în voia vântului.

Gijsbert rămase mut de uimire și încercă s-o ia din mâinile lui Jeronimus, dar el nu-i dădea drumul. Ceilalți râseră de acest joc.

— Dumnezeu te va pedepsi pentru asta! țipă Gijsbert.

Jeronimus se uită în sus la cer, părând uimit; era un cer albastru deschis, fără nici un nor.

— Când? zise el, părând uimit.

— Dumnezeu a zis.

Zeevanck îl apucă pe predicator și-l trânti la pământ. Judick alergă în fața lui, pentru a-l proteja.

— Nu-i face rău! țipă ea la el.

Jeronimus îi aruncă Biblia, care ateriză cu o pleoscăială în apă.

— Aici nu se va mai vorbi de Dumnezeu. Domnul a făcut ca vasul să naufragieze, pentru ca adevăratele vorbe să se răspândească printre oameni, iar eu sunt instrumentul lui. Nu vor mai fi slujbe de duminică, pastore. De acum înainte, vei veni la mine ca să cunoști legile Domnului!

Tatăl ei scoase un sunet ascuțit, ca de animal rănit. Se ridică în picioare și fugi. Judick alergă după el, împiedicându-se de pietre, pescărușii ridicându-se de pe plaja din fața lor, țipând ca batalioanele diavolului.

Insula cea lungă

Weibbe Hayes, cu mâinile în șold, se uita peste laguna care separa insula cea lungă de cea cu foci și de cimitirul Bataviei. Restul soldaților erau adunați pe plaja din jurul lui, cu fețele cenușii.

Era o poveste care sfida orice credință. Weibbe nu era un om cu prea multă frică în Dumnezeu, dar nu putea gândi că printre creștini se puteau petrece astfel de lucruri. Dar privindu-i pe cei doi supraviețuitori care tremurau acolo, pe plajă, nu se îndoia că spuneau adevărul.

Unul dintre oameni avea o tăietură de sabie pe spate, gaura ajungându-i până la os; ar fi trebuit să moară până acum. Cămașa îi era plină de sânge care încă-i curgea șuvoaie pe spinare. Celălalt avea o rană la cap, era unul dintre tunari, cel căruia i se spunea Jaspersz.

Oamenii veniseră din cimitirul Bataviei, spuneau ei, pe plute, și

oamenii lui Jeronimus i-au atacat cu săbii și tesle, alergându-i pe insulă și tăindu-i ca pe păsări. I-au recunoscut pe Steenhower, Allert Jansz și pe fermierul ăla mare, Jan Hendricks, printre ei. Chiar și băiatul de serviciu, Pelgrom, i-a crăpat capul unuia cu o bâtă. Aceștia doi s-au salvat fugind în apă și înotând în lagună, ținându-se de bucăți de lemn. Alții, se gândeau ei, au căzut pradă rechinilor din canal.

Amândoi tremurau de frig și de frică, oroarea chinului prin care au trecut oglindindu-se pe chipul lor. Era imposibil de crezut, totuși rănile lor erau reale.

Ce puteau să înțeleagă din asta?

Se punea la cale o revoltă, asta trebuia să fie. Nu putea crede că Jeronimus, un comerciant al Onorabilei Companii, putea avea de-a face cu măcelărirea oamenilor neînarmați și a copiilor, deși acești oameni aveau altă părere.

Dar mai târziu în cursul acelei zile fu obligat să-și schimbe părerea. Zăriră o plută ce-și făcea drum către ei, de-a lungul lagunei. La început Weibbe se gândi că trebuie să fie trădătorii pregătiți să-i atace, dar când pluta se apropie își dădu seama că nu-i decât un om pe ea. Soldații lui se duseseră să-l întâmpine și se întoarseră cu bărbierul, Aris Jansz. Avea o tăietură de sabie, ca și colegul lui Jaspersz și povesti cum David Zeevanck și Allert Jansz l-au vânat cu un iatagan după ce el a încercat să împiedice un atac asupra uneia dintre surorile Fredericks. L-au lăsat în apă, crezând că e mort. A furat una din plute pe întuneric și a lăsat-o să fie dusă de curenți de-a lungul lagunei.

Nu era nici o răsculare în afară de faptul că era îndreptată împotriva Onorabilei Companii. Jeronimus conducea insula de parcă ar fi fost propriul regat, spuse el. Toți, împreună cu el, păreau cuprinși de nebunie.

Oamenii se uitară unul la altul, tresărind. Deasupra cimitirului Bataviei se ridica un fuior de fum lung, iar pe cer apăreau primele stele. Până la Amsterdam era drum lung, iar ei se aflau aici. Era de parcă ar fi navigat la capătul lumii și ar fi coborât în Infern. Era numai o chestiune de timp până adunătura aia de funcționari ucigași și băieți capricioși vor veni după ei.

Fortul Batavia, Java

François stătea la birou ferit de fața necruțătoare a guvernatorului general Jan Pieterszen Coen, agitându-se în căldura dimineții. Era o liniște apăsătoare în timp ce guvernatorul general

revizuia copiile raportului lui Pelsaert, de parcă nu le-ar fi studiat cu atenție până atunci. Era îmbrăcat în negru, cu un singur lanț de aur la guler.

În cele din urmă puse rapoartele jos și-l privi pe François în josul imensului lui nas.

— Am citit raportul nefericitelor evenimente petrecute pe Batavia și trebuie să-ți mărturisesc că nu sunt la fel de impresionat ca oamenii din Amsterdam de abilitățile tale.

O judecată ce te condamnă, dar nu oficial, își reaminti François, nu încă. Mai era încă timp să se salveze.

— Acțiunile tale vor fi examinate mai pe îndelete mai târziu.

François aprobă cu stoicism. Orice ar fi spus acum, nu i-ar fi schimbat părerea lui Coen despre el. Tăcerea îl avantaja mai mult.

— Cel mai important lucru acum e să te întorci la locul naufragiului cât mai repede și să salvezi bunurile companiei și oamenii care încă mai trăiesc. Ți se va încredința vasul Zandaam și te vei întoarce acolo cu timonierul de pe Batavia. Sunteți însărcinați amândoi să localizați reciful unde s-a scufundat Batavia.

Îi aruncă raportul pe birou.

— Vei porni mâine, cu voia Domnului, și te vei grăbi pe cât posibil pentru a ajunge cât mai repede la locul în care dezastrul a lovit compania și oamenii.

François ascultă ordinele și plecă fără să mai spună o vorbă.

* * *

Zwaantie nu-și mai văzuse căpitanul de când ajunseseră în Batavia. Fusese ținută prizonieră într-un loc care putea, chinuită de căldură ziua, iar noaptea de neîncetatele hoarde de țânțari. Căpitanul ar face apoplexie dacă ar ști cum s-au purtat cu ea.

Când temnicerii veniră la ea de dimineață, țipă la ei, convinsă că va fi eliberată. Nu-i veni să creadă când fu târâtă în fundul fortului într-o altă celulă. Când recunoscu roata de tortură cu frânghiile și scripetele, începu să țipe isteric și fu nevoie de patru oameni s-o țină.

Un om cu un guler alb elegant ieși din umbră și le făcu semn nerăbdător gărzilor să înceapă. Se strâmbă când ea vomită înainte chiar să fie legată.

Îi văzu fața conturându-i-se neclar în pivnița înnegrită de fumul unei torțe.

— Zwaantie Hendricks, ai fost adusă aici să mărturisești despre atacul asupra doamnei van den Mylen, ce a avut loc pe Batavia, la

data de 15 mai. Sper că ai să-ți ușurezi situația.

Zwaantie vomită din nou. Unde era căpitanul? de ce lăsase să i se întâmple asta?

* * *

În acel moment, Zandaam era pe punctul de a pleca și de a naviga spre vest încă o dată, spre Strâmtoarea Sunda și misterioasa insulă Southland. François Pelsaert stătea la pupa, cu ochii înfundați în cap și palid de febră, ca un schelet în mantie și guler plisat. Răgazul fusese scurt, dacă acela putea fi numit răgaz.

În mintea lui era un haos de învinuire și ultraj, într-un moment se învinuia pentru lucrurile pe care le-a făcut și cele pe care nu le-a făcut, în următorul moment murea de furie în fața nedreptăților ce i se făceau. Ceea ce-l făcea să se simtă satisfăcut în dimineața aceea era cadavrul înnegrit în lanțuri din fața castelului. Jan Evertsz, șeful echipajului de pe Batavia, plătise în sfârșit pentru ceea ce i-a făcut unei soții credincioase olandeze.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus se plimba țanțoș ca un păun, ca un prinț. Era cu anturajul său: Coenraat van Huyssen, David Zeevanck și băieții mătăhăloși, Allert Jansz și Mattys Beer. Judick îl văzu pe tatăl ei stând de vorbă cu ei, dar tot ce era spus era purtat de vânt. Mama ei privea și ea, stând în fața cortului, iar copiii se țineau de fusta ei.

— Ce se întâmplă? o întrebă Judick.

— O să fie bine. Tatăl tău va rezolva problema.

Jeronimus trecu mai departe cu alaiul său. Doar Coenraat se opri, pentru a-i arunca un zâmbet ciudat lui Judick. Apoi îi urmă pe ceilalți.

Gijsbert își croi drum către cortul lor, haina lui neagră fluturându-i pe la genunchi.

— Ce-a vrut? îl întrebă Judick.

— Cred că totul va fi în ordine, acum.

— Ce-ați vorbit?

— Vrea ca în seara aceasta să luăm cina cu el, în cortul tinerilor aristocrați.

— Toți?

— Doar tu și eu.

Maria Bastaniez prinse mâna soțului său:

— Nu știi ce vor?

— Am încredere în Domnul.

Judick, care nu era chiar un mielușel cum credea tatăl ei,

înțelese socoteala pe care-o făcuseră. Ei bine, de asta era nevoie să rămână în viață. Odată, chiar ar fi visat la o astfel de partidă.

— Nu sunt chiar așa răi, spuse predicatorul. Trebuie să fie fermi cu hoții. Dacă vrem să supraviețuim, avem nevoie de disciplină.

— Dar surorile Fredericx? îl întrebă ea.

Își întoarse privirea:

— O să fie bine, spuse el. O să vezi.

Se uită spre insula cea lungă. Fumul de la un foc se înălța pe cerul albastru, rece. Weibbe Hayes și soldații lui erau acolo, încă în viață, dar prea departe pentru a-i putea ajuta.

* * *

Un vânt rece ce venea dinspre sud acoperi plaja. Era întuneric beznă în seara asta, scântei din focurile de tabără erau purtate de vânt, împreună cu râsetele soldaților lui Steenhower și ale prietenilor lui aristocrați și clinchetele halbelor de alpaca din care beau. Predicatorul își făcu drum prin tufișuri, cu Biblia lui ponosită pe care tocmai o salvase din mare, sub braț. Judick îl urma.

— O să-i facem să se căiască, îi spuse tatăl. Ai încredere în mine, căci știu ce fac.

— Știi ce vrea Coenraat. Nu să se căiască.

— Vom respecta legile.

Ce dispus era să facă troc cu ea pentru puțină mâncare, puțin respect. De-abia aștepta să încheie învoiala.

— Domnul van Huyssen vine dintr-o familie cu frica lui Dumnezeu, zise el.

— Nu avem nici o scăpare față de ceea ce trebuie să se întâmple, tată. Hai să-i punem capăt aici.

Coenraat stătea în fața cortului, părul lui auriu fluturând în vânt. Haina lui, observase ea, era brodată cu pasmanterie. Croitorul lui Jeronimus fusese din nou pus la treabă. Coenraat îi pofti înăuntru, de parcă i-ar fi poftit într-un palat aurit.

Se gândea că în comparație cu adăpostul lor, chiar era un palat. Draperii de catifea furate dintr-un cufăr al companiei străluceau în lumina unor lămpi ce atârnau din vergile încrucișate.

Și mai era și un munte de mâncare și băutură. Era o metodă inteligentă de seducție, pentru că ea, oricât s-ar fi chinuit, nu-și putea lua ochii de la cozile de homar și păsările fripte și stridiile aranjate cu măiestrie pe masa de lemn.

— Așa multă mâncare, murmură ea.

În timp ce restul oamenilor mor de foame.

— Mănâncă ce poftești, îi șopti Coenraat. Aruncăm ceea ce nu putem mânca azi.

Spusese asta cu un zâmbet șiret. Mâncarea ca putere; presupunea că așa e în lume, chiar acolo unde era din belșug, niciodată nu va fi suficientă. Unii trebuie mereu să mănânce mai bine decât alții, altfel care ar mai fi folosul prestigiului și poziției sociale?

Coenraat ridică o ceașcă de alpaca.

— Vin? întrebă el și turnă o cană cu cel mai bun vin de Burgundia al lui Pelsaert, depozitat într-un ulcior de argint.

În acel moment intră Jeronimus, impunător în haina lui roșie, cu un medalion de aur la gât, haina fiind decorată cu multă pasmanterie. Coenraat făcu o plecăciune în fața lui, adresându-i-se cu căpitane-general, un titlu pe care nu-l mai auzise până atunci.

Se așezară, și băiatul, Pelgrom, puse masa, aducându-le vin, pește proaspăt fript, pesmeți cu bucăți de brânză Gouda. În seara aceea, se părea că vor putea uita că mureau de foame. În seara aceea vor cina cu prinții.

* * *

Judick îl privi pe tatăl ei sfâșiind mâncarea cu dinții. La început, nu vorbi prea mult, înfulecând stridii și cozi de homar, în timp ce Jeronimus povesti despre planul lui de a împărți iar oamenii, pentru a le ajunge mâncarea și băutura și pentru a putea preveni fărădelegile.

— Mă simt foarte ușurat să te aud vorbind așa, spuse într-un final Gijsbert. Mi-ar plăcea să am ocazia de a vorbi cu oamenii să-i asigur că nu ne-am abătut de la legile Domnului.

Jeronimus păru amuzat.

— Are Dumnezeu legi?

Întrebarea păru să-l tulbure.

— Desigur.

Tatăl ei păruse întotdeauna atât de rigid, de inflexibil. Toată viața îl auzise criticând diavolul și ticăloșiile lui din amvon. Iar acum se afla aici, față în față cu diavolul, și era la fel de blând și docil ca un miel.

Judick nu putu păstra tăcerea:

— Tata vrea să spună, interveni ea, că modul în care se comportă oamenii cu frică-n Dumnezeu pare a fi ignorat aici pe insulă.

— Oamenii nu ar trebui să se teamă de Dumnezeu, ar trebui

să-L îmbrățișeze.

Tatăl ei râse nervos:

— Cuprinde-I dragostea, negreșit, spuse el, dar nu te teme că El va aduce dezastrul.

Jeronimus zâmbi, și tot cortul păru iluminat de zâmbetul lui.

— Nu mă tem de El, predicatorule, deoarece m-a salvat din dezastru. M-a salvat de pe epavă și m-a adus aici pe insulă, unde am mâncare și vin și toate hainele fine ale comandantului. Într-adevăr m-a protejat în timp ce oamenii din jurul meu au trecut prin tot felul de nenorociri. Te-am auzit vorbind despre oamenii aleși, dar stau și mă gândesc dacă El te alege, sau tu te agăți de haina Lui ca un lacheu de un stăpân bogat.

Gijsbert păli. Era o blasfemie, desigur, se gândi Judick, blasfemie de cea mai rea calitate. Cândva, l-ar fi mustrat rău, ar fi cerut să fie biciuit sau mai rău, dar acum doar stătea acolo, cu buza de jos tremurându-i, fără să zică nimic.

— Nu vorbi așa, se răsti Judick, tatăl meu L-a servit cu credință pe Dumnezeu toată viața lui!

Jeronimus se uită la ea și, pentru o clipă, crezu că o va lovi. Apoi dădu capul pe spate și izbucni în râs:

— Ți-ai ales o fetișcană curajoasă, îi zise lui Coenraat. Ar trebui să dormi cu un pumnal sub pernă.

Gijsbert mai luă o înghițitură de homar.

Jeronimus zâmbea la ea.

— Ce zici, Judick? băiatul ăsta de aici te vrea de nevastă.

Băiatul acesta fin; un tinerel fără barbă, care nu e în stare de nimic în afară să sperie oamenii și să bea, un om care a avut totul de-a gata, toată viața, unul care nu a știut ce-i suferința. Până să ajungem pe recif, trebuie să-și fi petrecut viața ca oficial junior al companiei, datorită rangului lui, iar acum se crede măreț, deoarece Jeronimus îi spune „prieten” și-i laudă faptele rele.

Acest tânăr rafinat.

Dar este și singura șansă a familiei mele de a supraviețui în acest cuib de scorpioni.

Înainte de a putea da vreun răspuns, tatăl ei zise:

— Trebuie procedat conform legii.

— Judick, repetă Jeronimus, asta îți dorești?

Nu putea deschide gura pentru a pronunța cuvintele. Aprobă din cap.

— În ceea ce mă privește, zise Jeronimus, consider că femeile ar

trebui să fie proprietatea comună a tuturor bărbaților. Până la urmă, poftele bărbaților sunt normale, vin de la Dumnezeu.

— Vin de la diavol, îl auzi ea pe tatăl ei spunând.

Cât de repede se schimbă dispoziția lui Jeronimus. Relaxat și în largul lui, cu un pahar de argint plin cu vin de Burgundia într-o mână și o coadă de homar în cealaltă, puteai să juri că era la masa comandantului. Brusc se ridică în picioare și țipă, bucățile de mâncare din gura lui sărind pe masă.

— Nu există nici un diavol! este invenția unor preoți ca tine, pentru a-i ține pe oameni înlănțuiți. Toate lucrurile vin de la Dumnezeu. Dacă Dumnezeu pune dorință în inima unui om, cum poate acea dorință să fie rea?

Era erezie anabaptista, învățăturile lui Torrentius. De câte ori nu-l auzise pe tatăl ei criticând această sectă, în biserica lui din Amsterdam.

Dar Gijsbert nu spuse nimic.

Jeronimus se așeză, iar într-o clipă buna dispoziție îi reveni.

— De ce ai fața asta lungă, predicatorule? nu ți-a plăcut cina?

— Mâncarea a fost delicioasă.

— Am sperat că putem fi prieteni. Între noi există o neînțelegere de prea mult timp, nu ești de acord?

Judick își dădu imediat seama ce avea de gând. Privi fața tatălui ei. Va trăda idealurile lui doar pentru puțină mâncare?

— Desigur, este cea mai mare dorință a mea. Nu numai că accept, dar sunt și recunoscător.

— Poate ar trebui să ne gândim să faci iar parte din consiliu.

— Aș fi mai mult decât onorat.

Jeronimus îl chemă pe Pelgrom să le mai aducă vin.

— Va trebui să mă mai gândesc.

— Depinde mult de fiica ta, zise Coenraat.

— Sunt sigur că vei găsi că e foarte ascultătoare.

— Bine, spuse Jeronimus zâmbind la Coenraat, bine.

— Nu-i chiar așa rău pentru noi, zise Gijsbert în timp ce se întorceau de la cortul lui Coenraat.

Torța pe care o ținea în mână făcea ca umbrele lor să danseze deasupra tufișurilor, fiind singura lumină din noapte.

Judick nu spuse nimic. Înăuntru se simțea moartă. Discernământul tatălui ei între bine și rău a ghidat-o toată viața. Acum știa că nu e decât ceva fals.

— Necesită să fie instruit, atâta tot. Când voi face parte din nou

din consiliu, o să fiu capabil să manevrez mai bine lucrurile.

— Este un eretic, tată.

— Ce știi tu despre astfel de lucruri?

Vorbi mai încet, de parcă ar fi fost o conspirație:

— Fiica mea, nu ne-ar ajuta cu nimic să-i contrazicem pe acești oameni. E nevoie de o mână subtilă. Ești prea tânără să înțelegi.

Merseră în tăcere. Judick crezu că a auzit un țipăt și tresări. Dar era doar o pasăre.

— Vrei să mă mărit cu domnul van Huyssen. Asta-ți dorești pentru mine?

— Poate e mai bine ca legal să aparții unui bărbat, decât să fii folosită de mai mulți, cum s-a întâmplat cu altele.

Îi dădu dreptate. Auzise deja că unele femei, ca Bottschieters și Marretgie Louys, ofereau plată în natură pentru mâncare. Era ușor să le condamni, până nu aflai ce înseamnă să-ți fie foame.

În ceea ce o privea, ce era de făcut? era ciudat cum cândva visase să se căsătorească cu un aristocrat chipeș precum van Huyssen. Acum visele ei erau pe cale de a se împlini.

— Ar putea fi și mai rău, Judick. Este probabil ciudat, în această situație, dar va fi făcut după lege.

O rafală de vânt suflă așa de puternic încât era gata să o doboare.

— Ei cred că m-au păcălit, spuse el. Diavolul e viclean, dar vor vedea că și eu pot fi.

Intrară în cortul lor. Era gol. Lampa care atârna de vergă era făcută praf. Pe suportul de lemn erau lăsate urme adânci, ca de iatagan sau topor. Totul era răsturnat, cufărul pe care îl salvaseră și-l foloseau drept pat, masa de lemn făcută pentru ei de dulgher. Erau picături mari de sânge peste tot, pământul era acoperit de sânge.

Se putea vedea chiar și unde au fost târâte corpurile.

Gijsbert Bastaniez căzu în genunchi și țipă.

XXII

Ne grăbim cu toții să-i judecăm pe ceilalți.

Când nu suntem într-o situație-limită, ne spunem calmi din pat sau fotoliu: Nu ar trebui să fac așa ceva.

Dar când ne-am asigurat că vedem răsăritul, când avem stomacul plin, nu mai există anticiparea agoniei și a uitării care să ne ascută simțurile despre ce e bine și ce e rău. După cercetările mele făcute asupra bărbaților și femeilor, am ajuns la concluzia că

nimeni nu știe cum va reacționa până când nu este pus în situația respectivă.

Sper că nu v-am făcut să aveți dubii.

Apoi, să-i fac pe oameni să aibă dubii este un obicei de-al meu și nu-mi cer scuze pentru asta.

Cimitirul Bataviei

O dimineață în care vântul sufla, ropote de ploaie erau purtate de vântul neîncetat, pescărușii țipau, valurile se izbeau furioase de recif. Predicatorul stătea cu cartea de rugăciuni în mână și citi rugăciunea de nuntă adunării îmbrăcate pestriț; Judick, cu ochii roșii și fața palidă ca un cadavru, Jeronimus, căpitanul general, într-o mantie roșie cu pasmanterie, cu numeroase lanțuri de aur pe umăr, locotenenții lui, Steenhower, David Zeevanck, Mattys Beer, Allert Jansz. Și mirele, Coenraat van Huyssen, cu o pană nouă la pălărie, cataramele lui de argint de la pantofi lustruite de unul din lacheii lui.

Steenhower puse un inel solid cu smarald pe cartea de rugăciune, piatra fusese cândva a unui împărat roman. Judick aruncă o privire unghiilor caporalului în timp ce el puse inelul pe carte. Nici măcar nu se deranjase să-și curețe sângele de sub unghii.

Se întreba dacă era al lui Willemyntgie.

Tatăl ei rosti cuvintele de ceremonie, vocea lui fiind aspră. Cum principiile legii fură respectate, spre fericirea tatălui miresei, Judick deveni soția lui Coenraat van Huyssen, locotenent al regatului.

* * *

Coenraat își lingea buzele, gândindu-se. Privirea de pe fața lui îi amintea lui Judick de a unui pescar care nu prinsese vreodată vreun pește, întrebându-se cum să-l taie.

— Ai mai fost cu vreun bărbat până acum?

Se spunea că dacă ardeai carnea până la os, puteai cerceta rana chiar și cu un deget, iar victima nu simțea nimic. Probabil că era valabil și pentru inimă. Se întreba de ce nu simte nimic, inima și mintea fiindu-i amorțite. Chiar și cea mai simplă întrebare trebuie gândită cu atenție și interpretată.

Mai fusese cu vreun bărbat până atunci?

Pe fața lui apăru un zâmbet larg:

— Ești tare drăguță, nu-i așa? întinse mâna și-i mângâie obrazul. Ai petrecut mult timp pe vas cu soldatul ăla, spuse el.

Soldatul ăla. La ce soldat se referea? încercă să-și amintească, dar nu se putea gândi decât la sângele gros precum gelatina de pe

nisipul din cortul lor.

— Tatălui tău îi place, nu-i așa, ca fiica lui să se mărite cu un nobil. A avansat mult pe scara socială.

— Tata e omul lui Dumnezeu, spuse ea ca o rugăciune.

— Eu nu. Sper că nu o să te comporți cum scrie în Biblie în patul conjugal, micuță Judick.

Își trecu degetele prin părul ei. Se simți în mod ciudat desprinsă de corp, de parcă ar fi plutit prin aer, undeva deasupra. Vedea buzele lui Coenraat mișcându-se, dar nu auzea ce spunea, de parcă ar fi stat în depărtare, și nu pe pat, lângă ea.

Coenraat se ridică și-i puse niște vin într-o ceașcă. Ea o luă și la îndemnul lui luă o înghițitură, dar mâinile îi tremurau așa de tare încât vărsă din vin pe rochie. Îi luă ceașca din mână și o puse pe pământ.

— Ce se întâmplă, Judick? pari așa de posomorâtă.

— Știai ce or să facă?

— Bineînțeles că nu!

— Ne-ai adus în cortul tău în timp ce.

— N-am știut! drept cine mă iei? crezi că aș putea face așa ceva?

— Cum e posibil să nu fi știut?

— Crezi că Jeronimus mi-ar spune mie că a plănuit așa ceva?

Ochii lui erau limpezi și sinceri. Vru să-l creadă, simțind nevoia unui prieten, a cuiva a cărui situație să o reflecte pe a ei. O victimă a unor împrejurări îngrozitoare, un inocent ca și ea. Dacă e nevoie, o să-l transform în ce e nevoie.

— Fac ceea ce trebuie să fac pentru a supraviețui, ca și tine. De asta te-ai măritat cu mine, nu?

— Dar tata? ce o să se întâmple cu el?

— De ce crezi că mai e în viață? doar datorită mie. Dacă nu aș fi intervenit eu, Jeronimus l-ar fi omorât de mult.

Ea vru să-l creadă.

— Nu-ți voi face rău, șopti el. Niciodată.

O sărută pe buze. Era prima dată când o sărutase vreun bărbat, dar nu simțea nimic. Corpul ei nu-i mai aparținea. Își imagină că, dacă el ar vrea, ar putea lua un cuțit să i-l înfigă în sân, tot nu-i va fi păsat, nici măcar nu ar fi scos vreun strigăt de durere.

Începu să-i desfacă rochia, lăsând ca partea de deasupra să-i alunece în jos pe umeri. O împinse pe pat. Stătea acolo, lăsându-l să facă ce vrea.

Stinse lampa. Simțea marginea de lemn a patului cum o incomoda la umăr, îl auzi pe Steenhower și pe cel căruia îi spuneau Fasolică vorbind și râzând în afara cortului lor. Dar aceste percepții îi veneau încet, iar ea căuta disperată prin emoțiile ei un răspuns, o durere, o teamă, o furie, ca o femeie care caută cu disperare într-un cufăr o amintire păstrată cu grijă din trecut.

Dar nu era nimic. Era goală pe dinăuntru.

Coenraat își scoase pantofii cu cataramă, își dete tunica jos și se întinse lângă ea. Începu din nou s-o sărute, alintând-o, în timp ce simțea cum mâinile lui începeau o explorare lentă a corpului ei. Dorm cu călăul familiei mele, se gândi ea, încercând să-și creeze o reacție de dezgust, dar nu simți nimic. Ar fi putut la fel de bine să-l privească cum face același lucru cu alte femei.

În seara asta, se gândi ea, nu devin doar femeie, dar și soția unui aristocrat, o doamnă a unui lord stăpân pe 400 de hectare de nisip. Mă culc cu criminali și mincinoși, sufletul meu este pierdut, iar mie nu-mi pasă. Să afle Dumnezeu adevărul despre mine; voi trăda chiar și amintirea familiei mele să mă simt o clipă iubită și în siguranță.

Fata predicatorului, într-adevăr.

* * *

Era dimineață, pescărușii țipau și plonjau în canal după hrană ca o scrumbie într-un banc de pești mai mici. Vântul mirosea a ploaie. Crabii fugeau speriați pe plaja tare.

Un strigăt alarmat de pe plajă o făcu pe Lucretia să iasă din cortul ei. O plută venind dinspre insula Verrader își croi drum spre ei, de-a lungul lagunei, de unde Jeronimus îi trimisese pe ofițerul militar și alți oameni acum câteva săptămâni. Trebuie să-și fi construit singuri propria plută din obiectele aduse din valuri și din vergile și lemnele propriilor adăposturi. Încercau să ajungă pe insula cu foci. Jeronimus era deja pe plajă și striga furios locotenenților lui să-i oprească.

Fasolică, Jan Hendricks și alții împingeau propriile plute în apă. O porniră spre lagună, vâslind cât de repede puteau. Lucretia realiză imediat că aceia ce veneau de pe insulă nu aveau nici o șansă să scape, nefiind mai mult de șase înghesuiți pe plută, iar curentul fiind împotriva lor.

Lucretia își acoperi ochii de lumina soarelui de dimineață și spuse în gând o rugăciune pentru cei de pe plută. Era greu de văzut ce se petrecea acolo, dar destul de ușor de bănuit după strigătele

femeilor și copiilor Văzu una din plute răsturnată, corpuri alunecând în apă.

Unii reușiră să ajungă în apele puțin adânci, țipând în timp ce atingeau cu picioarele coralii ascuțiți, fluturând din mâini disperați în timp ce plonjau și mergeau pe rând, prin apă.

Jeronimus îi privea, cu mâinile în șolduri, dezgustat. Țipau după ajutor.

— Nu poți face asta, îi spuse Lucretia.

El o ignoră.

Se repezi asupra lui, dar Zeevanck o prinse și o aruncă la pământ.

Țipau din apă, le putea auzi vocile distinct:

— Domnule comerciant! domnule Cornellisen! ajutați-ne!

— Omoară-i, îi spuse el lui Zeevanck.

Se aflau destul de aproape pentru a-l recunoaște pe bătrânul șef de echipaj, Pauwels Barentsz. Mai erau încă doi cu el. Wouter Looes, unul din soldații lui Steenhower, înainta prin apă cu o suliță în mâini. Bătrânul marinar nu avea unde să fugă, se târî prin apă, implorând să-i fie cruțată viața. Looes îi înfipse sulița în gât, iar Barentsz se duse la fund zbătându-se și făcând clăbuci.

Altcineva îl urmă pe Looes în apă – era un lăcătuș, pentru numele lui Dumnezeu – și i se alătură, ciopârțindu-i pe tovarășii lui Pauwes cu lovituri sălbatice de iatagan. După aceea se uită la Jeronimus, pentru aprobare.

— Prețul trădării, murmură Jeronimus.

Părea calm, ca un om când se roagă. Să asiști la moartea cuiva era o experiență religioasă. Părea să savureze momentul ca pe o prăjitură, cu ochii închiși, încercând să memoreze imaginile și sunetele. Apoi se duse în cortul lui, cu ochii strălucindu-i.

Nu era nimic mai plăcut decât să omori pe cineva dimineața, ca să te binedispui.

* * *

Voi supraviețui, își promise Sussie. Nu voi accepta ca viața mea să se termine aici. Voi rezista, pot rezista, mă voi gândi la Weibbe și la barca ce va veni după noi și la nimic altceva.

Voi privi pescărușii cum planează deasupra insulei, cormoranii din canal, mă voi bucura de crabii care aleargă pe sub roci, de gustul de pește fript pe cărbuni, de vocea surorii mele, de atingerea ei. De aceste lucruri mă voi agăța.

Voi supraviețui pentru că nu accept ca viața mea să fie definită

prin violență și lucruri urâte. Mă voi agăța de promisiunile frumoase pe care mi le-am făcut pentru viitor și voi supraviețui.

XXIII

Explicați-mi, vă rog, cum e cu religiozitatea din viața unui om.

Niciodată nu am înțeles; cum poate un om să fie făcut să sufere de către ceilalți oameni, să treacă prin tot felul de agonii și, chiar dacă pledează să fie lăsat liber, să i se ceară să îndure, de parcă viața pe care o păstrează ar fi moneda stăpânului.

Totuși, în timpul unor abateri minore, i se poruncește, nu i se cere, să ia și să renunțe la viață la fel ca atunci când ar da niște bănuți unui cerșetor. Oamenii vorbesc cu ușurință de voința Domnului, dar cu toate astea acceptă să li se întâmple lor așa ceva, decizând în mod arbitrar când viața este sfântă și când nu.

Înțelegeți de ce un om ca mine poate deveni confuz din cauza acestor legi, câteodată. Pledez pentru cazul omului de rând; viața trebuie păstrată cât timp e frumoasă și luată altora când se ivește ocazia.

Cimitirul Bataviei

Sussie ridică privirea și-l văzu pe Andries de Vries stând la intrarea cortului bolnavilor. Monstrul de Pelgrom și unul dintre aristocrați, Lennart van Os erau în spatele lui. Andries avea o așa expresie pe față, încât ea sări imediat în picioare, știind că ceva rău o să se întâmple chiar și înainte de a vedea cuțitul din mâna lui. Se uită la maestrul Fransz, bărbierul, crezu că trebuie să facă ceva să oprească ceea ce urma, dar el doar se uită dezgustat, apoi plecă din calea băiatului.

— Trebuie să pleci, îi spuse Andries.

— De ce? ce ai de gând să faci, Andries?

— Nu poți sta aici.

— Ce te-au pus să faci?

Nu-i răspunse. Era atât de înspăimântată încât crezu că nu o să mai poată respira. În ciuda fricii, sau poate din cauza ei, se repezi la el. Bărbierul fu cel care o prinse și o târî afară. Țipa și dădea din picioare, încercând să se lupte cu el, dar el îi dădu un pumn puternic în cap. Lovitura o ameți, făcând-o să nu se mai împotrivească. Îl auzi scuzându-se:

— E pentru binele tău, Sussie dragă.

Zeevanck și van Luyck așteptau afară, la fel ca Jeronimus. Păreau amuzați. Bărbierul Fransz se încruntă la ei:

— Sunteți niște animale! le zise el.

Jeronimus îl ignoră și intră în cort.

— Andries chiar vrea să trăiască, îi spuse Zeevanck maestrului.

— Deja a vindecat vreo cinci dintre pacienții tăi, îi spuse Jeronimus chirurgului când acesta reapăru în pragul adăpostului. Aș spune că-i un doctor mai bun decât tine. Toți pacienții lui au zâmbete largi pe buze, când termină cu ei.

Sussie reuși să scape de bărbier și intră în cort.

Andries stătea acolo, cu o dâră de sânge pe față și cămașa lipicioasă din cauza lui. Tocmai îi tăiase gâtul lui Willem Symonsz, croitorul. Era o tăietură adâncă în bărbia lui Willem, latră și plină de sânge, iar capul aproape că-i fusese retezat. Era așa de mult sânge pe jos încât unul din tocurile pantofului îi alunecă și ea căzu.

Andries își întrerupse treaba, uimit. Ochii lui erau ca de mort. Era ca și când ar fi tăiat păsări: doar o munca ce trebuia făcută.

Și trecea la următorul.

Jan Pinten era la capătul rândului de corpuri, cu ochii mari, deschiși, delirând de febră. Sussie se întrebă cum l-ar putea salva.

Unul dintre marinarii răniți sări la bătaie. Pelgrom stătea pe piciorul lui, iar van Os pe mână. Pelgrom râdea, de parcă ar fi fost un joc, de parcă s-ar fi luptat în glumă. Andries îl înșfacă pe marinar de păr, lăsându-i capul pe spate și-l tăie cu cuțitul. Un șuvoi de sânge stropi pânzele de deasupra. Muribundul păru să se zbată mult timp până nu mai mișcă deloc.

Andries trecuse deja la următorul.

Mirosul era insuportabil, mirosul sângelui amestecat cu mirosul oamenilor ce se ușurau pe ei înainte de moarte. Zeevanck și von Luyck arătau de parcă ar fi văzut o vedetă lucrând. Jeronimus părea vrăjit, de parcă ar fi avut vreo viziune religioasă.

Urma Jan.

— Nu!

Se aruncă asupra lui Andries, dar Zeevanck o prinse și o duse din nou afară. O trânti la pământ și o ținu acolo.

* * *

Andries fugi din cort. Azvârli cuțitul pe pământ și fugi spre plajă, aruncându-se în apă.

— Hai să-i zicem Ghiulea, râse Zeevanck, poate ucide douăzeci de oameni o data.

Andries freca petele de sânge, apa din jurul lui fiind deja de culoare roz. După ce termină, se așeză cu fața pe plajă, nemișcat.

Viața lui fusese ipotecată diavolului, cumpărată și plătită.

Între timp, băiatul de serviciu, Jan Pelgrom, și Rogier Deckier erau deja ocupați să sape mormintele. Morți sau nu, acolo intrau.

* * *

Și așa până noaptea.

În cortul femeilor, Sussie Fredericks tremura într-un colț, încă isterizată din pricina lucrurilor pe care le văzuse în dimineața aceea. Tryntgen o ținea în brațe, încercând s-o consoleze. Mayken Cardoes legăna copilul, care era agitat, simțise probabil că mama lui era neliniștită, cum doar copiii simt. Bottschieters și Marretgie Louys se țineau de genunchi, ascultând vocile purtate de vânt. O lumânare era singura lor lumină.

— Credem că unele din bunurile companiei sunt ascunse ilegal în acest cort. Am venit să căutăm.

Sussie recunoscu vocea, era a brutei de Jan Hendricks. Își cuprinse capul cu mâinile, vru să-și astupe urechile, dar nu reuși s-o facă. Cineva trebuia să fie martor.

Recunoscu și celelalte voci, cum cortul era aproape de-al lor; Passchier, tunarul, și Drayer, dulgherul, care nu era decât un copil, pe jumătate infirm, nu făcuse niciodată nici un rău nimănui, pe deasupra era și un bun meseriaș. Passchier plângea, spunând neîncetat că nu aveau nici un bun al companiei, implorându-l pe Jan să nu îi omoare.

— Trebuie, spuse Jan Hendricks. Așa am primit ordin.

— Atunci lasă-mă să-mi spun rugăciunile, zise Passchier, vocea lui auzindu-se clar.

— Fă ce trebuie, mai repede, zise Zeevanck, plictisit.

— Trebuie să facem ceva, zise Sussie.

— Taci! îi făcu semn Bottschieters.

Și statură așa, în întuneric, ascultând cum moare un om; cel mai îngrozitor zgomot auzit vreodată. Când îi tai unui om gâtul, se îneacă în propriul sânge, puteai auzi cum gâlgâie în gâtlej. Continuă timp de câteva ore.

Auzi mai multe voci, chiar și pe cea a lui Zeevanck, care se certa cu comerciantul, cerându-i să-l cruțe pe Drayer. Ar putea fi folositor, zicea Zeevanck. Unul dintre aristocrați, Michel Liebent, și un soldat, Wouter Looes, luară parte și ei la discuție, dându-i dreptate lui Zeevanck. Drayer îi implora să nu-l omoare, plângând ca un copil mic.

— E infirm, zise Jeronimus. Ce nevoie avem noi de un infirm? oricum, s-ar putea să vorbească mai târziu. Omorî-ți-l!

De data asta au încercat, dar nu le reușea. Țipătul părea să continue la nesfârșit. Cât de greu era să omori un copil? se părea că se tot rupea cuțitul. Jan ceru alt cuțit, în tot acest timp Drayer țipa. Sussie își acoperi urechile, dar tot îl auzea, de ce îi tot chinuiau așa, nu puteau s-o facă mai repede și să termine o dată? în final, cineva a reușit să-i taie gâtul, auzi gâlgâitul acela îngrozitor în timp ce Drayer murea.

Femeile plângeau acum, așteptând. Crima avea efect asupra bărbaților. În curând vor ști cine i-a mai ajutat să-i ucidă pe Passchier și pe Drayer, pentru că ucigașii vor veni în cortul lor după o femeie. Sângele vărsat îi întărea ca o suliță. Ce spune acest lucru despre bărbați?

Insula cea lungă

Jeronimus va trebui să vină după ei până la urmă, se gândi Weibbe. Dacă el și cireada aia de boi ai lui ar fi avut curaj, ar fi venit înainte, l-au subestimat. Le-au oferit timp să se pregătească.

Numărul lor crescu de la douăzeci și patru la vreo patruzeci, datorită numărului de răniți veniți din masacrul de pe insula cu foci și a altor câțiva ce reușiseră să vină prin lagună din cimitirul Bataviei. Printre ei se aflau și doi dulgheri, pe care Weibbe îi puse imediat la treabă. Îi puse să desfacă câteva din butoaiele de apă pe care le aduseseră din cimitirul Bataviei și să le folosească pentru a construi arme; câteva cercuri de fier erau suficiente pentru câteva sulițe, care erau înfipte în bucățile de lemn aduse la mal. Făcură chiar și niște bâte din lemnul de pe epavă, în care bătură cuie. Făcură ghiulele din lespezile de coral, să le folosească drept proiectile.

Nu mai erau lipsiți de apărare.

Într-o luptă corp la corp, cu arme ca lumea, ar fi pus pe fugă această adunătură de băieți delicați și funcționari în câteva minute. Ei erau soldați profesioniști, câțiva din ei luptaseră împotriva spaniolilor și a mataranilor. Dar aceasta nu va fi o luptă egală; Jeronimus și oamenii lui aveau săbii, chiar și câteva flinte.

Așa că vor trebui să se pregătească.

În fiecare zi Weibbe îi antrena, îi făcea din nou soldați după atâtea luni de inactivitate. Cercetă insula cu atenție, gândindu-se din care parte vor fi atacați; acolo, la brațul insulei, unde erau curenții de apă, de-a lungul noroiului și al apei puțin adânci din lagună.

Puse santinele pe toată insula, timp de douăzeci și patru de ore.

Știa că nu trebuie să fie luați prin surprindere; odată ajunși pe insulă, trădătorii vor fi avantajați. Doar când erau încă în apă, încercând să tragă la mal, soldații lui aveau șansele cele mai mari de a-i bate.

Fiecare zi care trecea fără să fie atacați era un avantaj, le lăsa timp să se antreneze. Ei nu vor muri ca oile, ca femeile și copiii neînarmați de pe insula cu foci.

Când trădătorii vor veni, îi va aștepta o mică surpriză.

Cimitirul Bataviei

— Ia spune, Hans, zise Jeronimus, de cât timp ești în armată?

Marele Hans nu avea curaj să se uite în ochii lui, era intimidat de prezența căpitanului-general. E un om așa de simplu, se gândi Jeronimus. Tot ce dorea, ca majoritatea oamenilor, era să fie mai mult decât era, mai mult decât ar fi putut vreodată. Trăsături atât de obișnuite, dar niște atât ochi de lacomi.

— Chiar ești un om al diavolului? îl întrebă Jeronimus.

— Te poți baza pe mine, căpitane-general.

Era un experiment interesant. Ce să facem să-l croim pe Hans dintr-un material mai solid? teama și lăcomia lui sunt evidente, ceea ce reprezintă un mediu excelent de a transforma o bază în aur. Asta făcea alchimia, o știință atât de interesantă.

— Nu sunt suficiente doar vorbele, Hans. Un om trebuie testat.

Se uită în jurul camerei. Zeevanck și Steenhower își plimbau degetele pe săbiile lor, ghicindu-i gândurile și zâmbind.

Hans părea nervos, întrebându-se unde va duce această conversație. La groapă, probabil.

— Nu te voi dezamăgi, căpitane-general, repetă el.

— Acești doi oameni au argint pentru tine, zise Jeronimus, ridicând o monedă și lăsând lumina lumânării să pice pe capul gravat de pe dosul monedei. Mai au și femei la dispoziție, dar tu deja ai o femeie. Asta face ca loialitatea oamenilor să fie împărțită, nu?

— Nu înseamnă nimic pentru mine.

— Nu există nici un loc în care să ne ducem după femei.

Ia să vedem cum îi convine. Brusc, noul nostru recrut la asociația diavolului arată ca un copil bolnav. Sau poate din cauza luminii?

— Vrei să vizitezi cortul femeilor în seara asta, Hans? care ți-ar plăcea, dacă ar fi să alegi? pe Annie Bottschieters, cu sânii ei grei, sau pe micuța Sussie Fredericks, care e cam slăbănoagă, dar

dulcică? sau pe frumoasa Tryntgen, cu buclele ei blonde? pe care ai alege-o?

Hans se uită la grup. Steenhower și Zeevanck rânjeau la el, invitându-l să ia parte la conspirație.

— Sau te-ai duce să te întinzi cu Anneken? până la urmă e soția ta. E un pic cam grasă, trebuie să recunosc. Fundul ei e cam mare pentru gusturile mele, iar copilul ăla plânge tot timpul; îndrăznesc să spun că soția ta nu mai are timp pentru tine.

Înainte ca Hans să aibă timp să-i răspundă, Jeronimus îi aruncă moneda de argint.

— Ia-o, mai sunt cufere întregi.

Ochii lui scânteiară prin cort, către Zeevanck și Steenhower. Era speriat. Era o alegere dificilă, se gândi Jeronimus, între scrupule și propria viață. Hans păru să fie pus în încurcătură, dar nu chiar așa cum crezu el.

— Ți-am spus, căpitane-comandant, aștept ordinele tale.

Jeronimus râse.

— Nu am ce ordine să-ți dau. Tu alegi.

— Spune-mi ce am de făcut.

— Asta-i partea cea mai bună, Hans, în mare parte nu trebuie să faci nimic. De fapt, nici nu vei ști când va trebui să treci testul și te vei trezi că ai făcut-o. Aș putea fi vestitorul viselor tale, Hans, fiecare vis secret, murdar pe care tu îl ai, eu ți-l pot îndeplini. Apoi adăugă șoptit ca unei iubite: doar dacă m-ai lăsa.

* * *

Mai târziu în ziua aceea, Hans Hardens ieși din cortul în care o țineau pe Tryntgen și Marretgie și pe celelalte, trăgându-și pantalonii și părând mulțumit de el și de lume. Încă un convertit la filosofía lui Jeronimus, și de ce nu, bărbații se comportau ca fiind ceea ce erau.

Anneken îl aștepta. Judick o privi luând-o pe urmele lui pe plajă, o puteai auzi plângând și țipând de la cincizeci de pași distanță. Anneken, dragă, nu te va ajuta cu nimic, se gândi ea. Nu-i mai pasă de tine, dacă i-a păsat vreodată.

Anneken încercă să-l prindă de mână, dar el o împinse.

— Nu-mi spune mie ce să fac, femeie!

— Ești soțul meu!

— Toate femeile pentru fiecare bărbat! țipă el la ea.

Judick se întrebă unde învățase el asta. La picioarele lui Jeronimus, fără îndoială, care păstra cel puțin o femeie pentru

nevoile personale.

O auzi pe Anneken strigându-i altceva, iar apoi îl văzu pe el, lovind-o cu pumnul. Judick alergă pe plajă și se aruncă între ei.

— Nu, Hans! nu-i face rău!

Hans se trase înapoi, nu pentru că ar fi avut mustrări de conștiință, ci pentru că nu voia s-o rănească pe soția unui aristocrat și să-și creeze probleme. Câțiva oameni priveau și-l aclamau, iar asta păru că-l face să se simtă mai bine. Își puse degetul la curea.

— Fac ce vreau, spuse el și o porni spre cortul lui.

Anneken suspina încă, din nas curgându-i sânge.

Judick îi puse un braț pe umăr:

— Poftim, Anneken dragă, șopti ea și-i dădu o batistă. Șterge-ți ochii.

— Târfele alea! suspină ea.

— Nu au încotro. Nici lor nu le place mai mult decât ție.

Se uită spre plajă și-l văzu pe Jeronimus privindu-le, îl văzu zâmbind, cu zâmbetul secret al unui alchimist.

Insula cea lungă

Weibbe Hayes și soldații lui stăteau la un foc făcut din arbuști, ce nu dădea prea multă căldură, nici lumină. Uscaseră niște blană de focă și o legaseră în jurul coapselor, ca pe jambiere, dar sărmanele creaturi erau prea mici pentru a-i acoperi. Ar fi dat orice pentru niște pături, pe care le aveau Jeronimus și trădătorii lui. Ei toți tremurau de frig.

— Acum avem plutele, zise Jan Bottschieters, tunarul. Eu zic să ne ducem acolo să le salvăm pe femei.

— Nici măcar nu știm dacă mai e vreuna în viață, zise Weibbe.

— Ba sunt, zise bărbierul Andries. Soldații au spus clar de ce le vor în viață.

Weibbe dezaprobă.

— Avem doar o plută și pe ea nu pot încăpea mai mult de șase oameni. Nu avem arme suficiente pentru toți. Va trebui să acționăm pe întuneric și vom vâsli împotriva curentului. Dacă mergem pe insulă și găsim femeile pe întuneric, nu avem destul loc pe plută să le aducem pe toate înapoi. Iar dacă ne prind, sunt cam de patru ori mai mulți ca noi și mai au și flinte.

Urmă o tăcere de moarte.

În cele din urmă vorbi Bottschieters:

— Soția ta nu e acolo, nu?

Weibbe tăcu. Se gândea la Judick Bastaniez și la Sussie

Fredericx, se tot gândise la ele. Se gândea la Sussie cu Steenhower, sau cu Mattys Beer și asta-l ținea treaz noaptea. Dar nu-i putea spune asta lui Bottschieters.

— Singura noastră șansă este ca ele să vină la noi, spuse el.

Bottschieters se ridică și plecă. Ceilalți se strânseră mai mult în jurul focului. Slavă Domnului că sergentul era un om sensibil.

Un om sensibil? se gândi Weibbe. Mă blestem pentru că sunt laș. Dar nu-i pot fi de ajutor lui Sussie sau lui Judick sau oricăreia dintre ele dacă sunt mort.

— Dumnezeule! frig mai e! murmură unul dintre francezi.

Cimitirul Bataviei

Femeile adunate toate sub acoperișul lor trăgeau cu urechea la bărbații care se îmbătau afară, lângă foc, pregătindu-se. Anneken Hardens era ghemuită într-un colț, ținându-și capul în mâini. Nu vorbise de câteva zile. Hilletje dispăruse, Jeronimus spunea că trebuie să se fi înecat. Nici măcar lui Hans nu părea să-i mai pese. El fusese cel care o trimisese pe Anneken la cortul femeilor. Bottschieters le spuse celorlalte în șoaptă că ea era norocoasă, nimeni nu o alegea pe ea, nici măcar propriul soț.

Nu era nimic de făcut. Marrejte Loos încercase cu câteva zile în urmă să fugă, dar Steenhower o tăiase cu cuțitul, să fie o lecție și pentru celelalte.

Bottschieters era în genunchi într-un colț, rugându-se încet.

— Lui Sussie a noastră îi place la nebunie, îl auziră ele pe unul dintre bărbați spunând, părea a fi unul din frații van Welderen. Se pare că nu se mai satură.

— Eu nu-mi amintesc că așa ar sta lucrurile, zise Mattys Beer.

— Poate că mă place mai mult pe mine, zise râzând Oliver van Welderen.

Toți râseră.

— Le-am avut pe toate, spuse cineva.

Era băiatul de serviciu, Pelgrom. Cu greu putea fi numit bărbat, nici măcar nu-i dăduse barba.

— Cred că Tryntgen e cea mai bună.

Sussie o văzu pe sora ei acoperindu-și fața cu mâinile.

— Am s-o am din nou în seara asta.

— Iar eu poate o s-o iau pe Sussie, zise Allert Jansz. O să găsesc eu un loc în care nu a mai fost nimeni.

Se auziră mai multe râsete. Scoaseră zarurile și jucară prima tură.

— Eu o s-o iau pe vaca aia grasă de Hardens, spuse Jan Hendricks.

Încercau să se depășească unul pe altul, să descopere cât de nemernici pot fi.

— Când voi fi în ea, am să-i șoptesc cum i-am tăiat gâtul copilului ei.

Se auzi un suspin de la colț.

Sussie ar fi dorit să înceteze, să vină odată și să-și facă treaba. Să mai treacă o noapte.

Bottschieters începu să se roage cu voce tare. Sussie luă mâna lui Tryntgen, să o consoleze, și simți cum o strânge tare. Nici măcar nu sufeream înainte de a pleca din Amsterdam, se gândi ea. Iar acum se simțea de o sută de ani.

Auzi bocănit de bocanci pe stratul de corali în timp ce primul își făcu apariția în cort. Tryntgen își ținea fața pe genunchi, ascunsă. Pânzele fură date la o parte și unul din soldați, cu o lampă, intră. Era Jan Hendricks, zâmbind cu gura lui cu un dinte lipsă pe o față de fermier.

— Fată, îi spuse el lui Anneken Hardens, am o surpriză pentru tine, fată.

* * *

Era o noapte sălbatică, vântul bătea mai să le ia acoperișul fragilului lor cort, ropote de ploaie se izbeau de pânze ca și cum cineva ar fi aruncat cu nisip; era un frig de înghețai. Jeronimus nu părea să observe. Îi recita dintr-o carte cu poeme. Nu știa dacă poemul era creația lui sau dacă îl copiase din altă parte. Nu se putea concentra la ce spunea el.

În aceste ultime săptămâni devenise o străină, iar certitudinile din viața ei dispăruseră. Își amintea că fusese cândva proprietara unei case pe Heerenstraat, frumoasa și respectabila doamnă van den Mylen, viața ei fiind limitată la verigheta de pe deget și la rochiile scumpe de catifea pe care le purta la cină. Reciful șterse toate acele lucruri și nu se mai recunoștea. Să fi fost adultera care dormea în fiecare noapte în gând cu François Pelsaert? să fi fost lașa care a stat în cortul ei ascultând strigătele în noaptea în care Tryntgen și Sussie Fredericx fuseseră violate? sau bucata aceea de gunoi în care o transformaseră marinarii aceia, în noaptea de pe corabie?

Jeronimus și prietenii lui dărâmaseră atâtea ziduri; armata lui îi distrusese caracterul ei respectabil, curajul, certitudinea ei morală. Și peste ce dăduseră acești jefuitori în final, adăpostiți sub zidurile

lor de apărare? să fi fost aceasta adevărata doamnă van den Mylen?

Jeronimus continuă, cuvintele drăguțe făcând-o să râdă.

Se auzi un strigăt.

— Ce-a fost asta?

Jeronimus se opri, păru dezamăgit de întrerupere. Nu-l ascultase?

— N-am auzit nimic, spuse el.

— Am auzit un țipăt.

— O fi fost vântul.

— A strigat cineva după ajutor.

— O pasăre, poate.

Se auzi din nou un strigăt de agonie, fără îndoială că venise de la un bărbat. Își puse mantia pe umeri și înainte ca el s-o poată opri fugi din cort, în mijlocul unui vânt puternic.

Vântul o izbi din plin. Era o noapte agitată, luna se mișca repede pe cer, nori negri de furtună îngrămădindu-se pe cer. Văzu umbre pe plajă înainte ca luna să fie din nou acoperită de nori.

— Lucretia! zise Jeronimus prinzând-o de umeri, încercând s-o tragă înăuntru.

Ea scăpă.

Ploaia îi biciuia fața în timp ce fugea. Căzu, glezna sucindu-i-se într-o groapă de pasăre. Se târî în genunchi, iar pentru o clipă, luna reapăru, luminând plaja.

Văzu un grup de oameni împroșcându-se cu apă, auzi țipete și râsete, apoi un alt țipăt. Țipătul se sfârși brusc, urmat de zgomotul făcut de topoare și săbii pe oase de om. Dura mult mai mult decât își imaginase ea să omori un om. Recunoscu vocea lui Zeevanck. Apoi luna dispăru din nou în spatele norilor, iar ploaia izbucni din nou peste insulă, însoțită de mici pietre.

* * *

Există multe feluri în care o tânără femeie să fie inițiată în lucrurile intime ce se petrec între un bărbat și o femeie.

Tryntgen învățase de la soțul ei, în patul nupțial, cu puțină blândețe și nu prea mult râs de plăcere. Annie Bottschieters învățase într-un hambar de la ferma familiei, un act grăbit și ascuns care a lăsat-o condamnată la numai șaisprezece ani. Anneken Hardens a învățat tot de la soțul ei, dar actul fusese scurt și dureros, iar după aceea a devenit o îndatorire neplăcută ce ținea de obiceiurile căsniciei, nu la fel de dureros ca o naștere și din fericire cu mult mai scurt.

Sussie Fredericx aflase într-un șopron, trei trădători cu respirația ca de capră așteptând aliniați să le vină rândul. L-a avut pe soldatul Mattys Beer deasupra ei, ținând ochii închiși de durere. Lui nu-i păsa că o doare și presupunea că nu avea nici un motiv să-i pese. Era doar șocată că o alesese pe ea dintre toate celelalte. Probabil o urmărise în tot acest timp.

Îi auzi pe ceilalți în afara cortului spunându-i să se grăbească; soțul lui Anneken era acolo, aristocratul van Os, chiar și băiatul de la cabină, Pelgrom. Încerca să nu se gândească la ce-i făceau. Se ruga doar să nu o ucidă după.

Poate că nu, dacă o să fie drăguță cu ei.

Era întuneric în cort, doar o lampă mică pâlpâia pe grindă. Tryntgen cu fața întoarsă spre a ei era palidă și se uita în gol. Masivul Wouter Looes gâfâia deasupra ei, o prinsese de încheieturi cu mâinile și se lăsa pe ea cu toată greutatea.

Sussie întinse mâna și o luă de mână pe sora ei. Își aminti cum sora ei i-a spus odată că această acuplare dintre femeie și bărbat îți oferea o plăcere aparte.

Dar asta nu-ți oferea nici o plăcere.

* * *

Viața în regat se desfășura după un anumit tipar, noua aristocrație era ușor de diferențiat de servitori, nu numai după modul în care se îmbrăca, dar și după felul în care își petrecea zilele. Nobilimea avea servitori care pescuiau pentru ea, culegeau stridii, crabi și ouă, inferiori care trăiau pe furiș și în teamă.

Să-l fi văzut pe căpitanul general cu lorzii lui, căpitanii Steenhower și van Huyssen, locotenenții lui, Mattys Beer și cel fără un dinte, Jan Hendricks, cum pășeau țanțoși în fața femeilor lor de plăcere, cu cizmele bine lustruite cu ulei de focă de către servitori, în fiecare zi cu o haină nouă și cu ciorapi de mătase.

Pentru zi, sărmanii dulgheri și dogari cărora le permiseseră să trăiască le ridicaseră locuințe mai bune din vergile și pânzele de pe epavă, iar noaptea, lorzii se relaxau cu un pahar cu vin și cu câte o femeie speriată la braț. Cântau cântece obscene și sorbeau din supa de pește și homar și mâncau brânză fină de Gouda.

Era viața de marinar pe care au visat-o întotdeauna, iar aici, cu prețul unor meseriași care nu valorau nimic și al odraslelor lor, stabiliseră regatul viselor lor.

* * *

Judick le găsi pe celelalte femei la marginea apei. Masiva

Anneken Hardens stătea pe o piatră cu capul plecat, palidă de parcă tot sângele i-ar fi fost stors din ea; Tryntgen Fredericks era pe vine în apă, încercând să spele sângele de pe fustă, micuța Sussie, surioara ei drăguță, era așezată pe plajă, cu ochii înroșiți de plâns; Annie Bottschieters avea o vânătaie pe obraz, unde unul dintre bărbați o lovise. Mayken Cardoes, cu rochia ruptă, încerca să alăpteze copilul, lăsând să se vadă o vânătaie mare pe sânul stâng.

Judick sperase la o legătură apropiată cu ele, dar după felul în care se uitau la ea știa că nu-și va găsi prietene printre ele.

— Uitați-o pe distinsa soție a aristocratului, le zise Bottschieters celorlalte.

Tryntgen îi aruncă o privire:

— Nu va vrea să stea de vorbă cu niște femei simple ca noi.

— Pomană pentru săraci, doamnă, zise Bottschieters, întinzând palma.

— Lăsați-o în pace, murmură micuța Sussie. E în aceeași situație ca noi toate.

— Nu chiar aceeași situație, zise Bottschieters. Are doar unul singur de mulțumit. Picioarele noastre sunt deschise oricui, la orice oră din zi și din noapte.

Judick simți cum îi dau lacrimile; rușine amestecată cu jignire. De ce s-o urască? femeile astea erau tot ce-i mai rămăsese. Ea nu suferise ca și ele?

— E o aristocrată acum, spuse Tryntgen, nu va vrea să stea de vorbă cu noi.

Judick se întoarse. Sussie fugi după ea, strigând-o, dar nu se opri. Dacă așa trebuia să fie, atunci va fi o doamnă a regatului, cum doreau ele.

* * *

Lucretia auzi pe cineva zgâriind la cortul său și dădu pânzele la o parte. Era Andries de Vries, lungit pe burtă, pe jumătate ascuns în tufișuri, se târâse până la cortul ei, sperând că niciunul dintre trădători nu-l va vedea. Fața lui era pământie ca un cadavru, întreaga lui atitudine era de câine încolțit.

— Ce cauți aici? întrebă în șoaptă Lucretia. Te vor ucide dacă te văd.

— Trebuie să vorbesc cu dumneavoastră, spuse el.

Îi făcu semn să intre. Și-l amintea de la cinele de pe Batavia, un băiat așa de palid, cu părul blond și cu un comportament atent. Avea mâini ca de femeie, cu degete moi, lungi, și paloarea unui om

care a petrecut prea multe ore aplecat asupra unui birou.

Acum uitați-vă la el. Ce-i făcuseră monștrii ăștia?

— Nu ar trebui să fii aici, repetă ea.

Începu să plângă. Din senin. Cedase și plângea, cu capul pe genunchi, ca un nebun. Nasul îi curgea, avea muci pe mânecă, dar nu părea să-i pese.

Întinse o mână să-i atingă umărul, dar el se feri.

— Nu vrei să mă atingi, spuse el.

— E în regulă.

Dădu din cap violent.

— Îmi pare rău, doamnă, ei m-au pus s-o fac!

— Ce Andries? ce te-au pus să faci?

Dar el nu-i spunea.

Aruncă neliniștită o privire la ușă. Dacă Zeevanck sau altcineva ar intra acum, l-ar ucide.

— Șșș! zise ea, crezând că cineva îl va auzi în mod sigur plângând. Andries, pentru numele lui Dumnezeu, taci! ai înnebunit?

— Toți oamenii ăia, suspină el.

Simți că se înfioară.

— Ce s-a întâmplat, Andries?

— Ei m-au obligat. E în regulă dacă cineva te obligă să faci ceva, nu? pe tine te-au obligat să devii femeia lui Jeronimus, nu-i așa?

— Niciodată nu i-aș ceda, zise ea. Asta crezi? că i-am cedat? niciodată nu am să fac asta, niciodată!

Brusc, în ochii lui apăru ură, era clar că nu asta vroia să audă.

— Nu ești mai bună decât noi, spuse el. Crezi că ești, dar nu ești.

— Ce ai făcut, Andries?

— Erau bolnavi, spuse el. Oricum ar fi murit. Nu am avut de ales.

Lucretia își aminti de cei doi servitori care îngropau toate cadavrele din cortul bolnavilor. În ziua următoare, pânzele care le serviseră drept acoperiș fură date jos și oferite lui Zeevanck, să-și facă un cort mai mare.

— Tu ai fost? tu ai făcut asta?

— Oricum ar fi murit, repetă el. Jeronimus a zis asta.

Lucretia simți cum i se face rău de la stomac. Își retrase mâna de pe umărul lui, ca și cum ar fi mărturisit că are ciumă. Se uită la ea, ca un condamnat, cu ochi care o implorau să-i dea dreptate.

— Și tu ai fi făcut la fel.

Ea nu-i răspunse.

— Spune ceva, zise el.

Presupunea că ar trebui să-i fie milă de el. Dar nu putea găsi nici un singur cuvânt de consolare.

— A trebuit s-o fac.

— Mai bine îi lăsai să te ucidă, îi șopti ea.

— Atunci de ce mai ești în viață? zise el, cu ochii arzându-i pe fața palidă și cu o voce plină de ură. Am crezut că ești prietena mea.

Reciful răsuna cu zgomot. Râdea de ei, când așa, când altfel. Vântul acela neîncetat o înnebunea.

— Spune ceva, repetă el.

Dar ea nu putu. Nu suporta nici măcar să-l privească.

Sări în picioare și ieși afară, în văzul tuturor.

* * *

Mai târziu în dimineața aceea, se afla față-n față cu diavolul, cu expeditorul viselor carnale, cu alchimistul. Intră în cortul ei neanunțat, cu ochii veseli și cu un zâmbet de învingător și cu o nouă pană la pălărie.

— Singurică? întrebă el.

— Cum ai vrut tu să fiu.

— Nici măcar Andries de Vries să-ți țină companie?

Știa.

— O să-l omori și pe el? întrebă ea, dându-și seama de neliniștea din vocea ei.

— E pentru siguranța ta.

— Față de Andries?

— Desigur, e un criminal, nu știai? omoară oameni bolnavi.

— Eu nu sunt bolnavă.

— Un om ca el nu știe să facă deosebirea.

Se uită la el, crezând că râde de ea. Întinse mâna și-i mângâie fața, tandru ca un iubit.

— Nu o să las pe nimeni să-ți facă rău, spuse ei.

— Lasă-l să trăiască, se auzi ea spunând. Te rog.

A fost surprinsă că s-a rugat pentru el în felul acesta.

— N-am să-i ating un fir de păr, spuse el, dacă asta ți-e dorința.

Apoi plecă, țipând la David Zeevanck ca el și alaiul lui să-l însoțească.

* * *

Supraviețuirea vine o dată cu uitarea.

Să uiți de mamă, de soră și de frate, de legăturile de sânge, de sângele lor pe care l-ai văzut pe stânci, iar alegerile sunt mult mai simplu de făcut. Uită de Batavia, uită de Amsterdam, uită de Olanda. Uită de Dumnezeu. Gândește-te la insulele astea fermecate ca și când te-ai fi născut aici, de parcă ai fi trăit doar aici, de când te-ai măritat cu un nobil, iar în felul acesta nu lași ca nebunia și moartea să te copleșească.

Uită că soțul tău ar fi putut ști ce se va întâmpla cu familia ta. În schimb, crede-i minciunile frumoase, crede-l când neagă toate acele crime odioase.

Stai în brațele lui în nopțile întunecate și în cele în care vântul bate puternic. Lasă-te ușor pradă uitării.

XXIV

Un bărbat va spune: diavolul m-a forțat s-o fac.

Nu oblig pe nimeni să facă nimic și mă simt insultat când cineva crede așa ceva. Nu sunt o persoană rea, nu neapărat rea. Dar sunt foarte curios. Îmi place să testez, dacă vreți. Sunt un susținător al posibilității.

Câteodată auzi pe cineva rugându-se: și nu ne duce pe noi în ispită. Ceea ce deduc eu de aici este că, dacă un om e înzestrat să fie sfânt, nu mai există alternativă. La ce folosește tentația, dacă nu tocmai pentru a oferi astfel de alternative, pentru a testa și pentru a te face să te hotărăști?

Sau câteodată auzi pe câte unul zicând: tentația a fost prea mare să-i pot rezista. Nu dați vina pe mine.

Dacă vreți să știți părerea mea, oamenii și-au orânduit astfel societatea încât crimele prea mari sunt inevitabile. Un om își spune că adevărata lui natură e inevitabilă și astfel creează propriile dezastre.

Dar eu? eu nu am violat niciodată o femeie, nu am ucis nici un copil, nu am torturat pe nimeni. Sunt doar curios să văd dacă alți oameni pot face astfel de lucruri îngrozitoare; și nu puteți blama pe cineva pentru că este curios.

Cimitirul Bataviei

Un cunoscător macabru, căruia îi place să vadă oamenii murind.

Ca într-o piesă, sau un spectacol de stradă, să stea acolo și să privească, cu o mână în șold și un pahar cu vin în mâna cealaltă. Un domn, un filosof.

Andries de Vries fusese acuzat de a fi săvârșit crima de a fi vorbit cu Lucretia van den Mylen și erau o groază de călăi dornici să-l pedepsească. Lennart van Os îi conduse pe plajă, masivul Jan Hendricks soldatul și Rutger lăcătușul urmau, ca niște copii ce se jucau la soare, bălăcindu-se fericiți prin apă, cu atenția îndreptată asupra premiului lor.

Premiul era înalt și stângaci, aluneca pe dalele de coral de pe plajă în timp ce fugea, cu ochii mari și inexpresivi. În cele din urmă îl prinseră în apă, ciopârțindu-l fără prea multă delicatețe.

Dar Jeronimus păru satisfăcut de cum s-au descurcat, o privire de liniște acoperindu-i fața, ochii strălucindu-i de plăcere.

Ea îi văzu târând corpul pe plajă. Un mormânt rapid îi fu săpat printre cuiburile de păsări și printre crabii cu carapace neagră. Era greu să plângi pentru un băiat care a tăiat gâturile unor oameni neajutorați, al cărui păcat, în final, nu l-a ajutat prea mult. Ar fi fost mai bine să fi murit cu sufletul nepătat.

E simplu de spus, pentru tine, Lucretia, se gândi ea. Târfa unui nebun, și ești încă în viață.

Îl văzu pe Deschamps privind-o.

— Nu poți să faci nimic în legătură cu asta? întrebă ea.

El ridică din umeri.

— Dar tu nu poți?

* * *

Judick a privit și ea când l-au omorât pe de Vries. Nu a crezut vreodată că se va obișnui cu brutalitatea, dar acum putea privi orori ca asta fără să întoarcă măcar capul. Se părea că în fiecare inimă există un loc în care moartea poate fi îndurată fără să scoți un murmur, atâta timp cât nu era a ta.

Chiar nu se mai recunoștea. Era ca și când Jeronimus și gloata lui i-ar fi tăiat capul și l-ar fi transferat pe un nou corp, cu o istorie complet diferită. Gândirea ei se schimbase o dată cu această schimbare.

Cealaltă Judick ar fi fost purtată de curent, ca o barcă în larg, luând cu ea amintirile din Amsterdam, de acasă, din biserica tatălui ei, din familie. Noua Judick căuta refugiu în prezent, unde Coenraat o ținea în siguranță și o făcea să se simtă bine.

Această străină, soția unui nobil, descoperise atâta blândețe la noul ei soț, ceea ce era așa de neașteptat, încât o făcea să uite de celelalte lucruri grave ce erau evidente. În loc să-și plângă familia, își petrecea zilele visând la lucrurile pe care ea și Coenraat le făceau

în lungile nopți. Pentru prima dată în viața ei ajunsese să cunoască trupul unei alte persoane la fel de bine ca pe al ei; părul blond al lui Coenraat de pe brațe și piept, cicatricea mică de la colțul sprâncenei, barba lui moale. Unirea lor era la fel de dulce pe cât își imaginase.

Asta voi face, se gândi ea; o să-mi uit trecutul și o să-mi ignor viitorul. Dacă trăiesc aici în prezent, nimic nu-mi poate face rău. Nu-mi pasă dacă asta mă face vinovată față de tata sau față de Dumnezeu. Amândoi m-au trădat și m-au abandonat, iar dacă sunt pierdută acum, împreună cu restul celor care aparțin diavolului, voi profita cât pot.

* * *

Predicatorul stătea pe plajă, mișcând ușor din buze în timp ce citea din Biblia ruptă și pătată de sare, singura lui avere în această lume de nebuni. O umbră se văzu peste pagina pe care o citea și el ridică privirea speriat, crezând că era Jeronimus care venise iar să-l chinuie.

— Judick, spuse el.

Coenraat era cu ea, iar el îl împinse ușor cu cizma.

— Asta faci tu când un domn trece cu doamna lui? zise Coenraat. Ridică-te și fă o plecăciune.

Predicatorul făcu cum i se ceru.

Slăbise așa de mult, Judick de-abia îl mai recunoștea. Sarea acoperise pasmanteria de pe haina sa, iar pantofii aveau talpa dezlipită. Dar apa și vântul îi corupseseră cel mai mult spiritul; nu era sigură dacă nu-l ura când era așa de formalist și slugarnic.

La sugestia lui Coenraat veniseră să se plimbe pe plajă, cu hainele lor elegante furate, de parcă ar fi fost un cetățean cu soția lui pe Heerenstraat. Purta o rochie elegantă pe care Coenraat pusese croitorii să i-o facă din mătasea furată din bunurile companiei; propria haină fiind ornamentată cu pasmanterie.

Plecaseră la plimbare, în această dimineață frumoasă, de-a lungul granițelor regatului.

— Mi-ai găsit un soț extraordinar, tată, zise ea.

Zâmbi bolnăvicios, pe când stătea acolo, în zdrențele lui negre. Aruncă o privire nervoasă în direcția lui Coenraat, ca un câine care așteaptă ca stăpânul să-l lovească.

— Sunt soția unui domn, acum, nu ești mândru de mine?

— Poate ar trebui să le ceri să-mi dea de mâncare, fata mea.

— Mie îmi pari destul de gras, ca un porc, zise Coenraat.

— Trăiesc cu iarbă.

— Asta pentru că n-ai învățat să pescuiești. Nu scrie nimic în Carte despre pescuit?

Lovi Biblia din mâna predicatorului.

Allert Jansz și Mattys Beer veniră repede pe plajă să participe și ei la distracție.

— Omul ăsta te deranjează, căpitane? îl întrebă Allert pe Coenraat.

— Ce crezi că ar trebui să facem cu el?

— Hai să-l înecăm, zise Allert.

— Du-te și adu niște frânghie, zise Mattys Beer.

Genunchii predicatorului se înmuiară și căzu pe plajă.

Se uită în sus la fata lui, cu fața udă de lacrimi.

— Judick, dragă, spuse el.

— Lăsați-l, zise ea. Cine va mai împinge bărcile pentru voi?

Coenraat suspină.

— Are dreptate.

— Nu e prea bun la munca grea, zise Allert. E din ce în ce mai încet.

— Să-l mai lăsăm o zi, să vedem cum se descurcă, zise Coenraat.

Allert și Beer rânjiră unul la altul și apoi plecară. Se distrau și ei, atâta tot. Nimeni nu era ucis pe insulă fără aprobarea lui Jeronimus, iar ei știau că domnul căpitan-general îl dorea în viață încă puțin.

— Vino, Judick, zise Coenraat și îi întinse mâna și-și continuară plimbarea de parcă ar fi evitat vreun cerșetor nedorit.

XXV

Jeronimus spune că religia nu e decât o invenție a preoților pentru a-i supune pe oameni, o cale pentru un om mediocru să găsească o recompensă într-o viață trăită prost.

Religia, este după părerea mea, o mască pe care un om o poartă pentru ca atunci când se uită în oglindă să vadă altceva. Cu siguranță nu le-a fost de ajutor acestor suflete sărmane din regatul lui Jeronimus, pentru că, doar dacă nu disprețuiești moartea, religia nu poate fi altceva decât un mod de a disprețui viața.

În ceea ce mă privește, eu nu am nimic cu religia. Mi-a fost întotdeauna prietenă.

Cimitirul Bataviei

— Vino, spuse Jeronimus mângâind patul, stai lângă mine.

Arăta foarte bine în haina lui roșie cu tivurile aurite.

Turnă vin din ulcior într-o ceașcă de alpaca. Zâmbetul lui dispăru la fel de repede cum apăru când văzu expresia de pe chipul ei.

— Draga mea Lucretia, ce s-a întâmplat?

Ea nu-i răspunse.

— Ai o față așa lungă, nu stai bine aici?

— Crezi că nu am văzut ce a pățit Andries de Vries?

Aruncă ceașca în cort, o izbucnire pe care nu a anticipat-o. Vinul se prelinse pe pânze, ca sângele vărsat.

Se uită la mizeria pe care a făcut-o, apoi se încruntă și se întoarse, de parcă ar fi fost greșeala altcuiva. Zâmbetul îi reapăru.

— Băiatul era un criminal, spuse el. Știi câți oameni a omorât?

— Din ordinele tale. Se ridică.

— Din ordinele mele?

Se duse la ușa cortului și stătu acolo cu mâna-n șold.

— Așa crezi?

— E adevărat.

— Nu înțelegi. Eu încerc să mențin ordinea aici cum pot mai bine! știi cât de greu îmi este? nu înțelegi ce vreau să fac?

Ea se uită lung la el.

— Unii dintre oamenii de aici sunt imprevizibili. Nu ai văzut ce schimbat e Zeevanck de la naufragiu?

— Zeevanck face ce-i ordoni, ca și ceilalți.

— Doar eu te țin departe de diavol, Lucretia. Dacă nu eram eu, ți-ar fi făcut ce i-au făcut lui Andries.

Era așa convingător. Vocea lui te putea hipnotiza, trebuia să-ți repeți la nesfârșit ceea ce ai văzut cu propriii ochi. Aproape îl credeai, cu zâmbetul lui poznaș și sprâncenele ascuțite, că toate crimele astea erau o glumă nevinovată.

— Hai, lasă, zise el întinzându-i din nou ceașca, viața e prea scurtă pentru a fi așa nefericită.

Ea se întoarse.

— M-ai văzut vreodată omorând pe cineva? zise el.

— Ești prea inteligent să faci asta.

— Desigur, nu crezi că aș putea opri ce se întâmplă aici, de unul singur, nu?

Când nu-i răspunse, își luă pălăria de pe pat:

— Sunt insultat, doamnă.

Ea se uită la el. El credea, se gândi ea, chiar credea că s-a purtat

urât cu el.

— Văd că tu consideri că sunt chiar dracul în persoană, spuse el.

— Ești ruda lui, cel puțin.

Oricum l-ar fi insultat, îi trecuse repede și se așeză din nou pe patul ei îngust, medalionul de aur strălucindu-i pe gulerul cămășii, sorbind din vinul companiei, simțindu-se în largul lui.

— Vino, așază-te lângă mine, Lucretia.

— Sunt femeie măritată, Jeronimus

— Căsătoria. O formă de sclavie. Este nedrept ca o femeie să aparțină unui singur bărbat. Toți oamenii o doresc, iar dorința vine de la Dumnezeu. Ne amestecăm în legile firești ale Domnului.

— Este nedrept ca o femeie să aparțină unui singur bărbat, spui tu, dar totuși nu lași pe nimeni să se apropie de mine.

Putea să se joace cu cuvintele toată noaptea, dacă asta voia.

Nu o luă în seamă, zâmbi, ca și cum încăpățânarea ei era doar un truc să-l ademenească și mai mult.

— Sunt cel mai puternic om de pe insulă, zise el despre pământul lui sterp, de stânci, de parcă ar fi vorbit de Spania. Puterea nu te excită?

— Domnule comerciant, chiar nu văd de ce crezi că vreau să-mi faci curte, chiar dacă nu aș avea un soț care mă așteaptă în Java. Altele par să te găsească atrăgător, cât despre mine, mai degrabă m-aș combina cu un gândac.

Se ridică, uimit de remarca ei.

— Nu știu ce am făcut să-ți merit disprețul, zise el.

— Ești un hoț și un criminal. Ar trebui să te iubesc pentru asta?

— Sper ca în timp să-ți dai seama că nu sunt niciuna din ele și ca Dumnezeu să-ți deschidă ochii să vezi adevărul.

Se ridică, se opri o clipă și-i aruncă o privire de om rănit, de parcă ar fi fost un soț nedreptățit și plecă.

* * *

Pielea lui Coenraat e palidă, îi poți vedea venele albastre prin ea, pare aproape transparentă în strălucirea lămpii. Se plimbă cu degetul de-a lungul unei vene de-a lui, simțindu-i pulsul de la încheietură.

— Poți opri ce se întâmplă? îi șopti ea.

— Ce-ți pasă de câțiva muncitori și fermieri?

— Când va veni vasul.

— Nu vine nimeni după noi. Jeronimus e singura noastră

salvare.

— Coenraat.

— Nu am eu grijă de tine, femeie? nu-ți face griji cu astfel de lucruri. Nimeni nu-ți va face nici un rău aici.

Îi puse ușor mâna pe un sân.

— Mi-e frică.

— Nu are de ce să-ți fie frică. Ți-am spus. O să am grijă de tine. Mereu.

— Ce o să se întâmple cu tata?

— Nimic. Jeronimus nu vrea să-l piardă.

— Jeronimus e nebun.

— Va trebui să fim alături de el, femeie. El e singura noastră scăpare. Crezi că mie îmi plac toate crimele astea? dacă ne împotrivim, ne vom trezi cu Steenhower la ușă cu un topor în mână.

Simți atingerea moale a bărbii lui pe piele. Mâna lui era între picioarele ei, care se deschid convinse de blândețea lui. Treptat deveni conștientă de o anume senzație de plăcere, pentru prima oară. Se gândea probabil că așa trebuie să se simtă o pisică atunci când e mângâiată.

— Ai încredere în mine, Judick, șopti el.

Avea nevoie de consolarea și atingerea lui. Avea atâta nevoie încât în loc să-l apuce de umeri ca el să-și croiască drum spre ea, ea l-a înlănțuit cu brațele, îmbrățișându-l așa cum face o soție cu soțul ei.

* * *

În dimineața următoare, Fasolică, Allert Jansz și Jonas van Luyck ieșiră la pescuit. Îl strigară pe predicator să le împingă pluta în apă.

Sărmanul tata. Haina lui neagră era numai zdrențe, pantofii lui lustruiți cu cataramă erau putreziți de la apa de mare, rigizi ca oțelul. Barba-i crescuse și vorbea de unul singur. Chiar și burtica lui grasă dispăruse, iar pantalonii erau ținuți cu ajutorul unor frânghii. Ar trebui să-i fie milă de el.

Dar totuși; era greu să nu-și piardă răsuflarea în timp ce se împiedică în marginea ascuțită ca briciul de coral și căzu cât era de lung în apă. Oamenii de pe plută râseră de el, iar remarcile lor se auziră până pe plajă, unde Coenraat și ceilalți aristocrați priveau.

— E inutil, zise Lennart van Os. De ce nu-l ducem unde-i apa mai adâncă să-l înecăm?

— Să i-l lăsăm lui Pelgrom care vrea să-și încerce noua lui sabie, zise Jan Hendricks.

Coenraat se întoarse și se uită la Judick.

— Ce zici? tu decizi.

Tatăl ei stătea acolo, ud fleașcă, cu gura deschisă ca un animal mut, așteptând ca ea să rostească sentința. Hai, vorbește-mi de Dumnezeu, se gândi ea. Tu m-ai dat diavolului ăsta, poftim acum recompensa.

Ei doar se distrau, dacă ar fi știut el. Dacă vreodată ar fi decis că s-au săturat de el, nu ar mai fi glumit. Știa asta foarte bine.

— Lăsați-l să ne prindă niște pește pentru cină, zise ea.

Și așa îl privi ea toată după-amiaza, stând în apă până la brâu, cu undița pe care i-o dăduseră ei. Stătu acolo până se înseră, dar nu prinse nici un pește. Își dădu acum seama de ce tatăl ei se făcuse preot; nu era bun la nimic altceva.

* * *

Jeronimus îi privea cum se distrau cu predicatorul. I-ar fi plăcut să se distreze altfel cu el, dar le-ar fi putut fi încă folositor. Observă îngrijorat că oamenii lui se cam plictisiseră. Fuseseră pe insula cu foci de două ori și nu mai aveau nimic de făcut acolo, la fel și în insula Verrader. Se gândise că au scăpat de cei care le-ar fi putut crea probleme în cimitirul Bataviei, dar nu știai niciodată, întotdeauna se mai putea ivi altul.

Iar băieții aveau nevoie de ceva care să le distragă atenția.

Mai târziu în după-amiaza acelei zile, patrula pe plajă când văzu ceva.

— Ia uită-te la Aldersz, îi spuse Jeronimus lui Steenhower. Ce face cu cuiburile alea?

— I-am spus eu să le curețe.

— Nu se descurcă prea bine.

— Ce să faci, este dogar de meserie.

— Din câte știu eu, nici în meseria lui nu era prea bun.

— Nu-i prea ajută capul de pe umeri, asta-i sigur.

Jeronimus rânji.

— Putem să rezolvăm noi această problemă pentru el.

Se întoarse în cortul lui și reapăru cu una din săbiile comandantului, puțin cam ruginită de apa de mare de la naufragiu, dar încă bună pentru a fi folosită.

Îl văzu pe tânărul Pelgrom și i-o aruncă:

— Am o treabă pentru tine.

Băiatul țipă entuziasmat, de parcă în loc de sabie ar fi primit un pumn de monede de argint.

— Pot să mă duc să pescuiesc cu ceilalți?

— E doar un pește, spuse Jeronimus. Îl tragem noi pentru tine, tu trebuie doar să-l tai.

Steenhower dezaprobă.

— Copilul asta nu poate să taie nici unt cu un topor în ambele mâini. Poftim, Mattys, fă-o tu.

Mattys Beer, mai mare și mai solid decât tânărul Pelgrom, apucă mânerul săbiei și încercă să-l pună pe fugă. Dar tânărul Pelgrom începu să plângă și să țipe, implorându-l pe Jeronimus să-și respecte promisiunea. Dar Beer se plictisi de acest joc și-i dete o lovitură după ureche lui Pelgrom care se clătină.

Era un lucru bun, se gândi Jeronimus. Doi oameni care se certau pentru a tăia capul altui om. Niciodată nu se va plictisi de noii lui prieteni. Era minunat.

— O să ascut sabia, îi zise Mattys Beer cu un rânjet lui Steenhower. Pregătește-mi peștele în plasă.

* * *

Era mijlocul zilei și Coenraat era deja beat. Părea să stea amețit aproape fiecare oră în ultimul timp; poate avea mustrări de conștiință, se gândi ea. Ceea ce făcuse el depășea cu mult glumele rele cu care se distra în tinerețe în Ghent, când trezea în miezul nopții cetățenii aruncând cu pietre în ferestrele lor, îmbătându-se criță prin bordeluri și scandalizând matroanele. Acum avea mâinile pătate cu sânge și, i se părea ei, începuse să-i pară rău.

— Trezește-te, zise Judick zgâlțâindu-l.

Deschise un colț al gurii și bolborosi ceva. Puțea ca pivnița unei cârciumi.

— Ce dracu' vrei? țipă el la ea.

— Ajută-mă, zise ea. Or să-l omoare pe Aldersz.

— Și?

— Nu a făcut rău niciodată nimănui. Îți ascute sabia și-ți aduce pește. Spune-le că ai nevoie de el.

O împinse, lovind-o cu cotul în ochi. Nu fusese intenționat, dar o durea și o făcu să cadă pe pământ, uimită.

— Aldersz poate să putrezească în iad, zise Coenraat.

Ea fugi afară, se duse pe plajă cât de repede putu. Dar când ajunse ea acolo, era prea târziu.

* * *

Aldersz se uită la ei în timp ce se apropiau, cu mâinile tremurându-i, cu ochii plini de teamă. Știa ce aveau de gând.

— Vino aici, zise Jeronimus.

Aldersz murmură ceva zicând că trebuie să curețe un cuib, dar Steenhower îi dădu o palmă după ureche, calmându-l.

— Stai aici, pe plajă, zise Jeronimus.

Aldesz tremura așa de tare, încât picioarele nu l-ar fi ținut oricum. Era un băiat mare și prost. Trebuie să fi știut ce-l așteaptă.

— Vă rog, nu-mi faceți rău, se plânse el și cu un brânci dat de Steenhower căzu.

— Nu o să-ți facem rău, zise Jeronimus, doar ne distrăm puțin.

— Fac tot ce-mi cereți, zise Aldersz.

Jeronimus îi făcu semn lui Zeevanck.

— Hai să-l legăm la ochi, zise el.

— Vă rog, zise Aldersz.

— Nu te mai plânge, băiete. Nu-ți vom face nimic rău. E doar un joc.

— Ce joc? întrebă Aldersz și pentru o clipă Jeronimus crezu că o să fugă și o să strice totul.

— O să-ți explic imediat, zise Jeronimus.

Pelgrom stătea încă acolo, tremurând. Vroia să facă el treaba. Wouter Looes îl plesni să tacă.

Jeronimus îi dădu lui Zeevanck o batistă de mătase din buzunar, cu care îl legă la ochi pe Aldersz.

— Ce faceți? întrebă Aldersz.

Jeronimus nu răspunse. Aldersz stătea cu mâinile pe genunchi, legat la ochi și plângea ca un copil. Jeronimus se uită în jur, îl văzu pe Mattys Beer făcându-și drum pe plajă, cu sabia proaspăt ascuțită.

— Nu e nevoie de asta, căpitane-general, îi spuse Wouter Looes.

Jeronimus nu spuse nimic.

— Prinde pește pentru noi, zise Wouter.

— Vreau să-mi dați jos asta, se plânse Aldersz punând mâna pe batistă.

Beer duse sabia jos și Jeronimus simți un curent de aer când o răsuci. Capul lui Aldersz căzu în nisip. O singură lovitură, o îndemânare demnă de un călău din Batavia. Corpul lui Aldersz căzu, sângele curgându-i șuvoaie din gât. Picioarele i se răsuciră.

Steenhower aplaudă, iar Mattys rânji și făcu o plecăciune.

— Și eu aș fi putut face asta, țipă Pelgrom și fugi pe plajă.

Jeronimus ridică privirea.

— E în regulă, puteți să-i descoperiți ochii acum, zise el, ținându-l în fața lui.

Sângele se scurgea din venele de la gât.

— Ce s-a întâmplat? ți-ai înghițit limba?

Steenhower și Zeevanck se prăpădeau de râs.

— I-am spus că-i doar o glumă, dar unii oameni nu înțeleg de glumă, zise Jeronimus lăsând capul să pice pe pământ.

Se uită pe plajă. Lucretia îi privea. Uitați-vă la fața aceea ursuză. Dacă fata aia ar avea puțin simț al umorului, ar putea fi perfectă.

* * *

În noaptea aceea l-au găsit pe Deschamps în cortul lui, ghemuit, nefericit într-un colț, pe pământul tare. Probabil se gândea că or să uite de el dacă se ascundea acolo.

— Ce s-a întâmplat, Salomon? zise Jeronimus. Arăți de parcă l-ai fi văzut pe dracul în persoană.

Jeronimus avea o torță. Fața funcționarului strălucea de sudoare. Se uită la ei, la băieții van Welderens, la Jan Hendricks, Steenhower. Pe fața lui se citea o teamă îngrozitoare. Un moment pe care merita să ți-l amintești, se gândea Jeronimus. Poate ar putea fi repetat cândva, la un alt nivel.

Deschamps părea să caute un mijloc de scăpare. Nu avea unde să fugă, dar asta nu-i împiedică pe oameni să se gândească.

— Putem să avem încredere în tine, Salomon? șopti Jeronimus. Știi, unii dintre aristocrați spun că nu poți avea încredere într-un evreu. Eu le-am spus că se înșală în privința ta.

— Poți avea încredere în mine, căpitane-general.

Se feri când Jeronimus se ghemui lângă el și puse o mână pe el.

— Asta le-am spus. Le-am spus că ești loial, până la moarte.

— Te rog, nu-mi face rău, șopti Deschamps.

Urma să plângă, precum Aldersz. Ce frumos.

Zeevanck începu să râdă, la fel frații van Welderen, bucurându-se de distracție.

— Auzi zgomotul ăla? întrebă Jeronimus.

Era plodul lui Mayken Cardoes, care plângea în noapte. Nu are suficientă apă, zisese Mayken. Laptele meu a secat. Jeronimus îi oferea un galon de lacrimi. Bea asta.

Deschamps dădu din cap.

— Aud, spuse el.

— Poți să faci copilul să tacă, pentru noi?

Jeronimus nu trebui să-i explice, știa la ce se referea.

— Te rog, nu am fost un bun servitor?

— Un bun servitor, zise Jeronimus mângâindu-i brațul, este unul care face tot ce-i ceri fără să mai pună întrebări.

— Dar e doar un prunc.

— Exact.

Și Jeronimus se dădu la o parte, așteptând să vadă ce va face. Era o experiență extraordinară în alchimie. Să definești elementele: o porție mare de frică, amestecată cu acea substanță ce alcătuiește sufletul uman. Ce este ceea ce-l va face să fie tare sau să se îndoaie? era greu de știut până nu aplicai și puțină căldură. Fascinant.

* * *

Era în zorii zilei, frig. Lucretia o găsi pe Mayken Cardoes umblând ca o oarbă prin tufișuri, o zgudui de umeri, dar nu primi nici un răspuns de la ea.

— Unde ți-e copilul? o tot întreba ea.

Îl ținea în brațe, dar avea corpul rigid ca un lemn.

Îi trebui mult timp până reuși să afle de la ea ce s-a întâmplat. Cu o noapte înainte, Salomon Deschamps a luat-o prin surprindere și i-a strangulat copilul și a aruncat cadavrul în apă să fie mâncat de rechini. Nu i-a spus nici un cuvânt.

Ce fel de om putea face așa ceva?

Ce fel de om?

XXVI

În mitologia vechilor greci, zeul Pan are coarne, urechi și copite de capră. Apetitul lui sexual era nesățios, le urmărea mereu pe nimfele care dansau pe muzica fluierului lui. Din nefericire pentru el, avansurile lui erau întotdeauna respinse deoarece era prea urât.

Orice om ale cărui vise de frumusețe au fost dărâmate din cauza propriilor lipsuri va simți compătimire pentru Pan, se va identifica cu el; oameni ca David Zeevanck, Steenhower, Mattys Beer, ale căror apetite sexuale au depășit cu mult capacitatea lor de a le satisface.

Și nu numai ei. Mă refer, desigur, la aproape toți bărbații.

Un lucru interesant, pe care probabil nu-l știați; călătorii, în special femeile, au crezut că au auzit sunetul fluierului lui Pan noaptea, în sălbăticie, și au știut că el este în apropiere. Cuvântul care a descris reacția lor s-a păstrat din acel trecut întunecat.

Acel cuvânt e panică.

Cimitirul Bataviei

Și îi ținea în sclavie, cum făcuse întotdeauna, promițându-le o altă lume.

În acest nou regat erau bogății ce depășeau imaginația, comori și lucruri sofisticate despre care doar ai visat. El era cel care le aducea visele, țesătorul diferitelor și minunatelor destine. Era cântul sirenelor ce chema către ambiție.

În unele nopți când erau adunați în cortul lui, scotea cufărul comandantului și îl deschidea cu grijă, pentru a le arăta tezaurul de lanțuri, medalioane, brățări și inele, toate de aur, înfășurate în catifea roșie. Asta era ceea ce compania pitise de ei, aceasta era frumusețea secretă a bogăției. În fața atâtor bogății, un om de-abia mai putea respira.

Cu un gest teatral, el ridica cutia și mai scotea o cheie cu care deschidea încă o cutie dinăuntru. Toți rămâneau muți de uimire când el scotea medalionul lui Constantin, în rama lui de argint. Era destul de mare pentru a-i încăpea în palma deschisă, îl ținea sus, ca ei să-l poată vedea mai bine. Dar nu lăsa pe nimeni să-l atingă, să-l murdărească cu degetele lui de om de rând.

— E cea mai mare bucată de agată din toată lumea, le zise el lor, vedeți, aici, împăratul Constantin, unul dintre cei mai mari regi din antichitate, gravat în carul lui, cu doi centauri în hamuri trecând peste dușmanii căzuți. Această piesă rară i-a fost oferită împăratului roman acum o mie trei sute de ani. A căzut în mâinile pictorului Rubens, care i-a dat-o lui Pelsaert pentru a fi vândută în Orient. Era destinată împăratului indian, Jahangir. Valorează mai mult de cinci mii de guldeni.

Oamenii fluierară și dădură din cap, impresionați.

— Iar asta. Nici măcar compania nu știe de existența ei, pentru că Pelsaert trebuia s-o vândă pe sub mână.

Ridică mai sus ca să se poată vedea. Era o vază, cam de cincisprezece centimetri înălțime, tăiată dintr-o singură bucată de agată, culoarea fiind în degrade de la culoarea mierii la albul ca laptele, gravată cu un desen de struguri și frunze de viță; pereții erau finisați așa de bine, încât în unele locuri păreau transparenți. Pe mânere erau sculptate două fețe ale lascivului zeu al pădurii, Pan.

— O bijuterie inestimabilă, zise el, veche de mai bine de o mie de ani, dacă nu și mai mult. Câte bijuterii putem fura când o să plecăm de aici cu propriul vas?

Știau acum ce voiau. Care dintre ei mai dorea acum să se

întoarcă la strictețea vieții olandeze, după ce au gustat din libertatea deplină de aici, chiar dacă ar fi fost posibil să se întoarcă? viitorul era în mâinile lor. Într-o bună zi, compania îi va căuta, iar în acea zi, regatul lor va avea granițele mai mari decât acum.

— Cum vom face asta? întrebă Zeevanck.

Jeronimus sorbi o înghițitură din coniac, iar buzele îi străluciră în lumina lămpii.

— Când vor veni corăbiile să ne salveze, ofițerii vor veni la mal mai întâi. Noi o să râdem, o să bem și o să sărbătorim salvarea noastră împreună. Iar când va fi noapte, iar ei toți vor fi beți, le vom arăta comoara pe care am păstrat-o pentru companie și le vom tăia gâturile.

Steenhower râse în sinea lui. Nu era niciunul căruia să-i placă mai mult să ia gâtul cuiva decât lui, se gândi Jeronimus.

— Apoi, în întuneric vom înota la corăbii și vom pune stăpânire pe ce a mai rămas din echipaj. Dacă va fi și căpitanul cu ei, va fi mult mai ușor, pentru că ne va ajuta. Apoi putem folosi vasul să jefuim Onorabila Companie sau pe cei din Specks, pe cine om găsi, înainte de a ne retrage ca niște domni bogați pe Coasta Berberă.

— Lordul meu, Zeevanck, zise Coenraat râzând și bătându-l ușor pe umăr pe funcționar, făcându-l pe acesta să zâmbească precum un puști.

Îi plăcea cum suna.

Băură și închinară pentru viitorul lor succes. Niciodată nu li se păruse lumea mai frumoasă sau mai promițătoare decât în noaptea aceea pe insulele acelea pustii unde aveau tot ce-și doreau: băutură și femei, și promisiunea bogățiilor și a unei vieți îndestulate. Însuși Pan le zâmbea, arătându-le calea. Era o noapte frumoasă în care să trăiești, cu sabia la brâu și coniacul în stomac.

— Am aici ceva ce ți-ar plăcea să vezi, zise Jeronimus.

Avea în poală o cutie de lemn, iar într-o mână o cheie. Introduse cheia în încuietoare, cu o răutate intenționată. Un om căruia îi plăcea să se dea în spectacol, Jeronimus al nostru.

— Vrei să arunci o privire?

Lucretia încercă să pară dezinteresată, dar el o cunoștea prea bine.

— O doamnă ca tine nu poate rezista unei bijuterii rafinate.

— Ce vrei de la mine, Jeronimus?

— Nu te doare dacă te uiți, spuse el.

Deschise puțin cutia, oprindu-și un suspin.

— Te gândești să mă seduci în felul acesta?

Sprâncenele i se arcuiră.

— Domnul comandant mi-a spus despre piesa asta în timpul călătoriei. A fost o imprudență din partea lui, nu crezi?

— Ce piesă?

— Este o vază din tezaurul împăratului roman Constantin. Imaginează-ți. Veche de o mie trei sute de ani.

— Nu te cred, spuse ea.

— Aparține pictorului Rubens. Pictorul acela ale cărui portrete sunt enorm de scumpe.

— Arată-mi, spuse ea, curioasă.

— Nu, zise el. Trebuie să vii aici, și făcu semn cu mâna pe pat, lângă el, aproape ca o curvă.

Se ridică în picioare și făcu acei câțiva pași care-i despărțeau. Dar cum spusese și el, nu durea să te uiți. Când ajunse lângă el, închise capacul.

— Un sărut, zise el.

— Nu!

— Un prinț ar da și zece mii de guldeni pentru o astfel de bijuterie. Eu nu-ți cer decât un sărut și bijuteria e a ta.

— Nu e a ta ca să mi-o dăruiești.

— Nu? o am aici în poală. Mă pot lipsi de ea, dacă vreau. Eu reprezint puterea și viața aici, Lucretia. Orice vrei îți pot oferi.

— Atunci du-mă în Batavia, să pot fi cu soțul meu.

Se ridică în picioare, întinzând mâna.

Ea se feri de atingerea lui.

— Chiar asta vrei? vocea lui deveni blândă. Chiar îți e dor de acest Boudewyn? îți știe el gândurile ascunse, te face el să simți că fiecare zi e o bucurie și o minune, la el visai tu când traversam oceanul, când am plecat din Amsterdam?

Simți cum respirația i se accelerează. Cum îndrăznea să știe așa de mult din ceea ce gândea și simțea ea?

Îi mângâie părul.

— Ești o doamnă așa de frumoasă. Ai fost făcută să porți bijuterii. Dar era să uit. Soțul tău doar le lustruiește pentru ca altele să le poarte, nu-i așa?

— Nu-mi pasă prea mult de astfel de lucruri.

Zâmbi ușor, citindu-i în suflet din nou.

— Frumoasa mea Lucretia, vrei să strălucești, nu-i așa? vrei să strălucești ca paradisul, vrei un bărbat care să te facă doamnă mare,

regină.

Simți degetele lui pe obraz și tresări de parcă ar fi fost arsă.

— Nu mă vei avea niciodată, zise ea.

— Un singur sărut și tot ce e în cutie îți va aparține.

— Pleacă de lângă mine!

Îl împinse așa de tare încât aproape căzu. Fața i se schimonosi de furie, iar ea aștepta să fie atacată. În schimb el se întoarse și ieși din cort.

* * *

Acum era rândul lui să fie chinuit.

Era un joc de putere, curios de negociat, se gândi ea. El o dorea, dar nu o va lua cu forța. Vroia ca ea să i se dăruiască de bună voie. Să fi fost din pricină că se temea să folosească singur violența, deși era evident că-i plăcea s-o privească, sau era din vanitate?

Îl va lăsa să se zbată în propriul ei cârlig. Era un lucru impresionant: vroia așa de mult s-o atingă, dar totuși îi permitea să-l respingă. Pentru un om așa de deștept, nu avea nici un pic de tact cu femeile, ceea ce-o făcea să-l disprețuiască.

* * *

Dar nu toate femeile din regat dormeau tresărind sau singure. Judick Bastaniez se cuibărea în brațele monstrului ei și se bucura de căldura trupului lui, de părul lui de pe piept ce-i gâdila obrajii, sămânța monstrului scurgându-se rece printre coapsele ei.

Pânzele cortului fluturau în vânt, iar păsările singure se chemau una pe alta în întuneric. Căzuse din grațiile Domnului.

Puteau exista susținători ai ei, se întreba ea, într-un ținut unde virtutea și păcatul nu erau interzise?

Încercase să-l urască, să i se supună doar din necesitate. Dar nu se așteptase la atâta tandrețe din partea lui, nu se așteptase ca monstrul să se poarte așa frumos cu ea. Era greu să urăști când trebuia să-ți concentrezi mintea asupra acelei un în fiecare clipă pentru a nu fi uitată.

Coenraat nu era așa îngrozitor, își spunea ea. Doar că, dacă el nu suferise vreodată, îi era greu să-și imagineze că alții suferă. Nimeni, în afară de el, un băiețel răsfățat care nu se maturizase, nu avea sentimente. Jucăriile lui din copilărie deveniseră acum bijuteriile ieftine și femeile, se ducea la execuții împreună cu tovarășii lui aristocrați și se îmbăta.

Totuși trebuie să fi simțit ceva pentru ea, pentru că se purta frumos cu ea, o adăpostise de necazuri. Tatăl ei avusese dreptate

până la urmă, dacă nu ar fi fost Coenraat, ea și-ar fi petrecut zilele în cort cu Sussie și Tryntgen și celelalte femei. În final, lucrurile ieșiseră bine pentru ea.

* * *

Lucretia era și ea trează, cu un muc de lumânare aprins. Stătea acolo așteptând ca el să vină, tresărind la fiecare pas pe care-l auzea în întuneric. Adormi chinuită, vântul din sud aducând cu el lapoviță. Sări la auzul unui țipăt în noapte.

Și ei îl aud, pe plajă, unde predicatorul încearcă să doarmă adăpostit pe stânci, împreună ce ceilalți meseriași care muncesc pentru stăpânii regatului. Maestrul Jansz știe că ucid din nou și se uită speriat peste umăr în timp ce se aruncă în apele întunecate ale lagunei și se îndreaptă spre canal, ținându-se de o bucată de lemn din epavă, spre silueta întunecată a insulei cu foci, de partea cealaltă a canalului.

* * *

Jeronimus se uită în ochii soldatului îndreptați spre panglica albastră pe care o răsucea între degetele lui pline de bijuterii. Hans o recunoscu, desigur, deși până acum nu fusese spus nimic.

— Se spune că atunci când un bărbat își ia o soție, o transformă în sclavă și îl jignește pe Dumnezeu, pentru că nu e ceva firesc. Pentru că bărbații întotdeauna vor tânji după femei și doar folosirea în comun a femeilor face ca o societate să fie liniștită. Nevoia de femei îi face bărbați să se ducă la luptă.

Dacă se auzea sau nu, era greu de spus. Hans Hardens nu-și luase ochii încă de la panglică. Întotdeauna au existat obiecte care puteau vrăji un bărbat; pentru unii, acestea erau monedele, pentru că reprezentau lăcomia lor, pentru Hans, era panglica, deoarece reprezenta vina lui, iar fără ea ar fi fost liber.

Jeronimus ridică panglica sus, pentru ca Hans să se uite la ea cu atenție.

— Ea nu va mai avea nevoie de ea, spuse el.

Hans luă panglica și o strivi în pumn. Să o păstreze, sau să o arunce în vânt? el trebuia să decidă. Spuneau că ea s-a luptat. Pelgrom a trebuit să stea pe picioarele ei, în timp ce Michel Liebent și Gysbert van Welderen o țineau de mâini, iar fermierul Hendricks făcea treaba.

Strangulată cu propria panglică.

Era înfiorător, dar făcea parte din alchimia sufletelor.

* * *

Zeevanck stătea la intrarea cortului, privind-o de sus în jos, privind-o cu câtă insolență putea avea un bărbat, încercă să se uite și ea la el, dar răutatea din ochii lui o făcu să-și întoarcă privirea. Când se gândea că fusese unul din funcționarii comandantului.

— Frumoasă Lucretia, zise el.

— Simți mirosul ăla? întrebă ea.

Își întoarse capul pe jumătate, gândindu-se la ce a vrut să spună.

— Miroase a diavol.

Râse, înțelegând în sfârșit ce a vrut să spună. Apoi o apucă de încheietura mâinii, trăgând-o spre el. Își pusese o mână pe fața ei.

— Sau poate e doar respirația ta, zise ea.

Îi strânse maxilarul mai tare și păru încântat când ea țipă. În cele din urmă îi dădu drumul.

Avea lacrimi în ochi, dar încerca să nu le lase să cadă, ca să nu-i ofere această satisfacție.

— Te crezi așa grozav când nu sunt decât femei și copii pe care să-i necăjești.

Ridică din umeri, neafectat de insultele unei femei, se așeză pe patul ei și rânji la ea cu dinții lui îngălbeniți.

— Doamnă trufașă, spuse el. Am auzit diverse lucruri despre tine. Plângeri.

— De la cine? întrebă ea, deși știa bine cine-l trimisese.

Zeevanck scoase cuțitul, se jucă cu el, lăsând lumina să pice pe lamă. Erau gesturile unuia căruia îi plăcea să se dea în spectacol.

— Un individ ciudat, Jeronimus al nostru. Un romantic.

— Romantic!

— Nu râde de mine, doamnă, că-ți iau gâtul, spuse el blând, de parcă i-ar fi spus vorbe dulci.

Dar îl văzuse cu ochii ei pe David Zeevanck tăind gâturi și știu că singurul lucru care stătea între ea și lama lui era Jeronimus Cornellisen.

— Ce vrei de la mine?

— Eu nu vreau nimic, doamnă. Jeronimus te vrea. Dacă ar fi fost după mine, te-aș fi aplecat peste masă imediat și aș fi luat ce vroiam, fie că doreai, fie că nu. Dar Jeronimus e un om blând. Nu e dur și necioplit ca noi. Are o delicatețe aparte.

— Nu vrea să-și murdărească mâinile.

— Nu ar trebui să vorbești așa despre el. Dacă nu ar fi fost el, ai fi făcut servicii tuturor. Și cu limba aia a ta ca de viperă, aș îndrăzni

să spun că ai fi sfârșit prin a fi pradă rechinilor.

Se ridică și veni spre ea. Înfruntă-l, se gândi ea, arată-i că nu ți-e frică, chiar dacă îți e.

O apucă de păr cu mâna stângă, trăgând-o. Cuțitul era la gâtul ei, putea să-i simtă lama ascuțită pe piele.

— Uite ce vreau, domnișoară trufașă. Vreau să aud că ai fost bună cu căpitanul nostru, așa cum ar vrea el să fii. Dacă nu, vai de pielea ta.

— Jeronimus nu-ți va permite.

Râse, pe neașteptate:

— Te bazai pe asta, nu-i așa, târfulițo?

O trase mai tare de păr făcând-o să-și lase capul pe spate și să suspine de durere.

— Dar aici te-ai înșelat. Jeronimus s-a săturat de jocurile tale. Vrea să știi că nu te va mai proteja. Mâine să te duci în cortul femeilor, cu Tryntgen, și Sussie, și Bottschieters. Vei vedea că eu și Steenhower nu suntem la fel de blânzi ca Jeronimus.

Se apropie mai mult de ea, suflându-i cu respirația lui urât mirositoare în față. Era la fel de respingătoare ca aceea a unei capre.

— I-am promis să-i arăt lui Pelgrom cum să i-o tragă unei femei în cur, zise el și-i dădu drumul.

Picioarele nu o mai ținură. Căzu pe covor, cu picioarele tremurându-i. Nu-și putea controla respirația, simțea mii de ace în mână, simțea cum o să-i amorțească mâna.

Zeevanck ieși râzând.

* * *

Îi dăduse o zi să se gândească.

În noaptea aceea Jeronimus apăru din nou la ușa cortului ei. Buzele îi erau umede, barba pătată de vin rubiniu, cu ochii strălucitori. Băuse.

Ea se ridică.

— Iubito, șopti el. Ai trimis după mine?

— Intră, zise ea.

Începu să-și desfacă nasturii, lăsându-și rochia să alunece de pe umeri. Ochii lui erau plini de lăcomie. Mai văzuse privirea asta, când bărbații se holbau la aur, băutură sau femei. Dacă asta voia, era mai bine să fie batjocorită de un bărbat, decât de doisprezece. Era mai bine decât soarta pe care i-o oferea Zeevanck.

Lăsă ca rochia să-i pice pe podea, apoi lenjeria intimă.

Jeronimus înaintă, îi cuprinse sânii în mâini și o sărută pe buze. Mirosea a vin stătut.

Crezu că va termina repede, cum se întâmpla cu Boudewyn, dar Jeronimus nu se grăbea. Închise ochii în timp ce el își scoase hainele, întorcându-și privirea când se lungi lângă ea.

Dacă credea că va pune stăpânire pe ea posedându-i corpul, se înșela. Tot îl va mai sfida.

Stătea pe pat, nemișcată ca o moartă, lăsându-l să facă ce vrea. Dacă un om putea suporta să fie torturat pe roată, atunci și o femeie putea suporta scârba unui viol delicat. Își aminti cum bărbații aceia o mânjiseră cu gudron și murdărie; acum străinul acesta, nebunul acesta o va viola când va avea chef.

Nu m-am gândit vreodată că va trebui să fac atâtea lucruri să supraviețuiesc. De fapt, viața ei se terminase în noaptea aceea pe Batavia. Ce se va întâmpla cu viața asta de care se agăța, cu această nouă Lucretia van den Mylen, nu știa.

Știa în schimb că nu va uita vreodată mirosul lui; nu neplăcut, dar cu ochii închiși și surdă la murmurele lui, mirosul deveni singurul lucru pe care-l simțea. Mirosul de vin și transpirație și parfumul furat al comandantului îi rămăseseră în nări mult timp după ce el terminase și stătea peste ea, satisfăcut.

Ascultă respirația lui profundă, la zgomotul valurilor ce se izbeau de recif, la vuietul vântului ce sufla neîncetat, înnebunind-o. Încă o zi în care a supraviețuit în regatul noului ei iubit, așa de departe de Amsterdam și chiar mai departe de Dumnezeu decât și-ar fi imaginat vreodată că ar putea ajunge.

* * *

Judick se dusese afară în întuneric să-și facă nevoile și auzi voci ce veneau din fața cortului lui Jeronimus și se apropie pe furiș.

— Ce-o să faci când va veni vasul? auzi ea vocea unuia din frații van Welderen. O s-o iei pe Bastaniez cu tine?

Îl auzi pe Coenraat spunând:

— Bineînțeles că o s-o iau cu mine. Nu prea se cade în Olanda, dar aici se poate. Noi ne facem propriile legi.

— Ești ciudat, Coenraat.

— Poate, dar știu ce vreau.

Nu prea se cade în Olanda, dar aici se poate. Auzindu-l spunând asta o răni mai mult decât și-ar fi imaginat. Se mira că putea fi jignită de părerea unui monstru. Dar era totuși un monstru așa tandru și cu părul de pe corp atât de blond.

XXVII

Nu se știe prea bine, pentru că prea puțini au trecut prin așa ceva, dar se pare că o victimă simte o simpatie mare, dacă nu chiar dragoste pentru călăul ei după un anumit punct din suferința ei. De fiecare dată când călăul o eliberează de durere, refuză să mai strângă puțin șurubul, decide să termine pentru acea zi, este privit ca fiind bun. Legătura dintre călău și victimă poate deveni la fel de puternică ca aceea dintre iubiți. Dacă ar fi să apăr acțiunile lui Judick de pe insulă, cu siguranță că aș compara-o cu cei care o acuză, iar aceia ar fi mulți. Cei mai aprigi critici ar fi probabil aceia care nu au cunoscut vreodată durerea și pericolul în formele lor extreme.

În ceea ce mă privește, sunt mai curios cu privire la tatăl ei, care și-a pierdut soția și familia din cauza unui măcelar, care într-o zi l-a auzit pe Steenhower lăudându-se cum i-a strivit capul cu un topor lui Willemyntgie și cum i s-au împrăștiat creierii pe cizmele lui, dar care se îngrijorează mai mult pentru că nu are oțet sau ulei pentru iarba pe care o mănâncă și care visează mai mult la mirosul de hering fript decât la soția și la copii lui care nu mai sunt.

Apoi transformările suferinței și reacțiile omului la ele sunt nelimitate. De aceea nu m-am plictisit încă de aceste ritualuri nesfârșite de mutilare chiar și după ce am asistat atâta timp la ele.

Cimitirul Bataviei

Îl găsi stând pe plajă, mai nefericit ca niciodată, ca un câine care fusese biciuit prea des de stăpânul lui. Se aplecă deasupra lui, dorindu-și să fi fost mai puternic și să fi căutat altceva în afară de Dumnezeu care să-l facă bun.

— Tată, spuse ea.

— Nu mai pot continua așa, spuse el.

— Toți suferim.

— De-abia am ce să mănânc, tot mestec o jumătate de piele de focă sărată, mănânc iarbă și de-abia am o gură de apă să beau, în timp ce ei au din belșug. Toată ziua muncesc ca un sclav pentru diavolii ăștia. Nu văd cu ce am greșit de L-am supărat pe Dumnezeu așa tare ca să mă pedepsească în felul ăsta.

— Trebuie să fii puternic și să ai încredere că El ne va ajuta să trecem prin această judecată. Ca Iov.

El dădu din cap.

— Sunt așa de slăbit încât abia mai pot sta în picioare. Ca un câine speriat care te face să vrei să-i dai mai multe șuturi, se gândi

ea. Văd că, în ciuda credinței tale în El, Dumnezeu a fost prea nemilos cu tine. Dar poate că asta este parțial o judecată a caracterului tău, deși îmi pare rău s-o spun.

— Nu trebuie să-i lași să te vadă așa, zise ea.

— Dacă într-o dimineață ai să mă găsești măcelărit de către acești diavoli, nu trebuie să suferi, trebuie să înduri pentru ca ei să fie duși la judecată în fața judecătorilor lor.

Judick închise ochii, imaginându-și-l pe tatăl ei mort, pe Coenraat torturat pe roată. O imagine mai dureroasă decât alta, dar nu în ordinea pe care odată ar fi ales-o.

— Toți trebuie să ne pregătim să-L întâmpinăm pe Dumnezeu la Judecata de Apoi, îi zise el.

Și ce să-I spunem? se gândi ea. Cum o să mă judece El pentru gândurile pe care le am, pentru modul în care m-am purtat?

Îl văzu pe Jeronimus mergând țanțoș pe plajă. Când îl văzu pe tatăl ei păru și mai bine dispus. Știa la ce se gândea: aici are o pradă.

Țipă la Jan Hendricks arătându-i-l pe tatăl ei.

— De ce mai e omul ăsta aici?

— Vreți să scap de el? întrebă el și-și duse mâna la sabie.

— Ce altceva putem face cu el?

— Îl putem folosi să ne exersăm cu sabia, zise Hendricks. Să ne închipuim că e Weibbe Hayes sau unul de-al lui.

Jeronimus păru să se gândească.

— Să aduc frânghia? zise Hendricks.

Ce să fac dacă vorbesc serios, se întrebă Judick. Să mă arunc între el și bruta aia, să încerc să-l salvez cu prețul propriei vieți? sau să-mi întorc spatele din nou, bucuroasă că am scăpat cu viață?

Jeronimus păru să se gândească ce să facă, cântărind probabil ce să aleagă: între spectacolul sângeros al unui prezicător de dezastre care țipă și ideea de a nu-l mai avea prin preajmă ca să-l chinuie.

— Nu, lasă-l, zise Jeronimus cu un suspin. S-ar putea să avem nevoie de el mâine.

Se părea că tatăl ei nu își pierduse folosul, chiar dacă acesta consta în a le servi lor drept distracție de cea mai joasă speță.

Și astfel și ea fu scăpată de dificila decizie de a-l salva pe el sau a se salva pe ea.

* * *

Vine un moment în care oroarea nu mai impresionează, când

mintea se închide. Lucretia simțea că se află într-un astfel de moment. Stătea în același loc în afara cortului ei, zi după zi, culegând margarete, uitându-se la reciful îndepărtat. Ce tentație se afla în valurile acelea cenușii.

— Știu la ce te gândești, spuse o voce.

Era un schelet cu barbă și cu ochii ca de nebun, îmbrăcat în zdrențe.

— Pastore?

— Sinuciderea este un păcat pedepsit cu mult chin în viitoarea viață. E la fel de mare ca acela de a ucide.

— Cuvântul Domnului este fără ambiguitate.

Se ridică și se întoarse încet prin tufișuri la cortul ei anticipând altă noapte în compania diavolului, pradă manierelor lui alese, cuvintelor lui dulci ca mierea, mâinilor lui lacome.

A douăzeci și șaptea zi din iulie, anul de grație 1629

A doua zi cerul era senin, vremea frumoasă, iar marea fără valuri. Curajosul căpitan-general era în fruntea trupelor sale, îmbrăcat în mantia roșie, elegantă a comandantului, cu o pană la pălăria lui neagră, înaltă, plimbându-se mândru ca un păun prin fața cortului.

Lucretia stătea pe plută, palidă și cu fața împietrită, în timp ce Jeronimus venea țanțoș de la sediu împreună cu Zeevanck, Steenhower și aristocratul van Huyssen, râzând ca niște băieți ce plecau la agățat.

Merse prin apa puțin adâncă ajutat de doi dintre dulăii lui, Allert Jansz și Matys Beer.

— Doamna mea a venit cu noi să vadă spectacolul, băieți!

Scoase o pungă de mătase din mantie și luă din ea o piatră.

— Un rubin pentru cel care ucide cei mai mulți trădători!

Se auziră mai multe aclamații. Măcelarii erau bine dispuși în dimineața aceea. Mai multe fileuri pentru cuțite, mai multe antricoate de tăiat.

Se așeză vizavi de ea pe plută, în timp ce oamenii o împingeau de pe plajă. Era într-o dispoziție debordantă, dimineața aceea urma să fie o distracție obișnuită sub un soare de iarnă. Trebuie să ai inima liniștită, se gândi ea, când te duceai la luptă cu săbii, știind că inamicul nu e înarmat.

Lumina ce se reflecta în apă îi rănea ochii, erau doar câteva valuri ușoare în mijlocul canalului în timp ce ridicară pânzele și o porniră spre vest, spre insula cu foci. Jeronimus o prinse uitându-se

la el.

— Nu fi așa de posomorâtă, nu o să pățesc nimic.

Și avea dreptate.

El se gândi că ea îl iubea.

* * *

În timp ce se apropiau, nu era nici urmă de trădători.

— Unde se ascund nemernicii ăștia? întrebă van Luyck.

Lucretia se uită la frații van Welderen, la Jan Hendricks și la ceilalți; ochii le străluceau ca la niște oameni înfometați înainte de banchet. Numai sângele și sexul puteau să facă un bărbat să arate așa. Ce întorsătură ciudată a destinului: dacă nu ar fi fost reciful, David Zeevanck ar fi fost în castelul Batavia acum, cu o pană în mână, și nu cu o sabie, copiind facturi legate de încărcătură.

Lucretia se ruga ca soldații lui Weibbe să câștige cumva. Păreau slabe speranțe ca așa ceva să se întâmple.

Pelgrom fu primul care coborî de pe plută. Se împiedică de corali și căzu cât era de lung în apă. Bărbații râseră de el.

— Ia-o ușurel, îl certă Jeronimus încet, sunt destui aici, pentru toți.

Câțiva dintre ei își amintiră cum s-au distrat pe insula cu foci și erau nerăbdători. Era ca și cu foamea, se gândi ea. Aveau nevoie să ucidă să-și umple stomacul, altfel ar fi suferit. Băiatul Pelgrom vroia să le dovedească celorlalți de ce e în stare, ca un puști care aruncă cu bani primei lui târfe.

Jeronimus îi văzu expresia feței.

— Hayes și restul sunt niște trădători. Vor primi ceea ce merită. O să vezi un spectacol măreț astăzi.

— Nu sunt înarmați.

Ridică din umeri, de parcă i-ar fi spus ceva fără importanță.

Când pluta ajunse în apele puțin adânci, bărbații săriră în apă, mergând precauți prin apa de culoarea cafelei, prin noroiul gros amestecat cu scoici. Trebuiră să-și păstreze cizmele, ceea ce le îngreuna mersul.

Jeronimus stătea pe plută.

— Tu de ce nu te duci cu ei? întrebă ea.

Nu-i răspunse. Adoptă o poziție eroică, cu mâinile în șold, căpitanul-general care supraveghea câmpul de bătaie.

— Ești un laș, îi spuse ea.

— Un laș? păi, după cum ai spus și tu, nu sunt înarmați.

Nu era nici urmă de soldați. Insula cea lungă era mult mai mare

decât cimitirul Bataviei. Poate că s-au ascuns, se gândi Lucretia.

Poate că nu o să fie nici un omor.

Oamenii lui înaintau cu succes prin apa puțin adâncă. Noroiul era înșelător, câțiva dintre ei alunecară și căzură la fund, iar când ieșiră la suprafață erau plini de sânge, deoarece se tăiaseră în corali. Steenhower nimeri într-o groapă adâncă de un braț și scoase un strigăt ascuțit, crezând că o să se înece.

Fâșia de plajă nu era mai mare decât galeria de pe Batavia și era înconjurată de stânci de calcar, cam până la înălțimea umerilor unui om. Lucretia, ca și Jeronimus, crezu că soldații au fugit când i-au văzut apropiindu-se, dar brusc, șase sau mai mulți se iviră din tufișurile de deasupra acestor stânci și o ploaie de pietre se abătu asupra lor. O bucată mare de coral îl nimeri pe Steenhower în cap, tocmai când acesta își recăpătase echilibrul. Urlă de durere și lăsă sabia să-i cadă. Își puse mâna pe față, iar sângele îi curgea pe încheieturile mâinilor.

Acum, soldații erau aliniați chiar de-a lungul stâncilor. Bucăți de coral, unele de mărimea unui cap de om, se abătură asupra armatei mândre a lui Jeronimus, se auzeau strigăte de furie sau de mânie, înjurături din cauza șocului și a surprizei. Când pietrele nimeriră în apa din jurul lor, câțiva oameni se duseră la fund. Mattys Beer vru să înainteze, dar Pelgrom se întorsese împleticindu-se spre plută, la fel de nerăbdător să se retragă cum fusese să omoare.

Lucretia zâmbi.

— Ai avut dreptate, zise ea. Mă bucur că am venit în dimineața asta. Mi-ai oferit un spectacol extraordinar.

Zeevanck se împiedică în noroi și se duse la fund. Când reapăru la suprafață, văzu că-i curgea sânge de la tâmplă spre ureche.

— Soldații tăi chiar se pricep să se dea în spectacol.

— Taci! țipă Jeronimus la ea, iar vocea lui era ascuțită, ca de fată.

— Mulțumesc că m-ai adus. Nu aș fi vrut să pierd așa ceva.

— Dumnezeule! zise Jeronimus.

Soldații aveau mai mult decât pietre. Câțiva din ei se năpusteau pe plajă înarmați cu sulițe. De unde le-or fi avut? chiar și cei curajoși ca Mattys Beer și Wouter Looes băteau în retragere acum. Soldații îi urmară în apa puțin adâncă, râzând de ei în timp ce alergau.

— Veniți înapoi, eunuci lipsiți de curaj! țipă Jeronimus, care

avea scuipat la colțul bărbii.

Bătea din picior ca un copil.

Steenhower fu primul care se întoarse pe plută. Stătea pe punte, cu părul năclăit de sânge, un șuvoi de sânge curgându-i din vârful nasului. Își pierduse pălăria lui elegantă în încăierare.

Pluta se clătina tare în timp ce ceilalți se suiau pe ea, iar soldații lui Weibbe îi huiduiau și râdeau de ei de pe plajă. Se părea că splendida lor victorie de pe insula cu foci nu se va repeta în dimineața aceea.

Lucretia încercă să se arunce în apă, dorind să ajungă pe plajă, chiar și în rochia aceea grea de catifea pe care o purta. Dar Jeronimus o văzu și o prinse de mână.

— Încotro, doamna mea?

Își încruntă sprâncenele, iar brusc izbucni în râs. Apoi se întoarse și-l lovi în coaste pe Steenhower, care zăcea pe punte, aproape inconștient. Allert Jansz și Fasolică întoarseră pluta și se lăsară duși de curent.

— Uite-l pe nenorocitul ăla de doctor, spuse Zeevanck.

Ar fi trebuit să nu te arăți, se gândi Lucretia. Te-ai gândit, probabil, că nu se vor deranja pentru tine. Nu ai văzut destul ca să știi cum gândesc?

— Lasă-l, Jeronimus, zise ea. E inofensiv.

— Taci, se răsti el.

O, uită-te la ei, caută vreo pradă ușoară pentru frustrările lor și mândria lor lovite.

— E de partea lor, zise Zeevanck. A fost de la început.

— Nenorocitul, spuse Steenhower.

Maestrul privea de pe plajă spre partea de sud a insulei cu foci. Toți îl văzură.

Lucretia se ridică în picioare.

— Fugi, strigă ea, dar poate că nu a auzit-o.

Altfel ar fi știut că era prea târziu.

Trei dintre cadeți traseră barca la mal și o porniră după el.

Lucretia îi privi cum îl doboară. Nu credea că e nevoie de atâtea lovituri să ucizi un om. Sau poate că murise după a doua lovitură de ghioagă aplicată de Lucas Gellisz. Mai mult, se comportau de parcă ar fi fost Weibbe Hayes sau unul din soldații lui, pe care erau prea proști și prea înceți să-i învingă.

Lucretia se întoarse și vomită peste bord. Cum puteau fi bărbații așa proști?

Jeronimus se duse lângă ea și-i zise:

— Așa ne ocupăm noi de dușmani.

— Am văzut cum vă ocupați voi de dușmani, zise ea ștergându-și gura cu dosul palmei. Fugiți de ei.

— Nu te gândi că data viitoare vom fi așa nepregătiți.

— Tu ești farmacist. El este funcționar, zise ea arătând spre Zeevanck. Cine vă credeți?

— O să-i ucidem pe toți, zise el.

* * *

În seara aceea discutară despre cum trebuia să procedeze.

— Ar trebui să folosim flintele, zise Wouter Looes. O să terminăm repede cu ei.

Toți se uitară spre căpitanul-general pentru a primi acceptul lui. Flacăra gălbuie de la lampă pică pe fața lui posomorâtă.

— De câte gloanțe am avea nevoie să-i supunem? întrebă Jeronimus. Ar trebui să ne gospodărim cum trebuie praful de pușcă și gloanțele căci o să avem nevoie de ele când o să vină vasul să ne salveze.

Wouter Looes se încruntă, dar nu păru dispus să se contrazică.

— Avem mai mult de câștigat prin viclenie decât cu gloanțe și praf de pușcă. Să-i lăsăm să se bucure de victorie. Va fi una superficială. Nu e nevoie să ne grăbim. Vom găsi o altă cale să-i învingem pe proștii ăștia.

Cimitirul Bataviei, a douăzeci și cincea zi din iulie, anul de grație 1629

— Ce să facem cu Willemsz? întrebă Jeronimus.

Sărmanul Willemsz, cu mâinile legate, se împleticea de-a lungul plajei. Deschamps era cu el, îl ținea de umeri, ca și când ar fi fost doi vechi prieteni, ieșiți la plimbare.

Jeronimus se întoarse către Lucretia.

— L-am prins când vroia să părăsească insula, azi-noapte. Intenționa să fure una din plute și să se ducă pe insula cea lungă.

— Lasă-l să plece, Jeronimus. Pentru Dumnezeu, ajunge cât sânge a fost vărsat.

Ridică nepăsător din umeri, de parcă nu ar fi depins de el.

— Fă-o pentru mine.

Zâmbi, încântat.

— Pentru tine, iubito?

Rogier Deckier, servitorul, stătea în afara cortului lui Jeronimus, cu capul pe genunchi. Jeronimus îl văzu și rânji la el.

— Ia zi, Rogier, ai ucis pe cineva până acum? întrebă el bine dispus.

Rogier tresări, de parcă l-ar fi tăiat cineva cu un cuțit.

— Lordul meu?

— Nu ne ești de folos aici, în Compania Diavolului, dacă nu ai nici un păcat. Întreabă pe cine vrei. Întreabă-l pe predicator.

Rogier se uita la Lucretia, mut de uimire.

Jeronimus îl pusese pe Pelgrom să-i aducă o cupă cu vin. I-o

înmâna lui Deckier.

— Bea-o, spuse el. Hai, băiete, ai auzit ce-am spus. Te va îmbărbăta.

Rogier o bău toată, vinul scurgându-i-se pe la colțul gurii. Jeronimus luă pumnalul bătut cu pietre scumpe și i-l înmână.

— Acum fă ce trebuie făcut. Să vedem dacă într-adevăr ești unul de-al nostru. Trebuie să fii tot timpul cu ochii pe trădători, știi.

Zeevanck râse.

— Nu face asta, zise Lucretia.

El se uită la ea. Apoi ochii lui se îndreptară spre plajă, la slăbănogul dulgher, Willemsz.

— Nu trebuie să faci asta, repetă Lucretia.

Jeronimus zâmbi, aparent mulțumit de această dilemă. Să decidă băiatul. Ea știa cum gândea el: dacă băiatul o să fie împotriva mea, îl voi ucide și pe el. Perfect.

Rogier se hotărî și trecu pe lângă ea. Ea îl apucă de mână și încercă să-i ia cuțitul. Zeevanck se băgă între ei și o împinse.

Rogier se grăbi spre plajă. Willemsz nici măcar nu-l văzu când a venit. Dar Deschamps stătu deoparte și așteptă până își termină treaba. Apoi își întinse mâna și-i luă cuțitul, pe care îl curăță cu o atenție uimitoare înainte de a i-l înmâna înapoi lui Jeronimus.

Rogier plecă și se ascunse în tufișuri la capătul celălalt al insulei. Nu se întoarse decât târziu după ce se lăsă întunericul.

Jeronimus Cornellisen, cu barba parfumată, cu pasmanteria de aur de pe haina lui roșie, cu un nou pumnal la brâu și cu o medalie la pălăria lui neagră de fetru se admira în oglindă. Ca o tânără ce se pregătea să fie curtată și să flirteze. Se uită în oglindă. Ce premiu, ce pradă.

Satisfăcut, se așeză pe pat și rânji la ea, arătând așa de bine în dimineața aceea de primăvară.

Jeronimus, Jeronimus al ei care nu credea nici în Fiară nici în Iad, dar care le crease totuși pe amândouă, aici în cimitirul Bataviei. Acum era stăpânul ei, iar ea era proprietatea lui; ea aparținea unui om care instaurase legea ca femeile să fie proprietatea comună a bărbaților, el care nu suporta violența fizică, dar care se simțea extraordinar când privea pe cineva murind. Acesta era lordul ei, iar ea regina lui, stăpână peste un regat de nisip și excremente de păsări.

Acum regele își îmbrățișează regina, iar ea vede pumnalul de la brâul lui.

Poate că ar trebui să-l omor acum și să termin cu el. Direct în stomac și să răsucesc cuțitul în el. Sau să-i tai gâtul, așa cum l-am văzut pe Rogier făcând cu sărmanul Willemsz.

Dar nu e chiar așa ușor să ucizi cu sânge rece, chiar dacă acești oameni găsesc că e destul de simplu. Unora dintre ei chiar le place, de-asta o fac. Dar când un astfel de act te umple de dezgust, se gândi ea, nici măcar ura nu te poate forța s-o faci.

Avea degetele pe teacă, dar nu se putea hotărî să-l scoată și să facă ceea ce trebuia făcut. Nu putea privi un om în față, cum făceau ei, și să-l vadă cum ochii i se închid, în timp ce moare.

— Iubito, murmură el și-și desfăcu cureaua și începu să se dezbrace.

Sunt prinsă în capcană de propria virtute și astfel diavolul are de câștigat.

Insula cea lungă

Vântul sufla printre tufișuri, ridicând un nor de sare și praf de-a lungul insulei. Soldații lui Weibbe erau strânși unul lângă altul pentru a se încălzi, într-o mică depresiune din nisip, privind marea și așteptând. Hainele le putreziseră pe corp, nu mai aveau decât niște cârpe. Își făcuseră jambiere și mantii și pături din blănuri de focă, dar nu îi protejau prea bine în fața vântului rece ce bătea dinspre Southland.

Unii dintre ei se întrebau dacă aleseseră locul care trebuie. Presupuneau că vor afla în curând.

Jaspersz, tremurând și simțindu-se nenorocit, cu dureri de spate din cauza rănii pe care i-o făcuse Zeevanck, se gândea la Lucretia van den Mylen. Acum când Nanning și Ryckert erau morți, doar el și cu Allert Jansz mai erau în viață și mai puteau vorbi. Era greu să știi ce întorsătură vor lua lucrurile; împotriva cui să îndrepți sabia când va începe lupta. Ar fi vrut să nu fi pus niciodată piciorul pe vasul ala nenorocit.

XXVIII

E un lucru ciudat cu violența asta. Am observat cum îi poate lua mințile unui om, îl trimite pe o potecă așa de îngustă încât nu mai e cale de întoarcere. Un om nu e rău tot timpul; la fel ca un nebun care are momente de luciditate, când înțelege că el e plasat deasupra unei experiențe umane normale. Dar, cu cât se exilează mai mult, cu atât îi pasă mai puțin de cei pe care i-a lăsat în urmă. În final, singurul lucru care mai calmează remușcarea este și mai mult sânge. Crima, ca și sexul, îl face pe om să-și depășească

limitele. Iar când sentimentele lui sunt perturbate de crimă și viol, atunci doar crima și violul mai contează pentru el.

Cimitirul Bataviei, a douăzecea zi din august, anul de grație 1629

Nu mai rămăseseră prea mulți care să fie uciși acum. Din când în când, ochii lor se îndreptau spre mare, înfricoșați, uitându-se după vase ale companiei pline de olandezi și ofițeri duri VOC. Nervii le slăbiseră puțin, murmure ale conștiinței îi rodeau chiar și pe oameni ca Zeevanck și Mattys Beer. La început, când s-au trezit pe această insulă, cealaltă viață a predicatorilor și a judecătorilor calviniști rigizi li se părea mult prea îndepărtată; acum poate că era doar dincolo de acest orizont. Alegerile făcute cu ușurință cândva, acum erau puse la îndoială în tăcere. Acum simțeau primii fiori de spaimă, iar expresia de animal vânat apărea pe fețele călăilor regatului.

Era greu să-ți amintești că granițele acestui regat păruseră cândva a fi întregul lor univers.

Pelgrom se duse pe plajă cu Rutger Fredericks, să-l întărâte pe predicator care stătea acolo nefericit și mânca iarbă pentru a-și astâmpăra foamea.

Rutger, care odată fusese lăcătuș, dar acum era un om important, zise:

— E cineva prin jur care vrea niște palme peste urechi? o fac eu, pentru o gură de gin.

Se uită la predicator, care nu avea curaj să se uite la el.

Lângă el, Pelgrom, care rânjea, zise:

— Hai, veniți voi, diavolilor, cu toate ritualurile voastre. Aici sunt, gata pregătit pentru voi. Tare-aș vrea să văd un diavol acum, tu nu, Rutger?

— Cum să nu, Jan.

Apoi, apucându-l pe predicator de păr, Rutger scoase un cuțit:

— Cui i-ar plăcea să fie înjunghiat până moare? pot să fac asta, și chiar foarte frumos.

Și iat-o și pe Judick alergând spre plajă și țipând la ei să-l lase în pace. Îl văzură și pe aristocratul Coenraat, iar zâmbetul le dispăru; știau că s-a terminat cu distracția.

— Găsiți-vă altă distracție, le zise Coenraat, iar ei plecară cu capul în jos.

Cum nu mai e nimeni de ucis, ca să-i facă să nu se mai gândească la crimele lor, se apucară să joace dame pe plajă, și să

bea, și să se ducă la femei. Dar deja hainele lor scumpe se transformaseră în zdrențe din cauza vântului și a sării, iar mersul lor arogant și rânjetele lor fură înlocuite de gândul că vor trebui să se bată cu soldați adevărați.

Îndoielile îi chinuiau, precum un vierme care le rodea curajul.

Cu sângele pe care îl vărsai, femeile pe care le aveai și aurul care strălucea, nu te gândeai prea departe, credeai că ești invincibil, că plăcerea și desfrâul vor dura la infinit. Așa era viața unui om. Te bucurai de plăcere, dar nu te gândeai la ultima zi și la judecata faptelor tale.

Dar când nu prea mai era nici o plăcere, iar vinul și ginul erau pe sfârșite, gânduri sumbre puneau stăpânire pe tine:

Dumnezeule!

Dacă se întâmplă ceva cu planurile lui Jeronimus? dacă voi fi prins și târât în lanțuri până în Batavia?

Jeronimus spune că totul va fi bine.

Dar dacă se înșală?

* * *

Nobilimea din regatul lui Jeronimus juca zaruri, înșelându-se unul pe altul pentru o mână de arginți pe care nu-i vor putea cheltui niciodată.

Steenhower aruncă zarurile pe o bucată de mătase pe care o întinseseră pe corali, apoi aruncă o privire nervoasă spre insula cea lungă. Vremea nu fusese favorabilă pentru a se putea întoarce acolo, în plus fuseseră toți fericiți să prevină o posibilă confruntare. Se amuzau în schimb inventând torturi pentru Weibbe Hayes, când vor pune mâna pe el.

— Aș zice să-l torturăm cu roata, zise Steenhower. Mi-ar plăcea să văd asta. Să-mi introduc degetul în măduva lui și să-l aud cum țipă.

Tortura cu roata era o imagine care le bântuia creierii; era una dintre cele mai sălbatice pedepse pe care judecătorii cu robă neagră de la curțile olandeze o dădeau. Să fii călcat de jos în sus, cum numeau ei această tortură, oasele de la mâini și de la picioare să-ți fie zdrobite cu bare de fier, coapsele strivite și dezarticulate să-ți atârne, astfel încât ambele picioare să se sprijine de capul victimei. Câteodată, oasele rupte ieșeau prin pielea plină de vânătăi. Nefericita victimă era apoi legată de o roată și expusă privirilor curioșilor. Putea să dureze ore până mureai, iar cei mai puternici rezistau chiar și zile.

— Nu avem nici o roată, spuse Zeevanck.

— Ai încredere într-un funcționar că o să se gândească la ceva, zise Coenraat.

— Atunci să-l legăm de un butoi, zise Steenhower. Nu-mi pasă cum o vom face.

— Întâi trebuie să-l prindem, îi reaminti Mattys Beer.

— Bine că ne-ai spus că nu e apă pe insula cea lungă, îi zise Coenraat lui Zeevanck.

— Nu e.

— Atunci cum se face că mai sunt încă în viață?

— Ar fi trebuit să-i ucidem când am avut ocazia, zise Matys Beer. Să-i lăsăm să putrezească la soare, nu așa a spus el?

— Dacă nu ai fi pierdut pluta, nu ne-am fi făcut griji din pricina lui, îi zise Wouter Looes lui Steenhower.

Steenhower ridică privirea. Știa că Wouter avea dreptate și-i venea să-și taie gâtul pentru asta. Dacă bărbierul a ajuns pe insula cea lungă cu pluta însemna că Weibbe și soldații lui ar putea să-i pună în gardă când va veni vasul să-i salveze. Dacă așa vor sta lucrurile, vor fi distruși.

— L-am lăsat pe Zeevanck să aibă grijă, zise Steenhower.

— Ar fi fost bine dacă Allert ar fi știut cum să folosească sabia, zise Zeevanck la rândul lui, primind în schimb o privire plină de ură din partea tunarului.

— Lasă-i pe Zeevanck și pe Allert, îi zise Wouter Looes lui Steenhower. Barca era responsabilitatea ta.

— Nu pot face totul.

— Totul? continuă Wouter. Nu poți face totul! am avut o vacă care avea mai multă minte decât tine. Era mai folositoare. Cel puțin eu puteam s-o mulg.

Lama unui cuțit străluci în soare și Coenraat și Mattys Beer îl prinseră pe Steenhower de mână. Wouter Looes era și el în picioare, cu mâna la cuțit.

— Ajunge!

Era Jeronimus.

— Ce se întâmplă aici?

— Wouter l-a făcut pe Steenhower prost.

Jeronimus zâmbi.

— Mai e vreo îndoială în privința asta?

Toți râseră, mai puțin Steenhower; era un râs nervos, desigur, dar îi făcu să treacă peste acel moment tensionat. Îl lăsară pe

Steenhower în pace.

— Uitați pentru ce ne aflăm aici, le zise Jeronimus. Uitați-vă la voi, ceva nu merge bine și vă năpustiți unul la altul. Luă o mână plină de monede de argint de pe bucata de mătase pe care o puseseră pe jos. Sunt cufere întregi cu așa ceva, nu doar câteva mâini, cufere întregi pentru fiecare dintre voi, dacă aveți curajul necesar. Sau vreți să vă luptați unul cu altul, când nu aveți nimic de câștigat? ce vrei, Steenhower? respect, femei? le poți avea.

Ținea monedele în fața lui.

— Dar tu, Mattys Beer? e ușor să omori oamenii când nu au arme, dar să lupți împotriva unor soldați adevărați nu e la fel, nu-i așa? vrei să fii erou, dar ești speriat. O să fi speriat toată viața ta?

Dădu din cap dezaprobator ca un director de școală în fața unor copii indisciplinați.

— Vă pot da tuturor ceea ce vreți, trebuie doar să aveți încredere în mine. Aveți încredere în mine?

Se uită la ei.

— Aveți?

* * *

Așa să ne ajute Dumnezeu și să ne salveze sufletele, fără excepție. Îl acceptăm ca șef pe căpitanul-general Jeronimus Cornellisen, căruia toți laolaltă și separat îi jurăm credință. Dumnezeu să ne ajute, jurăm să fim credincioși și ascultători în tot ceea ce ne va ordona, iar dacă se întâmplă contrariul, vom fi proprietatea diavolului.

Coenraat van Huyssen – consilier
David Zeevanck – consilier
Jacop Pietersz Steenhower – locotenent general
Wouter Looes – soldat
Gijsbert van Welderen – cadet
Gijsbert Bastaniez – predicator
Reyndert Hendricx – chelner
Jan Hendricks – soldat
Andries Jonas von Luyck – soldat
Rutger Fredericks – lăcătuș
Mattys Beer – soldat
Hans Fredericx – soldat
Jacques Pilman – soldat
Lucas Gillisz – cadet
Andries Liebent – cadet

Abraham Jansz – tunar
Hans Hardens – soldat
Olivier van Welderen – cadet
Jeurian Jansz – marinar
Jsbrant Jsbrantsz – funcționar
Jan Selyns – dogar
Jan Egbertsz – tâmplar
Cornelis Pietersz of Utrecht – soldat
Hendricks Jaspersz – soldat
Jellis Phillipsen – soldat
Iweis Jansz – tâmplar
Jacop Heylwech – cadet
Gerrit Haas – marinar
Claas Harmansz – servitor
Allert Jansz – tunar
Rogier Deckier – servitor
Gerrit Willemsz – marinar
Abraham Gerritsz – servitor
Jan Pelgrom – servitor
Lenert Michielsz – cadet
Salomon Deschamps – comerciant
Act redactat în cimitirul Bataviei, 20 august, 1629.

29°19' latitudine sudică, a douăzeci și doua zi din august, anul de grație 1629

Un albatros zbură de la prora vasului Zandaam, rotindu-se printre curenții calzi de primăvară, privind cum vasul înainta printre valuri, împroșcând cu apă când se izbea de valuri. La distanță, ochii lor mici par zări valurile și spuma din jurul cimitirului Bataviei. Dar aceștia sunt ochi ageri, care sunt plasați mai sus și mai bine decât cei ai marinarilor de pe Zandaam ce se îndreaptă spre sud-est față de recif, înaintând încet prin vântul neprielnic.

Pe puntea de la pupa, François Pelsaert scruta orizontul, plin de frustrare. Navigau deja de treizeci și șapte de zile; le luase mai puțin să ajungă în Batavia pe un vas care de-abia era destul de mare să navigheze prin jurul portului. Ar fi trebuit să dea cu ochii de insulă de mult timp.

Oamenii trebuie să fie morți deja, se gândea el. Trecuseră aproape două luni de când erau singuri pe insulă, fără prea multă apă și mâncare. Ar fi un miracol dacă ar fi supraviețuit careva. Și

oare vreau să-i găsesc în viață, să dea toți vina pe mine?

Se ura pentru că avea astfel de gânduri. Scrută orizontul încă o dată cu ocheanul, rugându-se ca atunci când vor ajunge la recifful acela blestemat să existe o răscumpărare pentru sufletul și reputația lui François Pelsaert.

Cimitirul Bataviei

Lucretia se duse pe plajă, își ridică fusta și se lăsa pe vine în apă, pentru a-și curăța murdăria dintre picioare. La ce o redusese el, se gândi ea. La o târfă împotriva voinței ei, dar până la urmă tot o târfă. Niciodată nu o să mă mai simt curată.

Cu picioarele goale în apă, ea își întoarse fața către recif. Nu trebuie să fac asta, se gândi ea. Mai există o cale. Predicatorul spune că o să ard în iad, dar nu-mi pasă. Poate că asta merit. Și ce iad poate fi mai îngrozitor decât ăsta? începu să înainteze spre apa adâncă.

Noroiul îi aluneca sub picioare și tresări când calcă pe o bucată de coral. Rochia ei grea de catifea, udă acum de apa de mare, o încurca la picioare. Era deja în apă până la talie. Se opri; nu era ușor să mori chiar dacă nu mai aveai pentru ce trăi și nici o urmă de mândrie rămasă.

Apa era rece, o făcu să-și oprească respirația. Era o dimineață atât de frumoasă, marea strălucea și era calmă, iar soarele era așa de strălucitor încât o dureau ochii.

Își închise ochii cu hotărâre și continuă să înainteze.

Auzi un pleoscăit în apă în urma ei. Încercă să ajungă la apa mai adâncă, calcă pe o scoică, țipă și se duse la fund. Apa nu era suficient de adâncă. Cineva o scoase la suprafață și ea îl lăsă s-o facă. Chiar și când nu mai avea voință, spiritul se dovedea a fi trădător, se agăța disperat de viață.

Îl auzi pe Zeevanck strigând după ajutor în timp ce o trăgea la mal. Se împotrivi tot drumul, dar când ajunseră pe plajă erau amândoi uzi fleașcă și cu răni la mâini și la picioare din cauza tăieturilor de coral.

Ea îngenunche pe plajă, scuipând apa de mare înghițită. Jeronimus stătea aplecat deasupra ei, cu ochii roșii de spaimă.

— De ce ai făcut asta? întrebă el.

Ea vărsă mai multă apă de mare.

— Nu ți-am dat tot ce ai dorit? nu te-am protejat?

Cu diavolul nu poți vorbi. Se prăbuși cu fața pe solul de coral, urându-se pentru slăbiciunea ei. Dacă nu ar fi ezitat, poate că

Zeevanck nu ar fi putut s-o ajungă.

— De ce ai făcut asta?

Cum putea să-i răspundă? el nu ar fi înțeles. În felul lui, presupunea că Jeronimus Cornellisen o iubea. Iar acesta era cel mai mare blestem al ei.

28°59' latitudine sudică, prima zi din septembrie, anul de grație 1629

Ajunseră pe recif în a patruzeci și șaptea zi de navigat.

I se părea imposibil că a durat așa de mult și François se gândi la ceea ce-i spusese căpitanul guvernatorului general: aveți nevoie de mine să găsiți Batavia. Poate că dacă Jacobsz ar fi fost la comanda vasului, ar fi ajuns la locul naufragiului cu săptămâni în urmă. Oare am lăsat ca sentimentele personale să stea în calea salvării celor care mai sunt încă în viață pe insulele astea nenorocite? se gândi el.

Văzu vârfurile albe ale recifului, iar Arentsz, căpitanul vasului Zandaam le văzu și el. Dădu ordine să întoarcă. François îl contrazise:

— Nu poți întoarce! trebuie să existe o cale prin recif!

— E prea periculos, domnule Pelsaert, mormăi Arentsz, dar privirea de pe fața lui era clară.

Ai asistat la distrugerea unui vas. Nu vei asista la distrugerea vasului meu.

François se întoarse, cu fața albă. Erau atât de aproape. Dacă ar găsi vreo cale prin recif, nu vor avea mai mult de o zi de navigat. Insulele acelea pe care le vedeau de la distanță, era sigur că erau insulele acelea înalte pe care le văzuseră de la locul naufragiului.

Iar acum o altă întârziere.

Vasul o luă spre vest, înapoi în larg pentru a căuta un alt pasaj pe unde să poată intra.

Dumnezeule, fă să se termine asta odată, lasă-mă să aflu ce e mai rău.

Cimitirul Bataviei

Jeronimus știuse că vor avea nevoie de el în final.

Predicatorul stătea acolo, tremurând de frig. Avea picioarele goale, haina îi era numai zdrențe. Într-un anumit moment pierduse și Cuvintele Domnului care să-l consoleze. Le pierduse sau renunțase la ele? asta ar fi interesant de știut.

Jeronimus stătea pe scaunul mare, așezat în dimineața aceea în afara cortului astfel încât să-i poată vedea pe toți. Îl lăsă pe

predicator să stea în vânt atâta timp cât avu chef. Apoi îi spuse:

— Vrem să fii emisarul nostru.

Nu era altul mai bun ca el. Apărătorii de pe insula cea lungă îl vor asculta. Chiar vor avea încredere în el. Detecta o urmă de speranță pe fața bătrânului. El nu era omul care să renunțe vreodată la speranța propriei salvări.

— Am decis că aceste insule sunt prea sărace să ne ajute, continuă Jeronimus. Deși am făcut tot ce mi-a stat în putere să păstrez pacea printre diverșii supraviețuitori ai naufragiului, avem nevoie de mai multă hrană și apă decât pot eu să vă ofer. De aceea intenționez să navigam cu toții spre insulele acelea înalte pe care le vedeți la distanță. Dar, ca să facem acest lucru, avem nevoie de barca pe care ne-au furat-o trădătorii.

Predicatorul aprobă, de parcă ar fi înțeles.

— Vreau să fii intermediarul nostru. Spune-le că dacă ne dau barca le oferim în schimb haine, vin și păturI. După ce terminăm, îi vom lăsa în pace și Dumnezeu să aibă grijă de sufletele lor.

— O să le spun.

Jeronimus îl studia de parcă era un copil recalcitrant.

— Nu știu de ce te uiți așa la mine, întotdeauna m-am purtat frumos cu tine, nu?

Și bătrânul preot aprobă.

Jeronimus zâmbi. Tocmai demonstrase: puteai să bați un câine cât doreai, dacă îi aduceai un os, te asculta încă.

Insula cea lungă, a doua zi din septembrie, anul de grație 1629

Weibbe îl privi pe predicator îndreptându-se spre țărm, fluturând un băț cu o cârpă albă în vârf. Un steag al armistițiului. Asta era interesant. Și el, care era pregătit de altă luptă.

Pare slab, se gândi Weibbe. N-aș prea zice că primește porția întreagă de la Jeronimus.

— Ce-or avea de gând? șopti Teunis Claas.

— O să aflăm în curând, zise Weibbe și se ridică, îndreptându-se spre plajă.

Două bărci erau în apa puțin adâncă. Erau aliniate la distanța corespunzătoare în cazul în care ar fi avut flintele. Dar nu văzu așa ceva. În plus, se gândi el, Steenhower ar fi fost singurul din gloata asta care ar fi știut de ce capăt să țină flinta.

— Predicatorule, țipă Weibbe.

Păru extrem de mulțumit să-l vadă. Fața lui se lumină de un zâmbet patetic de gratitudine, de parcă Weibbe tocmai i-ar fi dat lui

casa și ferma lui.

— Lăudat fie Domnul, murmură el, trădătorii s-au hotărât să ne lase să trăim liniștiți.

Weibbe era cu ochii pe oamenii de pe plută. Era o priveliște pe care nu o vedeai în fiecare zi. Priviți-i cum erau îmbrăcați, cu haine stacojii și lanțuri groase în jurul gâtului. Era ca la o petrecere în care el era costumat în cerșetor. Jeronimus părea cel mai elegant, desigur.

Predicatorul avea lacrimi în ochi, se smiorcăia ca un copil care fusese certat.

— Care-i problema? îl întrebă Weibbe.

— Nu știi cât am suferit.

— Nici pentru noi nu a fost ușor.

— Nu înțelegi. Mi-au omorât familia. Am fost nevoit să mănânc iarbă. Vă rog, trebuie să mă ajutați.

Weibbe nu avea timp să-i asculte văicărelile. Se uită din nou peste umărul predicatorului către bărci. Jeronimus și banda lui așteptau ceva.

— Ce vor? întrebă el.

Așteptă până când predicatorul încetă cu văicăreala.

— Tot ceea ce vor, domnule, e barca. M-au însărcinat pe mine să-ți spun că intenționează să navigheze către insulele cele înalte, pentru că am cam rămas fără mâncare și apă și nu mai putem supraviețui mult unde suntem. În schimb ei îți oferă un butoi cu vin bun și două cufere cu pânză și pături, să vă puteți face haine noi.

— Cele pe care le am pe mine îmi sunt de-ajuns, mormăi Weibbe.

— Dați-le lor barca, domnule, să se sfârșească acest coșmar.

Weibbe se întoarse către Villers, caporalul francez.

— Tu ai încredere în Jeronimus?

— Doar dacă ar fi legat și i-aș pune un căluș la gură, iar armele lui ar fi la mine.

— Totuși, cred că ar trebui să ascultăm ce are de spus. Știi ce ai de făcut.

Se întoarse către predicator:

— Dar dacă nu avem barca asta despre care vorbesc ei?

— Oh, dar Jeronimus e convins că o aveți, domnule.

Weibbe se gândi puțin. Fuseseră prevăzători să ascundă barca în sus pe plajă, iar pe bărbier îl ținură pitit. Ar fi fost cazul să fie foarte atenți cum procedează.

— Spune-le că vom face pace, zise el.

Predicatorul se apropie mai mult.

— Vă rog, domnule, să cereți să fiu eliberat, ca parte a înțelegerii. Vă implor, în numele Domnului, pentru că nu mai suport un singur moment să fiu prizonierul lor. S-au purtat cu mine îngrozitor, îngrozitor. Nici nu vă puteți imagina cât am suferit.

Weibbe schimbă o privire cu Villers.

— Vom face tot ce ne stă în putință. Acum revino-ți, predicatorule, căci vom avea treabă.

* * *

E așa de ușor, se gândi Jeronimus, să-i faci pe oameni să facă tot ceea ce vrei. Însuși Dumnezeu l-a înzestrat cu o limbă de aur; oriunde se ducea, oamenii îl ascultau și făceau ce voia el. Și cu fiecare zi care trecea, puterea lui creștea.

Soldații lui Weibbe rămăseseră toți cu gura căscată, de parcă i-ar fi vrăjit. În fundal, nemulțumiții care scăpaseră de pe insula cu foci sau din cimitirul Bataviei stăteau acolo, incapabili să-i oprească. Se întreba care din bătăușii ăștia necioplți era Weibbe Hayes pe care Steenhower îl detesta așa de mult.

— Orice vi s-a spus, zise Jeronimus, a fost o neînțelegere. Din păcate, îmi pare rău să admit, dar în cimitirul Bataviei au fost vărsări de sânge. Unii dintre ofițerii consiliului s-au împotrivit disciplinei pe care am impus-o pentru a păstra hrana și apa.

Aruncă o privire pe plajă. Zeevanck și cei doi aristocrați, van Huyssen și Gijsbert van Welderen se conversau cu câțiva francezi. Totul era mult prea ușor.

Își reaminti că în dimineața aceea arăta foarte bine. Părul lui castaniu fusese pieptănat cu grijă, iar un medalion de aur atârna peste gulerul lui plisat. Știa că arăta uimitor în acea dimineață posomorâtă, pe când proștii erau la fel de uimiți precum puii care se uitau la cuțitul măcelarului.

— Este adevărat că Steenhower v-a făcut să credeți că e destulă apă aici. Eu nu am știut nimic până când nu a fost prea târziu. El și prietenii lui au făcut asta pentru că au vrut să ne rămână nouă mai multă apă și mâncare. Și așa au avut loc bătăi pentru porții, la fel ca în prima zi, și am fost incapabil să opresc vărsarea de sânge. Zeevanck și van Huyssen nu mi-au respectat ordinele și asta e tot ce am putut face să păstrez pacea între cei care au supraviețuit.

— Asta nu e ceea ce ne-a spus predicatorul, zise unul dintre soldați.

Jeronimus făcu o față, să arate ce credea el despre predicator. Cineva râse. Jeronimus, înveselit, începu să glumească cu mulțimea.

— Pastorul e un om care spune multe, dar gândește puțin.

Mai mulți soldați chicotiră.

— E clar că bețivul de Jacobsz nu se mai întoarce după noi și că domnul comandant ne-a lăsat aici să putrezim, cimitirul Bataviei este prea sărac să mai putem trăi acolo, iar Zeevanck și aristocrații vor să ne încercăm norocul pe insulele înalte pe care le vedeți acolo. Pentru asta avem nevoie de barca furată de diverse persoane mizerabile. În schimb Zeevanck vă va oferi butoiul cu vin care ne-a mai rămas, pe care noi cu siguranță nu-l vom lua cu noi. Mai sunt și două cufere cu pânză de cea mai bună calitate să vă țină de cald în nopțile astea reci.

— Materialul aparține companiei, zise alt soldat, unul masiv cu părul blond.

Acesta trebuie să fie Weibbe Hayes, boul acela masiv.

— Cred că, date fiind împrejurările, compania nu s-ar supăra. În schimb poate avea nădragii voștri vechi.

Se auziră mai multe râsete. Jeronimus era încântat să aibă un public care-i aprecia atât îndemânarea, cât și glumele. Chiar se distra de minune.

Deschise unul din cuferele pe care le adusese cu el pe plută și aruncă o bucată de brânză Gouda unuia dintre soldați, care o prinse cu uimire. Jeronimus râse și scoase și o pătură, pe care o ridică pentru ca ei s-o vadă; îi observă cât erau de emoționați, de parcă ar fi fost de mătase, și nu de o calitate așa de proastă.

— Poftiți, luați și pături. Mai e chiar și puțin vin. Nouă ne-a rămas destul! haideți să fim prieteni din nou!

* * *

David Zeevanck și Coenraat van Huyssen își captivaseră publicul. Soldații francezi se îngrămădiseră în jurul lor, dornici să asculte ce aveau de spus. Până la urmă Zeevanck era un om educat al companiei, iar van Huyssen era de viță nobilă, era ofițer VOC.

— Ce faceți voi aici cu ei, băieți? șopti Zeevanck, arătând cu degetul la Weibbe Hayes și alți mercenari englezi și flamanzi de pe plajă. În timp ce vouă vă îngheață sângele în vine în fiecare noapte, noi avem mai mult vin decât putem bea și femei drăguțe care să ne țină de cald. Veniți cu noi și veți avea de unde alege.

Oamenii se uitară unul la altul.

Coenraat introduse mâna în buzunar și scoase de acolo monede

de argint.

— Sunt o grămadă din astea pentru cei care vin cu noi.

— Și unde-i putem cheltui? să-i dăm păsărilor?

— Asta-i partea cea mai bună. Când va veni vasul să ne salveze, vom fi luați la bord, nimeni nu-și va putea imagina ca acești bieți supraviețuitori să aibă curaj. Apoi vom pune noi stăpânire pe vas!

Zeevanck le cercetă fețele, privind cum își schimbau expresia.

— Ce ziceți? cu cât ne va recompensa compania, că am stat izolați aici pe insula asta uitată de Dumnezeu luni de zile? veniți cu noi și vă veți face singuri norocul, veți fi propriii stăpâni.

Ridică monedele în fața ochilor lor. Metalul ce strălucea în soare îi vrăjea.

— Haideți acum, zise Jeronimus. Aduceți-ne barca și să terminăm odată. Să judece compania mai târziu cine a avut dreptate și cine nu. Niciunul dintre noi nu vrea să mai fie vărsat sânge. Voi aveți nevoie de material, iar acei oameni vor barca și vor face cu voi o tocmeală cum nu se poate mai bună.

Stătea acolo, cu mâinile în șold, și rânjea. Niciodată nu se simțise atât de elocvent, atât de stăpân pe situație.

Îl văzu pe Weibbe uitându-se pe plajă și făcând un semn discret cu capul, un semnal probabil, unui francez. Un semn că pot începe să bea, fără îndoială.

* * *

Coenraat flutură punguța:

— Ce vă pasă vouă de companie? le spuse el francezilor. Argintul nostru e mai bun decât al lor și oricum veți primi mai mult.

Nenorociții ăștia de mâncători de usturoi. Și-ar vinde până și mama, dacă ar scoate profit din asta. Nu veți găsi pe nimeni în lume mai imoral decât francezii. Nici măcar un spaniol!

— Poftim! zise Zeevanck scoțând monedele. Luați banii! sunt ai voștri!

Păreau că ezită, așa că le aruncă monedele grele pe plajă, unde se rostogoliră printre roci, lăsându-i să se bată pentru ele acolo.

— Ce-i datorați voi acestui Weibbe Hayes, un olandez? banii voștri nu sunt la fel de buni ca ai companiei?

Îl văzu pe unul dintre soldații de pe plajă făcând un fel de semnal.

Apoi cel numit Villers își scoase sabia și ceilalți făcură ca el. Coenraat simți cum un jet cald de urină i se prelinge pe picior.

Văzuse cum mor oameni înainte, văzuse destul înainte încât să-și dea seama cum va fi când îi va veni rândul.

* * *

Jeronimus simți gustul sângelui în gură, fața lui fu lovită de pietre, simți cum saliva și sângele i se prelingeau pe bărbie în timp ce îi legară mâinile la spate.

Nu putea fi adevărat.

Dădea din picioare disperat, nu-i venea să creadă cât de perfizi fuseseră. Venise cu steagul alb. Oare oamenii ăștia nu aveau pic de onoare? au trădat steagul lui de armistițiu!

Îl auzi pe Zeevanck țipând, el și Coenraat și masivul Gijsbert van Welderen fură ciopârțiți mai jos pe plajă. Unde erau soldații lui? de ce nu făceau nimic?

Strigăte de neputință se auzeau sub cerul albastru deschis.

Cimitirul Bataviei

Lucretia știu că ceva îngrozitor s-a întâmplat înainte ca ei să ajungă pe plajă. Îi auzise țipând unul la altul tot drumul prin lagună.

Steenhower sări din prima barcă și-și făcu drum prin apa puțin adâncă în fața celorlalți. Unde erau Jeronimus, aristocrații van Huyssen și van Welderen? simți o urmă de satisfacție. Atunci, soldații i-au bătut. Jeronimus trebuia să fie mort.

Steenhower o văzu, merse direct către ea și o trânti în tufiș.

— Poți să-ți schimbi privirea aia, târfulițo!

— Ce s-a întâmplat?

— Am fost trădați.

— Un cuvânt ciudat, venind de la tine.

El se aplecă deasupra ei. Dinții îi erau ca putrezi, iar respirația lui ca de câine îi sufla direct în față. Avea un cap ca o ramă așezată într-un unghi prost pe perete; era cel mai urât om pe care-l văzuse vreodată, și pe dinafară și pe dinăuntru, îi curgea sânge dintr-o rană pe care o avea la brat, prelingându-i-se spre degete.

— Eu sunt noul lider. Ceea ce înseamnă că-i preiau rolul în toate. Să nu crezi că voi fi la fel de blând sau de răbdător cum era căpitanul-general. Așa că înfrângerea noastră nu-i singura veste proastă.

Râse, o plesni și plecă.

* * *

Judick îi privea pe oameni când se apropiau spre plajă de la plute. Încă țipau și blestemau, dând vina unul pe altul pentru ceea

ce se întâmplase. Se uită la fețele lor, dar Coenraat nu era printre ei.

Căzu în nisip.

Nici tatăl ei nu era. Presupunea că ar trebui să-i pese de ceea ce se întâmplase cu el.

Apăru o umbră pe plajă. Ridică privirea. Olivier van Welderen era aplecat deasupra ei.

— Soțul tău e mort, spuse el.

Ea dădu din cap, incapabilă să scoată o vorbă.

— L-au măcelărit. S-a dus pe plajă cu un steag de pace, iar ei l-au măcelărit.

— Unii nu au deloc onoare, zise ea.

El nu înțelese ironia.

— Presupun că acum ești și tu proprietate comună, zise el, ca și când ar fi gândit cu voce tare.

Și plecă, fără să mai adauge nimic. Până la urmă, acea afacere era reglată cel mai bine noaptea.

* * *

Dar când seara sosi în sfârșit, erau încă prea ocupați să țipe unul la altul decât să-și facă probleme din cauza femeilor. Judick îi privi cum stăteau în jurul focului, din când în când sărea câte unul în picioare și dădea vina pe ceilalți, erau cu toții pierduți acum când nu mai era Jeronimus să le spună ce să facă.

— Eu sunt locotenent general, îl auzi ea pe Steenhower țipând. Asta înseamnă că eu sunt cel mai mare în rang după el.

— Asta crezi tu, dar eu zic să alegem un lider, zise unul dintre aristocrați.

Părea a fi vocea lui Olivier van Welderen.

— Jeronimus m-a ales pe mine! urlă Steenhower.

— Jeronimus nu-i aici, zise altcineva.

— Eu nu voi fi condus de un soldat de rând, îi spuse Olivier. Eu vin dintr-o familie bună și sunt ofițer al companiei.

— Jeronimus m-a numit locotenent general!

— Ești un caporal mercenar.

— În plus, zise Wouter, ai condus deja două ofensive și amândouă au eșuat. Și tu ai pierdut barca.

Se auziseră mai multe țipete. În cele din urmă hotărâră: vor vota.

* * *

Lucretia stătea în afara cortului, cu genunchii la piept, tremurând. Nu era la fel de frig ca aseară, poate că în sfârșit se

schimba anotimpul, era diferit aici, în Indii față de Olanda.

Se petrecea un lucru ciudat, acum când mai era o speranță, nu mai voia cu orice preț să supraviețuiască la fel ca înainte. Acum, când Jeronimus murise, era posibil să-ți imaginezi cum soldații VOC vor veni pe plaja asta și vor vedea pe fețele salvatorilor ei nu milă, ci dezgust. Violul era ca o boală; cerea compasiune, iar cei care nu fuseseră atinși îi evitau pe cei afectați.

O siluetă apăru din întuneric și ea auzi scârțâitul coralilor sub niște bocanci grei.

Își înfășură mai strâns șalul pe umeri, ținând strâns mâna pe mânerul pumnalului. Felul în care stătea ea va fi o surpriză pentru caporalul Jacop Pieters Steenhower.

— Așa că am fost ales, zise cineva.

Nu era Steenhower. Era Wouter Looes, dușmanul lui Steenhower.

— Până și Mattys Beer, cățelușul lui Steenhower, m-a vrut, zise el. Omul știe să folosească pumnii și sabia, dar e prost de dă în gropi, toată lumea o știe.

Cuțitul era încă acolo, sub șal. Speră că va avea curajul să-l folosească.

— După drepturi, îmi aparții acum.

El așteptă ca ea să zică ceva.

— E în regulă, nu trebuie să-ți fie frică de mine, zise el. Nu intenționez să mai adaug și asta păcatelor mele. Jeronimus a exagerat. Nimeni nu-ți va face rău atâta timp cât eu sunt căpitan-general. Ai cuvântul meu.

Poate ca vorbește serios, se gândi ea, sau poate speră să scape cu o pedeapsă mai ușoară dacă lucrurile merg rău.

— Cortul acesta îți aparține, doamna mea.

Doamna mea. Trecuse mult timp de când cineva îi spusese așa. Aproape părea că râde de ea, deși era sigură că nu asta-i era intenția. Plecă.

Oh, prea târziu pentru bunătatea ta, Wouter Looes. La ce-mi mai folosește virtutea acum? cum mai pot eu da ochii cu soțul meu după câte am făcut și câte nu am reușit să fac?

Mai bine m-ai fi ucis și aș fi terminat odată cu totul.

Insula cea lungă

Patru corpuri de îngropat și Jeronimus, care era legat ca un porc pus la frigare, încă se mai plângea, așa că îi puseră un căluș în gură, iar unul dintre francezi se ușura în capul lui. Asta îl făcu să

tacă.

Dar era o victorie parțială, pentru că predicatorul era cu ei.

Stătea acolo lângă foc îndopându-se cu focă friptă. Părea să aibă o pasiune pentru ele, zicând neîncetat cât de delicios era să mănânci din nou carne. Familia lui fusese măcelărită, dar lui nu părea să-i pese decât de foamea prin care a trecut.

Era greu să-l înțelegi. Weibbe nici măcar nu încerca.

Se lăsă pe vine și smulse carnea friptă din mâna predicatorului. Grăsimea de pe barbă strălucea în lumina focului, iar umbrele căzeau pe fața suptă. Obrajii îi atârnau ca niște desagi.

— Ce s-a întâmplat cu Judick? îl întrebă Weibbe.

— Am făcut tot ce-am putut.

— Și cam în ce a constat asta?

— Am încercat s-o protejez, dar m-au forțat. A fost nevoie de patru oameni să facă asta.

Îl auzi pe Jeronimus țipând și protestând prin căluș. Nici măcar el nu putea suporta asemenea minciuni.

— Jeronimus spune că ai măritat-o cu unul dintre aristocrați.

Își linse buzele, părând încurcat. Of, voi nenorociților de oameni ai bisericii.

— Ea a fost de acord?

— Desigur.

— Nemernicul ăsta îmi spune adevărul? zise el arătându-l pe Jeronimus. Mai trăiește?

— Pe cuvântul meu, nu i-au făcut nici un rău.

Se uită la Jeronimus care se zbătea.

— Ar trebui să-l ucidem pe ăsta. A omorât-o pe Maria mea și pe micuța Willemyntgie.

Buza de jos începu să-i tremure. Începu să plângă. În sfârșit, plângea și el pentru altcineva. Îl prinse de umeri.

— Dar celelalte femei? dar surorile Fredericx?

— Ele sunt curve, zise predicatorul.

Fu uimit când Weibbe îl plesni tare peste față.

Weibbe se uită la Jeronimus, întrebându-se dacă făcuse bine că-l lăsase în viață. În timp va ști. Era mai bine să-l țină legat, zi și noapte, pentru că acest diavol cu limba de argint putea convinge și îngerii să vină o noapte în Iad.

28°15' latitudine sudică, a cincea zi din septembrie, anul de grație 1629

Stând treaz în patul lui, François putea auzi zgomotul valurilor

care se spărgeau pe recif. Marea era calmă, în fiecare zi vedeau spuma de pe recifurile necunoscute, dar tot nici un semn de epavă sau de oameni. Din nou nu putea să doarmă, deși era frânt de oboseală, așa că se îmbrăcă și se duse pe punte să privească marea luminată de lună. Se întrebă din nou, pentru a mia oară: oare procedase cum trebuie? fusese condus de frică sau de rațiune?

Claas Gerritz spunea că vasul se împotmolise la 28° și 15' sau și 20', dar era evident greșit. Bănui că timonierul inferior nu vroia să spună că știa, ca căpitanul, că atunci când s-au lovit de stânci se aflau la 30', latitudinea despre care guvernatorul Coen îi avertizase în directivă. Minciuna lor îi costase luni de căutări inutile.

Și pe unde se putea trece prin acest labirint infinit de recifuri? mai exista încă o șansă să-și salveze cariera, presupunea el, dacă reușea să găsească averea companiei și câțiva oameni în viață. Chiar dacă reputația lui nu putea fi complet salvată, ce se va întâmpla cu conștiința, cu sufletul lui? dacă va găsi o insulă plină de schelete, va putea să mai fie liniștit vreodată?

Voia doar să afle partea mai proastă a lucrurilor, întunericul și marea care vuia râdeau de el.

Unde erau?

Cimitirul Bataviei

Așadar, soțul meu e mort, se gândi Judick.

Nu se putea abține să nu fie îndurerată din cauza lui, și asta poate că era partea cea mai proastă. Știa foarte bine ce făcuse, dar tot ceea ce-și amintea despre el, tot ceea ce vroia să-și amintească, era ceea ce se petrecea între ei. Era adevărat că ea avusese parte de ceea ce era mai bun în el: o blândețe pe care o rezervase special pentru ea. Și așa ea, o fată de preot, plângea după diavol pentru că o protejase și-i arătase afecțiune.

Deja Wouter Looes o dăduse afară din cortul pe care-l împărțise ea cu Coenraat și o obligase să se ducă în cort cu celelalte femei. Doar micuța Sussie Fredericx îi mai zâmbea acum; Tryntgen nici măcar nu o privea.

În noaptea aceea, Bottschieters îi spuse pe întuneric:

— Acum vei ști și tu prin ce am trecut noi.

Bottschieters avea dreptate, a învățat chiar foarte repede. Evenimentele de pe insula lungă băgaseră panică în acești trădători. Jeronimus le spusese că sunt invincibili și că erau proprietatea diavolului, dar acum Jeronimus era capturat sau era mort și regatul era redus la o insuliță de tufișuri și straturi de coral. Se treziseră la

realitatea care era cea mai groaznică mahmureală.

Femeile stăteau noaptea și-i ascultau pe Steenhower și pe ceilalți cum se îmbătau în loc de preludiu. O dată cu băutura îi năpădea frica și vina și aveau nevoie de femei să scape de emoțiile lor cele mai puternice.

Judick, cândva favorita lui Coenraat, se trezi obiectul atenției tuturor. Era de parcă moartea lui ar fi fost vina ei și ei parcă vroiau s-o pedepsească pentru asta. Toți erau dornici să pângărească o bucățică din ceea ce Coenraat păstrase doar pentru el așa de mult timp. Înfometați de carne proaspătă, pentru a ucide sau a pângări, găseau în ea balsamul pentru conștiința lor zdruncinată.

Steenhower era cel mai rău dintre ei; bea singur și rar se mai amesteca cu oamenii care îl trăseseră în jos, chiar se luptase cu învățăcelul lui mai tânăr, Mattys Beer. Când venea în cortul femeilor, era nerăbdător s-o aleagă pe Judick să-și satisfacă plăcerile, dar se părea că la fel de mult îi plăcea și s-o bată.

Și așa trecea noapte de noapte până când Steenhower îi rupse maxilarul lui Judick, fără un motiv anume, iar surorile Fredericx săriră pe el pentru a încerca să o salveze, dar numai intervenția lui Mattys Beer și Allert Jansz l-a împiedicat să nu le omoare pe toate în accesul lui de furie.

28°13' latitudine sudică, a opta zi din septembrie, anul de grație 1629

Gerritsz și Hollert erau pământii la față din cauza orelor lungi în care supravegheau, fața căpitanului se ascuțise sub barbă, marinarii erau rupți de oboseală și morți de frig de cât se luptaseră cu frânghiile și cu pânzele. François era pe punctul de a se prăbuși. Numai voința îl mai ținea pe picioare, voința și fantoma Lucretiei van den Mylen. De când plecase în călătorie nu dormise o noapte ca lumea, cu cât se apropiau mai mult, cu atât avea insomnii mai mari. Erau deja de cincizeci de zile pe mare și încă bâjbâiau în jurul latitudinii la care pierduseră Batavia, dar nu era nici urmă de insule și nici un loc de trecere printre recifuri.

François era sigur că Jacobsz i-ar fi dus direct acolo.

Am făcut atâtea greșeli, se gândi el. Oare am făcut ceva ca lumea? setea mea de răzbunare a făcut ca Jacobsz să fie în lanțuri; ar fi trebuit să las deoparte ura personală și să-i dau o șansă să se salveze și el.

Intraseră într-o nouă furtună. Ploua; spera să plouă și pentru Lucretia. Se plimba pe puntea centrală, tremurând în hainele lui,

corpul fiindu-i cuprins din nou de friguri.

Se întoarse către Gerritsz.

— De ce nu vedem insulele?

— Suntem la latitudinea care trebuie, sunt sigur, zise Gerritsz. Dar vântul bate împotriva noastră aici.

Vântul era împotriva lor; timp de săptămâni întregi auzise aceeași poveste de la căpitan și de la timonierul superior, dădeau vina pe curenții nefavorabili sau pe briza care le deviase cursul. În fiecare zi vântul bătea de la sud-est, așa că țineau pânza principală doar pe jumătate ridicată, pierzând din latitudine în timp ce se târau spre Southland. Apoi noaptea o porneau din nou în larg, de frică să nu se lovească de recif, iar dimineața căutarea începea din nou. Întotdeauna erau fie prea la sud, fie prea la vest. Au tot navigat înainte și înapoi la aceeași latitudine timp de săptămâni întregi, căutând un loc de trecere, iar acum ajunseseră la capătul răbdării.

— E ridicol. Am ajuns în Java pe o barcă doar în treizeci de zile, iar noi ne aflăm aici cu unul din cele mai bune vase ale companiei, am navigat mai mult de cincizeci de zile în sus și-n jos de Southland și nu am găsit epava sau oamenii.

— Nu e vina mea, protestă Arentsz. E clar că Batavia s-a pierdut din cauza neglijenței căpitanului, dar nu ne poate fi permis să comitem aceeași imprudență. Cât despre poziția pe care am urmat-o, mi se pare surprinzător să fie greșită, din moment ce s-a pierdut tocmai din cauză că nu au navigat cum trebuie.

Gerritsz se răsti la el.

— Nu a fost vina timonierilor că Batavia s-a împotmolit, Dumnezeu să moară!

Înjurătura îi făcu pe toți să nu mai scoată o vorbă. Era o ofensă de neiertat dacă ar fi fost vreun pastor la bord, dar din fericire nu era.

— Mii de scuze, domnule comandant, murmură Gerritsz căit.

Se lăsă din nou liniștea pe puntea vasului Zandaam, în timp ce ofițerii încercau să-și recapete calmul.

— Ar trebui să te duci jos, îi zise Arentsz lui François. Nu pari să te simți bine.

— Mă simt destul de bine, se răsti el.

Se uită la oceanul plin de valuri, alge și pești care înotau prin apă. Nu puteau fi departe de țărm, de ce nu vedeau insulele?

XXIX

Fortuna, soarta, norocul, Dumnezeu și diavolul.

Câteodată ne schimbăm, pentru că omul decide ce drum să aleagă într-o anumită circumstanță, în funcție de convingerile lui. Va țipa că toate lucrurile vin de la Dumnezeu, dar când ceva rău se întâmplă dă vina pe diavol. Chiar și un om religios va spune că circumstanțele neprielnice din viața lui sunt datorate sorții.

Câteodată mă întreb cum gândesc, sau dacă nu gândesc de fel. Poate că-i imposibil să înțelegi cum gândește Dumnezeu, după cum se spune, pentru că Dumnezeu nu gândește. Poate că-i doar Fortuna, cum se zice, asta pentru că mare parte a destinelor oamenilor sunt cizelate de binele și răul din mințile lor.

Câteodată mă întreb de ce le e așa de frică oamenilor. Răspunsul e că trebuie să le fie frică de ei înșiși.

28°17' latitudine sudică, a treisprezecea zi din septembrie, anul de grație 1629

Arentsz întinse binoclul.

— Iar se vede reciful, zise el.

François i-l luă, uitându-se la spuma făcută de un alt val. Nervii îi erau întinși la maxim. Batavia trebuie să fi trecut de acest labirint cumva în noaptea aceea, singurul mod de a găsi vasul era să intre în același teritoriu nesigur.

Îi spuse căpitanului ce vroia să facă.

Arentsz dezaprobă din cap:

— E prea periculos, comandante.

— Navigăm de șaizeci de zile, domnule Arentsz. Timp de o lună ne-am tot învârtit în jurul aceleiași latitudini și nu e urmă de epavă. Eu zic că Batavia e în interiorul acestui recif și ar trebui s-o luăm spre țărm pentru a intra. Acolo e un canal larg și putem intra dacă suntem atenți.

— Dacă pierdem și Zandaam.

— Nu vom pierde Zandaam dacă ne apropiem dinspre țărm. Vântul și curenții nu sunt așa puternici. Dar, dacă nu vom proceda așa, vom îmbătrâni și tot vom fi pe-aici, căutând.

Un argument care va avea urmări. Dar François își menținea părerea. Până la urmă, se gândi el, nu avea nimic de pierdut.

* * *

Era o liniște ciudată pe vas în timp ce își croiau drum.

Până și marinarii păreau să-și țină respirația, singurul sunet era făcut de cel care făcea măsurătorile, și striga la ce adâncime se aflau când înaintau. În apele acestea, valuri uriașe apăreau de te miri

unde, iar dacă un astfel de val ar veni spre ei acum, i-ar izbi de recif, trântind catargul principal pe carenă.

Dar vremea era de partea lor. Măcar o dată Fortuna nu-și ridica mânia împotriva lor.

Trecură de ghearele recifului și măsurară treizeci de stânjeni de apă. Arentsz dădu ordin să pună arborele gabier, iar marinarii se grăbeau spre grijea precum maimuțele în timp ce o legau bine împotriva vântului.

Cimitirul Bataviei

Judick stătea pe plajă, uitându-se la mare.

— Așa a stat toată ziua, zise Tryntgen. Nu s-a mișcat.

Lucretia se așeză lângă ea, ținând-o de mână. Era rece ca gheața.

— Judick, dragă, murmură ea.

Nici măcar nu clipea, de-abia dacă respira.

— Aseară au fost cu rândul la ea, șopti Tryntgen. Toți.

O pată mare de sânge pe nisipul de sub fustele lui Judick stătea mărturie.

— Judick, repetă Lucretia.

Nimic. Nici un semn de recunoaștere. Se retrăsese undeva în propriul ungher întunecat. Lucretia cunoștea bine locul, fusese și ea acolo după ce fusese atacată pe vas. Se întreba dacă Judick va alege să se întoarcă. Pentru ce să se mai întoarcă?

— Ăla căruia i se zice Steenhower a fost cel mai rău dintre toți, șopti Tryntgen. A țipat tot timpul cât a fost cu el. Încă o mai aud.

Își acoperi urechile cu mâinile, pentru a nu mai auzi.

Lucretia o îmbrățișă pe tânăra femeie, dar era ca și cum ai fi îmbrățișat o statuie. Corpul lui Judick era rigid, ca de marmură. Sărmana fată. Tatăl ei vorbea de iad.

Fata lui știa acum mai multe despre iad decât va ști el vreodată.

28°17' latitudine sudică

François pândea pe puntea de la pupa, cu pumnii albi încleștați pe parapet. Timp de două zile furtuna îi ținuise acolo. Înjura, iar vorbele lui erau purtate de vânt. Părea că Domnul iar conspira împotriva lui. Undeva acolo era femeia pe care o iubea, vaza neprețuită de la Rubens și trei sute de oameni.

Le-am spus că mă voi întoarce după ei.

Mă rog să nu fie prea târziu.

— Acolo este, zise François pasându-i ocheanul lui Gerritsz.

— Nu știu, comandante, nu pot fi sigur că acela e locul.

— Eu sunt sigur. Acestea sunt insulele înalte pe care le-am văzut de pe epavă.

Știa ce credeau ei, că își imagina, că vedea doar ce dorea să vadă, dar el era sigur.

Soarele apunea după norii îndepărtați de furtună, scăldând insula în întuneric. Chiar și acum vor trebui să aștepte.

Mâine totul va fi limpede.

28°29' latitudine sudică, a șaptesprezecea zi din septembrie, anul de grație 1629

— Fum, zise Gerritsz, arătând cu degetul.

Domnul fie lăudat. Acum îl vedea și el. Acesta era locul unde naufragiaseră, era sigur, deși se apropiau prin partea de nord de data aceasta. Insulele acelea înalte care se vedeau la tribord erau insulele în care el și căpitanul fuseseră să caute apă. Fumul era o dovadă că oamenii lui supraviețuiseră.

Își permise să închidă ochii și să-și imagineze fața și formele Lucretiei. Ți-am spus că mă voi întoarce după tine. Iată-mă.

Zandaam înainta cu pânzele ridicate, marinarii continuând să facă măsurători. Vântul bătea dinspre nord, spuma albă de pe recif înconjurându-i.

— Ai avut dreptate, slavă Domnului, zise Gerritsz.

François își îngădui un zâmbet. Rugându-se în tăcere, se lăsau duși de curent.

Insula cea lungă, a șaptesprezecea zi din septembrie, anul de grație 1629

La prima geană de lumină, paza îi depistă, două bărci se îndreptară spre brațul lagunei, sperând să-i ia prin surprindere. Într-o clipă, soldații lui Weibbe erau în picioare, amorțiți și înfrigurați din cauza somnului, dar inimile le băteau și erau dornici să lupte în sfârșit în ofensivă.

Weibbe se aruncă cu fața la tufișuri, uitându-se din marginea insulei de pe stâncile puțin înalte. Chiar și de acolo putea vedea mucurile de lumânare arzând, de data asta aveau flintele cu ei. Dacă stăteau în ascunzătoare, trădătorii vor ajunge pe plajă și orice avantaj ar fi fost pierdut. Dacă ar fi încercat să-i gonească cu pietre, așa cum au făcut prima dată, ar fi fost ținte bune pentru flinte.

Dar nu aveau de ales. Unii dintre ei vor muri, desigur, dar dacă trădătorii ar fi ajuns pe țărm, oricum nu mai aveau nici o scăpare, armele lor slabe nu se comparau cu ale trădătorilor. Întrebarea era: cât praf de pușcă și câte gloanțe mai aveau nenorociții ăștia?

Venise timpul să afle.

Îl văzu pe Steenhower coborând din barcă și mergând prin apă, urmat de vreo încă doisprezece oameni. De îndată ce ajunseră la distanța potrivită, Weibbe le făcu semn oamenilor lui care se ridicară din tufișuri și aruncară primul val de pietre. Prima aruncătură îl luă pe Steenhower prin surprindere și fu mulțumit să-l audă scoțând un țipăt de durere.

Urmă zgomotul făcut de flinte de pe barcă. Unul dintre francezi țipă și căzu pe spate prinzându-se de gât și împrăștiind sânge peste tot, ca o fântână.

O altă ploaie de pietre se abătu asupra lor. Trădătorii se ghemuiră în apă, neștiind dacă să se retragă sau să avanseze. Weibbe le dădu un ordin și sări de pe stânca joasă, doisprezece dintre cei mai buni soldați ai lui îl urmară înarmați cu armele fabricate de ei, cu sulițe și cu ghioage și se năpustiră asupra trădătorilor.

Nenorociții se retrăseseră, nu voiau să lupte. Știau că nu erau pe măsura lor, gândea Weibbe. Or să lase flintele să facă treaba în locul lor. Se mai auzi o împușcătură din barcă și un alt francez căzu, țipând. Weibbe le ordonă să se retragă, doi dintre ei apucându-și camarazii răniți și îi traseră spre plajă.

Și așa continuară lupta. De fiecare dată când trădătorii veneau, îi puneau pe fugă, dar suferind pierderi. Deja erau patru soldați răniți care țipau din cauza rănilor cauzate de flinte.

Era o tactică inteligentă. Asta nu era tactica lui Steenhower de luptă, se gândi Weibbe, trebuie să fi avut pe cineva mai deștept care să-i conducă acum. Dacă trădătorii aveau suficientă muniție, puteau să-i țintească așa toată ziua, până când nu mai rămânea niciunul viu.

Soarele se ridică deasupra lagunei luminând-o. Auzi murmurul vocii predicatorului, care era din nou în genunchi, rugându-se. Până acum mersese, când mureau de sete în cimitirul Bataviei, dar poate că va mai funcționa și de data aceasta. Dar nu știa de ce cineva, cu atât mai puțin Dumnezeu, îl va asculta pe acel gură-spartă.

Se uită la Jeronimus, care zăcea pe pământ, legat și cu călușul în gură, ochii lui vorbind în locul lui. Credea că a câștigat.

— Să nu crezi că te vor salva, Jeronimus, îi șopti Weibbe. Ultimul lucru pe care o să-l fac înainte să mor e să-ți tai gâtul.

Jeronimus începuse să se agite din nou. Weibbe se gândi să-l cheme iar pe unul dintre francezi să se ușureze în capul lui.

— Ce o să facem? întrebă Villers.

Se uitau la el, de parcă el ar fi avut răspunsul. Dar nu era nimic în punguța de scamatorii. Era o luptă de epuizare acum. Vor rămâne trădătorii fără muniție înainte ca el să rămână fără oameni?

Steenhower și marinarii lui se duseseră înapoi la plute și pregăteau praful de pușcă pentru încă un atac. Francezul lovit de glonț în gât murise în sfârșit, iar sângele i se închegase precum gelatina în jurul rănii de la gât și muștele roiau în jurul acestui ospăț neașteptat. Unul dintre răniți țipa, având o rană adâncă. Era o rană la stomac din cele mai rele.

— Dacă ne retragem, zise Villers, atunci îi putem prinde când vin să ne caute. Nu au toți flinte.

— Dar atunci vor găsi barca, zise Weibbe.

Știa ce intenționau trădătorii să facă când vor avea și cealaltă barcă; Jeronimus fusese încântat să le spună după ce-l gâdilaseră la coaste cu câțiva tăciuni fierbinți. Trebuia s-o protejeze, cu orice preț. Dar cum? se îndoia că vor putea să-i țină la distanță mai mult de câteva ore.

Predicatorul continua rugăciunea lui de îndurare, vocea lui groasă contrastând cu țipetele ascuțite ale răniților. Cred că Dumnezeu ne-a uitat de data aceasta, se gândi Weibbe.

— Priviți! spuse cineva.

— Vas la orizont!

O navă cu pânzele sus intra în lagună, în nordul insulei cu foci. Predicatorul făcuse o minune a doua oară.

— Suntem salvați! murmură el.

Eficiența rugăciunii lui îl uimise chiar și pe el.

— Nu încă, îi spuse Villers.

— Pluta! zise Weibbe și sări în picioare și începu să alerge.

Doisprezece oameni îl urmară.

28°30' latitudine sudică.

— De unde vine fumul?

Acum, când se apropiară de insulă, fumul dispăruse. Nu erau siguri de pe ce insulă venea. Erau și mai dezamăgiți.

— Epava e mai spre sud, zise Claas Gerritsz. Insulele unde i-am dus noi pe oameni erau mult mai mici decât asta.

— Și totuși fumul a venit de aici, sunt sigur, zise François.

Cu siguranță oamenii le-au văzut pânzele. De ce nu au întreținut focul?

Simți o senzație de indispoziție.

— Insulele de acolo, insistă Claas Gerritsz, arătând cu degetul două insule mai mici.

— Laguna e prea puțin adâncă pentru a putea naviga, spuse căpitanul. Trebuie să întoarcem și să intrăm prin altă parte.

— Nu, fumul a venit de aici, repetă François. Coborâți barca. Ne vom duce pe mal să cercetăm.

Le ordonă soldaților să aducă butoaie cu apă și pâine, în cazul în care găseau vreun supraviețuitor.

Ancorară și barca fu trecută peste bord, ridicându-i pânzele și catargul. François aproape căzu în ea de grăbit ce era. Gerritsz sări lângă el.

— Grăbiți-vă, țipă François la marinari.

După trei luni, câteva minute nu mai contau pentru supraviețuitori, dar contau pentru François Pelsaert.

Insula cea lungă

Pluta fusese ascunsă în tufișuri cam la vreo patru sute de pași distanță spre nord, vizavi de partea de nord a insulei cu foci. De acolo Weibbe putea vedea barca ancorată în lagună, se uită la steagul alb cu albastru al casei regale din Olanda agățat la pupa. Era cu siguranță un vas al companiei.

Scoaseră pluta din ascunzătoare, puterea venindu-le din disperare, știind că în următoarea oră se va decide soarta lor. O traseră în apă și vâsliră prin apa puțin adâncă, fiind conștienți că trebuia să ajungă la vas primii. Altfel miracolul ar putea dispărea din fața ochilor lor.

Insula cu foci

Au îndreptat barca spre plajă, iar François fu primul care coborî din ea, împiedicându-se și stropind prin apa plină de noroi încercând să ajungă la mal. Văzu ceva mișcându-se la dreapta lui, dar era doar o focă, care-l privea cu ochii ei blânzi și se încălzea la soare pe o stâncă.

François își scoase pălăria și alergă, împiedicându-se de corali, strigând numele Lucretiei van den Mylen și al lui Pieter Jansz. În curând obosi. Se aplecă, văzu ceva printre roci și-l ridică de pe jos. Era un nasture de la haina unui soldat.

Ținea nasturele în mână, întrebându-se de unde venea fumul.

Auzi strigătul unui marinar și se întoarse să se uite. Omul arăta spre partea de nord a insulei. O plută apăruse, îndreptându-se spre ei.

Domnul fie lăudat!

Oamenii de pe plută erau în picioare, riscând să se răstoarne, țipând și fluturând bucuroși din mâini către salvatori.

Când se apropiară mai mult de țărm își dădu seama ce strigau:

— Duceți-vă înapoi! înapoi la vas!

Se uita la ei uimit. Unul dintre oameni sări de pe plută și se împotmoli în apele înșelătoare.

François simți un fior pe spinare, un fel de premoniție a ceea ce va urma.

Bărbatul era un soldat pe care François și-l amintea vag de pe Batavia, era sergent, cel mai în vârstă dintre mercenari. Uniforma lui era doar zdrențe acum, barba-i era plină de sare, părul încâlcit îi atârna pe guler. Avea înfățișarea fioroasă a unuia care tocmai se întorsese de la o bătălie, dar care arăta ca un cerșetor.

— Duceți-vă înapoi, țipă ei! trădătorii sunt aici, au două bărci și vor încerca să captureze vasul.

Trădători? să captureze vasul? despre ce tot vorbea?

Omul stătea acolo, în apa până la genunchi și salută. François văzu o dâră de sânge pe jacheta lui murdară.

— Eu sunt Weibbe Hayes din Winschotten, sergent, servitor loial al Onorabilei Companii. Trebuie să vă raportez că în absența dumneavoastră oamenii s-au răsculat, au fost uciși peste o sută de oameni, noi suntem singurii care am mai rămas.

Weibbe Hayes se uita la el, așteptând să reacționeze.

— Trădătorii intenționează să vă captureze vasul. Trebuie să vă întoarceți și să-l protejați.

Nu se mișcă nimeni.

— Priviți! țipă el.

François se uită în direcția pe care o arăta el, văzu o altă plută în partea de sud. Părea să fie plină de soldați îmbrăcați în roșu și se îndrepta spre Zandaam.

— Trebuie să vă întoarceți, domnule Pelsaert!

Un consilier al Indiilor nu era obișnuit să primească ordine de la un soldat de rând, dar direcția evidentă a plutei îl urnise. Se întoarse și fugi spre plajă, către barcă.

Ce se întâmpla? avea timp să afle mai târziu. Pentru moment, va asculta de sfatul acestui soldat și se vor apăra. Se gândise să ajungă aici ca un salvator. Spera să nu-i fie întinsă o cursă.

Pe puntea vasului Zandaam

Ăsta e finalul carierei mele, se gândi François. E destul de grav că am pierdut bunurile companiei, dar de asta se va vorbi cât vor

mai trăi olandezii. Mintea lui rămase blocată la ceea ce tocmai i se spusese și nu vroia să creadă.

Se uita la pluta construită stângaci, plină de oameni înarmați, ce-și croia drum către ei prin lagună. Când se apropiară, putu să-i vadă pe câțiva dintre ei.

Îl recunoscu pe caporal, acela urât, cum i se spunea pe vas? steenhower. Dar cu ce era îmbrăcat? cu siguranță nu cu o uniformă de soldat, avea o mantie de catifea roșie tivită cu aur. Era cel mai urât prinț pe care-l văzuse vreodată. Arăta ca un clovn.

Steenhower se ridică și-și duse mâinile la gură:

— Domnule comandant! slavă Domnului că v-ați întors în sfârșit!

— Domnul fie lăudat! țipă François. Dar de ce veniți înarmați?

— Am avut probleme! o să vă spunem totul când urcăm la bord.

Dumnezeule, se gândi François, nu vă veți urca la bord înarmați, mai ales dacă ceea ce mi-a spus sergentul e adevărat. Încercă să nu fie cuprins de un atac de panică. Dar tunarii de pe Zandaam erau deja gata de atac, iar oamenii în roșu aduseseră flinte din dulapul mic cu arme al vasului și le îndreptaseră spre plută. Mulțumită avertismentului pe care-l primiseră, erau pregătiți.

— Aruncați armele, caporale! în apă!

Pluta mergea înainte și nu primi nici un răspuns de la soldatul masiv de la prora.

— Aruncați armele!

— Suntem soldați, comandante! armele ne sunt oferite de companie și sunt prețioase pentru noi.

— Aruncați armele sau trag în voi!

Amenințarea funcționa. Nu mai vâsleau și chiar de la o distanță de cincizeci de pași îi putea auzi cum se ceartă, hotărând cum să procedeze. În sfârșit unul din oameni aruncă flinta în apă și alții îl urmară. Steenhower fu ultimul care făcu concesia, aruncând dezgustat flinta în apă.

Unul câte unul urcară pe tachet și fură imediat încercuiți de soldați cu sulițele și săbiile scoase. Când Steenhower ajunse pe punte, François făcu semn și doi dintre soldați se năpustiră asupra lui, îi suciră mâinile la spate și-l legară.

— Domnule comandant, protestă el. De ce vă purtați așa cu noi? am trecut prin niște experiențe ce nu se pot povesti și ne-am gândit că vom fi salvați de dumneavoastră!

— Duceți-l jos, zise François. Vom afla imediat adevărul.

Se întreba unde o fi ofițerul militar și caporalul. Dar Jeronimus? ușurarea pe care o simțise când și-a dat seama că mai sunt supraviețuitori dispăruse deja. Era clar că nu va fi nici o salvare pentru François Pelsaert. Diavolul nu terminase cu el.

Cimitirul Bataviei

— Uitați-vă că vin, anunță Wouter Looes.

Stăteau pe plajă, jucându-se nervoși cu săbiile, Mattys Beer întrebând înainte ca ei să ajungă pe plajă dacă l-a văzut cineva pe căpitan. Dacă Araien Jacobsz conducea vasul de salvare, aveau succesul garantat.

Lucretia tremura în soare, privind cum vasul se îndreaptă spre insula lor.

— Spune-i lui Reyndert să pregătească vinul, zise Wouter Looes și tânărul Pelgrom se grăbi să îndeplinească ordinul.

Ea observă că în dimineața aceea nimeni nu-i mai spusese nici un cuvânt obraznic, nimeni nu a mai rânjit la ea. Erau toți stresați, până și gură-spartă de Allert Jansz.

Cu o dimineață în urmă, când zăriră vasul Zandaam încetară atacul. Steenhower se dusese pe vas pe una din plute, cum plănuiseră, să-i izoleze pe ofițeri și să-i convingă să vină neînarmați, dacă se putea, pe țărm. Looes îi adunase pe ceilalți oameni să-i întâmpine.

Presupuneau că Steenhower ajunsese pe vas, își îndeplinise partea și văzură cum vasul se duce iar în larg, încercând să ocolească reciful, cu pânzele strânse, venind dinspre est. Această manevră durase aproape toată ziua.

Dar dacă s-a întâmplat ceva? șușoteau trădătorii între ei. Dacă Jacobsz nu era la bord? dacă nenorocitul ăla de Weibbe Hayes găsise o cale să-i avertizeze?

Lucretia nu vroia să spere, speranța te omoară. Tocmai această speranță că va trăi, că va fi salvată o făcuse să se culce cu dușmanul, care o transformase într-o târfă pătată cu sare, îmbrăcată în zdrențe. Speranța era un blestem, un laț în jurul gâtului, o făcuse să uite de onoare și demnitate.

Când primele bărci se apropiară, văzură că nu era nici Steenhower, nici căpitanul. Erau soldați olandezi, iar Weibbe și câțiva din banda lui erau printre ei, hainele lor militare murdare contrastând cu hainele marinarilor, roșii, elegante.

— Dumnezeule! zise Allert.

— Să-i ia naiba, pui de căței! țipă Mattys Beer. Să putrezească

toți în iad!

Își scoase sabia.

— Am să-l ucid pe nenorocitul ăla înainte să mă predau.

Allert se întoarse și se uită la Lucretia. Ea se gândi că el ar ucide-o chiar acum, de ciudă.

— Unde-i Steenhower? întrebă cineva, dar ei știau acum răspunsul la întrebare.

Wouter Looes clătină ușor din cap, cu mâna încă pe mânerul săbiei. Când se apropiară, îi văzură pe soldați cu flintele ridicate, gata de atac. Jan Pelgrom fugi de pe plajă, Rogier Deckier se luă după el, înspăimântat.

— Mai bine mă lupt decât să fug, zise Mattys Beer, dar nu părea prea convins și se uită la Wouter Looes pentru aprobare.

— Fă ce vrei, zise Wouter Looes care-și scoase iataganul și-l aruncă în apă, un act de capitulare ce putea fi văzut de pe barcă.

Weibbe Hayes sări din barcă și încă vreo doisprezece soldați îmbrăcați cu haine roșii îl urmară. Mattys Beer aruncă arma.

Allert fu ultimul care dădu drumul săbiei. Câteva clipe mai târziu, soldații erau pe ei, împroșcându-i cu apă, scuipându-i în barbă, sucindu-le mâinile la spate și legându-le fără prea multă blândețe.

Era surprinsă că nu simțea nimic, nici bucurie, nici recunoștință sau ușurare, nimic.

— Așadar, domnia diavolului s-a terminat, zise cineva.

Se uită peste umăr. Era Deschamps, cu fața cenușie în lumina dimineții.

— Eu cred că până nu ajungem la poarta Raiului, diavolul va domni mereu, zise ea.

— Ce le vei spune despre mine, doamnă?

Închise ochii. Oamenii deja se pregăteau, așezau pânzele să se afle în direcția vântului din alt unghi indicat de busolă. Era prea obosită.

— Nu știu.

— Te rog să-ți amintești că nu am avut încotro. După cum bine știi și tu.

Ce tot spui, Deschamps? se întrebă ea. Eu m-am culcat cu un bărbat împotriva voinței mele, tu ai ucis un prunc, în mintea ta aceste două păcate se pot compara?

— Trebuie să-ți alegi propria soartă, zise ea blând. Trebuie să trăiești cu ceea ce ai făcut, la fel ca mine. Poți hotărî singur ce vei

spune și ce pedeapsă vei lua. Eu nu vreau să am mâinile pătate de sânge.

Se întoarse și plecă spre cortul ei, dorind să fie singură.

* * *

Femeile stăteau toate pe plajă, întrebându-se ce să-și spună una alteia, cum să se comporte, pregătindu-și expresia pe care o vor avea de acum înainte în fața lumii, pentru tot restul vieții lor.

Salvarea sosise pe neașteptate și așa de repede, în dimineața aceea rece.

— Ce o să-i spun eu lui Jan? zise Bottschieters.

Ce o să le spunem toate bărbaților? se întrebă Sussie. Mi-a fost teamă ca trădătorii să nu mă omoare; mai bine i-aș fi lăsat să-mi taie gâtul, ca Marretgie Louys, decât să fac ce am făcut eu. E ușor să spun asta, acum când s-a terminat și nu mai e nimeni deasupra mea care să mă amenințe cu un cuțit. Se uitau una la alta, știind că procesul lor de-abia începea.

* * *

Lucretia era mulțumită să vadă că domnul comandant nu arăta bine.

Avea cearcăne, fața lui era slăbită de boală și de griji. Și vina, desigur, își pusese amprenta pe fața lui. Arăta cum era, un bărbat care odată fusese frumos, dar care nu mai avea nici un pic de vlagă în el.

El se uită prin cort, surprins să vadă tapițeria care odată era pe pereții Marii Cabine și acum zăcea pe jos la intrare, vasul de argint care stătea pe pervaz, lângă fereastra ce dădea spre pupa de pe Batavia, covorul lui persan pe jos, pătat de sare și decolorat de coralii care erau peste el. Ea încercă să-și imagineze cum arăta acest șopron în ochii lui, această colibă care cândva fusese apartamentul prezidențial al prințului din cimitirul Bataviei.

Și palatul târfei lui.

Stătea pe jumătate aplecat printre pânze, mâna lui scoțând și introducând sabia în teacă, în mintea lui învălmășindu-se mii de fraze, pe care le socotea imediat nepotrivite cum îi veneau în minte. Își imaginase că repetase acest moment. Dacă era adevărat, nu repetase prea bine.

— M-am întors după tine, zise el.

Ce putea să-i spună? vor trece luni până François va înțelege nenorocirea care se abătuse asupra lor din cauza lui.

— Nu am avut încotro, zise el, iar ea aproape zâmbi auzind

cuvintele spuse de Salomon Deschamps rostite din nou. Te rog, o imploră el, zi ceva.

Dar nu avea cuvinte. Mânia și reproșurile nu mai puteau schimba nimic, cine era ea să-l judece? dar dacă el căuta iertare, atunci trebuia să-l dezamăgească. Ea va trebui să-și găsească singură drumul, iar el pe-al lui.

Stăteau acolo tăcuți, ei care cândva fuseseră uniți de pasiunea lor pentru artă și dorința de a învăța; acum ceea ce aveau în comun era rușinea și nici măcar nu puteau vorbi despre asta.

— Niciodată nu te-am abandonat. Am făcut doar ce a trebuit să fac, pentru binele tuturor.

Lucretia se întreba ce va zice el când va afla că se culcase cu comerciantul. Oare va găsi aceeași scuză și pentru ea? prezența de spirit îl părăsise. Părea îmbătrânit, învins, când înainte era atât de puternic.

— Cu permisiunea dumneavoastră, am să vă dau niște vești proaste, zise el. În legătură cu soțul dumneavoastră.

Ea aproape că-i râse în față.

De parcă o mai putea răni ceva acum.

* * *

Weibbe și-o amintea ca pe o fată cu ochii mari, așa de tânără în șorțul ei alb și cu bonetă, roșie în obraji, deși avea un ten palid, chiar și după atâtea luni de navigat. Era frumoasă ca o floare și la fel de fragilă.

Ce mai rămăsese din ea, ca să-și poată el aminti? nu doar felul cum arăta era diferit, deși se schimbase mai mult decât și-ar fi imaginat vreodată; fața-i era roșie din cauza vântului, se cojea pe nas și pe frunte, iar frumosul ei păr blond devenise aproape alb din cauza sării și a soarelui și era lăsat liber pe spate, țeapăn de parcă ar fi fost dat cu lac. Rochia îi era numai zdrențe.

Dar schimbarea era și mai mare. Avea ochii fără nici o expresie în ei, ca un pește care a zăcut toată ziua într-o barcă. Avea o privire pe care nu o mai văzuse niciodată și pe care nu știa cum s-o descrie.

— Sussie, șopti el.

Ea întoarse capul, uitându-se prin el. Nu îl recunoștea.

— O, Sussie, spuse el, ce ți-au făcut?

La bordul navei Zandaam

Mai târziu în acea zi îl aduseră pe Jeronimus la bord, legat bine cu funii, cu fața plină de sânge și vânătăi făcute de Weibbe și oamenii săi, cu nisip și murdărie în păr. Auzise că se plimba

mândru ca un păun pe insulă. Ia priviți-l acum, bătut și umflat, era greu să-ți imaginezi așa ceva.

Era greu să-ți imaginezi ceea ce se întâmplase. Comerciantul păruse un individ îndatoritor, în timpul călătoriei întotdeauna gata să te ajute cu o vorbă bună sau vreun sfat. Un om cu maniere atât de elegante, cu siguranță nu putea fi măcelarul care spuneau ei că ar fi fost. Spera ca Weibbe și camarazii lui să fi exagerat când i-au povestit despre el.

— Dați-i vin, zise François.

Unul dintre marinarii îmbrăcați cu haine roșii îi dădu un pahar de vin de Burgundia, pe care-l dădu pe gât imediat, bând ca un câine. François nu văzu acest lucru ca fiind ceva rău. Știa și el, ca oricare altul, ce însemna să-ți fie sete.

— Domnule comerciant, spuse el.

— Slavă Domnului că ai ajuns în sfârșit aici, zise Jeronimus printre dinții lui sparți, nu ai idee ce sălbăticie a fost aici după ce ne-ai părăsit. După ce ne-ai părăsit.

— Ce-ai făcut aici, Jeronimus?

Jeronimus păru surprins.

— De ce m-au acuzat? vor să dea vina pe mine pentru asta?

— Am ascultat acuzațiile care ți-au fost aduse de către caporalul Pietersz, Mattys Beer, Jan Hendricks din Bremen și Allert Jansz, tunarul. Este copleșitor.

Mărturisiseră toți, acești ofițeri înalți din regatul lui Jeronimus, acești eroi și generali. Nu se bucurase, torturând atâția oameni, dar slavă Domnului, muriră repede; le făcuse plăcere să ucidă, dar niciunul dintre ei nu suporta ca brutalitatea să fie îndreptată împotriva lor.

Se folosise de metoda de tortură cu apă, care era potrivită situației lor, din moment ce nu necesita vreun echipament elaborat. O bucată de pânză era legată în jurul gâtului acuzaților și ridicată la nivelul feței. Era turnată apă până când ajungea la nivelul nărilor. Victima trebuia să înghită multă apă, pentru a-i reduce nivelul, dar de îndată ce reușea să respire, era turnată mai multă apă. Tortura combina teama teribilă de sufocare cu agonia și teroarea pe care o simțea victima, care credea că o să-i crape stomacul de câtă apă înghițise. Câteodată, în unele cazuri, stomacul se putea lărgi enorm.

Dar niciunul din banda însetată de sânge a lui Jeronimus nu se dovedi prea rezistent. Cu răsuflarea întretăiată s-au confesat, și toți îl acuzaseră pentru toate nelegiuirile întâmplate pe insulă.

François încă nu putea crede ceea ce auzise și spera că nu va fi nevoit să-și tortureze și alt subaltern.

— Vreau să vorbesc în particular cu tine, domnule comandant. Am să-ți spun lucruri care vor trebui să rămână doar între noi.

François fu tentat să accepte, dar își dădu seama de pericol. Felul în care au decurs lucrurile trebuia aflat cu amănunte, se gândi el, dacă vreau să-mi apăr reputația în fața guvernatorului Coen.

— Tot ce ai de spus trebuie spus în fața întregului consiliu, îi zise el.

Oare pe cine va da vina? se întreba el. Jeronimus se uită prin cameră.

— Nu eu am fost de vină, indiferent ce vă spun ei. David Zeevanck și Coenraat van Huyssen, aristocrații tăi, sunt de vină. Eu am încercat doar să rămân în viață. Un om acceptă câteodată și lucruri îngrozitoare să se salveze, câțiva din consiliul tău știu deja asta.

Zâmbi printre dinții sparți.

Nenorocitule, se gândi François, dar nu îndrăzni să-i privească pe ceilalți din consiliu. Deschamps își turnă un pahar cu vin. Mâinile îi tremurau.

— Tunarul Allert Jansz și caporalul Jacop Pietersz, Steenhower, au mărturisit de bună voie planul tău de a captura orice vas care venea să vă salveze.

— Desigur că dau vina pe mine. Vor să-și salveze propria piele.

— Negi aceste acuzații?

— M-a văzut vreunul din martorii tăi omorând vreun bărbat, femeie sau copil? m-am prefăcut că sunt cu ei, iar când venea barca să ne salveze, intenționam să-i avertizez pe cei de la bord să nu-i ia cu ei. Ce altceva puteam face? ori asta, ori muream. Tu știi ce înseamnă să ai de ales între aceste două lucruri, nu-i așa domnule comandant?

François simți un fior pe șira spinării. Dar era adevărat ceea ce spusese Jeronimus, niciunul dintre martori, deși toți au recunoscut că liderul lor era comerciantul, nu-l acuzaseră că ar fi ucis pe cineva.

— Ai martori care te pot susține?

— Pe doamna van den Mylen.

François simți cum îi îngheață inima, dar nu schiță nimic.

— Ce legătură are doamna van den Mylen cu asta?

— A venit la mine, m-a implorat s-o protejez.

— Mai trăiește?

— Nu știu. Nu i-am făcut nici un rău. Dar datorită acestor idioți care m-au capturat și-a pierdut singurul protector.

— Protector?

— Investigați mai cu atenție, domnule Pelsaert, și veți descoperi că am făcut tot ce-am putut pentru a salva bunurile companiei și oamenii, în ciuda acestor barbarii care s-au petrecut aici.

François dorea să-l creadă. Știa din proprie experiență că adevărul nu e întotdeauna clar, iar el nu era în măsură să judece pe cineva.

Totuși, toți îl acuzaseră, toți îl numiseră pe el instigatorul fiecărui complot, al fiecărei crime. Dacă ar fi fost doar trădătorii, s-ar fi putut explica. Dar mai erau și alți martori ai masacrului pe care l-au descris, cum ar fi bărbierul, Andries Jansz, și tunarul Gerrit Jaspersz, și toți îl acuzau pe el.

Era mult prea îngrozitor să-ți poți imagina așa ceva.

— Luați-l, zise François, simțindu-se mai obosit ca niciodată la cei treizeci și cinci de ani ai săi.

Soldații îl traseră din cabină, cu călcâiele măturând puntea. Îl puteau auzi cum țipa și cum protesta. După aceea urmă o tăcere îndelungată la masă. Interogatoriile din ziua aceea îi epuizaseră pe toți.

Insula cu foci

Simți un fior pe șira spinării când îl auzea cântând și delirând din închisoarea mică făcută în corali pe care o amenajaseră să-l adăpostească. Pelsaert nu avea încredere să-l lase în cimitirul Bataviei împreună cu ceilalți prizonieri.

Vremea era rea, cenușie și rece și toți se udară în scurta distanță de la vasul Zandaam până pe insulă. Weibbe Hayes și câțiva dintre soldații lui o escortară pe plaja cu pietriș până la celula singuratică și dezolantă.

Ea auzi clinchetul lanțurilor legate de picioare. Jeronimus stătea ghemuit în colțul temniței, ploaia scurgându-se prin tavanul de arbuști care fuseseră aruncați peste pereții de scânduri. Ochii lui străluceau fioroși în lumina cenușiu-verzuie. Rânjea, de parcă ar fi așteptat-o.

— Vreau să fiu singură cu comerciantul, zise Lucretia sergentului, iar Weibbe aprobă și se duse să aștepte afară, deși acest aranjament îl cam nemulțumea.

Lucretia își lăsă în jos capul și trecu de paznic. Mirosea

îngrozitor înăuntru și era groaznic de frig. Dar presupunea că merita.

— Ce planuri ai să mă scoți de aici? șopti Jeronimus.

Ea căscă gura la el. De aceea credea el că a venit aici?

— Nu ai nici o remușcare? îl întrebă ea.

— Pentru ce, doamna mea?

— Pentru crimele monstruoase pe care le-ai comis asupra noastră.

— Nu am comis nici o crimă. Am făcut voia Domnului.

— A fost voia Domnului ca tu să distrugi atâția oameni? a fost voia Domnului ca tu să mă dezonorezi pe mine, pe Judick Bastaniez și pe surorile Fredericx?

— Așa se pare, doamnă.

O rafală de vânt pătrunse prin pereții subțiri de scândură.

— Le-ai spus că am avut grijă de tine, că m-am purtat frumos cu tine?

Lucretia se holba la el, uimită. El chiar credea asta, nu râdea de ea.

— M-ai folosit ca pe o târfă de rând.

— Cum poți să spui așa ceva?

— Să putrezești în Iad!

— Nu există nici un diavol, doamna mea, nu există nici un Iad.

Rânji, dezvelindu-și dinții sparți. Weibbe și oamenii lui făcuseră asta, era răzbunarea lor pentru cât timp era închis aici. Părea destul de puțin, după câte se întâmplaseră.

— Ar trebui să te rogi să nu existe Iad, Jeronimus, pentru că dacă te înșeli, cred că diavolul are câteva noi torturi delicioase pregătite pentru cei ca tine.

— Mai am încă oameni pe vas, zise el.

— Pe Zandaam?

— Să nu crezi că s-a terminat încă, doamna mea. Am să-mi amintesc cuvintele tale când voi fi liber.

Brusc i se făcu frică. Fusese o greșeală să vină aici. Sperase să exorcizeze acest demon înfruntându-l acum când era învins. Dar demonul nu dispăruse, era doar înlănțuit.

— Crezi că o să mor aici, pe insula asta mizerabilă? dumnezeu m-a salvat cu un scop.

Sprâncenele i se arcuiră în modul acela familiar și plăcut, ochii părând să-i sclipească în lumina verzuie.

— Ne vom mai întâlni tu și eu.

— Nu în această viață, Jeronimus, și mă rog ca nici într-o viață viitoare.

— Niciodată să nu fi sigură de cea viitoare, zise el.

Ea se întoarse și fugi afară.

— Îți e dor de mine, nu? țipă el după ea, iar ea îl auzi râzând tot drumul pe care-l străbătuse pe plajă.

Cimitirul Bataviei, a douăzeci și opta zi din septembrie, anul de grație 1629

Vântul, veșnicul vânt, bătea pe insulă. La distanță, un val mare se sparse peste Stâncile Houtman. François se pregătea să citească confesiunile fiecăruia înainte să dărâme colibele care fuseseră adăposturile și regatul lor timp de atâtea luni. Bucăți de pânză din corturile ce nu mai erau folosite fluturau în vânt.

În timp ce citea formalitățile curții, ochii acuzaților și acuzatorilor de-abia se ridicau din pământ. Până la urmă, toți erau vinovați în vreun fel sau altul. Așa cum le spusese Jeronimus cândva, nu există inocență. Toți își duceau cu ei vina, ca un fel de povară pe care o cărau pe spinare; nu ar fi trebuit să mă iau după ei; ar fi trebuit să fac mai multe pentru a preveni ceea ce s-a întâmplat. Depoziția supraviețuitorilor părea să-i afecteze pe soldați și echipajul de pe Zandaam.

François respiră adânc, se simți din nou biciuit de vânt și trebuia să țipe ca să se facă auzit.

— Deoarece l-am găsit pe comerciantul Jeronimus Cornellisen vinovat din toate privințele, nu numai de fapte îngrozitoare, ci și de o erezie condamnabilă, declarând că nu există nici diavolul, nici Iadul, încercând să-i facă pe oamenii de pe insulă să creadă acest lucru, am ajuns în mod unanim la același verdict: să-l condamnăm pe Jeronimus Cornellisen alături de cei mai mari criminali.

Se uită la comerciant, care chiar și acum rânjea la el cu dintele lui rupt, de parcă ar fi știut de vreo conspirație care să-l salveze, de care François nu știa. Se întreba, și nu era pentru prima oară, dacă chiar îi izolase pe toți trădătorii știind că niciunul dintre ei nu era în siguranță până când acest om îngrozitor nu va muri.

— În consecință îl condamnăm pe Jeronimus Cornellisen, farmacist din Haarlem și în ultimul timp comerciant al vasului Batavia, ca luni, 1 octombrie, să fie dus pe Insula cu foci într-un loc special amenajat pentru a servi Justiției, unde i se vor tăia ambele mâini, după care va fi condamnat la moarte prin spânzurare, confiscându-i-se toți banii, salariul și toate cererile pe care le poate

adresa aici, în Indii, pentru a i se oferi profit în defavoarea Companiei East India, stăpâna noastră.

Printre spectatori se auziră murmure, chiar și câteva sunete de uimire la auzul unei pedepse așa de blânde. Mulți considerau că și dacă ar fi fost torturat pe roată, tot ar fi fost insuficient pentru el.

O burniță ușoară începu să cadă. François citi restul sentinței:

— Jan Hendricks din Bremen, soldat, în vârstă de 24 de ani, care conform mărturiei lui pare să fi omorât șaptesprezece oameni, sau a ajutat la moartea lor, care a avut și intenția de a captura vasul care venea să-i salveze.

Lenart Michielsz van Os, cadet, în vârstă de 21 de ani, care a recunoscut de bunăvoie că a ucis sau a ajutat la moartea a doisprezece oameni și care s-a culcat cu femei măritate și a avut-o concubină pe Anneken Gunner, soția lui Jan Carstenz din Tonningen.

Mattys Beer din Musterbergh, soldat, în vârstă de 21 de ani, care a mărturisit că a omorât sau a ajutat la uciderea a nouă oameni și care a avut-o drept concubină pe Tryntgen Fredericx, femeie măritată.

Allert Jansz din Assendelft, tunar, în vârstă de 24 de ani, care a mărturisit de bunăvoie că a fost convins de Jeronimus Cornellisen să ajute la capturarea navei Batavia. De asemenea, i-a tăiat gâtul lui Andries de Bruyn din Haarlem, servitor, și a ajutat și la uciderea lui Jan Pinten, englez; de asemenea, într-o noapte, împreună cu alții, a avut intenția de a-l ucide pe Andries Jansz din Hoorn, bărbier, dar nu a reușit din cauza cuțitului lui care nu era prea ascuțit, dar căruia i-a făcut o rană la umăr, bărbierul reușind să fugă în apă.

Jan Pelgrom de Bye, servitor, în vârstă de optsprezece ani din Bemel.

Andries Jonas van Luyck, în vârstă de vreo patruzeci de ani.

Ploaia îl lovea în față, purtată de vânt, și el trebuia să țină bine documentul, pentru a nu-i zbura din mână. Citirea sentinței dură aproape o oră. Fiecare mărturie era lungă și plină de detalii, după cum cerea legea olandeză. După ce terminau, condamnații erau duși înapoi cu cătușe. Jeronimus fu dus înapoi pe barcă, pentru a fi transportat în închisoarea singuratică de coral de pe insula cu foci, izolat de ceilalți.

François nu dorea decât să rezolve totul cât mai repede.

Pe puntea vasului Zandaam

— Domnule Pelsaert, zise Weibbe. Vă respect înțelepciunea în

această problemă, dar nu înțeleg de ce nu-i luați pe toți înapoi în Batavia. Lăsați-i să primească pedeapsa pe care o merită pentru ceea ce au făcut.

Uimirea sergentului era sinceră. Voia să se răzbune, la fel ca mulți oameni, în special cei care aveau ceva de împărțit cu cele șapte femei care supraviețuiseră dezastrului. Violul nu-l puteau ei ierta, peste crimă mai treceau cu vederea.

— E ca o boală, sergent. Trebuie să ardem repede corpurile, pentru a nu se împrăștia infecția. Sunt zece cufere cu arginți, tentația e mare, pentru orice trădător nedescoperit.

Era adevărat, lăudat fie Domnul. Aduseseră cu ei scufundători din Batavia, oameni masivi și negri din Gujarat care reușiseră să găsească zece din cele unsprezece cufere cu arginți în reciful de sub ei și, cu ajutorul lui Dumnezeu, au izbutit să le ridice de pe fundul oceanului. Recuperaseră, de asemenea, cincizeci și opt de mii de guldeni în bijuterii, incluzând medalionul și vaza lui Rubens. Erau doar douăzeci și opt de soldați la bordul vasului Zandaam care păzeau această comoară, niciunul dintre ei nu câștiga mai mult de zece guldeni pe lună. Nu se cădea să aibă la bord un om ca Jeronimus Cornellisen care să le bage gânduri necurate în cap.

Dar Weibbe Hayes nu era convins.

— Cu tot respectul cuvenit, domnule comandant, nu mi se pare o pedeapsă corespunzătoare.

— Este o necesitate.

— Sunt doar un soldat, domnule Pelsaert, slujesc compania și pe Dumnezeu, în felul meu. Nu înțeleg nimic din ce se întâmplă, dar eu nu sunt un om educat ca dumneavoastră.

— Ai făcut o treabă bună, sergent. Compania îți va fi recunoscătoare pentru asta.

— Trădătorii ăștia nu erau buni nici să ne șteargă la fund. Fostul meu căpitan s-ar fi răsucit în mormânt dacă nu aș fi fost în stare să spăl podeaua.

Căpătă brusc curaj. Dori să fi avut și mai mult. Mai credea că, dacă nu ar fi intervenit el, Jacobsz și Evertsz s-ar fi dus la Melaka, iar Weibbe și restul oamenilor ar fi murit aici. Dar nu era sigur dacă a acționat cu curaj, pentru că singurul lucru pe care și-l amintea era teama.

Stătea pe parapet și se uita spre insule. Ceea ce tocmai îi spusese sergentului era numai jumătate adevărat. Ar fi fost, desigur, periculos să-l ducă pe Jeronimus viu înapoi în Java. Dar sentințele

pe care le-a dat erau tot un act de curaj, chiar de compasiune pentru această hoardă respingătoare. Știa foarte bine ce li se va întâmpla în Batavia și se simțea într-un fel răspunzător, pentru că el considera că parțial era vina lui că se ajunsese aici.

Era suficient că acești oameni vor fi pedepsiți și vor muri. Era normal, după tot ce se întâmplase, ca el să arate puțină compasiune.

Insula cu foci, a doua zi din octombrie, anul de grație 1629

În această dimineață, Lucretia se duse pe insulă să asiste la execuții.

Acum nu mai erau așa de înspăimântători, plângând și blestemându-se unul pe altul în timp ce erau târâți la țărm; Allert Jansz spunea că era numai vina lui Jeronimus, așa că să-l execute pe el primul, să-l vadă cum se leagănă în laț. Dorința le fu îndeplinită.

Jeronimus țipă că încă mai există oameni care îi sunt credincioși pe Zandaam, care sigur îl vor răzbuna și-i promise comandantului că nu va ajunge viu în Batavia. Discursul fu urmat de profețiile despre iminența unui nou regat al cărui vestitor și mesager era. Când îl conduseră spre eșafod, țipă că va fi schingiuit precum Cristos, dar că Domnul îl va răzbuna. Mâinile îi fură retezate, ceea ce-l făcu să nu mai țină alt discurs. Cei aleși pentru a face treaba erau buni și, deși Jeronimus se lupta, misiunea fu repede îndeplinită, fu tras către eșafod, care fusese ridicat de tâmplarii care supraviețuiseră din lemnele rămase de la corturile lor.

Un știreang îi fu legat în jurul gâtului și el fu ridicat. Făcu câteva încercări să se apuce de frânghie cu cioturile sângerânde. Spre jena femeilor prezente, el avu o erecție înainte de a muri, care era vizibilă prin pantaloni.

— Proprietatea diavolului, zise cineva.

Le veni rândul și celorlalți la eșafod, unii erau mai curajoși decât alții, împiedicându-se pe eșafod. Mattys Beer își mai cumpără câteva minute de viață prețioasă mărturisind că a mai omorât încă cinci oameni, iar mărturia lui era notată meticulos, într-un jurnal de către Salomon Deschamps, înainte ca frânghia să-i pună capăt zilelor. Allert Jansz nu avea nici un fel de remușcare, înjurând și blestemând fără să arate nici un pic de recunoștință pentru un final atât de rapid.

Au murit toți uitându-se peste apa gri a lagunei. Unul câte unul se zbăteau și se răsuceau în laț, ochii lor morți reflectând valurile

care se spărgeau de-a lungul recifului. Ultimul lucru pe care îl văzură fu cimitirul Bataviei, regatul care durase cât viața unei margarete de sare, ai cărei boboci se ofileau în primăvara cenușie din Southland.

Lucretia îi aruncă o privire lui François. Pielea lui era la fel de palidă ca a nefericiților condamnați la moarte și pentru prima dată după săptămâni simți puțină compasiune pentru el. Își aminti că el era un simplu negustor, nu era soldat sau marinar, sau călău și nu se așteptase niciodată să se afle în situația în care l-a pus Fortuna. Un om mai dur, mai puțin favorizat s-ar fi descurcat probabil mai bine.

Pelgrom, servitorul, fu ultimul care muri. Odată așa îndrăgostit de moarte, acum se văicărea speriat, se arunca pe jos, implorând să fie iertat încât François fu impresionat și opri execuția întrebându-l pe băiat ce pedeapsă considera el să-i fie dată pentru crimele lui, dacă era să nu fie spânzurat. El imploră să fie lăsat pe insulă, decât să moară și, spre dezgustul ei, François acceptă.

În timp ce era dus, Sussie Fredericks începu să plângă.

Se duseră toți spre bărci în liniște. Lăsară insula focilor și liniștii de pe ea în afară de scârțâitul spânzurătorii în bătaia vântului.

La bordul vasului Zandaam

François stătea la biroul lui, notând în jurnal execuțiile. Strălucirea răsăritului de soare arunca o lumină portocalie pe fereastra de la pupa. Pe insula cu foci pescărușii se băteau probabil pe ospăț, ciugulind din corpurile ce atârnau din copaci.

Ciocăni cineva la ușă. Era Lucretia.

Când ea intră, comandantul se ridică și-i oferi un scaun.

— Ce zi îngrozitoare, zise ea politicos.

— O zi pe care toți am prefera s-o uităm, răspunse el.

El o cercetă cu privirea. Lumina gălbuie a lămpii arunca umbre pe fața ei. Văzu că frumusețea ei era intactă, dar distantă. Ca o sculptură desăvârșită care fusese desfigurată de invadatori, ceea ce suferise îi servea doar pentru a sublinia și mai mult frumusețea care rămânea. În ciuda a tot ceea ce i se întâmplase, tot mai avea aceeași grație regală pe care și-o amintea. Nu avea nici o cicatrice fizică. Doar privirea aceea pierdută din ochii ei trăda teribila ei soartă. Și gura ei era schimbată, odată zâmbea mai des.

— L-ai iertat pe băiat, zise ea.

— Mi-a ajuns atâta moarte pentru o zi.

— Era un ucigaș ca toți ceilalți.

El nu putu decât să ridice din umeri.

— Nu o să te înțeleg niciodată.

— Era doar un băiat.

Avea o slăbiciune, știa, era gata să-i scuze pe ceilalți, era prea milos. Și totuși mai era o parte din el care era hotărâtă să nu renunțe. Suferința pusese stăpânire pe el. Nu putea trăi cu ceea ce se întâmplase, dar nu era nimic de făcut acum să mai schimbe ceva.

Era adevărat că nu era cel care credea că este. Nu putea suporta părerea proastă pe care o avea despre el, dar era clar că nu putea fi schimbată.

— Ce-o să faci cu el? întrebă ea, întrerupându-i gândurile.

— Nu l-am scutit de spânzurătoare să se ducă în Batavia și să dea de judecători mai aspri ca mine. Am să-l las în Southland. A căutat sălbăticie, poate va găsi acolo. Își puse jos tocul. Dar tu nu ai venit aici să discuți despre Pelgrom.

— Nu, ci despre Wouter Looes.

— Ce-i cu el?

— Cred că totuși Dumnezeu îl poate izbăvi. Poate poți să-l ierți. Am fost în puterea lui. Ar fi putut să mă folosească la fel ca Jeronimus.

El nu o putea privi în ochi.

— O să mă mai gândesc.

— Dacă poți ierta pe cineva ca Pelgrom, atunci poți să-l ierți și pe el.

El dezaprobă. Ce vroia de la el? era singurul motiv pentru care venise la el? așa părea, pentru că se ridică să plece.

— Lucretia.

Urmă o lungă tăcere în care el își căuta cuvintele. Dar apoi aprobă din cap. Își dădu seama că nu mai era nimic de spus.

28°13' latitudine sudică, a șaisprezecea zi din noiembrie, anul de grație 1629

Ancorară în Southland pentru ultima oară.

Wouter Looes și Jan Pelgrom se urcară într-o barcă, având câteva provizii. Păreau mai singuri ca niciodată. Wouter Looes se uită în sus și o văzu pe Lucretia stând pe parapet. Se rugase să fie lăsat în viață pentru că fusese bun cu ea, sau cel puțin nu fusese crud. Îi făcu un semn ușor cu capul, în semn de recunoștință. Trăia, deși cine știa ce fel de viață va avea. Avea în buzunar o scrisoare de la Pelsaert:

Norocul omului se află în locuri ciudate; dacă Domnul are grijă

de tine, nu vei păți nimic din cauza băștinașilor, dimpotrivă, pentru că nu au văzut nici un om alb, îți vor deveni prieteni. Între timp trebuie să ai grijă de orice găsești, fie aur, fie argint, sau de ceea ce este important pentru ei.

Perioada în care vasele trec pe aici este în aprilie, mai, iunie, iulie, așa că trebuie să fii pregătit în acea perioadă, iar dacă vezi vreun vas, fă semne, fum sau altfel.

Mai presus de toate nu-L uita pe Dumnezeu și fără îndoială El te va ajuta să treci cu bine peste tot.

Redactat pe vasul Zandaam la 16 noiembrie.

Semnat, François Pelsaert, comandant.

Lanțurile le fură desfăcute și îi lăsară să plece.

Wouter începu să vâslească spre țărm, iar Pelgrom plângea din nou și nu-i era de nici un folos. Era o dimineață luminoasă, iar vântul aducea cu el mirosul de eucalipt de la țărm.

Lucretia îi privi până nu se mai văzură, iar apoi Zandaam ridică ancora și se îndreptă spre Java. Poate că Wouter și băiatul vor muri în câteva zile pe coasta aceea pustie și plină de muște, blestemând numele lui Jeronimus Cornellisen, sau poate că își vor găsi un cămin printre sălbaticii negri ce trăiau acolo, petrecându-și zilele visând la aur și la femei, pe coasta aceea barbară, sau la plăceri mai simple, cum ar fi un hering fript și bere olandeză și mori de vânt care se învârteau încet pe câmpurile verzi din Friese.

SENTINȚA FINALĂ ASUPRA OAMENILOR CERCETAȚI DEJA LA BORDUL VASULUI ZANDAAM

Luni, a douăzecea zi din ianuarie, anul de grație 1630

Onorabilul. După ce a citit cele menționate în document și mărturiile personale ale delincvenților numiți, a aprobat sfaturile date de consilier, și anume ca delincvenții, pentru crimele lor monstruoase și violurile asupra femeilor, și anume:

Jacop Pietersz Cousijns, Steenhower, va fi torturat pe roată.

Salomon Deschamps, comerciant, Daniel Cornelisz van Luyck, soldat, Hans Heijiweck și Lucas Giellisz din Haga, toți patru vor fi spânzurați, iar înainte i se va tăia mâna dreaptă lui Daniel Cornelisz.

Rogier Deckier din Haarlem și Abraham Gerritsz, servitori. Se va trage la sorți care din ei va fi spânzurat, iar cel ce va scăpa de moarte va fi biciuit sever, având un știreang în jurul gâtului.

Andries Liebent din Oldenburgh, Hans Fredericsz din Bremen și Olivier van Welderen vor fi biciuiți fără milă, legați de un stâlp și

exilați timp de trei ani în lanțuri, iar Hans Fredericks va avea și el un laț în jurul gâtului.

Cornelisz Jansz, Fasolică, tânăr marinar, va fi biciuit și însemnat.

Iar aici se consemnează că execuțiile vor avea loc joi.

În plus, guvernatorul general și consilierii Indiilor au găsit de cuviință să recompenseze persoanele care s-au arătat credincioase și au rezistat tentației, fiecare după merit, cu plata pe două luni, iar soldații care nu sunt cadeți vor fi făcuți acum, li se vor oferi și câte zece guldeni pe lună, atât lor, cât și marinarilor care câștigă mai puțin de zece guldeni pe lună. Weibbe Hayes care a plecat ca soldat și care s-a comportat ca un lider, va primi patruzeci de guldeni pe lună și promisiunea de a fi avansat în rang, în funcție de ocazie și de merite.

XXX

Sunt un om rezonabil.

Nu eu am fost cel care i-a făcut să se comporte așa cum s-au comportat și nu voi accepta să fiu responsabil pentru acțiunile lor.

Sărmanul Steenhower s-a chinuit mult până a murit. I-au trebuit câteva ore.

Ar fi trebuit să fiți acolo să vedeți.

Mulți au fost. Au agățat steaguri la castel, iar sentințele au atras o mulțime de creștini olandezi care au aplaudat călăii în timp ce-și făceau treaba.

Cât despre ceilalți, eu nu m-am mai amestecat. Doamna van den Mylen s-a recăsătorit la mai puțin de un an și a murit liniștită în patul ei, în Amsterdam, în 1668, de bătrânețe. S-a dovedit a fi incoruptibilă, așa că de ce să ne mai deranjăm din cauza ei? poate că a trăit aducându-și aminte de lucrurile pe care le-a văzut și experimentat pe acele insule, cel puțin așa cred.

Cât despre Judick Bastaniez, ea s-a dovedit destul de activă pentru fata unui preot, deși nu ai fi zis dacă ai fi privit-o. Sufletul ei bun, calvinist, s-a împăcat cu ideea că a fost soția unui întreg regiment în cimitirul Bataviei; s-a mai căsătorit de două ori, ambii soți având aceeași soartă ca primul, deși în circumstanțe mai puțin spectaculoase. Ea a rămas fără nimic, dar când compania a aflat despre asta, i-a oferit o pensie de șase sute de guldeni drept recompensă pentru ce a îndurat pe Stâncile Houtman, un act de compasiune și generozitate din partea Celor Șaptesprezece Atotputernici, care nu erau renumiți pentru generozitatea lor.

Pastorul s-a recăsătorit în Batavia, cam după un an, și a murit după doi ani. Spuneau că s-a hrănit cu propriile excremente, dar pot să-l discrediteze cum or vrea, mai bine unul ca el decât o mie ca Weibbe Hayes. Acel soldat a fost ridicat la rangul de căpitan și a fost sărbătorit ca erou în toată Olanda un timp, înainte de a cădea în uitare. Nu știu ce s-a mai întâmplat cu el. Se spune că s-a căsătorit cu Sussie Fredericx, dar nu mă interesează niște oameni atât de simpli. După părerea mea, nu știu să trăiască.

Mai rămâne să spunem ceva despre bunul comandant, îl văd și acum, stând singur la pupa vasului Zandaam, chinuit de remușcări și îndoieli. Un om arătos, vanitos, blând, sensibil, ambițios și romantic. Tot ceea ce ați spera de la un tovarăș de cină. Ca să fiu sincer, cred că am fost prea dur cu el, deși mi-ar fi plăcut să-l fac să se simtă mai bine, nu avea constituția necesară pentru asta. A murit după aproape un an, de dizenterie, în timp ce se afla cu afaceri în Sumatra, moartea salvându-l de la dezonoarea de a-i fi fost cercetat comportamentul.

Jeronimus, desigur, a fost mâncat de păsări, iar trupul lui a fost îngropat sub nisipurile pe care olandezii le mai numesc încă Stâncile Houtman. Era o ființă fascinantă, cu siguranță unul de-al meu. Un profet singur, încântător, convingător, cooperant și politicos.

Ar fi trebuit să-i scriu un epitaf mai bun, pentru că era fiul meu.

Și de care am fost mulțumit.

Postfață

Aceasta este o întâmplare adevărată. Fiecare personaj din această carte a trăit cândva, nu am inventat eu evenimentele, doar am interpretat felul în care s-au desfășurat. Istoricii pot demonstra că pe căpitanul vasului Zandaam îl chema Jacobsz. Eu l-am numit Arentz, pentru a nu fi confundat de cititori cu Arian Jacobsz, căpitanul de pe Batavia.

Vasul Zandaam a ajuns exact în momentul în care Wouter Looes și oamenii lui îl atacau pe Weibbe Hayes. Dacă ar fi ficțiune, nici un editor care-și știe meseria nu ar fi îngăduit un astfel de amănunt întâmplător. Dacă Zandaam nu ar fi ajuns chiar atunci, supraviețuitorii nu ar mai fi putut să povestească ce s-a întâmplat, iar noi nu am fi știut atât de multe lucruri despre Batavia, desigur cea mai scandaloasă poveste despre naufragii din istoria maritimă.

Oricine e interesat de Batavia ar trebui să citească Insula fantomelor furioase de Hugh Edwards și Călătorie pe Batavia, a lui

Henrietta Drake-Brockman.

Vaza lui Rubens se află acum în Galeria de Artă Walters din Baltimore. Medalionul este acum principala atracție de la Royal Penningkabinet din Leiden, în Olanda.

SFÂRȘIT